



**T.C.  
BATMAN ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
TARİH ANA BİLİM DALI**

**181 NUMARALI HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE  
DEĞERLENDİRİLMESİ (HİCRİ 1041-1042/MİLLADİ 1632-1633)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**HAZIRLAYAN  
Adem ERZENGİN**

**DANIŞMAN  
Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN**

**Eylül-2019  
BATMAN  
Her Hakkı Saklıdır**



T.C.  
BATMAN ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAYI

Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN danışmanlığında Adem ERZENGİN tarafından hazırlanan “181 Numaralı Harput Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (Hicri 1041-1042/Miladi 1632-1633)” adlı tez çalışması 27/09/2019 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından oy birliği ile Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

\* İmza

Danışman: Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN

İmza: .....

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ

İmza: .....

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Efe DURMUŞ

İmza: .....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Doç. Dr. Ferhat KORKMAZ  
Enstitü Müdürü

\*Bu tez çalışması ..... tarafından ..... nolu proje ile desteklenmiştir.

\* Bu ifade tez çalışması yapılırken bir destek alındıysa yazılmalı aksi taktirde silinmedir.

## **TEZ BİLDİRİMİ**

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış/akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez ve Seminer Yazım Kılavuzu kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

## **DECLARATION PAGE**

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules/ethical conduct and Batman University Institute of Social Sciences' Thesis and Seminar Writing Guide. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all materials and results that are not original to this work.

**Âdem ERZENGİN**  
27.09.2019

## ÖZET

### YÜKSEK LİSANS TEZİ 181 NUMARALI HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (HİCRİ 1041-1042/MİLLADİ 1632-1633)

Adem ERZENGİN  
BATMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
TARİH ANABİLİM DALI

DANIŞMAN: Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN

(2019, 387 sayfa )

#### Jüri

Üye: Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN  
Üye: Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ  
Üye: Dr. Öğr. Üyesi Efe DURMUŞ

Şer'iyye sicilleri eski dönemlerde olduğu gibi Osmanlı'nın da kendi şer'iyye sicilleri kendi tarihinin aydınlatılmasında en önemli kaynaklardandır. Şer'iyye sicillerinin ihtiva ettiği bilgiler tahlil edildiği döneme ışık tutar. Dönemin idari ve askeri yapısı, soysa-ekonomisi hakkında detaylı bilgiler sunmaktadır. Nitekim araştırma çalışmamıza konu olan 181 envanter numaralı Harput şer'iyye sicili tarih araştırmacılarına yazıldığı dönemin yukarıda saydığımız konular hakkında detaylı bilgiler sunar.

181 numaralı Harput şer'iyye sicilinde; satış akdi, alacak-verecek meselesi, miras paylaşımı, nafaka ve hibe gibi davalar yoğunluktadır ve bu davalar şer'i hukuka göre kadı tarafından hüküm verilip daha sonra muhkem neticeye ulaşan dava kayıtlarını ihtiva eder. Mahkemeye sicil incelendiğinde anlaşılacağı üzere hem müslim hem de zimmiler eşit haklarla başvurup haklarını şer'i mahkemede şer'i hukuka göre arayabilmişlerdir. Dolayısıyla şer'iyye sicilleri döneme ışık tutması açısından çok ehemmiyetli kaynaklardandır.

**Anahtar Kelimeler:** Harput, Kadı, Satış Akdi, Şer'iyye Sicilleri

## ABSTRACT

### MASTER DEGREE THESIS TRANSCRIPT AND EVALUATION OF NUMBER 181 HARPUT ŞER'İYYE RECORD (HİCRİ 1041-1042 / G.C. 1632-1633)

Adem ERZENGİN

UNIVERSITY OF BATMAN THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCE  
THE DEPARTMENT OF HISTORY

Advisor: Prof. Dr. Mustafa Nuri Türkmen

(e.g: 2019, 387 Pages )

#### Advisor

**Juror:** Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN

**Juror:** Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ

**Juror:** Dr. Öğr. Üyesi Efe DURMUŞ

Sharia documents are of great importance in clarifying the history of the country in previous periods and are one of the most important sources in the history of Ottoman Empire. The Sharia documents is important to shed light on the period of writing because of the information contained in the documents. Provides detailed information about the administrative and military structure, social and economy of the period. As a matter of fact, the Harput document no. 181, which we examined, gives historians important information about the subjects mentioned above.

In Harput Sharia document no. 181; cases such as sales contract, credit-issue, inheritance sharing, alimony and grant are in the majority and these cases include articles which are decided by the judge according to the Sharia law and then reach a solid conclusion. While examining the contents of the document, both Muslims and non-Muslims sought their rights equally in these courts. For this reason, Sharia documents are of great importance in terms of illuminating the history of the period.

**Key Words:** Harput, Sharia Documents, The Judge, Sales Contract

## ÖNSÖZ

Osmanlı tarihinin tetkikinde ve tarih araştırmalarında ehemmiyeti açısından saff-ı evvel kaynaklarından şer’iyye sicillerine işaret etmek su götürmez bir gerçek olacaktır. Tarih ve medeniyetimize, örf ve adetlerimize işık tutacak bu belgeler ve bunları analiz edip ders çıkarmak istikbalimizin şekillenmesinde çok muazzam nitelikli eserlerdir. Nitekim mezkûr siciller yazıldığı çağın sosyo-ekonomisini, siyasi ve askeri politikasını yahut kùltür ve adetleri hakkında aşıkâr bir şekilde bilgiler sunar. Keza kaza idarelerinin bir nevi reisi olan kadılar tarafından hüküm konulan bütun karar ve kurallar farklı zamanlarda yönetimin resmi kayıtlarını ihtiva eden belgelerin suretleri mezkûr defterlere kaydedilirdi. Bu cihetle bahusus son yıllarda tarihi tetkik ve araştırmalarda şer’iyye belgeleri bilim insanları için çok büyük ehemmiyet kesbetmiştir.

Tahkik ve tetkike konu olan ehemmiyetli defterlerden biri de inceleyeceğimiz Harput’un en eski şer’iyye sicillerinden olan 181 numaralı H.1041-1042/M. 1632-1633 tarihli Harput şer’iyye sicilidir. Bu sicilin giriş bölümünde bazı başlıklar altında bilgiler verildikten sonra bölümler kısmı altında da konular taksim edilmiştir. Mezkûr sicilin transkripsiyon edilmesinde dönemin dil hususuna elimizden geldiğince sadık kalmaya çalıştık. Trankripsiyon edemediğimiz yerleri (...) şeklinde ve silik olan yerleri ise (silik) şeklinde işaretledik.

Tez süreci boyunca hiçbir desteğini esirgemeyen tez danışman hocam olan Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN’e ve ayrıca Dr. Öğr. Üyesi Tekin İDEM’e sayđı ve teşekkürlerimi sunarım.

**BATMAN-2019**

**Adem ERZENGİN**

# 181 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (Hicri 1041- 1042/Milladi 1632-1633)

*Yazar Adem Erzengin*

---

**Gönderim Tarihi:** 17-Eki-2019 04:36PM (UTC+0300)

**Gönderim Numarası:** 1194730013

**Dosya adı:** Åeriyye Harput (1) (1) (2) (1).docx (418.04K)

**Kelime sayısı:** 97636

**Karakter sayısı:** 585151

# 181 Numaralı Harput Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (Hicri 1041-1042/Milladi 1632-1633)

## ORIJINALLIK RAPORU

% **13**

BENZERLİK ENDEKSİ

% **11**

İNTERNET  
KAYNAKLARI

% **5**

YAYINLAR

% **12**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

## BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	<b>documents.tips</b> İnternet Kaynağı	%4
2	<b>Submitted to Kahramanmaraş Sütçü İmam University</b> Öğrenci Ödevi	%2
3	<b>Submitted to The Scientific &amp; Technological Research Council of Turkey (TUBITAK)</b> Öğrenci Ödevi	%2
4	<b>docplayer.biz.tr</b> İnternet Kaynağı	%2
5	<b>acikarsiv.ankara.edu.tr</b> İnternet Kaynağı	%1
6	<b>edoc.site</b> İnternet Kaynağı	%1
7	<b>vdocuments.mx</b> İnternet Kaynağı	%1
8	<b>www.kadiscilleri.org</b>	



## İÇİNDEKİLER

<b>TEZ KABUL VE ONAYI</b> .....	<b>ii</b>
<b>TEZ BİLDİRİMİ</b> .....	<b>iii</b>
<b>ÖZET</b> .....	<b>iv</b>
<b>ABSTRACT</b> .....	<b>v</b>
<b>ÖNSÖZ</b> .....	<b>vi</b>
<b>İNTİHAL RAPORU ÖRNEĞİ</b> .....	<b>vii</b>
<b>İÇİNDEKİLER</b> .....	<b>viii</b>
<b>KISALTMALAR</b> .....	<b>xi</b>
<b>1. GİRİŞ</b> .....	<b>1</b>
1.1. Harput Tarihine Kısa Bir Bakış.....	1
1.2. Türk Kültürü ve Tarihçileri İçin Şer’iyye Sicillerinin İttihaz Ettiği Değer.....	2
1.2.1. H.1041-1042/M.1632-1633 Tarihli Harput Şer’iyye Sicili Hakkında Kısa Bir Açıklama ve Transkripsiyonunda İzlenilen Metot .....	4
<b>2. ŞER’İYYE SİCİLLERİ ve KADILAR</b> .....	<b>5</b>
2.1. Şer’iyye Sicilleri.....	5
2.2. Şer’iyye Sicillerindeki Muhtelif Belgeler ve Tanımı.....	6
2.2.1. Kadı Tarafından Tahrir Edilen Belgeler.....	6
2.2.1.1. Hüccetler ve Muhteviyatı.....	6
2.2.1.2. İ’lamlar ve Muhteviyatı .....	7
2.2.1.3. Ma’ruzlar ve Muhteviyatı .....	8
2.2.1.4. Müraseleler ve Muhteviyatı .....	8
2.2.2. Sair İcra Makamatlarından Sâdr Olan Sicile Kaydolan Belgeler .....	9
2.2.2.1. Padişah Tarafından Gelen Emir ve Fermanlar.....	9
2.2.2.2. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Buyrulduklar.....	10
2.2.2.3. Tezkireler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar.....	10
2.2.2.3.1. Tezkireler .....	10
2.2.2.3.2. Temessükler .....	10
2.3. Kadılar (Hâkimler) .....	11
2.3.1. Osmanlı’da Vazifedar Olan Kadının Tarifi ve Yetkileri.....	11
2.3.2. Dereceleri ve Atamaları.....	12
<b>3. H.1041-1042/M.1632-1633 TARİHLİ HARPUP ŞER’İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRME ve ANALİZİ</b> .....	<b>13</b>

3.1. İdari Birimler.....	13
3.1.1. Sicilde Adı Geçen Kazalar, Nahiyeler, Karyeler (Köyler) ve Mahalleler.....	13
3.1.1.1. Kazalar .....	13
3.1.1.2. Nahiyeler.....	13
3.1.1.3. Karyeler (Köyler).....	14
3.1.1.4. Mahalleler .....	15
3.2. Sosyal Yapı ve Toplumsal İlişkiler .....	16
3.2.1. Aile, Evlilik ve Boşanma İlişkileri .....	16
3.2.2. Hibe (Bağışlama).....	17
3.2.3. Kölelik .....	18
3.2.4. Toplumsal Asayiş Bozan Olaylar .....	19
3.2.4.1. Eşkîyalık, Adam Yaralama ve Cinayet.....	19
3.2.4.2. Hırsızlık Olayları .....	21
3.2.5. Su Kullanımı Anlaşmazlığı .....	21
3.2.6. Kullanılan Lakaplar .....	22
3.3. İktisadi Yapı.....	22
3.3.1. Vergiler.....	22
3.3.1.1. Öşür.....	22
3.3.1.2. Avarız, Nüzül ve Sürsat .....	24
3.3.2. Meslekler .....	25
3.3.2. Osmanlı'da Bey' (Satış) Yönteminin Hukuki Oluşu ve 181 Numaralı Harput Şer'iyye Sicilinin Satış Akdi ve Analizi.....	26
3.3.2.1. Hukuki Bir Satış Akdi Olan Bey' .....	26
3.3.2.1.1. Bey' Akdinin Bazı Temel Esasları.....	27
3.3.2.1.2. Bey' Akdinin Türleri.....	28
3.3.2.2. 181 Numaralı Harput Şer'iyye Sicillerinde Mevcut Olan Bey' Akidleri Analizi ve Uygulaması.....	28
3.3.2.2.1. Bey'-i Bat-ı Sahih (Kesin Satış) Yöntemi İle Yapılan Satışlar.....	29
3.3.2.2.2. Bey'-i Men Yezîd (Müzayede) Yöntemiyle Yapılan Satışlar.....	30
3.3.2.2.1. Bey'-i Bi'l- Vefa (Vefâ Yoluyla Satım Akdi Yapmak) Üsûlüyle Yapılan Satışlar .....	31
3.3.2.3. Satış Anlaşmazlıkları .....	33
<b>4. 181 NUMARALI HARPUR ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU ....</b>	<b>35</b>
<b>KAYNAKÇA .....</b>	<b>385</b>



## KISALTMALAR

<b>bkz.</b>	: Bakınız
<b>C.</b>	: Cilt
<b>çev.</b>	: Çeviren
<b>DİA</b>	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
<b>H.</b>	: Hicri
<b>HŞS.</b>	: Harput Şer'iyeye Sicili
<b>İA</b>	: İslam Ansiklopedisi (M.E.B.)
<b>M.</b>	: Miladi
<b>M.E.B.</b>	: Milli Eğitim Bakanlığı
<b>OTAM</b>	: Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi
<b>s.</b>	: Sayfa
<b>S.</b>	: Sayı
<b>T.T.K.</b>	: Türk Tarih Kurumu
<b>vb.</b>	: ve benzeri
<b>vs.</b>	: vesaire

## 1. GİRİŞ

### 1.1. Harput Tarihine Kısa Bir Bakış

Harput ve muhiti eski asırlardan günümüze kadar bir yerleşim yeri ve belli bir tarihe kadar da yerleşim merkezi vaziyetini muhafaza etmiştir. *Subarlar M.Ö. 4000-3000’li* senelerinde bu muhitte yaşamışlardır. Maden tarihine baktığımızda madeni ilk işleyen subarlar o dönemde Fırat adının da verildiği sınırlar içerisinde arkeolojik çalışmalarda gün yüzüne çıkarılmıştır (Aksın, 1999, s. 20).

Bölge belli bir tarihe kadar Subarlar kendi hâkimiyeti altına tutmuştur. Subarlar’ın ardından Hititler daha sonra Urartular mezkûr alana yönetim kurmuşlardır. Roma M.S. 1.Yüzyıl’da bölgedeki Urartu hâkimiyetini nihayete erdirmiş. Daha sonra Roma bu bölgeyi egemenliği altına almış ve her ne kadar İran tarafından ciddi anlamda ki tehditlerine uğrasa da 7. Yüzyıla varıncaya dek bölgede egemenliğini devam ettirmiştir. İslamiyetin yayılmaya başladığı dönemde II. Halife olan Hz. Ömer (r.a.) halifeliği zamanında bölgeye gelen Arap birlikleri Harput’u muhasara ederek bölgeyi egemenlik altına almayı başarmışlardır. Bu fetihlerin ardından 10.yüzyıla değin Hamdanogullarının egemenliğinde kalmıştır (Ünal, 1989, s. 14). (Ardıçoğlu, 1964, s. 31)

Arapların bölgedeki hâkimiyetinin nihayet bulmasıyla beraber muhitte oluşan merkezi boşluk kısa sürmüştür. Malazgirt zaferinin akabinde Türkmenlerden oluşan birlikler Anadolu’nun farklı civar bölgelerine yerleşmeye başlamıştır. Emir Çubuk’un başında bulunduğu bir Türkmen grubu ile Harput civarına geldi. Harput ve civarı, Bizans devletinin hâkimiyetinde Ermeni bir komutan hâkimdi. Emir Çubuk bu mezkûr ermeni ve komutasındaki birliği mağlup ederek civarda bulunan diğer yerleri de hâkimiyeti altına alınca Çubukoğulları Beyliği’ni kurmuştur (Ardıçoğlu, 1966, s. 2).

Çaka Bey bölgeye Türk gruplarını düzenli olarak yerleştirip Harput ve civarını Türkleşme sürecinde önemli rol üstlenmiştir. 1113 tarihinde Suruç’ta bulunan birliğiyle Artuklular’ın hanedanından olan Balak Gazi Harput’a gelerek bölgeyi kendi hükümlerine altına alarak Çubukoğullarının bölgede ki egemenliğine son vermiştir. Sağlam, kuvvetli ve çevik bir asker olan Balak Gazi, takdire şayan zaferler elde etmiştir (Yınanç, 1979). Artukluların başında bulunan Balak Gazi Suriye taraflarında sefere çıkarken Menbiç kalesini kuşatma esnasında hayata gözlerini kapatmıştır. Balak gazinin akabinde yönetime yakınları el koyunca Artuklular’ın dağılmasına set olunamamıştır.

Artuklu hâkimiyetindeki Harput ve civarı Selçukluların hâkimiyetine geçmiştir (Aksın A. , 1999, s. 21).

1243 Köseadağ Savaşı, Selçuklular ve Moğollar mabeynlerinde vuku buldu. Savaş sonucu Selçuklular büyük bir hezimete uğradı. Harput ve muhiti Anadolu'nun diğer bölgeleri gibi Moğolların eline geçmiştir. Ve İlhanlılar aracılığıyla 1400'lerin başlarına kadar Moğol hâkimiyeti devam etmiştir. Mezkûr tarihlerde ilhanlıların merkezi gücü dağılmaya başlamasıyla Harput ve civarı birçok devletler mabeyninde mücadele ve savaşa sebebiyet vermiştir (Ünal, 1989, s. 21).

Harput'ta egemenlik sağlamak için yapılan mücadele ve savaşlar sonucu Dulkadiroğulları'nın muzaffer olmasıyla 1339 tarihinde başta Harput olmak üzere yakın çevresini de hâkimiyeti altına almayı başarmıştır. Yine aynı asırda Dulkadiroğulları, Memlüklerin boyunduruğu altındaydı. İki devlet mabeyninde zuhur eden anlaşmazlıklar nedeniyle 1366'lar da Harput yaklaşık olarak 3 ay kadar Memlukların kuşatmasına duçar olmuştur. Fakat kuşatma neticesiz kaldı. Daha sonra Kadı Burhaneddin'nin buraya hâkimiyet kurduğuna bazı tarihçiler işaret etseler de bu konuda kesin bir bilgiye ulaşılmamıştır.

Tarihler 1465 yılını gösterdiğinde Dulkadiroğulları beyliği ciddi anlamda merkezi otoritesinin zayıflamasıyla beraber Akkoyunlu Devletinin başında bulunan Uzun Hasan, Harputu kendi yönetimine alıyor. Yaklaşık 40 sene kadar Akkoyunluların önem arz edecek merkezi yeri olmuştur. 1507 senesinde Harput, Safeviler'in hâkimiyetine girmiştir. Ve 1516 yılına kadar buraya hâkim olmuştur. Tarihler 1514 yılını gösterdiğinde Çaldıran Ovası'nda Yavuz Sultan Selim'in başında bulunduğu Osmanlı Devleti ile Şah İsmail'in başında bulunduğu Safevi Devleti arasında büyük bir savaş gerçekleşti. Vuku bulan bu muharebe de Osmanlılar, Safevileri büyük bir hezimete uğrattı. Bu zaferin ardından Yavuz Sultan Selim, Şah İsmail ve ordusunu Doğu Anadolu'dan temizledi temizlenen yerler arasında Harput'ta vardı ve Harput 1516 yılından itibaren artık Osmanlı'nın yönetimine girip topraklarına dâhil olmuştur (Aksın A. , 1999, s. 22-23).

## **1.2. Türk Kültürü ve Tarihçileri İçin Şer'iyye Sicillerinin İttihaz Ettiği Değer**

Osmanlı Devletinin Sosyo-Ekonomisi, idari, siyasi ve kültürü hakkında şer'iyye sicillerini tahkik etmeden mezkûr kavramları gerçek anlamda anlamak mümkün değildir

(Akgündüz, 1988, s. 12). Devletin kuruluş tarihinden yıkılış tarihine kadarki zamanda Osmanlı Devleti'nde mevcut olan hukuksal yapının icrasının fehmedebilmek mezkûr hukukun referans kaynağı olan adli yapının ve şer'iyye sicillerini tedkik edip bilgilenmekle olur (Ceyhan, 2011, s. 51). Kadıların merkeze resmi yazışmaları, fertlerin şekva ve taleplerini hukuksal olarak ittihaz edilen fermanlar ve yasaları, iktisat ve sosyal yaşamı ve mahkemelerde ittihaz edilen hüküm ve kararları kapsayan bu şer'iyye sicil defterlerini tahkik ederek Osmanlı Devleti'nin yönetimini, ekonomisini, sosyal hayatını ve kültürünü tetkik edip mühim malumatlar elde etmek mümkündür. Muhtelif meseleler gibi, Türk hukukunun geçmişine dair muhtelif nazarlar vardır. Bu muhtelif nazarlar mabeyninde gerçeği bulmak için yine şer'iyye sicillerine müracaat etmek iktiza eder (Akgündüz, 1988, s. 13).

Osmanlı Devleti birçok muhtelif grupları ihtiva ederdi. Bu gruplar Osmanlı Devleti'nin muhtelif bölgelerinde yaşamlarını sürdürürlerdi. Osmanlı Devleti bu bölgelerdeki yönetim ve uygulamalardan haberdar olması, vuku bulan problemlerin eşitlikçi ve adaletli bir netice çıkarmak için mutlak bir güce ve adalete sahip olması elzemdir. Bu durumda Osmanlı tarihini müşahede ettiğimizde, devletin teşkilatı, uygulaması ve yönetimi adaletli bir şekilde yargılaması söz konusudur. Bu durumun birinci kaynağı şer'iyye sicilleridir. Buda bize gösteriyor ki şer'iyye sicillerinin dönemimize kadar intikal etmesi ve belgelerin tahkik edilip mutlak bir neticeye varılması yine şer'iyye sicillerinin önemini ortaya çıkarıyor.

Mezkûr siciller dönemin kadıları tarafından tutulurdu. Böylece Osmanlı Devleti'nin müesseselerini anlamak ve gerekse bölge tarihinin tahkikatı ve belgelerde ki bilgilerin tevessü' edilip külli bir bilgiye sahip olması açısından günümüzde ana kaynak olarak şekillenmesinde etkili olmuştur. Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devletinin merkezi yönetim tarihinin kaydedilmesinden ziyade taşrada ki yönetim işleyişinin gün yüzüne çıkarılması ve şehir tarihinin şekillenmesi açısından su götürmez bir gerçektir. Buda şer'iyye sicillerinin önemini bir kere daha ortaya çıkarıyor. Öyle ki Osmanlı Devleti'nin merkezi yönetimini ve taşrada ki yönetimini tam manasıyla anlamak ve Osmanlı Devleti üzerinde yapılan birçok şer'iyye sicillerinde bulunan ittilaların aksini iddia edenlere karşılık objektif veya nesnel bir bilim içerisinde bu durumu delillendirmek için daha çok şer'iyye sicillerinin okunması ve tedkik edilip analiz edilmesinin akabinde iyi sonuçlar elde etmek mümkündür. Çünkü şer'iyye sicillerinde başta merkezi sistem olmak üzere taşranın idari, siyasi, ekonomik yapısı ve kültürü hakkında detaylı bilgiler mevcuttur (Beşirli, 1999, s. 3-4).

### **1.2.1. H.1041-1042/M.1632-1633 Tarihli Harput Şer'iyye Sicili Hakkında Kısa Bir Açıklama ve Transkripsiyonunda İzlenilen Metot**

Harput şer'iyye sicillerinin bir kısmı (fotokopisi) Diyarbakır Müzesi'nde mevcuttur. Fakat orijinalleri 1990'dan sonra '*Ankara Milli Kütüphanesi'nde* ' muhafaza edilmektedir. Mezkûr siciller üzerine çalışmalar hala devam edilmektedir. Bu sicillerinden biri de tahkik ve tetkike konu olan 181 envanter numaralı sicilimizdir. Harput'un en kadim sicili olup H.1041-1042(M.1632-1633) tarihleri arasında tahrir olmuştur.

Mezkûr sicilimiz 82 varaktan oluşup 164 sahifeden ibarettir. Sayfa numaraları sonradan yazılmıştır. Davaların bir kısmı iki üç satır yazılıp yarıda bırakılmış ve tekrardan alt kısımdan devam edilerek aynı dava düzeltilip devam edilmiştir. Yazı tarzına baktığımızda farklı kâtipler tarafından kaleme alınmış ve çalışmamızda bazı kâtiplerin yazısını okumakta çok zorluk çekmiş olsakta üstesinden gelmeyi başardık. Ayrıca okuyamadığımız yerleri (...) işareti, silik olan kısımlara ise (silik), okunması müşkül olan yerleri de parantez içinde sözcüğü tahmini şekilde yazarak belittik. Sicil yoğunluk açısından satış akdi olduğu için bu bağlamda '*Osmanlı'da Bey*' (Satış) Yönteminin Hukuki Oluşu ve 181 Numaralı Harput Şer'iyye Sicilinin Satış Akdi ve Analizi'' başlığı altında satış akdiyle alakalı olan belgelerimizi analiz etmeye çalıştık. Sicilin genel olarak konu yoğunluğu satış akdi, borç tescili, alacak-verecek davası, miras, mal, vergi vb. davalar mevcuttur. Bu davalar müslimler arasında, zimmîler arasında ve ara ara müslim ve zimmîler arasında vuku bulan davalardır.



## 2. ŞER'İYYE SİCİLLERİ ve KADILAR

### 2.1. Şer'iyye Sicilleri

Osmanlı Devleti'nden önceki dönemlerde de şer'iye sicilleri mevcuttur. Şer'iye mahkemelerinde kadıların yani günümüz tabiriyle hâkimlerin aldıkları kararlar şer'iye sicillerine mukayyed olunması geleneği sadece Osmanlı'ya mahsus bir durum değildir. Çünkü Hz. Muhammed (s.a.s.)'in asrından beri mühim kararların tahrir edildiği ve keza fertlerin haklarının muhafaza edildiği tarihi bir vakıadır. Bunun en aşikâr misali Selçuklulardır. Selçuklulara mahsus şer'iye sicillerin bir numunesi Niğde de mevcuttur (Akgündüz, 1988, s. 62).

Şer'iyye sicillerine muhteva niteliğinde bakacak olursak mahiyetinde neferlerin bütün hukuki haklarının kadılar tarafından alınan kararların ve bu kararların yargıyla alakalı muhtelif yazı kayıtlarını içeren belgelere yâda defterlere en maruf adıyla "şer'iyye sicilleri" denir. Yâda muhtelif olarak "kadı defteri, sicillat defteri, zapt-ı vakayi sicilleri ve mahkeme defterleri" olarak da adlandırılır. Mahkemelerde yazılan işlemlilerin tümü şer'iyye sicillerine kaydedilmemiş. Kaydedilmesi lüzumlu olan durumlar yazılmıştır. Yazılar bugünkü kayıtlara fazla benzememektedir. Eski sicillerde vakıf tescili haricinde ki diğer kayıtlar daha çok bir varağın nısfını geçmediği, zaman zaman ise birden sekize kadar hukuki davaların zabtı olmuştur (Akgündüz, 1988, s. 75).

Şer'iyye sicilleri dediğimiz defterler özelliği bakımından küçük bir yapıya sahiptirler. Hatta kadının cebine sığabilecek kadar küçüktür; boyu uzun, eni dar ve normal kalınlıktadır (Duman, 2007, s. 141). Evvelki dönemlere mahsus şer'iyye sicil defterleri cüz'i bir farkla müteşabihdir. Fakat Tanzimat Dönemi'nden sonraki şer'iye sicil defterleri daha kapsamlı bir hal almıştır. Bu nedenle eski sicillerden daha büyük bir yapıya sahip olmuştur (Akgündüz, 1988, s. 75). Şer'iyye sicillerinde ki yazılar çoğu talik kırması şeklinde yazılmıştır. Muhkem kâğıtlar istimal edilip muhtelif renklerle tezyin edilmiştir (Ünal, 2011, s. 647). Mezkûr sicillerin mebbeinde Arapça olarak saygı ve dua niteliğinde bir mukaddeme cümlesiyle başlar daha sonra kadının unvanı ve makamı zikredilmektedir (Duman, 2007, s. 141).

Şer'iyye sicil defterlerinde bir anlam teşekkülünde en mühim özellik mezkûr defterlerde mevcut olan belge cinslerinin neler olduğudur. Bahusus belgelerin hangi kurum vasıtasıyla irsal olunduğu veya tahrir edildiğinin anlaşılması, belgelerin ihtivasını az bir müddetle fehmedilmesine müsebbettir (Ceyhan, 2011, s. 54).

## 2.2. Şer'iyye Sicillerindeki Muhtelif Belgeler ve Tanımı

Şer'iyye sicil defterlerine tahrir olunmuş kayıtları iki kategoride taksim edilebilir. İlkin; kadılar aracılığıyla tahrir olunmuş kayıtlardır. Bunlar da mabeynlerinde, hüccetler, müraseleler, i'lamlar, ma'ruzlar ve diğer belgeler diye kendi aralarında taksim edilebilir. İkincisi; bu tahrirleri bizatihi kadılar değil aksine kadılara hitaben irsal olunduğu için fermanlar, beratlar, buyrulduklar ve sair hükümlerdir (Akgündüz, 1988, s. 20).

### 2.2.1. Kadı Tarafından Tahrir Edilen Belgeler

#### 2.2.1.1. Hüccetler ve Muhteviyatı

Hüccet kelimesi kök olarak Arapça'ya dayanır (Pakalın, 2004, s. 865). Senet, vesika, delil, şahit ve bir iddianın doğruluğunu ispat için gösterilen resmi vesika manalarına gelir (Yeğin, 2008, s. 429). Osmanlı Devleti'nde hukuki açıdan iki manayı teşkil eder. Bunlardan biri hukuki olan davayı tasdik veya ispat eden delillere denir. Öbür mana ise, doğrudan konumuzla alakalı olan şer'iyye sicillerindeki manadır. Hüccet, kadı kararını içermeyen iki taraftan birinin ikrarıyla ve diğerinin de bu ikrarı te'yd etmesiyle (Akgündüz, 1988, s. 21) ve bunu tanzim eden hâkimin imzasını ve mührünü taşıyan belgeye denir (Duman, 2007, s. 149).

Hüccetlerin giriş kısmında ekseriyetle işaret edilecek olan ifadeler yer alır. Birincisi; mahkemenin yapıldığı kentin adı tahrir edilerek başlanır. Mahkemenin mevcut olduğu kent "*mahrûse*", "*mahmiye*" yâda "*medine*" kelimelerinden herhangi biriyle başlar. Örneğin; "*Medine-i Erzurum'da...*", "*Mahmiye-i İstanbul'da*", "*Mahrûse-i Galata'da...*" gibi... İkincisi; "*Budur ki...*", "*Oldur ki...*", "*Sebeb-i tahrir-i kitab oldur ki...*" vb. cümlelerle başlar (Akgündüz, 1988, s. 22).

Şer'iyye sicil defterlerindeki kayıtların ekseriyeti hüccetlerden meydana gelmektedir (Akgündüz A. , 2009, s. 28). Hüccetlerin i'lamlardan farkı kadının hüccetlerde hükmünün olmaması ve yalnızca şer'i mahkemenin hukuki vaziyeti hali hazırda nasılsa öylece kaydetmeleridir. Fakat kimi zaman hüccetlerin hüküm şeklinde tanzim edildiğini de müşahade edebiliyoruz. Bir davada iki hüccet metni mevcuttur. Bir misali taraflara verilir diğerini de şer'iyye sicil defterlerine kaydedilirdi. Hüccetlerin müşterek hususlarına bakacak olursak; tarafeynlere verilen hüccetlerin giriş kısmının

hücceti takdim eden kadının ve şahsına ait mührü mevcuttur. Davalı ve davacının adresleri sarihi olarak mevcuttur. Mevzu dakik bir şekilde muhakeme edilerek işleme tabi tutulur. İkrar eden şahıs mukabilindeki tarafı ibra ettiği mevzunun niza' konusu yapılmayacağı izah edilir. Sicilin ahirinde tarihler sarihi olarak belirtilir. Hüccetlerin alt kısımlarında “*Şuhudü-l Hal: Hazırda bulunan şahitler*” cümlesi kati bir şekilde tahrir edilir (Akgündüz A. , 1988, s. 21-22).

Hüccetler kendi aralarında muhtelif nev'ileri mevcuttur. Mahiyetleri ve tanzim şekilleri müteşabihdir. Bununla beraber muhtelif konulara malikdir. Örnek olarak en mühimlerini zikredecek olursak; “(nikâh hüccetleri), (talak hüccetleri), (talak-ı bain), (malahaa hüccetleri), (fesh-i nikâh), (hidane), (itak, tedbir, mükatebe), (bey-i vefa) ve (zabt)” hüccetleridir. Bu mezkûr hüccetler yine kendi aralarında muhtelif konulara taksim edilmiştir (Akgündüz A. , 1988, s. 26-27).

### 2.2.1.2. İ'lamlar ve Muhteviyatı

İ'lam, sözlükte bildirmek, belli etmek, anlatmak ve mahkeme hükmünü bildiren resmi karar yazısı manasını ifa etmektedir (Yeğin, 2008, s. 478). İ'lamlar şer'iyye sicillerinin derununda mevcut olan ve belgeleri tahkik konusu yapan araştırmacıların ekseriyeti tarafından sair belge cinsleriyle tefrikte meşakkat çeken ve günümüz mahkemelerinde de cari olan kararlarına benzer olan şer'i i'lam belgeleridir.

Bütün i'lam sicillerinde davacının şekvası, istinat etmiş olduğu kanıtları, davalının ise bütün bunlara karşılık vermiş olduğu cevabını ve ahirinde ise alınan kararların sebeplerini kapsar. İ'lam sicillerini sair şer'iyye sicilleri cinslerinden tefrik eden en mühim husus kadının yani hâkimin almış olduğu kararının muhtevasıdır. O halde bir şer'iyye sicillerinde kadının kararı varsa bu belge i'lamdır.

Kadılar mahkemelerde yargı vazifesini yerine getirdikten sonra var olan davaların dosyasının esas maksat olarak Osmanlının bütün mahkemelerinde olduğu gibi kadı bulunduğu mahkemede de malum şer'i hükümlere göre kararını tahrir eder ve durumu izah ettikten sonra bir i'lam hazırlar indelhace hem davacıya hem davalıya birer nazırını teslim eder.

İ'lamda kadının kendi şahsına mahsus imza ve mührü, hüccet belgelerinin aksine alt kısımda mevcut olur. Taraflar hakkında bilgi sarihi olarak verilir. Örneğin; adı, baba adı ve adres vesaire... Davalının ise yalnızca ismi zikredilir mevcut ise unvan ve pederinin ismi de zikredilir. Davanın ihtiva ettiği meseleler noksanz bir şekilde

zikredilir. Davalı kendisine açılmış davayı reddetme hakkına sahiptir. Mezkûr sicillerde elzem olan hususlardan bir diğeri ise kararın gerekçesi olan isbatın gerekçesidir. Daha sonra kadı i'lam metninin aherinde, mevcut olan davayı şer'i hükümlere göre kararını verir. İ'lamlardaki tarihler Arapça yazılmakla beraber günümüz tarih atma stiline müteşabihdir. İcmalen mezkûr bahsimizde i'lamlar, hüccetlerden mütefavittir (Akgündüz A. , 1988, s. 29-32).

### 2.2.1.3. Ma'ruzlar ve Muhteviyatı

Mar'uz kelime manası itibariyle arz olunan, arz olunmuş şey demektir (Yeğın, 2008, s. 630). Yine mezkûr bahsimizde geçtiği gibi nasıl ki hüccetler ve i'lamlar birbirinden müşkülâtlı olarak tefrik edilemiyorsa, ma'ruzlarda hakeza bunların teşbihini teşkil etmektedir. İ'lamların ekseriyeti itibariyle üst icra makamlarına yazıldığından i'lam cinsindeki belgelere ma'ruz da denilebilmektedir. Misal olarak İstanbul Müftülüğü Arşivi'nde bulunan ma'ruz sicilleri i'lam sicil defterleridir. Kataloglarda da o şekilde müşahede olunmuş. Fakat bu sicillerde, asıl ma'ruz dediğimiz belge cinsleri de mevcuttur.

Ma'ruz sair belge türlerinden mütefavit olarak manası şu şekilde ifade edilebilir: metnin kadı vasıtasıyla tahrir tabi tutulduğu, hâkimin kararını kapsamayan hüccet belgeleri gibi bir ahvalin belirlenmesi yahut tespit edilmesi açısından bir kanıt olarak kabil olmayan fakat hâkimin kendi üst mevkisine idari bir durumu bildirdiği tahrir kayıtlarına yahut alt tabakaların kadıya yâda yüksek makam mecralarına arz ettiği şekva dilekçelerine denir (Akgündüz A. , 1988, s. 36-37).

### 2.2.1.4. Müraseleler ve Muhteviyatı

Kelime manası itibariyle resmi mektuplaşma ve haberleşme manalarını ifa etmektedir (Yeğın, 2008, s. 732). Kadılar mezkûr bahsimizde geçen tahrir olmuş belgeler haricinde muhtelif resmi yazışmalarda da fiilde bulunabilirler. Örneğın üst mercilerden irsal olunan buyrultu yahut ferman üzerine zanlının tutuklanması hasebiyle bölgenin voyvodasına yahut bölge kethüdasına resmi mektupla ihbar edebilirler. Bundan başka müşahhas olunmuş kadılık vazifesini yine hakeza resmi bir yazı ile naibe bırakabilir. Bu şekilde şer'iyye sicillerinde mevcut olan, kadının rütbeten kendisine müsavi olan yahut daha alt mertebelerdeki rütbelilere veya sair makamata murat ederek

tahrir eylediği belge cinsine mürasele yahut çoğul manasını teşkil eden müreselât namı verilmektedir (Akgündüz A. , 1988, s. 38). Müraseleler ekseriyet itibariyle zanlının muhâkeme için mahkemeye cezbi maksadını taşımakla beraber muhtelif mevzu'larda da müraseleler tahririne konu olabilir (Akgündüz A. , 2009, s. 45). Ayrıca Rumeli ya da Anadolu Kazaskerleri vasıtasıyla kadılara ve onlardanda bölge nahiyesindeki naiblere emir ve tayinlerini belirtmek üzere tahrir olmuş yazılarda mürasele içerisindedir (Duman, 2007, s. 151).

### **2.2.2. Sair İcra Makamatlarından Sâdr Olan Sicile Kaydolan Belgeler**

Şer'iyye sicil belgelerinde mukayyed olunmuş davalar yahut yazılar sadece kadılar aracılığıyla ve şimdide değin mezkûr sicillerden teşekkül etmiyor. Çünkü merkezi idareden eyalet, sancak ve kazalara gönderilen, hüküm olarak adlandırılan tahrir olmuş emirlerin ekseriyeti itibariyle daima kadılara hitaben tahrir konusu olmuştur.

Mahaldeki kadılar İslamiyet'ten sudur olan şer'i iştigallere vazifedar oldukları gibi mevcut olarak buldukları bölgede icra ve yürütme gücünü de deruhte ederlerdi. Kadı bilhassa padişahın bizzat kendisinin gönderdiği ferman, berat ve emirleri yahut sadrazam, beylerbeyi ve kazaskerler tarafından irsal olunan buyrultular veya diğer mercilerden gelen tahrir olunmuş belgeleri şer'iyye sicil defterlerine mukayyed olurdu (Akgündüz A. , 1988, s. 39).

#### **2.2.2.1. Padişah Tarafından Gelen Emir ve Fermanlar**

Emir ve fermanlar Osmanlı hukukunun önde gelen kaynaklarındandır. Bağımsız bir sicil defteri tutulmadığı durumlarda ara sıra defterlerin başına yâda ortasına yahut bazen de sair belge cinslerinden tefrik edilebilmesi için diğer belgelerin aksi olarak yani ters bir şekilde sicillere yazılırdı.

İslam hukukunun padişaha içi hali bir yasama yetkisi verip ve padişaha da bu yasama yetkisine dayanarak tahrir konusu yaptığı ve belgelerde “*evamir ve feramin*” olarak anılan hükümlerdir (Akgündüz A. , 1988, s. 45). Padişah şer'i meselelerde muhtelif nazarların olduğunu ve kendisinde nazarlardan birisini ihtiyar ettiğini kadıya ihbar eder. Yahut şer'i bir mesele var ve şer'i mesele için şer'i emirlerin icrasını

onaylamak için tahrir tabi olmuş bir emir gönderir. Elhasıl bunun gibi birçok yazıyı kadıya gönderir (Akgündüz A. , 1988, s. 39).

### **2.2.2.2. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Buyruhdular**

Hususan padişahattan sonra padişahın bir tür mutlak vekili sayılan kanun ve şer'i kaideleri yürürlüğe koymak ve takip etmekle muvazzaf olan sadrazamlardır. Sadrazamlar padişahın sâdır ettiği emirlere istinaden bazı kaideleri (yasak ve emirleri) kadılara tahattur edebilme yetkisine sahiptirler (Akgündüz A. , 1988, s. 44).

### **2.2.2.3. Tezkireler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar**

#### **2.2.2.3.1. Tezkireler**

Tezkereler (tezkere) mana itibariyle herhangi bir iş için izin verildiğini bildirmek üzere alınan resmi vesikadır (Yeğin, 2008, s. 1048). Şer'iyye sicillerinde mevcut olan ve kadılar haricinde sair makamlar tarafından yazılan bir farklı belge cinsi de tezkireler ve temessüklerden teşekkül olmuştur (Akgündüz A. , 2009). Tezkireler sarıhi ve âşıkâr bir şekilde kaleme alınırlar. Hangi resmi daireden neden sadır olduğu ve verilmiş nedenlerine göre çok nev'ilere haizdir (Kütükoğlu, 1994, s. 245). Osmanlıda daha çok üst mercilerden alttaki mercilere yahut birbirine denk makamlar mabeyninde tahrir konu olan ve resmi bir meseleyi içeren belgelere tezkire denir. Tezkireler aslında aynı şehirde yahut kasabada bulunan resmi dairelerin birbirine yazdıkları yazılara denir (Akgündüz A. , 1988, s. 46).

#### **2.2.2.3.2. Temessükler**

Temessük menba'ı Arapça olan "mesek" kökünden zuhur etmiştir (Pakalın, 2004, s. 453). Sarılma, tutunma ve hüccet yâda delil izhar etmek manalarına haizdir (Yeğin, 2008, s. 1026). Şer'iyye sicil defterlerinde devlet arazilerinde ve resmi olmayan vakıflarda dizgin ve tasarruf hakkına ihtiyar olan bireylerin ve bunlara icra makamları ve bireyler tarafından verilen belge çeşidine denir. Kadı defterlerinden mevcut olan temessük cinsli siciller, miri veya vakıf arazilerinde neferler mabeyninde sonradan

zuhur edebilecek olan anlaşmazlıkların halledilmesi maksadının olduğu müşahade edilmektedir (Duman, 2007, s. 152).

### 2.3. Kadılar (Hâkimler)

#### 2.3.1. Osmanlı'da Vazifedar Olan Kadının Tarifi ve Yetkileri

Osmanlı'da oldukça vasi' yetkiye malik olan ve şer'iyye mahkemelerinde muvazzaf olan bireylere *kadı* denmektedir. Kadı kelime manası itibariyle mütefavit manalar ifa etmektedir. Örneğin; kâza, lûgatte taksim ve tefrik etmek manalarını teşkil eder. Osmanlı hukukunda ise hâkim ve hüküm anlamalarını ihtiva eder (Akgündüz A. , 1988, s. 68). Başka bir ifadeyle "hükmeden, yerine getiren" manasını ifade etmektedir (Halaçoğlu, 2014, s. 126). Şahıslar mabeyninde zuhur eden niza' ve meseleleri suçluyu ve suçsuzu tefrik edip şeriatla hükmeden, devletin en üst icra makamı ezcümle: sultanlar tarafından atamaları olan vazifedarlara kadı, hâkim yahut "hâkim-üş-şer" denilir. Kadılar vazife olarak buldukları bölgenin hâkimi, belediye başkanı olmaları haricinde halkın bütün konularda müracaat edebileceği bir makamdı. Kadılar en birinci vazifeleri şer'i hükümleri vazifesi cihetiyle ifa etmektir. Hanefi mezhebinin tartışma konusu olmuş nazarlardan en dakik olanı tahkik edip uygulayacaklardır. Kadılar şer'iyye sicillerin tahrir edecekler maliki olmayan çocukları izdivaç edecekler vekil ve vasilerini tayin yâda azledebilecekler icmalen, şer'i meselelerde külli olarak tasarruf hakkına haizdirler. Fakat şehrin nizamı ve vatandaşın emniyeti hususunda, devletin sair kurumlarına yani başka bir ifadeyle diğer yetkililerine devredip onlara gönderilen emir ve talimatlara itaaten ifa etmektir (Akgündüz A. , 1988, s. 68).

Kadılar genel itibariyle teori ve uygulamalarda dava olarak sivil (medeni) ve cezai davalara nezaret eder yalnız vazifesini, şer'i olması, kadının idari sair vazifelerini de ifa etmesini lüzumlu kılar bu nedenle birçok vakıf ve camii gibi kuruluşların yönetimi ve kentin idaresi ve güvenlik işlerine varıncaya dek kadıyı külli alanda külli vazifeleri bulunan biri olarak müşahade etmek yerinde olacaktır (Ortaylı, 1976, s. 95-96).

### 2.3.2. Dereceleri ve Atamaları

Osmanlı'da kadılık müessesesi Sahn-ı Seman (sekiz avlulu) denilen medreselerde tahsil görmekteydiler. Mezkûr medreselerde tahsillerini tamamladıktan sonra Bağdat, Kahire, Konya, Bursa vs. bölgelerde kadınlar nezdinde danışmentlik yani başka bir ifadeyle stajyerlik yaparlardı. Kadılığa namzet olan mezkûr bireyler 3 ile 5 yıl arasında daha fazla da olabilir, zikredilen bölgelerde tahsil gördükten sonra İstanbul'a gelerek yaklaşık bir yıl kadar da mülazamet (staj-eğitim) vaktini itmam ettikten sonra da herhangi bir bölgeye kadılık tayini gerçekleşirdi (Akdağ, 1979, s. 434-439) (Çakar, 2012, s. 114)





### 3. H.1041-1042/M.1632-1633 TARİHLİ HARPUP ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRME ve ANALİZİ

#### 3.1. İdari Birimler

##### 3.1.1. Sicilde Adı Geçen Kazalar, Nahiyeler, Karyeler (Köyler) ve Mahalleler

###### 3.1.1.1. Kazalar

Günümüzde idari teşkilatta ilçenin mukabili olan kaza, Osmanlı döneminde hem kadının idari alanını hemde bölgeyi tarif eden coğrafi terim hususunu ifade eder. Tamamen Osmanlı devleti'ne has idari bir yapılanma olan “ kaza” kavramının coğrafi bütünlüğe sahip bir idari bölge olarak teşekkül etmesi 17. yüzyıldan itibaren tam aşikâr hale gelmiştir (Baykara, 2002, s. 119-120).

Sicilde adı geçen kazalar şunlardır:

Bazkil	Çemişgezek	Mazgirt
Pertek	Sağman	Şerik

###### 3.1.1.2. Nahiyeler

Yan, taraf, cihet, çevre, civar, bölge ve küçük yer manalarını ifa etmektedir. Ayrıca idari taksimatta, kazadan küçük köyden büyük olan yerleşme merkezi anlamlarına da gelmektedir (Yeğin, 2008, s.769 ). “ En küçük idari ünite” olarak “ daimi ve sınırlanmış bölge” manasında istimal edildiği de olmuştur (Ünal, 1989, s.34).

Sicilde adı geçen nahiyeler şunlardır:

Batmaşlar	Bekdik	Çakır	Çelenk
Danişmendler	Delüktaş	Ebu Tahir	Karakin
Karsık	Karaçul	Kartehal	Karlış
Kozobat	Mersuşar	Meridiye	Mezidi
Ozan	Persence	Pertek	Peltek
Serseri	Sakrı	Şarbe	Şairi
Şuznar	Şakar	Tekmel	Uluabad

### 3.1.1.3. Karyeler (Köyler)

Karyeler, nahiyeden küçük olan ve insanlarla meskûn olan yer manasına gelir (Yeğın, 2008, s.554). İdari taksimatta nahiyeleri oluşturan karyeler, sosyo-ekonomiyi, kültürü ve etnik bakımdan ulvi bir ehemmiyet kesbeder (Aksın, 1999, s.36).

Tahkik edilen sicilde adı geçen karyeler şunlardır:

Alıncak	Arabcık	Ağkim	Altık
Ağılı	Alişan	Aslı	Aluc
Ali	Alaca	Alancak	Ağşar
Arfasın	Alesi	Abdurrahman	Behrub
Beklik	Birişt	Börink	Bakırseng
Berkeşik	Baktegir	Berdute	Berçekan
Berivan	Belender	Biran	Burenk
Benaş	Batır	Bekirme	Behlül Ağa
Buzdar	Berdir	Belene	Berdik
Çavlı	Çarıplı	Çal	Cusi
Curilmek	Çermik	Çörekli	Diyata
Danaboranlı	Damla Tepesi	Dalumi	Ekrüz
Eşiran	Eğri	Etmekli	Eğınli
Eküz	Hasbek	Hanik	Herdi
Halid	Harik	Hetrik	Horink
Harsık	Hasnek	Hasbey	Holutek
Herub	Heruk	Habib	Hanusa
Hersenek	Hasbey	Hunem	Hasan Bey
Haruklu	Hamidi	Hisar	Harmanak
Han	Harzık	Huş	Kesrik
Körkeşan	Körpe	Kuru	Keduriç
Kılınç	Kötek	Kedayik	Kürd İsmail
Kürk	Kusur	Körük	Künek
Kızıltepe	Kalive	Körpe	Kürk
Karahisar	Körler	Mamarşeker	Murtik

Mektek	Mahrestik	Monla	Mansurlu
Meridde	Maadun	Murtek	Mersah
Madive	Nefekler	Nurşide	Nurbaşı
Nasuh	İçme	Pelekden	Pektek
Pelte	Pirişt	Permeş	Piran
Perhiç	Perhiz	Persah	Pelene
Kızılbil	Rabat	Saryolu	Salub
Salsakarı	Susank	Serseri	Sagirgedik
Serik	Sile	Sarilu	Sebili
Saylı	Sürek	Sursub Ali	Pirinç
Salarih	Yalnıztürsi	Pelite	Zernerih
İrkan	Rabat	Fısklar	Gül
Tepecik	Gözerli	Yirmi	Temennne
Pirinçi	Yaldız	İbraili	Hamidi
Üzrek	Zorgerdiği	Zelhik	Zeynel

#### 3.1.1.4. Mahalleler

Şehir ve kasabaların bölündüğü parçalardan her biri manalarına gelir (Yeğın, 2008, s.618). Aynı zamanda daimi yahut muvakkaten ikamet etmek için teşekkül olunan yerleşim yeridir (Yel & Küçükaşçı, 2003, s. 323-326).

Tahkik edilen sicilde adı geçen mahalleler şunlardır:

Arsłaniye	Burseş	Câmi-î Kebir	Ebu Tahir
Huriye Hatun	Haceli	Hasılı	Hacı
Hacı Halim	Kardebey	Kayabaşı	Kördik
Lurseş	Mizan	Nursis	Ramazan Beşe
Lostar	Sare Hatun	Seydi Ali Meydan	Semafud
Şehruz	Şehirdir	Şeyh	Tarsus
Tabakhane			

## 3.2. Sosyal Yapı ve Toplumsal İlişkiler

### 3.2.1. Aile, Evlilik ve Boşanma İlişkileri

Aile kavramını oluşturan bireyler asırlara, bölgelere sosyal ve iktisadi hayata göre değişim göstermektedir (Aydın M. A., 1989, s. 196-200). Evlilik ise kadın ve erkeğin meşru dairede ki toplumsal ilişkileridir (Çakır, 2012, s. 42).

İslamın şer'i hukukuna istinaden, izdivaç ile erkeğin kadın üstünde bir takım hakları elde etmesine karşılık mehir vermekteydi. Mehir kavramı ise kendi içerisinde birkaç şekilde taksim edilebilir: (Üçok & Mumcu, 1976, s. 86-87) **Birincisi;** mehr-i müsemmadır. Yani iki tarafın rızası ile nikâh bedeli şeklinde kararlaştırılan paradır. **İkincisi;** mehr-i mu'acceldir. Yani nikâhta erkek tarafından kız tarafına verilen ağırlıktır. **Üçüncüsü;** mehr-i müecceldir. Yani boşanma veya ölüm halinde, kız tarafına verilmesi nikâhta kararlaştırılmış para demektir( Yeğin, 2008, s.645).

İncelene sicilde mevcut olan bir belgede Hamza adlı kişinin menkuhası sultan adlı kişi ile evlilik sürecinde çokça sıkıntılar yaşadığı ifade edip kendisinden “ talak-ı selase” ile boşadığını ve mehri mukabelesinde; üç keçi, bir dana, bir kilim, bir fırça, bir palas, bir terbe ve iki dağarcık verip “’iddet-i nafakası” için ayda bir guruş vereceğini ifade edip mabeynlerinde anlaşmışlardır(HŞS, NO:181, s. 27/a.3).

Farklı bir sicilde ise, Aişe adlı hatunun zevci Mehmed Çelebi mabeynindeki geçimsizliklerinden dolayı kendisinden boşanmak istemesi ve kendisine ait altın, üç sahan, bir ibrik, bir yorgan, bir döşek, bir yastık ve bir minder alıp mehr-i mü'accel, mehr-i mu'accel ve akd-i nafakasından kocasına ait her şeyden feragat edip hiçbir şer istemediği görülüyor(HŞS, NO: 180, s.62/b.2). Bir diğer belgede, Rabia adlı Hatun zevci olan Osman'dan mehr-i mü'accel, mehri mu'accel ve 'iddet-i nafakasını dava edip talep etmesine kardeşi Seyyid Hasanı vekil tayin etmiştir(HŞS, NO:181, s. 108/b.2).

Daha muhtelif belgelere bakılırsa ilginç denebilecek olaylar görünür. Mesela Fatıma adlı Hatun Mevlüd adlı kişiyle namzed olup birkaç sene geçtikten sonra Mevlüd kişisi başka bir kadını evine eş alması, namzed olduğu Fatıma adlı kişiyi ile de nikâhlanmak istemesi Fatıma adlı kişinin kendisinin kuma gideceğinden haberdar olması neticesinde hicab edip reddetmiştir. Bazı kişilerin evin önüne gelip araya girip gelmesini istemişlerse de vakıat edip “*babam mezbûr eteğim çaluya bend etmişdir ben başıma vekilim. mezbûr Mevlüd'e varmazım kapusundan âher (...) etmiş bu husûs için*

*Karakaş Mehmedi vekil eyledim ki ben kime rızâ verirsem beni ‘akd-ı nikâh eyleye’* ifadesine dairdir(HŞS, NO:181, s.4/b.1).

Mezkûr belgeye benzer bir dava da, Hasan adlı kişi, Şahiye adlı Hatun adlı kişisiyle namzed olub kendisine bir adet bargir ve iki guruş vermiş. Fakat Şahiye adlı kişi namzed olduğu Hasan’ın başka bir eşi daha olduğundan haberdar olması neticesinde *‘benim için bir ‘avreti dahi vardır kuma üzerine varmazım’* deyip rızası olmadığı için reddetmiştir. Kendisine verilen bargir olup yerine 16 guruşla beraber verdiği iki guruşuda iade etmiştir(HŞS, NO:181, s.61/a.3).

Sair bir belge ise zımmîlerle ilgilidir zımmîlerin de Osmanlı mahkemelerin de kendi örf ve adetleri üzerine evlendirildiği müşahade ediliyor şöyle ki; Ulutepe karyesinde Mavik adlı zımmî kızı Mente adlı kişiyi Körpe karyesinden Haruk adlı zımmîye *‘âyin-i bâtilamız üzre iş bu mezkûr Haruk’a verdim’* ikrarına dairdir(HŞS, NO:181, s.71/a.2).

### **3.2.2. Hibe (Bağışlama)**

Herhangi bir malın parasız ve karşılıksız vermek manasını tarif eder(Yeğin, 2008, s.402). İncelenen sicilde hibe ile alakalı 12 farklı belge türü mevcuttur. Bunlardan birinde Harperut zımmîlerinden Meleke adlı kişi esaleten zevci Sefer adlı kişi tarafından Pençirlik nahiyesinde bulunan bağlarının çevresi ve suyuyla beraber ve aynı şekilde Şehruz mahallesinde bulunan evlerini Mircan adlı kölelerine hibe ve temlik etmişlerdir(HŞS, NO:181, s.13/a.3).

Bir başak sicilde, Şan adlı kişi Çelebioğulları olan Ali ve Veli kişilerine hayatta olduğu sürece kendisinin bütün ihtiyaçlarını karşılamaları ve öldükten sonrada cenazelerini güzel bir şekilde kaldırıp defnetmeleri şartıyla evlerinin havlısıyla, iki inek, bir kazgan, bir sanduk bir çift bilezik ve sair şeyleri kendilerine hibe ve temlik ettiklerine dairdir(HŞS, NO:181, s.16/b.3).

Diğer bir belgede ise Cami-i Kebir mahallesinde beş adet evlerde çıkan bir soruna dairdir. Daha sonra şahitlerin şهادetiyle Zeynep adlı kişinin kocası hayatta iken kendisine hibe ve temlik edildiği belirtiliyor(HŞS, NO:181, s). Bir diğer belgede, Düriye adlı Hatunun sagire kızı Mehan adlı kişiye kendisi ölene kadar iyi bakıp, beslemesi ve öldükten sonrada cenazesini güzel bir şekilde kaldırıp defnetmesi şartıyla, Mezidi nahiyesinde vaki bağlarını çevresiyle beraber ve dokuz günde bir, büyük gölde sulama hakkını, ve üzerinde olan altın bileziğiyle, yorgan, döşek ve her ne var ise hibe

ve temlik ettiğine dairdir(HŞS, NO:181, s.48/b.1). Yine benzer bir belgede, Osman adlı kişi namzed olacak olan Emine ve Halil adlı kişilere kendisi ölünceye kadar iyi bakmaları şartıyla; öküz, merkeb, camus, inek, katır, bağ ve bağçe ve her ne var ise kendilerine taksim edip mallarına müşterek ettiğine dairdir(HŞS, NO:181, s.55/a.2). Muhtelif bir belgede ise, Mahmud Şeyh adlı kişi mallarından yarısını kızlarına öbür yarısını da bir torununa hibe ve temlik ettiğine dairdir(HŞS, NO:181, s.96/b.3).

### 3.2.3. Kölelik

Tükçede köleden başka esir, kul, bende, halayık ve “kadın köle” manasında cariye, odalık; Farsça da gulam, bende kadın köle için keniz; yine Arapça da memlük, abd, rakik, gulam, vasif, rekabe, milkü'l- yemin ve kadı köleler için ise memelüke, cariye, vasife, gurre ve eme kelimeleri istimal edilmiştir (Aydın & Hamidullah, 2007, s. 237-246). Bütün tarihi devirlerde başka toplumlardan, yabancılardan cebren kaçırılıp hürriyetlerinden mahrum bıraktıkları ve hizmetlerde kullanılan “erkek” manasını teşkil eder(Yeğin, 2008, s.582)

Günümüz dünyası için yabancı oluşuyla beraber tarihi bir vakıa olan kölelik kurumu beşer tarihi kadar kadimdir. Köleliğin etkisi ve eserleri her dönemde ve her millette mevcut idi. Bu durum Osmanlı devleti için de öyleydi. Osmanlı imparatorluğunda üretim faaliyetleri, sanayi devri öncesi bütün devletlerde olduğu gibi insan kuvvetine dayanmaktaydı. Aynı zamanda bir İslam devleti olan Osmanlı’da köleler iyi durumdaydılar. Bunu batılı seyyahlar da tasdik etmişlerdir. Osmanlı devletinde köle sahiplerinin kendi kölelerine gösterdikleri hoş görü ve ev halkındanmış gibi davranmaları, kendilerinin islamin emrettiği şekilde yaşamaya çalışmalarında ki hassasiyetten ileri gelmektedir.

Osmanlı devletinin kuruluşuyla beraber yapılan savaşlar sonucunda ele geçirilen esirlerin birçoğu orduda kullanılmış bir kısmı ise Anadolu’da bulunan köle pazarlarına getirilip satılmıştır. Osmanlı’larda köle sahibi olmak yalnızca Müslümanlara has bir durum değildi. Müslüman olmayan kişilerde Osmanlı devletinin veya yabancı bir devletin uyruğu olanlarda köle edinebiliyorlardı (Tanıdı, 2016, s. 221-225).

İncelenen belgelerde köle kavramının hem Müslüman ailelerde hemde zimmîlerde kullanıldığı görülüyor. Ayrıca tahkik edilen aşağıda ki sicilde de anlaşılacağı üzere köle sahibi olan bir zimmînin, kölelerini evin bir ferdiymiş gibi kendilerine bütün sermayelerini hibe ettikleri görülüyor. Bu durum da kölelerin de artık

mülk sahibi oldukları ve diğer fertler gibi bir yaşam sürmelerinin başlangıcı sayılabilir.<sup>1</sup> Mesela bir sicilde, Harperut kasabası zimmîlerinden Meleki kişisi zevci Sefer adlı kişiyle beraber Pençirlik nahiyesinde bulunan bağlarının çevresi ve suyuyla beraber ayrıca Şehruz mahallesinde bulunan evlerini Mircan adlı kölelerine hibe ve temlik ettikleri görülüyor(HŞS, NO:181, s.13/a.3).

Köle kelimesinin geçtiği ilgili tetkik edilen muhtelif bir belgede ise, ölen el-Hâcc Mustafa adlı kişinin yetimlerinin vasisi olan Seyyid Hasan adlı kişinin, el-Hâcc Muzaffer adlı kişinin *kölesi* olan Rıdvan adlı kişide hissesi olduğu bazı şeylerin talebine dairdir(HŞS, NO:181, s.58/a.2). Bir diğer sicilde ise, Belyuz adındaki zimmînin Lurseş mahallesinde bulunan evlerinin yarısını *kölelüsü* olan Ucbek adlı zimmîye satışına dairdir(HŞS, NO:181, s.49/a.1).

### 3.2.4. Toplumsal Asayışı Bozan Olaylar

Asayişin nizamını bozan dava sicilleri daha çok eşkıyalık, hırsızlık, adam yaralama, su tasarrufu anlaşmazlığı ile ilgilidir.

#### 3.2.4.1. Eşkıyalık, Adam Yaralama ve Cinayet

Tedkik edilen sicilde eşkıyalık olayları mevcuttur. En çok dikkat çeken kayıt Halil Bey adlı kişinin birçok bölgede hem eşkıyalık hem zülüm hem adama yaralama hem de adam öldürme gibi vukuatlarda bulunmasıdır.

Birkaç beyin vekili olan Acemzade Hasan Çelebi; Halil Bey adlı kişinin, sebepsiz yere kendisini vurduğunu bir iki gün kendisini hapsedtiğini ikrar etmiş. Yine Kasab Hasan Ağa ise Halil Bey adamlarından birkaç kişi herhangi bir sebebi yok iken evini basıp kendisini çok darp ettiklerini ve şehir kethüdası Seyyid Ebu Bekir'in iki yüz guruş değerinde evlerini zülm ile aldığını ve cebren üzerine birkaç guruş attığını ve hainlik ettiğini ifade etmiştir. Halid karyesinde Can Ali adlı kişi ve diğerleri; Halil bey adamlarından birkaç kişi gelib bila-sebep karyede iki adamlarını vurup mecruh ettiklerini ve Kesrik karyesinden Evhan ve diğerleri Halil Bey adamlarından Cafer adlı kişinin

<sup>1</sup> Köleler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet Akif Aydın, Muhammed Hamidullah, "Köle", *DİA*, C. 26, İstanbul 2007, s. 237-246.

Manuk adlı zımmîyi vurup katlettiğini ve Nurcan adlı zımmînin ise, mezkûr eşkıyanın, kendi adamlarını gönderip evini basıp beş adet kapılarını kırıp karındaşının oğlu Kesper’i esir alıp evi yağmalayıp gittiği aynı şekilde Peşecan adlı kadının Halil Bey adamlarından kimselerin geldiğini, evini basıp yedi adet kapılarını kırıp oğullarını alıp gittiği görülüyor. Börink karyesinde ise zımmîlerden birkaç kişi; Halil Bey adamlarına haracımızı eda ettiğimiz halde ikinci bir haraç toplama girişiminde bulduklarını, aynı durum Pelte karyesi zımmîlerine uygulandığını ve yine Pirişte karyesi reayaları haraçlarını verdikleri halde kurtulmadıklarını üstüne zülm gördükleri ifade edilmiş. Mirhaç adlı kişinin evine Halil Bey adamlarından birkaç eşkıya gelip evlerinde sohbet kurup içki içip sarhoş olduktan sonra cebren ve kahren ev ahalisini evinden çıkarıp kendi evlerine dâhil ettikleri yine devamında Kırkbaşı adlı zımmînin avretinin ifadesine bakılırsa Halil Bey adamlarından Yusuf Bey adlı kişi gelip oğlu Murad’ı cebren satın almıştır. Halil Bey adlı eşkıyanın bunun gibi ve buna benzer birçok zülümde bulunduğu görülüyor(HŞS, NO:181, s.11/a.1).

Başka bir sicilde tekrar Halil Bey adamları şehirde koyun başına birer guruş ve karyelerde de ikişer guruş alıp fukaradan da ayrı bir haraç topladığı ve evler basıp erkek çocuklarını kaçırdığı ve herkesten cebren haraç topladığı kadınları evlerinden redd ettirdiği görülüyor(HŞS, NO:181, s.12/b.2). Bir diğer sicilde Yusuf Bey adlı kişi Ali Beşe adlı kişiyi Gül karyesinden iltizam cem’inde iken kendisini yaralayıp bazı vucut azalarını kesip zülm ettiği ve mahkemenin kendisini çağırdığı halde gelmeyi reddettiği görülüyor(HŞS, NO:181, s.94/b.4).Muhtelif sair bir sicilde Bekir adlı kişi Ahmed adlı kişinin kolunu bıçakla azim bir şekilde yaralamıştır(HŞS, NO:181, s.96/b.1).

Bir başka örnek ise, Çünd adlı karyede Bekir efendi adlı kişinin adamlarından birkaç kişi bir eve baskın yapıp Nazıme adlı Hatun’u ve Perveri adlı zımmînin avreti Temahik adlı kişiyi parmaklarından yaralayıp Nazıme adlı kişiyi arkasından kılıç ile darp ettikten iki gün sonra ikiside ölmüştür. Sicilde dikkat çeken bir diğer şey ise “celâli” kelimesidir şöyle ki: *“Bekir Efendi âdemlerinden birkaç subaşı ve Na’lbandlu Kör Resul nâm kimesneler evim içinde âlât-ı harb ile bağât akçesi verdik deyu menkûham olan hâmine Nazıme nâm Hatunumu ve Perveri nâm zımmînin ‘avreti Temahik nâm zımmîyeyi sağ elinden kılıç ile parmaklarından mecrûh ettiklerinden ma’ada menkûham mezbûrenin arkasından kılıç ile darb ederken ben dahi celâlî siz evimi basarsız dedikte”* ifadesidir(HŞS, NO:181, s.119/a.1). “Celali” ifadesi tahkik



edilen bu sicilde de Harput'ta Celalilerin var olduğu görölmeklen beraber zülüm ve eşkıyalık yaptıkları için bu kişilere “celali” kelimesi istimal ediliği görünmektedir.<sup>2</sup>

Yine başka bir sicilde Bekir Efendi'nin adamlarından Kenan adlı kişi Telbender adlı karyede bila-sebep Hızır adlı kişiye zülmetmesi sonucu Bekir Bey adlı kişinin hizmetkârlarından Ahmet Beşe kişisi kendisinin niçin bu müslümanı rencide edersin demesi üzerine Kenan adlı eşkıya kılıçla boğazını vurup arkasından birkaç yerden mecruh ettiği sicilde kaydedilmiştir(HŞS, NO:180, s.152/b.3). Yine muhtelif bir sicilde ise, Köşekan sakinlerinden Zeynel kethüda Bin Ali Bey Kürdün çobanı, Güle adlı Hatunun kendi davarlarını onun davarları önüne getirip otlatması ve bu arazilerin kendilerinin olduğunu söylemesi sonucu değnek ile vurduğu ve böğrüne taş ile vurup kanlar içinde bıraktığı ifade edilmiş(HŞS, NO:181, s.14/b.4).

### 3.2.4.2. Hırsızlık Olayları

Asayişin düzenini bozan ve fertlerin güvenliğini tehdit eden mevzulardan biride hırsızlık vakalarıdır. Hırsızlıkla ilgili iki sicil mevcuttur. Bunlardan birisi; Çemişgezek kazasına tabi Kiriz adlı karyenin sakinlerinden İsa ve Küçük adlı kişilerin bir gece Salarih adlı karyede sakin olan Oruç adlı kişinin pamuklarını çaldığı ve hırsızlık esnasında halkın kendilerini gördüğu ve üzerlerine gelip dövdükleri, ellerindeki ok ve kılıçlarını aldıkları ve işbirlikçilerinin de Hüseyin Ağa adlı kişinin hizmetkârı İsa adlı kişinin klavuzluk ettiği ortaya çıkarılmıştır(HŞS, NO:181, s.105/a.3). Başka bir sicilde ise bir gömleğin gasp edilmesine dairdir(HŞS, NO:181, 36/B.2).

### 3.2.5. Su Kullanımı Anlaşmazlığı

Tahkik ve tedkik edilen sicilde birçok su tasarrufu anlaşmazlığı mevcuttur. Örnek olarak birkaç tanesini zikredecek olursak; Harsık karyesi sakinlerinden bazı zımmîlerin, hem Müslümanların hemde zımmîlerin daha önce kendi tarlalarına akan suları cebren kesip engel olup suyu kendi tarlalarına akıttıkları görölüyor. Mezkûr

<sup>2</sup> 1519'da Bozoklu Şeyh Celâl adında bir kişi mehdilik iddiasıyla Tokat ve civarında isyan edince bundan sonraki isyanlar da, hangi maksat, niyet ve ne türden olursa olsun halk arasında onun adına atfen Celâli sıfatıyla anılmaya başlanmıştı. Artık halk kendilerine zarar veren her âsiyi Celâli sıfatıyla bakıyor. Celâli İsyancı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mücteba İlgürel, “Celâli İsyancı”, *DİA*, C.7, İstanbul 1993, s.252-257.

bireyler bu durumdan şikâyetçi olup sularını geri almak istedikleri müşahade edilmiş(HŞS, NO:181, s.75/a.3).

Başka bir sicilde ise, vefat eden Süleyman Çelebi adlı kişinin yetimleri Murtek karyesinde ki tarlalarını Gülek vakf suyundan sulayıp ekmişlerdir. Fakat daha sonra Anderyas adlı zımmî suyun kullanımına mani olmaya çalıştığı ve şikâyet edildiğine dairdir(HŞS, NO.181, s.75/a.2).

Meridi karyesi sakinlerinden Durmuş adlı kişi kardeşinin oğlu Ömer Bey'in babası hayattayken su taarrufunda anlaşmışlardı fakat Ömer Bey bazı sorunların teşekkülüne sebep olunca; Büyük gölden dokuz günün iki günü kendisine su verdiği aşağı gölden Ömer beyin suyundan haftanın iki günü kullanma tasarrufu kendine cari olmak üzere verip istibdal (değiştirmek) etmek kararı alınmış bundan sonra mabeyinlerinde ki su tasarrufu anlaşmazlığını sulha çevirip anlaşmışlardır(HŞS, NO:181, s.48/b.2).

### 3.2.6.Kullanılan Lakaplar

181 numaralı Harput Şer'iyye sicilinde istimal edilen lakaplar aşağıda ki gibi tahrir edilmiştir:

Ağa	Beşe	Bey
Bali	Bıyıklı	Bedros
Boşnak	Çelebi	Efendi
Piri	Pehlivan	Piyale
Şeyh	Sofi	Külabi
Monla	Keşiş	

### 3.3. İktisadi Yapı

#### 3.3.1. Vergiler

İncelenen sicilde adı geçen vergiler şunlardır:

##### 3.3.1.1. Öşür

Lugatta “onda bir” manasına gelen “uşr” kelimesinin Türkçeleşmiş hali “öşür”dür. Fıkıh teriminde toprak ürünlerinden tahsil edilen zekâtı ifade eder (Erkal,

2007, s. 97-100). Miri arazi sisteminin cari olduğu yerlerde, devlete mahsus toprakların kiracısı olan çiftçilerden aldıkları mahsülün öşürüdür. Toprağı işleyen kişilerin mahsülünü devlet ile paylaşımına “harac-ı mukaseme” şeklinde tarif edilmiştir. Çiftçilerden hâsıl olan bu toprak vergileri bulunduğu zamanın toprağın verimine göre mahsülün nısfı ve onda biri arasında tağyir etmektedir. Bu vergi türü Müslüman ve Gayr-ı Müslim tefrik edilmeksizin bütün toprak kiracılarından alınmaktaydı (Barkan, 1988, s. 485).

Öşür, “aynî ve nakdî” olmak üzere iki farklı şekilde tahsili olmaktadır. Arpa ve buğdayın ömürlerinin uzun olmaları hasebiyle genellikle aynî olarak alınırdı. Ancak sipahiler daha çok zamanın narhına göre nakdî olarak öşür almak isterlerdi. Çünkü sipahilerin ellerinde mevcut olan mahsülleri satıp nakde çevirme imkânları zor ve kısıtlı idi. Aynı şekilde meyve ve sebze ürünlerinin mahsülleri uzun süre bekleyemeyeceği için hemen satılması da mümkün değildi. Dolayısıyla çiftçiler mezkûr mahsüllerinin öşrünü, *defterlerinde* muayyen olan narh üzerinden sipahilere nakdi olarak ödeyeceklerdir (Ünal, 1989, s. 119-120).

İncelenen sicilde öşürle ilgili bazı sorunların oluştuğu görülüyor. Mesela, Harperut sakinlerinden olan ebna-i sipahiyaden olan Abdullatif adlı kişi ve kaza ahali tarafından vergiyle ilgili bazı sıkıntıları arz-ı hal etmişler; daha önce kazada bağ ve bahçelerin tahammüllerine göre ellışer ve altmışar akçe ve ziraat olunan yerleri yıllık miri yirmi altı bin akçe maktu’ bağlayıp ve maktu’larını verip herhangi bir kusurları yok iken mir-liva olanlar kanaat etmeyip hâsıl olan mahsüllerin öşrünü almaya çalışmışlardır. Fakat mir-liva olanların direktmelerine karşılık gerekli mercilerden daha önce belirlenmiş ölçekte alınması hususunda uyarılmışlardır. Ve bunun aksi yaşanılması halinde tekrardan şikâyetle bulunmalarını istemişlerdir(HŞS, No: 181, s.154/b.1).

Bir diğer belgede ise, Abdal adlı kişinin berat-ı şerifle mutasarruf olduğu karye zeametlerinin mahsülünden senede kırk bin akçe miriye baki kalanı da kendisine hasıl etmekle her yıl gerçekleşen a’şar-ı şer’iyye ve rusum-u örfiyelerinin zabtını ve mirisini teslim etmişlerdir. Zeamete tabi Kesik Köprü adlı mezrada ‘aşar-ı şer’iyyeye defter-i hakanide dört yüz altmış akçe kaydedip ve beratta kayıtlı iken zikr olunan mezrada daha önce zabtedip ziraat edildikten sonra dört yüz altmış akçeye bağlanmış fakat akçelerini ve öşriyelerini vermeyecekelerini bildirmişlerdir. Yine zikrolunan mezra zeamet dahilinde iken her yıl ‘aşar-ı şer’iyye ve rüsûm-ı örfiyelerinin miriye kırk bin akçe kendisine baki kalan hasıl kayd olunmuş iken Hasan adlı kişi ziraat edip hasıl ettiği

terke öşrünü vermeyeceğini bildirdikten sonra, mercilerden gerekenlerin yapılması isteniliyor(HŞS, No:181 s.130/b.1).

### 3.3.1.2. Avarız, Nüzül ve Sürsat

Avarız fevkalade hallerde ve bilhassa harp sebebi ile geçici olarak alınana vergidir(Yeğin, 2008, s.84). Savaş esnasında padişahın emriyle, reyanın doğrudan doğruya vermekle mükellef olduğu vergidir (Sahillioğlu, 1991, s. 108-109).

Nüzül, Osmanlı maliyesinde sefere çıkan ordunun zahire ihtiyacını temin etmek üzere buğday ve arpa gibi hububattan alınan “ayni” vergiyi ifade eder. Daha çok fevkalade dönemlere ait avarız çeşidi vergilerden biri olmasına rağmen bazı kanunnamelerde şer’i vergi türünde de izah edilmiştir.

Osmanlı nakliye fiyatlarının pahalı olması ve nakliye fiyatlarının halka sıkıntı vermesi, artık nüzül vergisinin XVI. yüzyılın sonlarından itibaren biraz daha uzak olan bölgelerden nakit şeklinde toplanması ve ordunun geçiş güzergâhına yakın yerlerden lüzümlü zahirelerin satın alınmasına sebep olmuştur. Neticesinde ordunun iâşe ihtiyacı için muayyen bir fiyat verilip temin etmek için “sürsat” denilen yeni bir vergi çeşidi ortaya çıkmıştır (İşbilir, 2007, s. 311-312).

İncelenen belgede vergiyle alakalı belgeler bulunmaktadır. Mesela zımmîlerle alakalı vergi meseleleri mevcuttur şöyle ki:

Bazı zımmîlerin Pertek sancağına tabi Diyata adlı karyede yaşadıkdan sonra Harperut’a göçüp yedi-sekiz sene kadar sakin olduktan sonra Harperut kasabası sakinleri üzerlerine gelip ‘avarız, nüzül ve sair vergileri vermedikleri ifade edip rencide etmişlerdir. Zımmîlerin de ellerinde fetva olduğunu ifade etmişler. Merkezden de: Madem sakin oldukları yerlerde mal ve mülkleri olmadıkça avarız ve diğer vergilerin alınmaması ve kendilerini rencide etmemeleri konusunda uyarılıp yedlerine fetva verilmiştir(HŞS, NO: 181, s.89/a.1).

Bir başka belgede ise, yine avarız, nüzül ve sürsat vergilerini vermekte sorun çıkaran bir esnaf var; Harput kasabası sakinlerinden ‘attar taifesinden bazı kişilerin yine kendi esnaf taifelerinden olan Hacı Beşe adlı kişinin, mezkûr vergileri kendileriyle beraber vermediğini ve vermeyeceğini bildirip mabeynlerinde niza’ ettikleri görülüyor. Fakat daha sonra aralarında anlaşılıp mezkûr vergileri verdiği müşahade ediliyor(HŞS, NO:181, s.95/a.2).

Sair bir sacilde, ‘avarız cem’inde bazı sorunların teşekkül ettiği bu sorunların ‘avarız tahsilinin bir miktarın teslim edildiği baki kalan bir miktarın ise zimmetlerinde kaldığı ve kalan kısmının merkezden bir mektub ile noksanasız bir şekilde talep edildiği fermanda ifade edilmiştir(HŞS, NO:181, s.122/b.2). Yine bir fetva kaydında, zimmilerden Zeyd adlı kişinin bir mahalleden başka bir mahalleye göç etmesi ve öldükten sonra oğlu Amr’ın mezkûr mahallede kırk seneye yakın oturduktan sonra mahalle halkı kendisinden, ‘*baban bir bahane ile bizim mahalleden gitmiştir*’ deyip kendisinden örfi vergilerin istenilmesi caiz olup olmadığı sorulunca gerekli mercilerden ise; Amr adlı zimminin avarız ve sair vergilerin oturduğu mahallede ki kişilerle eda etmesi gerektiği ve babasının daha önce sakin olduğu yer itibar olunmaz denilmiştir (HŞS, NO:181, s.143/a.4).

### 3.3.2. Meslekler

181 Numaralı Harput şer’iyye sicilinde adı geçen meslekler şunlardır:

Attar	Altuncu	Bakkal	Bazarban
Berber	Baytar	Bazarbaşı	Börekçi
Bağbancı	Çoban	Çorbacı	Çulhacı
Demircü	Doğancı	Eşekçi	Eşkinci
Helvacı	Havaleci	Hurde Furuş	Habbaz
İmam	Kalkancı	Kaydçı	Kazancı
Kürekçi	Kürkçü	Keçeci	Kahveci
Kazaz	Külabci	Katırcı	Kürtüncü
Kapucuzade	Keresteci	Keçeci	Müezzin
Derici	Müderriş	Na’lband	Neccar
Na’çacı	Çakırcı	Papuccu	Penbeci
Ferraş	Serrac	Telvezade	Urgancı
Leblebici	Yedekçi	Yağcı	Tütüncü

Sicilde geçen diğer meslekler şunlardır:

Dellal	Dizdar	Subaşı	Mübaşir
Serdar	Muhzır	Cebeli	Na’îbü’ş-şer’
Nakibü’l- eşraf	Miralay	Sipahi	Müsellem

Muhassıl	Dellal	Zağarcı	Çavuş
Muhzır			

### 3.3.2. Osmanlı'da Bey' (Satış) Yönteminin Hukuki Oluşu ve 181 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicilinin Satış Akdi ve Analizi

Türk-İslam ülkelerinde var olan hukuk sistemi İslamın şer'i hukukudur. Keza Osmanlı Devleti'nde de hukuk sisteminin menbası İslam hukukudur. Nitekim Osmanlı Devleti'nde hukuk sistemi icra edilirken İslam hukukunun, ülkenin başında bulunan lidere verdiği geniş yetkilerden istifade etmesini ve çağın ihtiyacına binaen vaziyetlerin mehtelif ve tağyirine göre düzenlemelere gidilebilmesini sağlamıştır. Osmanlı zamanında bu usul ile padişahların yetki ve kudretiyle teşekkül eden hukuka ise başlı başına örfi hukuk olmasada şer'i hukuk bağlamında örfi hukuk adı da verilmiştir. Bu duruma bazı tarihçiler, hakikatte bu iki hukuk sisteminin birbirlerine nisbeten ayrı ayrı kategorilerde teşekkül ettiğini ve idarede iki muhtelif hukuk sisteminin vucuduna değinmişlerdir. Fakat şer'i hukuka bağlı örfi hukukun şekillenmesi başta padişah olmak üzere yönetiminde kural yâ da yeni bir yasa çıkarmada devlet kadrosunda en küçük rütbeliye kadar mütefavit derecede birçok kontrolden geçer. Bu kontroller ise şer'i hukuka göre bir nizam içerisinde örfi hukukun teşekkülüne muaventtir. Esas itibariyle şer'i hukuka bağlı örfi hukukun oluşum merhalesinde en önemli vazifedarlardan birine sahip olan nişancının her zaman medrese eğitimi almış ve İslam hukukunda tahsildar olan ehl-i ulemadan intihab olması durumudur (Akgündüz A. , 1990, s. 321).

#### 3.3.2.1. Hukuki Bir Satış Akdi Olan Bey'

En mühim akid olarak tarif dilen bey', (Keskiöglü, 1980, s. 183) muhtasaran bir malın yine bir malla mübadele edilmesi manasını ifa eder. (Erdoğan, 1998, s. 39) Ticarete alışverişin ehemmiyeti aşikârdır. Alışveriş işlemleri beşerin hacatını tedarik eder ve ticaretteki intizamı muhafaza eder. Dolayısıyla ehl-i ihtisas sahibi olan hukukçular bu konu üzerinde özenle durmuşlardır. Nitekim satış akdi olan bey'in, deyn denilen borç kavramının genel kural ve hükümlerini de içerecek biçimde teferruatlı bir yapı içinde tahkik edilmiştir (Cin & Akgündüz, 1996, s. 237).

Ehl-i ihtisas sahibi olan hukukçuların “malın temlik kıstasıyla yine malla mübadelesi” şeklinde tarif edilen bey’, bağlayıcı, nakledici, iki canipli ve memnuniyet de olmakla beraber akitlerin en evvel gelenidir. Bey’ akdinin hassasiyet noktası, taraflar mabeyninde vukua gelen malların mukabilli mübadelesi konusunda intihab ve iradelerini hukuki neticeler verecek tarzda birleştirmeleridir (Bardakoğlu, 1992).

### 3.3.2.1.1. Bey’ Akdinin Bazı Temel Esasları

**İcab ve Kabul (Kabz):** Lazım, gerekli, lüzum, sebep olmak manasına gelir. Akitlerde evvel söylenen sözdür. Herhangi bir mal sahibinin malı alacak olan kişiye karşı, “Bu malımı sana şu kadar fiyata sattım” demesidir. Müşterinin de bunu kabul etmesine karşılık “kabul” denir. Şer’i ıstılahta bu duruma “icab ve kabul” denir (Yeğın, 2008, s. 452). İki tarafın bilmukabele rızai izahlarıdır. Ayrıca “rükn’ül-bey’” olarak tasvir edilmiştir. Şöyleki; satım sözleşmesi icab ve kabul ile tesis edilir. Bey’ olunan malın teslimi ve karşılığının alınması bey’in gerçek anlamda vuku bulduğu manasına gelmez. Çünkü malı satan neferin maksat ve niyetini ve aynı şekilde alıcısında niyetini sarıhen açıklamaları icab eder. Bu açıklama esnasında sarfedilen sözler muşahhas olmayıp satış akdinin gerçekleştiği yörenin geleneklerine göre tağyiri mümkündür (Karaman, 2005, s. 728).

**Mebi’:** Satış akdinin temel unsurunu oluşturan mebi’ “satılan mal” manasını ifa eder. Bazı fıkıh kitaplarında zikredilen sözcüğün hangi konuları ihtiva ettiği hakkında özel başlıklar halinde izah edilmiştir (Bilmen, (t.y.), s. 36-37).

**Semen:** Baha, değer, kıymet gibi anlamlara gelmektedir (Yeğın, 2008, s. 888). Satışı gerçekleşmiş olan şeyin karşılığıdır. Malı alanın zimmetinde deyn (borç) şeklinde sabit olur. “Seme-i müsemma ve semen-i misl” olarak iki kategoride taksim edilir. Birincisi; semen-i müsemmadır. Yani iki tarafın bilmukabele rızaları ile beraber tesbit olunan bedeldir. Satılan şeyin normal değerinde olabileceği gibi daha az yahut daha çok da olabilir. Tahkik edilen şer’iyye sicillerinde, gerçekleşen satışların değeri çoğunlukla böyle olduğu anlaşılmaktadır. İkincisi semen-i misldir bu ise malın gerçek fiyatıdır (Hammad, 1996, s. 296-297).

### 3.3.2.1.2. Bey' Akdinin Türleri

Bey' akdinin farklı türleri vardır. Bunlar akdin şartları açısından, değiştirilen eşyanın mahiyeti açısından ve satılan eşyanın fiyatı ile elde edilen kar bakımından üçe taksim edilebilir. Birincisi; Şartları bakımından: Bu bölümdeki bey' türlerini sıralayacak olursak bunları yedi kategoriye taksim edebiliriz. Bunlar “bey’-i sahih, bey’-i batıl, bey’-i fasit, bey’-i mevkuf, bey’-i nafiz, bey’-i lazım, bey’-i gayr-i lazım” şeklinde sıralamak mümkündür. İkincisi; değiştirilen eşyanın mahiyeti açısından: bunlar “mutlak bey’, sarf, mukayada, selem, istisna,” şeklinde sıralamak mümkündür. Üçüncüsü; kar açısından: satılan eşyanın fiyatı yahut değeri ile ilgilidir. Bu bey' akdini de dört temel unsura taksim etmek mümkündür. Bunlar “müsaveme, murabaha, tevliye ve vadia,” şeklindedir (Bilmen, (t.y.), s. 6-9).

Bu bilgilere ek olarak, İslam hukukunun ehemmiyetli bir konusu olan bey' akdinde ve muayene” üzerine satış akidleri vb. mevcut olan esaslara muhalif olmamak şartıyla olumlu nazara alınmıştır (Cin & Akgündüz, 1996, s. 242).

### 3.3.3.2. 181 Numaralı Harput Şer’iyye Sicillerinde Mevcut Olan Bey’ Akidleri Analizi ve Uygulaması

Bey' akdinin hukuki bir akid olması ve hangi tür yöntem ve metodlarla gerçekleştiğine istinaden aktarılan teorik bilgilerin neticesinde pratik olarak bey'in nasıl gerçekleştiği konusunda bilgiler irad edilecektir. Satış akdinin hukuki ve şer’i olarak icra edildiği yer şer’iyye mahkemeleridir. İnsanların her çeşit münakaşa ve anlaşmazlıklarının yanında ticaretle alakalı durumların da aktarıldığı şer’iyye sicillerinde birçok örneği mevcuttur. Burada takip edilecek metod ise, Harput mahkemelerinde tahrir edilen şer’iyye sicillerine nasıl yansıdığı örneklerle tahkik ve analiz edilecektir.

Tahkik edilen sicillerde 92 satış akdi mevcuttur. Bu akidlerin 87’si bey’-i bat-ı sahih (kesin satış) ile gerçekleşmiş satışlardır.<sup>3</sup> Bey’-i bat-ı sahihin karşıtı bir diğer satış

<sup>3</sup> Bey’-i bat-ı sahih (kesin satış) örnek için bkz. Ankara Milli Kütüphane Başkanlığı, *HŞS., 181, s.1/a.1; HŞS., 181, s.1/a.3; HŞS., 181, s.2/b.3; HŞS., 181, s./a.4; HŞS., 181, s.5/a.1; HŞS., 181, s.5/a.3; HŞS., 181, s.6/b.2; HŞS., 181, s.7/a.2; HŞS., 181, s.8/b.2; HŞS., 181, s.9/a.1; HŞS., 181, s.13/a.2; HŞS., 181, s.15/a.1; HŞS., 181, s.16/b.2; HŞS., 181, s.22/b.4; HŞS., 181, s.23/a.2; HŞS., 181, s.24/b.1; HŞS., 181, s.24/b.2; HŞS., 181, s.24/b.3; HŞS., 181, s.24/b.4; HŞS., 181, s.26/b.1; HŞS., 181, s.27/a.1; HŞS., 181, s.29/a.1; HŞS., 181, s.30/b.2; HŞS., 181, s.32/b.7; HŞS., 181, s.33/a.1; HŞS., 181, s.34/b.3; HŞS., 181, s.35/a.3; HŞS., 181, s.37/a.2; HŞS., 181, s.40/b.2; HŞS., 181, s.41/a.1; HŞS., 181, s.42/b.1; HŞS., 181, s.42/b.2;*



ise bey'-i bil vefa yöntemidir<sup>4</sup>. Ayrıca bu guruba ekleyebileceğimiz bir diğer satış ise bey'-i men-yezîd (müzayede) yöntemiyle yapılan satışlardır.<sup>5</sup>

### 3.3.3.2.1. Bey'-i Bat-ı Sahih (Kesin Satış) Yöntemi İle Yapılan Satışlar

Yukarıda ki bilgilerde de zikredildiği gibi kat'i satış manasını ifa eden kesin satış söz konusudur. Bu akitlerin 87'si bu metod ile gerçekleşmiştir. "Bey'-i bat-ı sahih" kesin satış akdinin üzerin çalışılan belgelerle izah edilecek olunursa birkaç numunesi altta ki davalarda zikredilecek şöyle ki:

Harperut Kasabası'nda Semafud Mahallesinde Hüsrev oğlu Ohman adlı zimmînin Sefer oğlu Kester adlı zimmînin karşısında ikrar ve tekrar-i kelam edip dedi ki zikredilen mahallede bulunan bir tarafı Keleb ve bir tarafı Kök Anber ve bir tarafı Mursem bu hudut ile mahdut olan beş adet evlerini Sefer oğlu Kester'e otuz beş riyali guruşa kesin satış yöntemiyle sattığı ve iki tarafın ikrarı ve rızasıyla 1041 senesinin evâhir-i şehri Ramazan'da kayd olundu(HŞS, NO:181, s.1/a.1).

Başka bir satış akdinde, Ekrüz Karyesi sakinlerinden Timurtaş oğlu İsmail Şer'i mecliste Kasım Ağa oğlu Abdullah karşısında ikrar ve tekrar-i kelam edip dedi ki zikredilen karyede bulunan dört adet tarlasını ki iki kıt'a Ayine Kadı göl altında olup dört günde bir gün suyla ve bir kıt'a ve bir tarafı Karacaoğlan ve bir tarafı yol ve bir tarafı Ali tarlası ve bir tarafı Ahmed tarlasına ve bir kıt'a dahi hududu belli olan yonca yeri bu sınırlar içerisinde dört kıt'a tarlasını Kasım Ağa'ya on adet riyali guruş ile ve bir çeyrek guruşa kesin satış yöntemiyle satıp karşılığının alındığı tarlanın da kesin verildiği bundan sonra tarlanın tasarrufunda istediği gibi yaşayabileceği ve iki tarafın rızasıyla 1041 senesinin evâ'il-i şehri Şevval'inde kayd olundu(HŞS, NO:181, s.22/b.4).

---

*HŞS., 181, s.43/a.2; HŞS., 181, s.43/a.3; HŞS., 181, s.43/a.4; HŞS., 181, s.44/b.1; HŞS., 181, s.44/b.3; HŞS., 181, s.47/a.2; HŞS., 181, s.49/a.1; HŞS., 181, s.50/b.1; HŞS., 181, s.50/b.3; HŞS., 181, s.51/a.1; HŞS., 181, s.51/a.2; HŞS., 181, s.53/a.3; HŞS., 181, s.54/b.1; HŞS., 181, s.57/a.3; HŞS., 181, s.59/a.2; HŞS., 181, s.59/a.4; HŞS., 181, s.61/a.4; HŞS., 181, s.63/a.3; HŞS., 181, s.64/b.2; HŞS., 181, s.66/b.3; HŞS., 181, s.67/a.1; HŞS., 181, s.68/b.1; HŞS., 181, s.69/a.1; HŞS., 181, s.72/b.2; HŞS., 181, s.72/b.3; HŞS., 181, s.73/a.2; HŞS., 181, s.74/b.1; HŞS., 181, s.78/b.2; HŞS., 181, s.78/b.3; HŞS., 181, s.80/b.2; HŞS., 181, s.82/b.4; HŞS., 181, s.83/a.3; HŞS., 181, s.85/a.3; HŞS., 181, s.87/a.1; HŞS., 181, s.90/b.3; HŞS., 181, s.91/a.1; HŞS., 181, s.91/a.3; HŞS., 181, s.92/b.3; HŞS., 181, s.93/a.1; HŞS., 181, s.93/a.2; HŞS., 181, s.93/a.3; HŞS., 181, s.94/b.5; HŞS., 181, s.107/a.1; HŞS., 181, s.109/a.3; HŞS., 181, s.109/a.4; HŞS., 181, s.110/b.2; HŞS., 181, s.111/a.3; HŞS., 181, s.112/b.2; HŞS., 181, s.114/b.1; HŞS., 181, s.114/b.3; HŞS., 181, s.116/b.1; HŞS., 181, s.166/b.4; HŞS., 181, s.160/a.1;.....*

<sup>4</sup> Bu konu hakkında yalnızca altı adet belge bulunmaktadır ayrıntı için bkz. *HŞS., 181, s.3/a.3; HŞS., 181, s.38/b.4; HŞS., 181, s.46/b.2; HŞS., 181, s. 46/b.3; HŞS., 181, s.56/b.3; HŞS., 181, s.162/a.1.*

<sup>5</sup> Müzayede yöntemiyle kesin satış yapılan satışlarla alakalı 5 farklı belge bulunmaktadır. Detay için bkz. *HŞS., 181, s.2/b.3; HŞS., 181, s.26/b.1; HŞS., 181, s.35/a.3; HŞS., 181, s.74/b.1; HŞS., 181, s.83/a.2.*

Nurşide Karyesi sakinlerinde Tanrıverdi bin Seydi tarafından Çelebi oğlu Mustafa Çelebi meclis-i şer' de kale sakinlerinden Mansur Bey bin Haydar Çelebi karşısında ikrar edip dedi ki Harperut Kalesi'nde bulunan bir tarafı Küçük Kapurcu ve bir tarafı ismi geçen müşterinin bu sınırlar içerisinde olan ma'mur ve harabe evlerini Mansur Bey'e on guruş ve bir dülbet karşılığında kesin satış yöntemiyle satıp zikredilen evleri istediği gibi tasarruf hakkını verdikten sonra iki tarafın rızasıyla 1041 senesinde evâ'il-i şehri Şevval'de kayd olundu(HŞS, NO:181, s.24/b.1).

Bir başka örnek ise, Harperut Kasabası sakinlerinden Ömer bin El-hâcc Mümünzade Mustafa Bey şer'i mecliste Mevlüd bin Allahverdi karşısında ikrar edip dedi ki Altuncular Çarşısında bulunan bir tarafı Mustafa dükkânına ve bir tarafı Kesrik dükkânına bu sınırlar içerisinde bulunan bir adet dükkânını Mevlüd adlı kişiye on iki riyali guruşa kesin satış yöntemiyle satıp mülkünü müşterinin tasarrufuna verdikten sonra iki tarafın rızalarıyla 1041 tarihinde sicile kayd olundu(HŞS,NO: 181, s.51/a.1).

### 3.3.3.2.2. Bey' -i Men Yezîd (Müzayede) Yöntemiyle Yapılan Satışlar

Müzayede yöntemi ile yapılan satışlar incelenen sicillerde "Bey' -i men yezîd" metoduyla isimlendirilen kayıtlardır. Bey' -i men yezîd usulüyle yapılan satışlar netice itibariyle bey' -i bât-ı sahîh (kesin satış yöntemi) ile neticelenen satışlardır. Tahkik edilen belgelere müşahade edildiğinde birçok sebeplerden dolayı bu satış akdinin gerçekleştiği görülüyor. Bunlardan ilki altta ki kayıta müşahade edilebileceği üzere müteaddid nedenleri vardır. Bunlardan ilki bir borç meselesinden dolayı olan akitdir şöyle ki:

Pelekden Karyesi sâkinlerinden olup bundan önce vefat eden Serkis adlı zimmînin sagîr zimmî Markos'un vasîsi olan Kirkos Bedros adlı zimmî meclis-i şer' de Hüsrev oğlu Aleksî adlı zimmî karşısında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki ölen mezkûr Serkis'in mezkûra borcu olup ve mezbûr Aleksî'nin de nafaka ve kisveye deyni olup ve mezbûr yetimin dahi nafaka ve kisveye deyni olup inhirâsı lâzım gelmekle ölen mezbûrân zikredilen karyede bulunan çeşme başında olan bir tarafı Timur ve bir tarafı köy ve bir tarafı yol ve bir tarafı dahi zebilki sınırları içerisinde bulunan bir kıt'a bağçesini açık artırmaya verilüb sûk-ı sultânide on günden ziyâde bey' -i men yezîd (açık artırma yolu ile satmak) olunub âheri inkırâzından sonra Hüsrev üzerinde on dört guruşa karar kılub ziyâde ile tâlibi zuhûr etmemekle zikr olunan bağçe borcu ve nafaka ile üç yüz on dört guruşa ve satım hasebiyle çayır suyundan bir gün Timur ile Mehmed

Bey ve bir gün suyla bi'l-cümle mezkûr Hüsrev'e on dört riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebi' eyledim dedikten sonra borçlu Hüsrev adlı kişide mezbûr Kirkos'un kararını tasdîk ve kabûl edip 1041 senesinin evâhir-i şehri Şa'bani'l-mu'azzamında sicile kayd olundu(HŞS, NO:181, s.2/b.3).

Bir başka akid örneği ise, Harperut Kasabası sâkinlerinden olup bundan önce ölen Mehmed adlı kişinin büyük oğlu Halil asâleten ve müteveffânın küçük oğlu Süleyman ve diğer küçük yetimesi Rahime adlı yetimler taraflarından Osman Çelebi bin Bekir Ali müseccel-i vesâyeten şer'-i mecliste Osman Çelebi bin Regaib adlı kişi karşısında her biri asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki mezbûrân yetimlerin nafaka ve kisveye zarûretleri olduğundan bundan sonra mezbûr Halil de hakkını talep edip babalarından irs-i şer'le intikâl eden metris civarında bir tarafı Mustafa Bey ve bir tarafı metris ve bir tarafı İbrahim Çelebi ve bir tarafı ana yol bu sınırlarda olan evlerini havlısıyla ve cümle kapusu önündeki hân yeriyle bi'l-cümle Murad'a verilüb on günden ziyâde sûk-ı sultânide bey'-i men yezîd (açık artırma) olunub sonunda iş bu mezbûr Osman Çelebi üzerinde yüz on riyâli guruşa karar kılınp ziyâde ile tâlibi olmadığından zikr olunan evlerini bi'l-cümle mezbûr Osman Çelebi'ye nafaka ve kisve ehli için yüz on riyâli guruşa asâleten ve vesâyeten ve vekâleten bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebi' ettik zikr olunan evlerde benim ve mezbûrân Süleyman ve Rahime'nin min-ba'd 'alâkaları kalmadı bundan sonra mülk-i müşterâsıdır istediği gibi tasarruf etme hakkına sahiptir dediklerinde mukırrân-ı mezbûrân Halil ve Osman Çelebinin vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vesâyeten ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr diğer Osman Çelebi dahi tasdîk ve kabûl edip 1041 senesinin evâhir-i şehri Zi'l-hicce ayında sicile kayd olundu(HŞS.,NO: 181, s.74/b.1).

### **3.3.3.2.1. Bey'-i Bi'l- Vefa (Vefâ Yoluyla Satım Akdi Yapmak) Üsülüyle Yapılan Satışlar**

Bu satış üsülü, islam dininin kredisiz yahut faizsiz borç temin ederek karşılaştıkları meşakkatleri faiz ittihaz edilmeyecek bir usül ile kaldırmak ve mülk maliklerinin sundukları krediye karşılık bir kâr ve kazanç sağlamak maksadıyla Hanefi mezhebi ehl-i ihtisas hukukçuları vasıtasıyla geliştirilen bir satış akdi türüdür (Bayındır, 1992, s. 20). Bu usül ile mülkün maliki malını kat'i olarak satmadan yahut elinden çıkarmadan bu yöntem ile hem para temini yapılır hemde usulen malın alınması alıcı

yönünden teminat niteliğindeki maldan istifadeye medar olur (Karaman, 2005, s. 510). Bu durum da yapılan akidlerin hem malı alanın hemde malı satanın bu malı başka bir bireye satamaz kuralı vardır. Yapılan akidte akid zamanının nihayet bulmasıyla borcun eda edilmesi için muayyen olan zamanın gelmesiyle ya da taraflardan birinin bu satış akdine son vermesiyle vuku bulur (Aydın, 2005, s. 385). Bey'-i bi'l- vefa yoluyla incelenen davalardan birkaç örnekle izah edilecek olurnursa şöyle ki:

Harperut Kasabası sâkinlerinden olan bundan önce vefât eden Osman adlı kişinin büyük oğlu Halil asâleten ve küçük kardeşi Süleyman tarafından müseccel vesâyeten meclis-i şer' de Neccar Osman oğlu Zekeriyâ karşısında asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki babamızın Neccar Osman'a borcu olub ödenmesi lâzım gelmekle Yukarukapu kurbunda olan babamızdan kalan evlerimiz ki bir tarafı Mustafa Bey ve bir tarafı Mehmed ve bir tarafı yol ve bir tarafı dahi metris bu sınırlar içerisinde olan bir bâb sofa ve bir kış evi ve iki örtme ve iki harbene evi ve bir oda havlısıyla tümünü mezbûr Osman'a altmış riyâl guruşa bey'-i bi'l-vefâ ile bey' edip (vefa yoluyla satım akdi yapmak) bahsedilen parayı Osman'a edâ etmeyecek olursa zikr olunan evleri kendüsünün olub aslâ bizim 'alâkamız olmayacak oldu deyip mukırr-ı mezbûrun açıklamaları üzre vâki' olan asâleten ve vesâyeten ikrârını Osman adlı kişi de tasdîk edip 1041 senesinin evâ'il-i şehr-i Zi'l-ka'desinde kayd olundu(HŞS., NO:181, s.46/b.2).

Bir başka örnek akid, Harperut kasabası sâkinelerinden Elife kızı Şahverdi ve Döne kızı Pir Veli adlı hatunlar tarafından bu husûs için Mustafa oğlu Usta Burak ve Kasım Bey oğlu Hâcı Hân Ali adlı kimseler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Usta Cuma bin Ali adlı kişi meclis-i şer' de Kahveci Usta Ahmed bin İlyas adlı Kahveci karşısında isteyerek ve razı olarak ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Serseri nâhiyesinde bulunan bir tarafı İşçi Ali bağı ve bir tarafı Bey Ali oğlu bağı ve bir tarafı anayol ve bir tarafı Dellâl Ömer bu sınırlar içerisinde bulunan bağlarını eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve damı ve suyuyla ve çevresiyle tümünü bu mezkûr Usta Ahmed'e iki yüz riyâli guruşa bey'-i bi'l-vefâ ile bey' edip ve bahsedilen paranın iki yüz riyâli guruşdan yüz kırk beş riyâli guruşu Usta Ahmed yedinden ben alub kabz edip bâki kalan elli beş guruşu sene tamamında alacağım ve zikr oluna yüz kırk beş guruşu sene tamamına dek mezkûr Usta Ahmed'e edâ edersenem bâğ-ı mezbûru müvekkillerim teslîm eyleye şöyle ki meblağ-ı mezbûru va'de tamamında edâ etmeyecek olursam geriye kalan elli beş riyâli guruşu dahi Usta Ahmed'den alub ve bahsedilen bağı Usta Ahmed'in mülkü olub müvekkillerim mezbûretânın aslâ 'alâkaları olmayacak dedikten

sonra Usta Cuma'nın açıklamaları üzere vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Usta Ahmed dahi karşılıklı tasdik ve sözü kabûl edip söylenenler aynen yazıldı 1041 senesinin evail-i şehri Rebi'ü'l-âhirinde sicile kayd olundu(HŞS.,NO:181, s.162/a.1).

### 3.3.2.3. Satış Anlaşmazlıkları

Sile karyesi sakinlerinden Hüseyin adlı kişinin bu karyede Çaluk tarlası olarak bilinen yeri, yirmi senedir yeğeni İsmail'in, Mustafa adlı kişiye *“iki guruşa fuzûli”* sattığı ve bu tarlayı geri istediğini fakat Mustafa adlı kişi ise bunu reddettiği ve bazı gerekçeler sunarak *“şahit olan Müslümanlar vardır”* demesiyle haklı olduğu kanaatine varılmıştır(HŞS, NO:181, s.20/b.2)

Sair bir belge de, Davut adlı kişi bir kıt'a mülk bağı Ahmed adlı kişiye tarih-i kitâbdan dokuz sene önce kendisine on beş guruşa satıp mukabilini almış olduğu halde şöyle ifade eder: *“benim ile şer'-i şerife gelüb sicil etmez su'âl olunub sicil olunmasın taleb ederim”* deyip su'âl etmiştir. Ahmed adlı kişi de ikrâr edip; zikr olunan bağı bundan dokuz sene önce bey' etmiş ve fakat civârda olan bir mikdâr boş zemîni satmadığını ifade edip inkâr ile cevâb vermiştir. Fakat bazı Müslüman kişilerin şahadet edip dediler ki: *“mezbûr Ahmed huzûrumuzda zikr olunan mülk bağı ve kurbunda olan hâlî zemîne ve tevâbi' ve levâhıkıyla merkûm Davud'a on beş riyâli guruşa bey' edip dokuz senedir tasarrufundadır ve hâlî dediği zeminde mülk yeridir bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz”* deyip haklı oldukları müşahede edilmiştir(HŞS, NO:181, s. 29/a.2).

Diğer sicilde ise, daha evvel vefat eden Mustafa adlı kişinin yetim oğulları olan Ali ve Mevlüd adlı kişilerin vasileri olan karındaşları Mehmed adlı kişinin Danişmend nahiyesinde babalarından irs-i şer'le kalan bağlarının mezkûr yetimlerin nafaka ve kisveye ihtiyaçlarından dolayı İbrahim adlı kişiye elli iki guruşa satmıştır. Fakat yetimlerin bülûğ olduktan sonra bağlarının normalden çok daha az fiyata satıldığını öğrenmeleri sonucu İbrahim adlı kişi ile niza' edip aralarında şiddetli bir düşmalık vuku bulmuştur. Fakat bunun akabinde İbrahim adlı kişi şahısların davalarından fariğ olmaları için mezkûr bağı mukabilini ziyadeleştirmiştir. Mezkûr yetimler ise : *“bedel-i sulh olan on riyâli guruş ile dülbendi merkûm İbrahim yedinden bi't-tamâm ve't-tekmîl*

*biz alub kabûl ve kabz eyledik zikr olunan bağda min-ba'd da'va ve nizâ'mız kalmayub kat'-ı 'alâka ve fasl-ı husûmet olduk ba'de'l-yevm bu husûsiçün bir-tarikle dahi mezbûr İbrahim'den da'vâ ve nizâ' edecek olursak 'inde'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olunmaya''* deyip sulh edip anlaşma yolunu seçmişlerdir(HŞS, NO:181, s.81/a.2).

Bir diğer belgede de, Osman adlı kişinin Şurnaz nahiyesinde bulunan iki kıt'a bağını daha evvel Abdülgaffar adlı kişiye sattığı ifade edilmiş. Fakat bir sorun ile Abdülgaffar kişisi: *'Osman bana bey' eyledikde sünûru Arduç Ağacından doğru yola varınca ta'yin etmek üzere bey' etmişdir altı seneden mütecâviz zabt ve tasarrufumda olub hâlâ gelüb sünûrum içinde bir mikdar yer tasarruf etmek ister su'âl olunub men' olunmasın taleb ederim''* ifadesi ile daha evvel satın aldığı yere Osman adlı kişi tasarrufta bulunmak istemiştir ve Osman adlı kişinin ifadesi ise adı geçen bağların sınırı arduç ağacından yola doğru sınır tay'in etmek üzere satmadığını ifade edip inkar etse de şahitlerin müşahadesiyle Abdülgaffar'ın haklı olduğu neticesine varılmış(HŞS, NO:181, s. 88/b.3)

#### 4. 181 NUMARALI HARPURUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

s.1/a.1:

*Harperut kasabasının Semafulud Mahallesi sakinlerinden Hüsrev adındaki zımmının Sefer adındaki zımmiye beş adet evini otuz beş guruşa sattığına dair evâhir-i şehri Ramazan 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut'da vâki' Sefamud Mahallesinden Hüsrev veled Ohman nâm zımmî meclis-i şer' de Sefer veled Kester nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Keleb ve bir tarafı Kök Anber ve bir tarafı Mursem bu hudûd ile mahdûd olan beş bâb evlerimi bi'l-cümle iş bu mezkûr Sefer'e otuz beş riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim dediğinde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Sefer dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Ramazani'l-mübârek sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed bin Mübâşir Kara Cebe (silik)

İsa Na'lband

Hâcı Bayram Na'lband

Na'lband Mustafaoğlu

Piyâle bin Abdullah

Ahmed bin Mehmed

Mustafa bin Hasan

s.1/a.2:

*Harperut sakinlerinden Bolasin ve Müshim adlı zımmîlerin Samefulud Mahallesinde bulunan iki adet evlerinin Destayiş Keşiş Valentin'e iki riyal guruşa sattığına dair evâhir-i şehri Ramazan 1041 tarihli hüccet.*

Kasaba-i Harperut sakinlerinden Bolasin veled Koloksin Müshim veled Azad nâm zımmîler meclis-i şer' de Destayis keşiş Valentin ve Varmatos veled Kirkos Keşiş nâm zımmî müvâcehesinde her biri ikrâr edip dediler ki Sefamud Mahallesinde vâki' bir tarafı mezbûr Varmatos ve bir tarafı Bursem ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan iki bâb evlerimi havlısıyla bi'l-cümle mezbûr Destayis Keşişe on iki riyâl guruşa bey'

edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Varmatos dahi mezkûr Destayis Keşışde tarafeynden vekâleten tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Ramazani'l-mübârek sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Uçbey (silik)  
 Bahadır Kereli  
 Demür Çelebi bin Kara Hüseyin  
 (...) Kürekçi  
 Piyale bin Abdullah  
 Mustafa bin Hasan  
 Ve gayruhum

**s.1/a.3:**

***Harperut sâkinlerinden Çiçek adlı zımmînin Hasbek Karyesi'nde olan mülk bağıını Ali bin Hasan'a otuz riyâl guruşa sattığına dair evâhir-i şehr-i Ramazan 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Çiçek binti Eşhurd nâm zımmîye meclis-i şer'de Ali bin Hasan müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i Hasbek 'akârında vâki' bir tarafı Gazrek bağıına ve bir tarafı Kesir bağıına ve bir tarafı Kabukcu Kesir ve bir tafatı Sernuş bağıına bu hudûd ile mahdûd olan mülk bağıını iş bu mezbûr Ali'ye otuz riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kılub ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren tarihü'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Haydar Çelebi bin Zülfikar Beşe  
 Ahmed Bey bin Kılıç Bey  
 Osman Bey bin Haydar Çelebi  
 İbrahim Çelebi oğlu Murad  
 Kasım bin Sübhanverdi



Mehmed Çelebi bin Fethullah

Ve gayruhum

**s.2/b.1:**

***Bir vekil tayinine dair evâhir-i şehr-i Ramazan 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Kasım Çelebi bin Mehmed Ağa (nâm) kimesnenin sulbiye kızı olub vefât eden Fatıma nâm müteveffâ hâtundan babası mezbûr Kasım Çelebi'ye irs-i şer'le intikâl eden emvâl ve erzâk ve mallarını zevci İbrahim Beşe bin Habil Çelebi nâm râcilden da'va ve tâlibe ve isâl ve teslimine oğlum Yusuf Çelebi vekil eylediğinde Yusuf bin Osman ve Ömer bin Osman ve Murtaza Bozoklu nâm kimesneler şehâdet edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Ramazani'l-mübârek sene ihda ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa

Mustafa Çavuş dergâh-ı 'âli

Kasım bin Sübhanverdi

Hâcî Mustafa Çoban

Bazarbân Hasan

Ve gayruhum

**s.2/b.2:**

***Bir vekil tayinine dair gurre-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Fî gurre-i Şevval li-sene ihdâ erba'în ve elf

Kasaba-i Harperut'dan Fatıma binti Şah Hüseyin nâm Hatun tarafından Veli Bey ibni Abdulkerim nâm kimesne babası malından ve anası malından taleb-i vekil eyledi deyu Mehmed Ağa ibni Hüseyin Ağa ve Seyyid Mevlüd bin Allahverdi nâm kimesne şehâdet eylediği kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl

Kasım bin Tanrıverdi

Tanrıverdi

Allahverdi

Muhzır Ahmed

Ve gayruhum

s.2/b.3:

*Karye-i Pelekden sâkinlerinden Markos'un vasîsi olan Kirkos'un Hüsrev adlı zımmînin aralarında nafaka ile ilgili alacak-verecek meselesinden dolayı mezbur karyede bir parça bahçesini ve çayır suyunu Hüsrev'e sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Karye-i Pelekden sâkinlerinden olup bundan akdem mürd olan Serkis nâm zımmînin sagîr zımmî Markos'un mensûb-ı vasîsi olan Kirkos Bedros nâm zımmî meclis-i şer' de Hüsrev veled Aleksî nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mürd-i mezkûr Serkis'in mezkûra deyni olup ve mezbûr Aleksî'nin dahi nafaka ve kisveye deyni olup ve mezbûr yetimin dahi nafaka ve kisveye deyni olup inhirâsı lâzım gelmekle mürd-i mezbûrân karye-i mezbûrda vâki' çeşme başında olan bir tarafı Timur ve bir tarafı köy ve bir tarafı yol ve bir tarafı dahi zebilki bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a bağçesini mezâda verilüb sûk-ı sultânide on günden ziyâde bey'-i men yezîd olunub âheri inkırâzından sonra Hüsrev üzerinde on dört guruşa karar kılub ziyâde ile tâlibi zuhûr etmemekle zikr olunan bağçe deyni ve nafaka ile üç yüz on dört guruşa ve satım hasebiyle çayır suyundan bir gün Timur ile Mehmed bey ve bir gün suyla bi'l-cümle mezkûr Hüsrev'e on dört riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim dedikde medyûn Hüsrev dahi mezbûr Kirkos'un ikrârını tasdîk ve kabûl eyleyüb kayd olundu tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Topal Mustafa

Yusuf bin Mir Pirî

Mehmed Bey

Mustafa bin Abdullah

Seyyid Ömer

Ali bin Abdullah

Abdullah

Ve gayruhum

**s.2/b.4:**

*Karye-i Yalnıztürsi sâkinlerinden Osman adlı kişinin vekil tayin edildiğine dair evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Karye-i Yalnıztürsi sâkinlerinden İsa Ağa ibni Allahverdi tarafından Osman bin Saruhan nâm kimesne oğulları olan Ali ve Mustafa ve Osman Kasım ve müşterek etmeye oğlu mezbûr Osman vekil eylediğine Rüstem bin Hızır ve Orhan bin Mahmud Ağa nâm kimesneler şehâdet edip ve mezbûr Osman dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl edib kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Şevvali'l-mükerrerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil bin Baki

Murtaza Çelebi bin Hüseyin Kadri

Mustafa Çelebi bin Kösezâde

Ve gayruhum

**s.3/a.1:**

*Yalnıztürsi Karyesi sâkinlerinden bazı kardeşler arasında iştirak oldukları ev ve topraklarda on seneye varıncaya dek birbirleriyle yaptıkları ayrılmazlık akdi kardeşlerden Osman kişisi akdi bozduğuna dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki karye-i Yalnıztürsi sâkinlerinden İsa Ağa tarafından bu husûs için müseccel-i vekil olan oğlu Osman kendü asâleten ve karındaşları Ali ve Mustafa taraflarından müseccel vekâleten meclis-i şer' de Osman bin Saruhan mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki babam mezbûr iş bu merkûm Osman'ın sulu ve susuz topraklarını ve tecemmülât-ı hânesi ve evlerini ve ism-i mâlî itlâk olunan bi'l-cümle eşyâlarını ve hânesiyle kendü malına halt edip mezbûr Osman bana ve karındaşlarım Ali ve Mustafa'ya şurût ile kassâm defterin eylediği on seneye varıncaya dek yanımızda olub birbirimizden tefrîk olmayarak on seneden sonra mezbûr Osman bizden tefrîk olursa cümle malımız ve topraklarımız ve nukûd ve zahra ve öküz ve inek ve evlerimizi tımârdan ma'âda 'ale's-seviye dört hisse edip bir karındaş hissesi mezbûr Osman alub gicedek oldu şöyle ki on sene tamam olmazdan mukaddem bizim rızâmı almayub bizden tefrîk ol derse ve zamanımızdan kırk riyâl guruş ile biz karındaş hissesi verecek olduk şöyle ki on sene tamam olmazdan mukaddem mezbûr Osman yanımızda durmayub tefrîk arzûsuna vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârında

mukârrun lehu'l-mezbûr Osman dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl

Halil bin Baki

Murtaza Çelebi bin Hüseyin Kadri

Mustafa Çelebi bin Kösezâde

Emin Hâcı bin Mahmud Ağa

Mehmed Çelebi

Ali bin Osman Çelebi

Hüseyin bin Mehmed Çelebi

Hüseyin Ağa

Damad Mustafa Çavuş

Mehmed Çelebi bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.3/a.2:**

***Hanik Karyesi'nde mürd olan Serkis nâm zımmînin sulbiye kızı olan Niksos nâm zımmînin Kirkor adlı zımmînin malları içinde hissese olduğuna zevcesi Aleksî dava edip daha sonra Kirkor'un bedelini ödediğine dair hüccet.***

Budur ki karye-i Hanik'den olub bundan akdem mürd olan Serkis nâm zımmînin sulbiye kızı olan Niksos nâm zımmînin müseccel-i vekili olub zevci olan Aleksî veled Huruş meclis-i şer' de Kirkor veled İkob nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki vekilim mezbûreye babası mezbûr Serkis'den intikâl edip iş bu mezkûr Kirkor yedinde olan evlerden ve bağce ve bağ ve tecemmülâtdan hissese vardır deyu nizâ'ımız olmak maslahatımız su'âl edip mezbûrdan beş guruş riyâl bir mikdar kile nâ-ma'lûm buğday verdiğimizi ifâde edip ba'dehu sulhe rızâ verüb dahi bedel-i sulh olan beş guruş riyâl borcu mezkûr Kirkordan ben alub kabz edip husûs-ı mezbûr için mezkûr Kirkor dahi min ba'd 'alâkam kalmayub fasl olundu dediği mezkûr Kirkor dahi mukarrunn lehu'l-mezkûr ikrârını tasdîk edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl

Kasım Bağlıcı

İbrahim Murad

Seyyid Bekir bin Hâcî Hasan  
 Evhenk Kethüda Markori  
 (...) Kethüda  
 Tanos veled Keşiş  
 Bekir Çavuş  
 Hâcî Hasan  
 Harkuros

**s.3/a.3:**

*Karye-i Alıncak sâkinlerinden Yolduz ve karındaşı Tarak'ın Monla Yusuf arasında borç meselesinden dolayı bazı toprakların Monla Yusuf bey'-i bi'l-vefâ yoluyla satıldığına dair 1041 tarihli hüccet kaydı hüccet.*

Budur ki Karye-i Alıncak sâkinlerinden Yolduz bin Sefertan Ahmed kendü asâleten ve karındaşı olub vefât eden Tarak nâm müteveffânın oğlu Ahmed tarafından vekâleten meclis-i şer' de Monla Musa bin Mustafa mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûr Monla Yusuf'dan ben ve karındaşım Tarak iki riyâli gurus alub Yedikî Mehmed Beyin deynine vermiş idüğü mukâbelesinde mezbûr Monla Yusuf yine murâba'a olanlarıyla Şeyh-i mezbûr verip ve 'amel-i (...) hürmet-i rabbâni teşrîkinden sonra mu'âheze üzre taksim edecek oldukda ve dahi karye-i mezbûrda vâki' hudûdu ma'lûm olan sulu ve susuz topraklarımızı ve bağ ve bağçeleri ve armud ağaçlarımızı bi'l-cümle mezbûr Monla Yusuf'a bey'-i bi'l-vefâ ile bey' eylediği her ne zaman meblağ-ı mezbûru verip edâ eylediğimde zikr olunan emlâklarımızı bize verecek oldu dedikde mukarr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârında mukarrun lehu'l-mezbûr Monla Yusuf dahi vicâhen tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîriyle tarihü'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla İsmail bin Ahmed Teluti  
 Maehmed Çelebi bin Külabi  
 Bekir Çelebi bin Yedinci Kamer Efendi  
 Osman Çelebi bin Külabi  
 Ve gayruhum

**s.4/b.1:**

*Fatma kişisi Mevlüd kişisiyle nikâhlandı on sene mürür etti kendisini almaya geldiğinde kuma olmayacağı red cevabı vermesi, nikâh için kimi isterse Karakaş Mehmedi vekil tayin ettiğine dair evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâcî Mustafa bin Sefer meclis-i şer'e gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki sulbiye kızı Fatıma Mevlüd bin Halil nâm kimesneye Allah emri üzre nâmzed edip birkaç sene mürür edip almadığından ma'ada varub âherden 'avret alub dahi tekrar kızım mezbûre Fatıma dahi alırım demekle feryâd ve efgân edip başıma vekilim dahi mezbûr Mevlüd'e varmazım deyu cevâb eder kibel-i şer'den âhere varıb istimâ' olub takrîri tahrîr olunması matlûbumdur deyucek kibel-i şer'den Osman Efendi ve Zeynel sicilde isimleri mastûr olan Müslümânlar ile merkûm Mustafa'nın kapusuna varub ve mezbûre Fatıma'yı da'vet edip kapuya geldikde karyede vâkı'ât edip dedi ki babam mezbûr eteğim çaluya bend etmişdir ben başıma vekilim mezbûr Mevlüd'e varmazım kapusundan âher (...) etmiş bu husûs için Karakaş Mehmedi vekil eyledim ki ben kime rızâ verirsem beni 'akd-ı nikâh eyleye ve Mevlüd dedikleri bir (...) ve bir (...) göndermişdir ziyâde şeyi bu kadar dedikde mevlânâ-yı mezbûr tahrîr edip getirüb sicil-i fahr efendi olundu tahrîren fî evâ'il-i şehri Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman bin Mü'ezzin

Piri Kâtib Kulu

Mehmed bin Hasan Bazarbân

Hâcî Bali (...)

Monla Mehmed bin Monla Mustafa

ve gayruhum

**s.4/b.2:**

*Mevlüd kişisi Fatma kişisiyle altı sene öncesine kadar namzed olub Fatma kişisini almadığından kendisine verdiği altın yüzüğü bedelini istediği ve aldığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mevlüd bin Halil meclis-i şer'de Hâcî Mustafa bin Sefer nâm kimesne müvâcehesinde bi't-tav'iha ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûr Hâcî Mustafa'nın sulbiye kızı Fatıma'yı

altı seneden mütecâvizdir ki namzâd almış idim lakin mezbûreyi almak nasib olmadığı ecilden mukaddemâ mezbûre verdiğim altun yüzüğü gasbla alub ve bundan ma'ada üç guruş hakkı esbâb bahâsı alub kabûl ve kabz eyledim ba'de'l-yevm mezbûrede Fatıma'da min ba'd nizâ'm kalmadı her kime varırsa varsın dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârları mukarrun lehu'l-mezbûr Hâcî Mustafa dahi bi'l-müvâcehe tasdik edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl

Monla İsmail

Hakverdi Na'lband

Cafer bin Ali

Ömer bin Bali

Mehmed Beşe Racil

Halil Bib Cafer

Ve Hamid bin Abdullah

Ahmed bin Mehmed

**s.4/b.3:**

***Kürdistan Şeyhi Kürd isimli kişinin kızı Güle kişisine Zeynel kethüda kişinin çobanı sopayla vurduğunu idda etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kürdistan Şeyhi nâm Kürd meclis-i şer'de zevâddan Zeynel Kethüdâ müvâcehesinde ve karye a'yânı Mehmed Ağa mahzarında takrir-i da'va edip dedi ki kızım olan Güle iş bu mezbûrun çobanı (...) koluna değnek ile urmuşdur dedikde mezkûr Zeynel Kethüdâ cevâb verdi ki fi'l-vâki' mezbûr (...) mukaddem çobanım idi bir ederek bağ hakkını alub gitmiştir dedikde mezbûr Şehyi merhûm (...) hâlâ çobanı olmadığım ve kendü evi olmadığına ve haberi olmadığına (silik) mezkûr Zeynele Kethüdâ merkûm (...) hâlâ çobanım değildir ve mezbûre Güle'ye ezâ etmedim ve köprüden urduğun hakkı bilmez (...) edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl

Murad Bey

Monla İsmail

Monla Ebu'l-Kasım

Sinan

Abdullah  
Muttalib  
Monla Hüseyin  
Abdullah

**s.4/b.4:**

***Maksud adlı kişinin bazı arazilerdeki hissesini Davud adlı kişiye on sekiz riyâli guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Bahrub sâkinlerinden Maksud bin Mahmud meclis-i şer' de yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Davud Monla Bey müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûre topağında vâki' bir tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı Beyn gediği ve bir tarafı Alma deresi ve bir tarafı Sağırdaşı ve bir tarafı söğüt ve sâ'ir ile mahdûd olan (...) üç hisseden bir hissesi iş bu mezbûr Davud'a mer'âsıyla ve penbesiyle ve otağıyla ve mer'âsıyla ve sulağıyla on sekiz riyâli guruşa bey'-i bāt-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır zikr olunan (...) üç hissesinin bir hissesinde min ba'd 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezkûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârında mukarrunn lehu'l-mezbûr Davud dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîriyle târihü'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
Monla bin Rahi  
Halo bin Kaznat  
Canos bin Bekir  
Behcet bin Haso  
Hasan bin Musa  
Ve gayruhum

**s.5/a.1:**

***Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâce Kesper adlı zımmînin Ali Bey ve karındaşı Ömer Bey'e harâben bağıntı levâhıkıyla sattığına dair evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet kaydı.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâce Kesper veled Honrem nâm zımmî meclis-i şer' de Ali Bey bin Küçük el-hâcc Mustafa Bey müvâcehesinde bi't-tav'i



ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Merkereb nâhiyesinde vâki' bir tarafı Muslu Bey ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı mezarlık bu hudûd ile mahdûd olan zekât bağı demekle ma'rûf harâben bağıymı içinde olan altı tut ve üç incir ağaçları ile harâbe dal yeri ile çobanlık yeri ile ve suyuyla ve tevâbi'i ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Ali Bey ile ve karındaşı Ömer Beye Muslu Bey'de bana birer zirâ' yerden ma'ada yirmi altı guruşla bir mikdar kile na-ma'lûm buğday ve arpa ve bir mikdar vezni nâ-ma'lûm penbeye bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsunlar dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali Bey asâleten ve karındaşı Ömer bey tarafından vekâleten tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Şevvali'l-mükerrrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman bin Bayram

Bekir bin Yedinci Mehmed Efendi

Ahmed Efendi bin Abdullah

İbrahim Çelebi bin Küçük el-hâc Ali

Şeyhcan bin Caferbali

Mehmed (..)

Ömer Çelebi bin Ömer Bekirli

İsmail bin Bayezid

Ve gayruhum

**s.5/a.2:**

***Satılan beş müdd yirmi kile arpadan hasıl olan paranın kim aldığı üzerindeki anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden (silik) Çelebi bin Hâcî Cafer ve Mehmed bin Hâcî Mustafa meclis-i şer' de Osman Çelebi bin Külâbi müvâcehesinde her biri takrîr-i da'va edip dediler ki müteveffâ el-hâcc Muzaffer'in hânında beş müdd yirmi kile arpa ki beher kile yirmi yedişer şâhiye bey' edip meblağ-ı mezbûr olan bi't-tamam iş bu mezbûr Osman Çelebi alub kabz etmiştir su'âl olunub sicil olunması matlûbumdur deyucek 'ale's-su'âl mezbûr Osman Çelebi cevâbında zikr olunan arpaya ben üzerine nâzır müşâbehesinde olub müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi Mamûre ve menkûhası Mihriban nâm hatunlar bey' edip ve akçesin dahi mezbûretânlar alub kabz edip bir akçe

ve bir habbesin alub kabz etmemişim deyucek ‘udûl-i Müslimînden Es-seyyid Hasan bin Ramazan ve Ramazan bin Külabi li-ecli’ş-şehâde hâzırân olduklarında dediler ki zikr olunan beş müdd yirmi bir kile arpa mezbûretân Mamure ve Mihribân satun alub kabz ve kabûl edip ve merkûm Osman Çelebi heman nâzır mesâbesinde olduğun gördük ve hem bu husûsa şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûle vâkı’ a olub kayd olundu tahrîriyle tarihü’l-mezbûr

Şuhûdü’l-hâl

Ebubeki bin Hâcı Osman

Karındaşı Ahmed

Binali bin Abdullah

Mahmud Efendi Hazretleri

Ve gayruhum

**s.5/a.3:**

***Harperut sâkinlerinden Kassab Hüseyin bin Halil’in Hüseyin bin Musa Ağa’ya evlerini havlısıyla ve tevâbi’ ve levâhıkıyla bi’l-cümle üç yüz riyâl gurusuyla bir mikdar erzak karşılığında sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Kassab Hüseyin bin Halil meclis-i şer’de karye-i Saryolu sâkinlerinden olub sipâh tâ’ifesinden Hüseyin bin Musa Ağa nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve i’tirâf edip dedi ki kasaba-i Harperut’da vâkı’ Huriye Hatun mahallesinde vâkı’ bir tarafı Mahmud ve iki tarafı yol ve bir tarafı Mahmud hudûduyla mahdûd olan fevkâni ve tahtâni odaları ve havlısıyla tevâbi’ ve levâhıkıyla bi’l-cümle evlerim ve bundan ma’ada bir tarafı Allahverdi evi ve üç tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerimi havlısıyla ve tevâbi’ ve levâhıkıyla bi’l-cümle iş bu mezbûr Hüseyin’e üç yüz riyâl gurusuyla bir mikdar kile ma’lûm arpa ve buğday ve bir mikdar dirhem nâ-ma’lûm penbe bey’-i bât-ı sahîh ile bey’ edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî’ kıldım va’de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâkı’ olan ikrârını mukarrun lehu’l-mezbûr Hüseyin Bey dahi bi’l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu Tahrîriyle tarihü’l-mezbûr

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Ağa Karye-i Herdi Subaşı

Ahmed Bey bin Abdullah

Hasan bin Es-seyyid Ali  
 Mahmud bin Hâcî İbrahim  
 Mevlüd bin Hasan Çelebi  
 Hasan bin Bazarlı  
 Hüseyin Çelebi bin Kara Bekir  
 Ramazan bin Abdullah  
 Hâcî Selman Efendi  
 Ve gayruhum

**s.6/b.1:**

***Osman Çelebi kişisi müteveffa Hacı Mustafa Bey malından sattığı beş müdd yirmi bir kile arpa ile yirmi yedi şâhiyle hasıl olan paranın akıbetini tahkikine dair evâsıt-ı şeh-r-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ömer Çelebi bin Hâcî Cafer ve Mehmed Çelebi bin Hâcî Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer' de Osman Çelebi bin Külabi Kethüdâ müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dediler ki bundan akdem iş bu mezbûr Osman Çelebi müteveffâ Hâcî Mustafa Bey malından beş müdd yirmi bir kile arpa ile yirmi yedi şâhiyle bey' etmiştir su'âl olunsun dedikde gibbe's-su'âl mezkûr Osman Çelebi cevâb verüb dedi ki zikr olunan arpa yirmi yedişer şâhiye gelerek vâlidesi Mamure ve menkûhası Mihribân Hatunlar satub akçesin kabz ettiler ben üzerlerinde nâzır olub lakin bir akçesin almadım deyucek mezbûrân Ömer Çelebi ve Mehmed Çelebi (...) vermişler merkûm Osman Çelebiden da'vâsına muvâfik beyyîne taleb olundukda 'udûl-i Müslimînden Seyyid Hasan Seyyid Ramazan ve Ramazan bin Külabi Kethüdâ nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olduklarında dediler ki sâlifü'l-beyân cümle arpayı merkûm Osman Çelebi beher kilesin yirmi yedişer şayi'a bey' edip akçesin müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Mustafa'nın vâlidesi Mamure ile menkûhası Mihribân hatunlara bi't-tamam teslîm eyledi biz biliriz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederi deyu şehâdet-i şer' iyye ettiklerinde şehâdetleri ba'de't-ta'dîl hayyiz-i kabûlde vâkı'a olub kayd-ı sicil olundu olundu tahrîren fi evâsıt-ı şeh-r-i Şevvali'l-mükerrem ki-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Ahmed Beşe bin Hâcî Osman  
 Murad bin Ebubekir

Abdullah bin Abdullah  
Mehmed Çelebi Efendi Hazretleri

s.6/b.2:

*Harperut sâkinlerinden Ali çelebinin evlerinin iki havlısıya ve tevâbi'yle İbrahim Çelebi'ye altmış riyâl guruş ile bir miktar mal karşılığında sattığına dair evâsıt-ı şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ali çelebi bin Hâcî Halil meclis-i şer' de İbrahim Çelebi bin Murtaza müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki Hâcî Mümin oğlu Abdurrahman evleri demekle ma'rûf evlerimiz ki bir tarafı Mustafa ve bir tarafı metris ve bir tarafı İbrahim bu hudûd ile mahdûd olan evlerimiz iki havlısıya ve tevâbi'yle bi'l-cümle iş bu merkûm İbrahim Çelebi altmış riyâl guruş ile bir gümüşlü hançer ve bir nalband ve bir dülbend ve bir marmuş ve bir mikdar kile nâ-ma'lûm buğday ve bir arpaya bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr olan altmış riyâl guruş ile dülbendi ve hançeri ve marmuşu ve buğday ve arpaya merkûm İbrahim Çelebiden bi't-tamam alub kabz edip ve meblağı dahi kendüye teslim eyledi ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Ali Çelebi vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârı mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim Çelebi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîrân fi evâsıt-ı şehri Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
Osman Çelebin bin Ali  
Mustafa Çelebin bin Bâli  
Mevlûd Bey  
Mehmed Bey  
Ali bey Attar  
Hasan bin Velid  
Nuh bin Mehmed  
Ahmed bin Neccar  
Ve gayruhum

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâcî bin İlyas nâm kimesne meclis-i şer' de Hamza bin Musa müvâcehesinde

**s.7/a.1:**

***Pertek kazâsına tâbi' Mamarşeker nâm karyede ki zimmîler arasında satılan şeker ve buğdayın akçelerinin alınıp alınmadığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Pertek kazâsına tâbi' Mamarşeker nâm karyeden olup bundan akdem mürd olan Daroş nâm zimmînin karındaşıoğlu Bayik veled Derveşe nâm zimmî meclis-i şer' de Kör Kebek veled Kerakis nâm zimmî müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûr mürd-i mezbûr 'ammim Derveşe şeker külli buğday bey' edip akçesin almışdır dedikde mezbûr ben mürd-i mezbûra buğday satmadım ve akçesin almadım deyu inkâr eyledi mezkûr Bayik bu kadar (...) eylesin deyucek mezkûr (...) kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hâcî Osman

Hüseyin bin (silik)

Ömer Çelebi

Milkün veled Merad

Ve gayruhum

**s.7/a.2:**

***Kasaba-i Harpurut sâkinlerinden Hasan adlı kişinin vâlidesi Fatıma tarafından evlerimi havlısıyla Mehmed Ali adlı kişiye sattığına dair evâsıt-ı şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harpurut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden (...) Ömer Çelebi beyin sulbi oğlu olan Hasan nâm kimesne meclis-i şer' de vâlidem olan Fatıma binti Avni nâm Hatun tarafından Mehmed Ali bin Hasan nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki (silik) Mahallesinde vâki' bir tarafı Kara Mustafa ve bir tarafı Kolcıyan ve bir tarafı Şah Ali ve bir tarafı Usta Sefercan bu hudûd ile mahdûd olan evlerimi havlısıyla bi'l-cümle vâlidem mezbûre Fatıma kırk dokuz riyâl guruş ile (...) bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim zikr olunan evlerde min-ba'd 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşruh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed Ali dahi mezkûre Fatıma tarafından vekâleten tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Hâcî Mehmed bin Abdullah Bakkal  
 Şaban bin Hakverdi  
 Osman Çelebi Sağmanlı  
 Serrac Osman  
 Seyyid Ali bin Seyyid Abdullatif  
 Ve gayruhum

**s.7/a.3:**

***Bir borçlunun borcunu ödediğinin teslimine dair evâsıt-ı şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki zu'amâdan olub hâlâ Harpurut'da sâkin olan Osman Çelebi bin Daye meclis-i şer'de İsmail Çelebi bin Bayezid nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki bin kırk Zilkadesi'nin gurreinden altı aya varınca merkûm İsmail Çelebiye üç yüz elli riyâl guruş zimmetinde deyn-i sarîhim olub ve gurre tamamında meblağ-ı mezbûr olan üç yüz elli riyâl guruşu edâ (...) oldum deyucek merkûm İsmail Çelebi dahi mezkûr Osman Çelebi'nin ikrârını tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrem

Şuhûdü'l-hâl  
 Bagos  
 Hâcî (...)  
 Seyyid Yusuf bin Ali Bey  
 Usta Osman Berber  
 Mustafa beşe (silik)  
 Mehmed Çelebi (...)  
 Ve gayruhum

**s.8/b.1:**

***Bir borç tesciline dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki zu'amâdan Ömer Ağa bin Ahmed Ağa meclis-i şer'de Osman Çelebi bin Ahmed nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezkûr Osman Çelebi üç yüz elli riyâl guruş zimmetinde deyn-i sarîh olub meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde zu'amâdan olan karındaşım ile benim iki kıt'a bağçelerimiz ve

iki evlerimiz ve iki çiftliklerimiz ve zimem-i defter mûcebince olan bi'l-cümle alacaklarımız ehl-i vaz'ü'l-yed külli mallarım bizimdir bin kırk bir Zilkadesinin guresinden altı ay va'de ile zikr olunan üç yüz elli riyâl guruşu edâ etmişimdir (...) edecek oldu deyucek mezbûr Osman Çelebi dahi mezkûr Ahmed Ağanın ikrârını tasdik edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl

Musa bin Abdullah

Biraderi Ragıb

Molla Musa Beşe Biraderi

Halil Çavuş

Mehmed Çelebi (...)

Affan Efendi

Ve gayruhum

**s.8/b.2:**

***Karye-i Beklik sakinlerinden Yakob ve Derviş nâm zimmîler babalarından kalan mülk bağlarının Bekir adlı kişiye sattığına dair evâhir-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Beklik'den olub bundan akdem mürd olan Ahtek Kethüdânın oğulları Yakob ve Derviş nâm zimmîler meclis-i şer'de dergâh-ı 'âli sipâhilerinden Bekir bin İrfan nâm (...) müvâcehesinde her biri bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki babamızdan irs-i şer'le intikâl eden çiftliklerde vâki'mülk bağlarımızla bir tarafı Monla Osman ve bir tarafı Hamza ve bir tarafı Mevlüd ve bir tarafı zâc bu hudûd ile mahdûd olan mülk bağımızın dört tarafında dört zirâ' yerden gayri bi'l-cümle iş bu mezkûr Bekir'e kırk riyâl guruş ile üç kollu bir taraflıca bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledik zikr olunan mülk bağından min ba'd 'alâkamız kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun mukırrân-ı mezbûrân Yakob ve Derviş'in vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Bekir Bey dahi bi'l-müvâcehe tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Haydar çelebi Zülfikar

Bekir Bey Selim  
 Halil Çelebi (...)  
 Monla Osman Bayram  
 Ali bin Bayram  
 Mir İdris Abdullah  
 Seyyid Mahmud bin Fahri Beşe  
 Yusuf bin Aslan  
 Abid bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.8/b.3:**

***Timurtaş ve hemşiresi Fatıma'ya annelerinden kalan mallar üzerindeki anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Timurtaş bin Halikverdi tarafından bu husûs için müseccel vekili olan Osman Ali bin Külabi meclis-i şer' de Kasım Ağa bin Mustafa Çavuş tarafından babası Mustafa çavuş mahzarında ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki merkûm Kasım Ağanın (silik) bundan akdem vefât eden İsmihan binti Pervane Ağa nâm müteveffâ Hatundan irs-i şer'le müvekkilim mezbûr Timurtaş ve hemşiresi Fatıma'ya intikâl eden evleri ve tecemmülât-ı hânedan ve bağ ve bağçe ve tarla ve nebek ve at ve merkeb ve inek ve öküz ve davar ve âsiyâb ve mehri ve sâ'ir ism-i mâl itlâk olunan eşyâdan bi'l-cümle hisseleri ben alub kabz ve kabul edip mezbûr Timurtaş'a teslîm eyledim ba'de'l-yevm müteveffâ-yı mezbûre İsmihân'ın emvâl ve erzâkında ve tecemmülât-ı hâne ve bakır edevâtında ve at ve inek ve öküz ve merkeb tekrar inek ve âsiyâb ve halı ve kilim ve mehrinde ve sâ'ir ism-i mal itlâk olunan her şeyde müvekkilim mezbûr Timurtaş ve hemşiresi Fatıma'nın vechen mine'l-vücûh 'alâkaları kalmadı kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet olduk dedikde mukırr-ı mezkûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mustafa Çavuş tasdîk ve mezbûr Timurtaş kabûl edip mâ-vak'a bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr



Şuhûdü'l-hâl  
 Monla Osman bin Bayram  
 Yedikî Mehmed Efendi  
 Ebubekir Çelebi bin Mehmed Efendi el-müderriş  
 Hâcî Mehmed bin Telbeş  
 Ali Çelebi bin Monla Halim  
 Ömer Çelebi bin Osman çelebi  
 Monla İsmail bin el-müderriş Ahmed  
 Mehmed (...) el-müderriş  
 Ve Mehmed Ağa  
 Damad Mustafa Çavuş  
 Ve gayruhum

s.9/a.1:

*Harperut sâkinlerinden Ebubekir adlı kişinin büyük karındaşı olan Mahmud'a babalarından kalan mallardan kendi hissesini sattığına dair evâsıt-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrem 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Hâcî Mehmed nâm kimesnenin oğlu olan Ebubekir meclis-i şer' de kebîr karındaşı olan Mahmud müvâcehesinde bi't-tav'î ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki babamız mezbûr hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde karındaşım mezbûr ile sermâyemizi ve 'imârât-ı hânemizi taksîm edip hemen mâbeynimizde Sarahatun Mahallesinde vâkî' hudûdu ma'lûm olan evlerimiz ve dükkânımız ve Taşminder nâhiyesinde vâkî' olan bağımız kalmış idi hâlâ zikr olunan bağdan bana aid olan nısf hissemi eşcâr-ı müsmire ve gayrisiyle ve tâk ve suyuyla tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle merkûm Mahmud kırk riyâl guraşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan bağdan min-ba'd benim 'alâkam kalmadı ve zikr olunan evler ve dükkân hâlî üzere kalıp ne zaman lâzım gelirse hissemi alcak oldum ba'de'l-yevm eğer bir hâne ve eğer tecemmülât ve sâ'irelerdir birbirimizde evvel ve âhir dahlimiz ve 'alâkamız kalmamışdır (...) dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâkî' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Mahmud Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdîk edip zikr olunan evlerde ve dükkânda mezbûr Bekir Bey hissesi kalmadığına mukayyed ve mu'terfif olmağın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Safer Çelebi  
 Hasan Çelebi  
 Osman Çelebi  
 Ebubekir bin Abdullah  
 Veli Hâcî Kalkancı  
 Abdurrahman Çelebi  
 Alemyân  
 Külâbi  
 Hacı Hasan  
 Hamid Baki  
 Mahmud bin Hâcî Hüseyin  
 Seyyid Mahmud Bakkal  
 Monla Hasan Baki  
 Bekir bin Allahverdi  
 Monla Ömer bin Hâcî Bayezid  
 Ve gayruhum

**s.9/a.2:**

***Ölen annelerinden kalan malların tasarrufu ile ilgili anlaşmazlığın halolduğuna dair evâsıt-ı şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Timurtaş bin Halikverdi nâm emred Bekir hemşiresi Fatıma hatunlardan bu husûsişün müseccel vekilleri olan Osman çelebi bin Külâbi müvâcehesinde meclis-i şer' de Kasım Çelebi bin Mustafa Çavuş tarafından babası merkûm Mustafa Çavuş mahzarında ve mezbûr Timurtaş müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Kasım Çelebinin menkûhası olun vefât eden İsmihân binti Pervane Ağa nâm müteveffâ hatundan müvekkilim mezbûrân Timurtaş ve hemşiresi Fatıma'ya irs-i şer'le intikâl edip merkûm Kasım Çelebi'nin yedinde olan emvâl ve erzâkından ve tecemmülât-ı hânedan ve bağ ve bağçe ve toprakdan ve nebek ve at ve inek ve öküz ve davar ve âsiyâb ve sâkıb ve evân ve kilim ve halı ve altun 'imâretinden ve mehr-i mü'eccel ve (silik) ve sâ'ir ism-i mâl ıtlâk şeylerden (...) olan hisselerini bi'l-cümle vekâletim hasebiyle merkûm Kasım Bey yedinden alub kabûl ve kabz edip dahi mezbûr Timur hânına varub teslim eyledim ol-dahi alub kabz eyledi ba'de'l-yevm mezbûre müteveffâ İsmihân'ın emvâl ve evleri konak tecemmülât-ı hâne ve halı ve

kilim ve mâ-mehir ev evân (...) ve at ve inek ve öküz ve evkâf (...) ve topraklarında ve mehr-i mu'accel ve gayr-i mu'accelinde ve altun ve gümüş dibek ve sâ'ir ism-i malı vechen mine'l-vücûh 'alâkaları kalmadı kat'-ı 'alâka ve fasl-ı husûmet olduk dedikde mukırr-ı mezkûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mustafa Çavuş dahi tasdîk edip ve merkûm Timurtaş dahi kabûl etmeleriyle mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihda ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Mehmed Efendi Müderris

Monla Osman Bayram

Hâcî Mehmed Telbeş

Ali Çelebi (...)

Hasan Çelebi Osman Çelebi

Mehmed Çelebi bin Hâcî Mustafa Çavuş

Ebubekir Külabi Terici

Ve gayruhum

**s.10/b.1:**

***Sinan Efendi adlı kişinin hizmetkârı olan Yusuf'un kendisi hanesinde yok iken bazı mal ve eşyaları izni yok iken alıp karşılığında bir miktar buğday bırakmasını dava ettiğine dair evâsıt-ı şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i (boş) sâkinlerinden olub (...) tâ'ifesinden faziletli Sinan Efendi meclis-i şer' de karye-i Pektek sâkinlerinden olub hizmetkârı olan Yusuf bin Mustafa müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki iş bu mezbûr Yusuf bir kılıç ve gümüşlü hançer ve bir ferce ve iki fistan ve iki dülbend ve bir (..) ve iki hırka ve iki sagir don bunları benim iznim yoğiken alub kendü kendünden ma'ada on altı kile buğday kabız Hasan'a vermiş su'âl olunub sicil olunmasın taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Yusuf ikrâr edip dedi ki zikr olunan eşyâyı ve kılıç ve hançer mumâ-ileyh efendi hazretleri bana gitmeye verip (...) giderim ketime urub ve kemer dahi (..) olmaz ve on altı kile buğday dahi bana donluk vermişdir dedikde mâ-vak'a bi't-taleb sicil olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Halil Ağa İsa  
 Ömer Çelebi bin Fazlullah  
 Halid bin Abdullah  
 Mustafa bin Hasan  
 Ve gayruhum

**s.10/b.2:**

***Harput sakinlerinden sipah ve yeniçeri taifesinden ulema ve memleketin önde gelenlerinin emr-i şerifle gelen mübaşirlere nevbet verilmemesi ve zülm ettiklerine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub sipâh ve yeniçeri tâ'ifesi 'umûmen meclis-i şer'a gelüb her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm ederler ki vilâyetimiz harâbe-müşrif olub 'ulemâ ve sulehâ a'yân ve eşrâf-ı vilâyet 'umûmen yerlü sipâh ve yeniçeri emr-i şerîfime gelen mübâşirlerle nevbet vermeyüb kendüler karışub zulm ve te'addîden hâlî değillerdir deyu cevâb ederler fi'l-vâki' insâf değildir bundan böyle her birimiz eğer sipâh tâ'ifesinden ve yeniçeri tâ'ifesinden emr-i şerîf ile gelen tekâliflerine karışılmayub her kim karışursa cümleniz ma'rifetiyle hakkından gelelim metrûkları bi't-taleb kayd olundu tahrîriyle tarihü'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Zağarcı İbrahim Subaşı  
 Çavuş-ı mezbûr Mustafa Beşe  
 Beyale bin Kethüdâ yeri Hüseyin  
 Hasan Çelebi bin Hüseyin Çavuş  
 Mustafa Ağa  
 Damat Pîri Beşe

**s.11/a.1:**

***Halil Bey ve adamlarının birçok karyede eşkıyalık yapıp insanlara zülm ettiklerine dair evâsıt-ı şehri-i Ramzan 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Es-seyyid Ferruh bin Ali ve Seyyid Ebubekir ve Bican ve gayrileri ve çavuş ve zu'amâ ve erbâb-ı tımâr 'umûmen ve Kassab Hasan bin Osman Çelebi bin Mehmed ve karye-i Halid'den Can Ali ve yine nefsi-i şehirden Mirhâc bin Arslan ve

karye-i Kesrik'den Evhan veled Emruk ve gayrileri ve yine şehir ve Manurcan veled Hakîm ve yine Hayak binti Nurhan nâm zımmîye ve karye-i Murtik'den Yakrah kethüdâ ve Derhik veled Avas ve Serab nâm zımmîler ve karye-i Pelite'den Keşîş veled Erkebek ve gayrileri ve karye-i Birişt re'âyâları ve Kırkbaşı nâm zımmînin 'avreti ve sâ'ir nefis-i şehir ve kurâ re'âyâları 'umûmen mezbûr Seyyid Ferruh takrîr-i kelâm edip Halil Bey bin Küçük Hâcî Mustafa Beşe nâm çend beyin vekili olan Acemzâde Hasan Çelebi bilâ-sebeb beni urub iki gün habs eyledi ve merkûm Kassab Hasan Ağa dahi dedi ki merkûm Halil Bey tarafından Cafer ve Hüseyin bin Abdullah ve Mevlüd bin Zeynel nâm kimesneler bilâ-sebeb evim üzerine gelüb evim içinde beni ziyâde darb eyledüğünden ma'adâ dülbendimi boyunuma taksun mahkeme kapusundan beni alub gider iken Müslümânlar cem' olub beni halâs eyledileri ve Şehir Kethüdâsı Seyyid Ebubekir dahi dedi ki ben berât-ı şerîf-i 'âlişân ile şehir kethüdâsı iken merkûm Halil Bey tevâbi'inden Yusuf Çelebi nâm kimesne kethüdâlığın almışım ben dahi emr-i şer'in dediğim için beni Şeyh Abdurrahim Şeyh (silik) ve mezbûr Osman bin Mehmed Beşe dedi ki merkûm Halil Bey kış günü iki yüz gurusu değer evlerimi zulmle benden alub cebren ve kahren üzerime birkaç gurusu dökdü bana hayf ve gadr eyledi ve karye-i Halid'den Can Ali ve gayrileri dediler ki merkûm Halil Bey âdemler gönderüb bilâ-sebeb karye-i mezbûrda iki âdemimizi urub mecrûh eylediler ve karye-i Kesrik'den Evhan ve gayrileri dahi dediler ki mezbûr Halil Beyin tevâbi'inden Cafer nâm kimesne karyemiz sâkinlerinden Manuk nâm zımmîyi urub katl eyledi ol-ecilden dört beş yüz gurusumuz gitti ve mezbûr Nurcan veled Hakim nâm zımmî dahi dedi ki merkûm Halil Bey âdemler gönderüb evimi basub beş aded kapularımı birbiri üzerine kırub karındaşım oğlu Kesper'i çeküb kendüye oğlan edip ve esbâbım gârât ve yağma eyledi ve mezbûr Peşacan nâm 'avret dahi mezbûr Halil Bey âdemler gönderüb evimi basub şâbb-ı emred oğlumun çeküb yedi aded kapumu birbiri üzerine kırdı ve karye-i Börink zımmîlerinden mezbûrdan Yakrah ve Derhik ve Sarab nâm zımmîler dediler ki biz haracımızı verip edâ etmiş iken tekrar merkûm Halil Bey harâcımız cem'ine me'mûr olan kimesneden harâcımızı satun almışdır ve karye-i Pelte'den merkûm Keşîş ve gayrileri dediler ki biz dahi harâcımızı verip edâ etmiş iken tekrar merkûm Halil Bey harâcımızı satun alub bize zulm etmek istedi ve karye-i Pirişte re'âyâları 'umûmen merkûm Halil Beyin tevâbi'inden Kazardeli Bey nâm elçi harâcımız tahsilini görüb iki at na'lbandı ve yirmi gurusu hizmet alub dahi halâs olmadık ve mezbûr Mirhacî bin Arslan dahi dedi ki merkûm Halil Bey tevâbi'inden birkaç eşkıyâ ile gelüb evlerim üzerinde sohbet kurub hamr edip kış günü cebren ve kahren ehlim ve 'iyâlimi evimden

çıkarub evlerimi alub kendü evlerine halt eyledi Kırkbaşı gâvuru ‘avreti dahi dedi ki merkûm Halil Bey Ümmetzâde Yusuf Beyi gönderüb oğlum Murad’ı babasından terahhumum vardır deyu oğlum mezbûr Murad’ı çeküb bey’ eylemişdir ve sâ’ir nefsi-şehr ve kurâ halkı ‘umûmen dediler ki merkûm Halil Bey bundan akdem otuz yedi tarihinde harâcımızı alub bin kırk senesi tarihine gelince durmayub sagîrân oğullarımız harâc alub ve mülâzemetden celb-i koyun hizmetini almışım hilâf-ı şer’ ve kânûn kurâlardan koyun başına ikişer guruş ve nefsi-şehrde koyun başına birer guruş almışdır merkûm Halil Bey bize eylediği zulm ve te’addî ve keyfiyetler ahvâller bu zikr olunan zulm ve te’addileri hâlâ kethüdâ Piyale Beyin ma’rifetiyle su’âl olunub sicil olunmasın matlûbumuzdur dediklerinde Monla İsmail el-Hatib ve Monla Ebubekir el-Hatib ve Monla Abbas el-Hatib ve Mü’ezzin Monla Ahmed ve gayrileri ve sâdâtdan nakîbü’l-eşrâf Hasan çelebi bin Seyyid Ebubekir ve Seyyid Mahmud ve Seyyid Osman ve Hâcî Osman Dayızâde ve Mustafa Çavuş ve müteferrika Bekir Ağa ve Miralay Mahmud Ağa ve za’im Ahmed Çelebi ve İbrahim Çelebi ve erbâb-ı tımâr ‘umûmen ve sipâh tâ’ifesinden Kâtib Mehmed Bey ve Mustafa ağa ve Bekir Bey ve gayrileri ve yeniçeri tâ’ifesinden serdâr Mustafa Beşe ve ve Ali Beşe ve Ömer Beşe ve Mehmed Beşe ve Hüseyin Beşe ve İbrahim Beşe ve gayrileri ‘umûmen dediler ki merkûm Halil Bey nâm cümdi bu âna dek nâ hak yere kendü ve âdemleri dört beş kan edip ve evler basub ve oğlan çeküb ve bâlâda zikr olunan zulm ve te’addileri Müslümânlara ve keferetâ’ifesine bi’l-cümleye ziyâde etmiştir cevâblarında hilâf yokdur deyu her birileri ‘ala tarîki’ş-şehâde haber verilüb mâ-hüve’l-vâki’ mezbûrdan Müslümân ve zımmîlerin talebiyle kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Ramzani’l-mübârek li-sene ihdâ ve erba’în ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Mustafa Ağa damadı Piri Beşe

Bekir Bey El-cümdi

Hasan Bey El-cümdi

Osman Bey El-cümdi

Halid Bey El-cümdi

Ömer Bey El-cümdi

Zülûf Bey sâkin-i Kışla Köyü

Ömer Beşe râcil

Hasan Beşe Boşnak

Diğer Hasan Beşe Ketefli  
 Abdurrahman Beşe İskender  
 Halil Çelebi bin Piri Beşe  
 İbrahim Beşe bin Bekir Tursî  
 Sefer Beşe bin Abdullah  
 Ali Beşe Bıyıklı  
 Bekir Beşe bin Hâcî Hüseyin  
 Mehmed Çelebi bin sâkin-i perçah  
 Ve gayruhum

**s.12/b.1:**

***Harperut kasabasının sakinleri, Halil Bey adlı kişinin köyler basıp, halktan cebren vergi aldığı, kadın-erkek demeden zulmettiği ve eşkıyalık yaptığını ikrar etmelerine dair evâsıt-ı şehr-i Ramzan 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut'da vâki' nefsi-i şehr ve kurâ re'âyaları 'umûmen meclis-i şer' de takrîr-i kelâm edip dediler ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub sipâh tâ'ifesinden olan Halil Bey ibni Küçük El-hâc Mustafa Beşe nâm cümdi ziyâde zulm ve te'addî edip bu âna gelince vâki' olmamış bid'atler peydâ edip koyun akçesi deyu nefsi-i şehirden koyun başına birer gurus ve kurâlardan koyun başına ikişer gurus alub ve der-anbâr men' olunmuş iken tekrar fukarâdan müdd başına bir buçuk kile terki alub mezbûrun zulmü cevrenden ekseri perâkende ve perişân olduğundn ma'adâ evler basub oğlan çeküb ve nice 'avretler evlerinden redd ettirmiştir ve gelen harâclara ortak olub sagîr olub harâca mahall olmayan ufaklardan harâc almışdır dahi zulm ve te'addîden hâlî değildir mezbûrun keyfiyeti ahvâli a'yân ve eşrâf-ı vilâyetden su'âl olunub sicil olunması matlûbumuzdur deyucek Monla İsmail el-Hatib ve Monla Ebubekir el-Hatib ve Monla Abbas el-Hatib ve sâdâtdan Hasan Çelebi nakîbü'l-eşrâf ve Es-Seyyid Ebubekir Çelebi ve Seyyid Ferruh ve zu'amâdan ve erbâb-ı tımâr 'umûmen ve sipâh tâ'ifesinden Kâtib Mehmed Bey ve Mustafa ağa ve sâ'ir sipâh tâ'ifesi 'umûmen ve yeniçeri tâ'ifesinden serdâr Mustafa Beşe ve ve Ali Beşe ve Ömer Beşe ve Mehmed Beşe ve Hüseyin Beşe ve İbrahim Beşe ve Ömer Beşe ve Ali Beşe ve İbrahim Beşe ve sâ'irleri 'umûmen cevâb verip dediler ki sipâh tâ'ifesinden merkûm Halil Bey vilâyetimizde bu âna dek nâ hak yere dört beş kan edip ve ev basub ve oğlan çeküb ve nice 'avretleri zulmle evlerinde çeküb redd ettirmiştir el-hâsıl mezbûrun zulmünden rahatsızlığımız bu kadar ve fukarâya zilmü hadden ziyâde olub deyu her biri 'alâ-

tarîki'ş-şehâde haber verdikde mâ-vâk'a bi't-taleb kayd-ı sicil olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramzani'l-mübârek li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Hasan Çelebi el-cüندی  
 Mehmed Bey el-cüندی  
 Ömer Bey el-cüندی  
 Zülküf Bey el-cüندی  
 Bekir Bey el-cüندی  
 Osman Bey el-cüندی  
 Ve gayruhum

**s.12/b.2:**

***Salub Karyesi sakinlerinden Kerkis ve Ohink adlı zımmîler mezbûr karyede olan bir tarlanın tasarrufu hakkındaki anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Salub sâkinlerinden Kerkis veled Onan nâm zımmî meclis-i şer' de karye-i mezbûre sâkinlerinden Ohink veled Avik müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki karye-i mezbûrede bir kıt'a hudûdu 'inde'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmedir vâlidem Cevhad nâm zımmîyenin mülkü olup iş bu mezbûr Ohink vaz'-ı yed edip su'âl olunub men' olunmasın taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Ohink cevâb verüb dedi ki zikr olunan dedemden babam mezbûra intikâl edip elli altmış seneden mütecâbiz babam tasarruf edip babam dahi mürd olup bana intikâl etmişdir deyucek mezbûr Kerkis veled Onam babası mezbûr zabt etmemişdir deyucek inkâr edicek karye-i mezbûre zımmîlerinden Bogik veled Ertek ve Sefrik veled Tevrik ve Bursek veled Gazrek ve Tanas veled Manas nâm zımmîler hâzırân olduklarında dediler ki iş bu mezbûr Kerkis vâlidesi mülkü deyu da'va eylediği tarla kırk elli seneden mütecâviz merkûm Ohink babası mezbûr Edik zabt ve tasarruf edip vâlidesi mezbûre Cevhar da'va eylemeleri bilürüz ve bu huûsa şâhidiz ve şehâdet ederüz dediklerinde şehâdetleri dahi kabûlünde vâki' olup kayd-ı sicil olundu tahrîren tarihü'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Abdi Bey el-cüندی  
 Abid Çelebi bin Hâcı Hüseyin  
 Arlı Bey zımm3i



Melkun veled Murad

Ve gayruhum

**s.12/b.3:**

***Harperut'da Sefabud Mahallesinde bazı evlerin tasarrufu ile ilgili çıkan sorunlara dair evâ'il-i şehri-Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut'da Sefabud Mahallesi zimmîlerinden Sefer veled Kesirtel zimmî meclis-i şer' de mahalle-i mezbûre zimmîlerinden Bursem Kolketes ve Frekol veled Seris Eviye ve Sukas veled Davud ve Evi veled Ahkal ve Kireli veled Murad ve sâ'irleri müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki bundan akdem mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı kilise ve bir tarafı Gül Artin ve bir tarafı Mursem bu hudûd ile mahdûd olan beş bâb evlerimi bi'l-cümle Hüsrev nâm (silik) yine mahalle cem'an (...) vakf-ı emhasıyla otuz beş guruşa (silik) iştirâk edip lakin benim (...) edip hâlâ zikr evlerini vakf emhasıyla alıb lakin (silik) 'alâkam yokdur (...) dedikde mukırr-ı mezkûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûrdan Bursem Kolketes ve Sukes ve Evi ve Kesir dahi tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed bin Karaca

İsa Na'lband

Hâcı Bayram Na'lband

Monla Osman Bayram

Na'lband Mustafa

Piyale Abdullah

Mehmed bin Ahmed

(...)

Babahân tımâr

(...)

Ve gayruhum

**s.13/a.1:*****Ebubekir adlı yetimin nafaka ve kisveye zaruretine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Mehmed Beşe bin Hâcî İbrahim nâm râcilin sagîr yetimi Ebubekir Bey vasîsi olub vâlidesi olan Nazenin binti Abdullah nâm hatunun zevci olan Şaban bin Kasım Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'î şerîfe gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki sagîr-i mezbûr Ebubekir'in nafaka ve kisveye sandıkda olub nafaka takdîr olunmasın taleb ederim deyucek bin kırk bir Şa'ban'ın guresinden yevmî altı akçe kîbel-i şer'den nafaka ve kisve takdîr olunub mezkûr Şaban'ın talebiyle kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl

Numan bin Abdullah

İbrahim Bey

Hâcî Bey

Kaydcı İbrahim Bey

Ömer Bakkal

Zekeriya bin Mehmed Beşe

Ve gayruhum

**s.13/a.2:**

***Harperut sâkinlerinden Cüce Kesper adlı zımmînin merkez nâhiyesinde vâki' mülk bağlarını Ali Bey ve karındaşı Ömer Bey'e sattığına dair evâ'il-i şehri Şevvali'l-mükerrem 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Cüce Kesper veled Hundemer nâm zımmî meclis-i şer'de Ali Bey bin Küçük el-hâcc Mustafa Beşe müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki merkez nâhiyesinde vâki' zekât bağı demekle ma'rûf ki iki tarafı tarîk-i 'âmm bir tarafı Muslu Bey bağına ve bir tarafı mezarlar bu hudûd ile mahdûd olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve suyla ve damıyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla iş bu merkûm Ali Bey ile karındaşı Ömer Bey'e yirmi altı gurusuyla bir mikdar kile nâ-ma'lûm buğday ve arpa ve bir mikdâr vezni nâ-ma'lûm penbe bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali Bey kendü asâleten

ve karındaşı Ömer Bey tarafından vekâleten tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman bin Bayram

Bekir Bey bin Yedikçi Mehmed Efendi

Ahmed Bey bin Abdullah

İbrahim Çelebi bin Küçük Mustafa Beşe

Şecircân bin Hızır Bali

Mehmed bin Müşevvik

Ömer Çelebi bin Çorbacı

İsmail Çelebi bin Bayezid

Ve gayruhum

**s.13/a.3:**

***Meleki kişisi ve zevci Sefer kişileri Peñçirlik Nahiyesi'nde vaki' olan bağlarını çevresi ve suyuyla ve Şehrüz mahallesinde vaki' evlerini köleleri olan Mircan kişisine hibe ve temlik ettiklerine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut zimmîyelerinde Meleki binti Keşiş nâm zimmîye asâleten zevci Sefer veled Afink nâm zimmî tarafından bu husûsiçün Kirayid veled Keşiş'i vekâleten meclis-i şer'de köleleri olan zu'amâyla Mircan veled nâm zimmî müvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki Peñçirlik nâhiyesinde vâki' bir tarafı müveşşah ve bir tarafı Berginin bağına ve bir tarafı Gökçe bağına ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdû olan bağların eşçâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve tâbıyla ve suyula ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle ve bundan ma'adâ Şehrüz Mahallesinde vâki' bir tarafı Öküzücü ve bir tarafı Bardancızâde ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerimizi ve bu (...) iş bu mezkûr köpeğümüz Mircan'a hibe ve temlik ve teslîm eyledik ve ol-dahi alub kabz ve kabûl eylediği mâdem ki biz hayâtta oldukça bizi satılmaya şöyle ki bizi saklayub bağçe gösterse zikr olunan bağ ve evlerin mezbûrânın vech-i meşrûh üzre vâki' olan bizim olub mezbûrun 'alâkası olmayacak oldu dediklerimde ikrârlarını ve şart ve kavlini mukarrun lehu'l-mezbûr dahi tasdîk edip ve kabûlü merkûme kabûl etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren târihü'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hâcî Ali bin Mehmed  
 Monla Osman bin Bayram  
 Seyyid Ali bin Cankulu  
 Afhas veled Redahizâde  
 Şahrah bin Kolcan  
 Kirkor veled Bekdil  
 Ve gayruhum

**s.14/b.1:**

***Harperut Kasabası'nda vaki' Cemşid Bey Hamamı'nın icariyesi ve harabe olan yerleri meselesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Es-seyyid Ali bin Cankulu meclis-i şer' de Abdurrahman Çelebi bin Veli Beşe tarafından vekili olan el-hâcc Ali bin Mehmed müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki kasaba-i mezbûrede vâki' Cemşid Bey Hamamı demekle ma'rûf hamamı bundan akdem Çavuş karındaşı Mustafa bin (...) mukâbelesinde (...) iki sene alub bana icâriye verüb ben dahi iki sene zabt edip lakin hamamın mutâlebesine ve hamamın kapusu önünde olan harâbe örtmesi bir enhâ ve cevânibde Müslümânlar huzûrunda seksen sekiz riyâl guruşa tâlib olunub bana gâyet (...) ile zarar ettirmeye Müslümânlar 'ilm-i hâsil etmekte hâlâ meblağ-ı mezbûr olan seksen sekiz riyâl guruşu zikr olunan iki sene hamamın battâliyesi ve sakfı ve suvağı ve örtmesi için mumâ-ileyh Palu beyin tarafından merkûm Abdurrahman Çelebi yedinden bi't-tamam ben alub kabz ve kabûl edip 'alâkam kalmadı dedikde mukarr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Hâcî Ali dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Ahmed Bey Keçecizâde  
 Halil Çavuş bin Latif  
 Mehmed Çelebi Ortanlı  
 Murtaza bin Ramazan  
 Monla Osman bin Bayram  
 İbrahim Çelebi bin El-hâcc Ali  
 Ali Çelebi Attar

Ve gayruhum

**s.14/b.2:**

***Harperut Kasabası'nda vaki' Cemşid Bey Hamamı'nın icariyesi meselesi, harcının vb. kimlerin yapacağına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Abdurrahman Çelebi bin Veli Beşe tarafından vekili el-hâcc Ali bin Mehmed Beşe meclis-i şer' de Es-seyyid Ali bin Cankulu müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki mumâ-ileyh Abdurrahman Çelebi Cemşid Hamamı demekle ma'rûf hamâmı bin kırk bir Şa'bânının on beşinci gününden iki buçuk seneye varıncaya dek bir kırmızı semur kürkle gevher dökme (...) ferâce ile üç yüz yetmiş beş riyâl guruşa icâriye verüb teslim etmiştir zikr olunan hamâmın battâliyesi ve sakfi mumâ-ileyh Abdurrahman Çelebi üzerine ve sâ'ir harcı mezbûr Es-seyyid Ali görecek olub dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârları mukarrun lehu'l-mezbûr Es-seyyid Ali dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.14/b.3:**

***Abdurrahman Çelebi tarafından Cemşid Hamamı icaresinde müvekkili Es-seyyid Ali'den üçyüz yetmiş guruştan doksan riyali guruşu aldığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Abdurrahman Çelebi tarafından Hacı Ali bin Mehmed meclis-i şer' de Es-seyyid Ali bin Cankulu müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Cemşid hamâmı icâresinden müvekkilim mezbûr Abdurrahman iş bu merkûm Es-seyyid Ali'den üç yüz yetmiş beş guruşdan doksan riyâli guruşu alub kabz ve kabûl eyledi dedikde mezbûr Es-seyyid Ali dahi tasdîk eyledi kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.14/b.4:**

***Güle hatun kişisi davarlarını Zeynel Kethüda çobanının davarları önüne getirmesinden dolayı Güle kişisini darp ve yaraladığına dair evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Körkeşan sâkinlerinden Güle binti Şeyhi nâm (hatun) babası mezbûr ile meclis-i şer'a gelüb sâlih-i kavli-i bağla takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûre sâkinlerinden Zeynle Kethüdâ bin Yar Ali Bey nâm Kürdün çobanı ben davarımı güder iken yoluma girersin davarı niçün benim davarım önüne götürürsün ve bir bahâne edip ben dahi köy bizim ve mezra'â dahi ve otlak dahi bizimdir dediğim için değnek ile sağ koluma urub beni mecrûh edip ve sol böğrüne taş ile urub beni ziyâde darb edip ben dahi feryâd u efgân edip (silik) el-hâsıl bu kadar deyucek mezbûrenin eser-i hirâsetine nazar olundukda fi'l-vâki' sağ kolunda kân pâre ve arkasında kan pâre ve böğründe kân pâre müşâhade olunub kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bekir bin Hamzabâli

Mustafa bin Hüsrev

Piyale bin Abdullah

Sarı Ali bin Mehmed

Es-seyyid Cankulu

Ve gayruhum

**s.14/b.5:**

***Bir vasi tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Olik veled Kolcan nâm zimmînin sagîr yetimi olan Dikablik ve Hacuk nâm sagirlerin ahvâlini zabt ve emvâlini hıfza bir vasî lâzım olmağın meclis-i şer'den mürd-i mezbûrun kebîr oğlu olan Kolcan nâm zimmî vasî nasb ettirüb ve vesâyet-i mezbûreyi mezbûr Kolcan dahi kabûl edip kayd olundu tahrîren fi't-târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Bedros veled Salcan

Asvarder veled Börekçi

Fahradhâm veled Belibus

Ve gayruhum

**s.15/a.1:**

***Harperut sâkinlerinden Kolcan ve sagîr karındaşlarının mürd olan babalarının Mustafa adlı şahsa borcu olduğundan borçlarını Şehirdir Mahallesinde vâki' olan evlerini kendisine satmakla ödediğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Kolcan veled Olik nâm zımmî asâleten ve sagîr karındaşları Mekablik ve Hacuk tarafından vesâyeten meclis-i şer' de Mustafa bin Abdullah müvâcehesinde asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mürd-i mezbûr babam iş bu mezbûr Mustafa Çelebi'ye otuz üç guruş verecek deyni olup ve hem yetimân-ı mezbûrân dahi nafaka ve kisveye muhtâc olup ve mezbûr Mustafa vermeyüb deyn-i mezbûrenin edâsı lâzım gelmekle babam mezbûrun gayr-i zehâbı olmayub ve meblağ-ı mezbûru edâ etmek lâzım olmağla Şehirdir Mahallesinde vâki' bir tarafı Bedik veled Salcan ve bir tarafı Başorta ve bir tarafı Alik zımmî ve bir tarafı tarîk-i 'âmm bu hudûd ile mahdûd olan evlerimizi iş bu mezbûr Mustafa'ya yine otuz üç riyâlî guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr olan otuz üç guruşu babam mezbûrun mezkûr Mustafa'ya olan deyni mahsûb edip ve bunu dahi teslim eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mustafa dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi't-tarîhi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin Büyük Hâcı Bey

Karındaşı Bekir Bey el-cümdi

Diğer Bekir Bey bin Yedekçi Fahri Efendi

Monla İsmail bin Ahmed

Ve gayruhum

**s.15/a.2:**

***Persence Nahiyesi'nde bir tarla ve suyun şufa hakkı talebine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Persence sâkinlerinden Ali Beşe bin Taşgun meclis-i şer' de Mehmed bin Hakkı müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki karye-i mezbûre sâkinlerinden olup

bundan akdem vefât eden Şeyh bin Regaib hâl-i hayâtında karye-i mezbûre ‘akârında vâki’ sadup sadub ma’lûme olan topraklarını suyuyla bana bey’ iş bu mezbûr Mehmed suya şüf’a düşmüşüm deyu kadîmi zikr olunan topraklar ol-suyla havârici gelen suyu bana vermeyüb mâni’ olmağla ben dahi varub mücebince fetevâ-yı şerîfe getirmişim deyu ikrâr edip nazar olundukda Zeyd Amr’ın ve sâ’ir ahâli-i karye her biri taht-ı tasarrufunda olan arz-ı mîri mâ’ilerinde müşterek sarf-ı saky edip zirâ’at ve harâset eder iken içlerinden Zeyd tasarrufunda olan tarlaları salâbetle hakk-ı karârında Amr’a bey’ edip sicil ve hüccet ile Amr müşteri bir sene zirâ’at ve harâset eylediler sonra zeyd bâyi’ ile su ta’riyetinde müşterek olan zeydin ‘amra bey’ ettiği tarlanın suyunda müşterekim deyu şüf’a ahz etmeye şer’an kâdir olur mu beyân buyrula icâbı olmaz zeyd arz-ı miriye şüf’a câ’iz olandan değüldür deyu buyurmağın zikr olunan toprakların kadîmi mezbûr Mehmed şüf’a duttuğu savar geldiklerine ‘udûl-i Müsliminden Abdullah bin Mustafa ve Halil Kethüdâ bin Mehmed li-ecli’ş-şehâde hâzırân olduklarında her birileri ki müteveffâ-yı mezbûr Şeyhi zikr olunan topraklarında kadîmi evler suyuyla suları gelmişdir biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyu şehâdet-i şer’iyye ettiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki’ oldukdan sonra zikr olunan sudan kadîmi olageldiği üzre ber-müceb-i fetevâ-yı şerîfe toprakları mezbûr Ali Beşe savarlığa hükm-i şer’le kayd olundu tahrîren fi evâ’il-i şehri Şevvali’l-mükerrerem li-sene ihdâ ve erba’in ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa

Mahmud Çelebi Miralay

Seyyid Sefer bin Ramazan

Seyyid Hasan fahru’l-eşrâf

Murtaza bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.15/a.3:**

*Dayî Karaçık, Yalılık ve karındaşı Loynk adlı zimmîler Zernerih Karyesi’nde vâki’ harabe bağ ve bağçe ve topraklarını suyuyla beraber Turik adlı zimmîye yirmi sekiz riyâl guruşa sattıklarına dair evâ’il-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Karye-i İçme sâkinlerinden olup hâlâ Kasaba-i Harperut’da sâkin olan Dayî Karaçık veled Sarab ve Yalılık veled Depsek ve karındaşı Loynk nâm zimmîler



meclis-i şer' de Turik veled Künan nâm zımmî müvâcehesinde her biri ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki karye-i Zernerih 'akârında vâki' bir tarafı Mustafa Bacı ve bir tarafı yol ve bir tarafı Halidzâde ve bir tarafı değirmen yolu bu hudûd ile mahdûd olan harâbe bağ ve bağçe ve topraklarımızı suyla ve İçme'de olan (silik) iş bu mezbûr Turik'e yirmi sekiz riyâl guruş ile iki kile buğday bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledik dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Turik dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Şevvali'l-mükerrrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osmana bin Bayram

Monla Ebubekir el-hatîb

Monla Muslu Bayram

Monla Hüseyin Çelebi

Bekir Çelebi bin Selim

Ali Bey kethüdâ

Mulasık veled Tulik

Dulinzer veled Badak

Murik veled Usan

Ve gayruhum

**s.16/b.1:**

***Bir borç tesciline dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Kesper veled Şecul ve karye-i Peltek Naun veled Azenk nâm zımmî meclis-i şer' de vekil-i şer'isi olan Lumak veled Etem oğlu Serkesil nâm zımmî mahzarında her biri ikrâr edip dediler ki iş bu mezbûr Lumak'ın merkûm Lumak'a yüz kırk üç riyâl guruşı deynleri verecek deyni olub ve oğlu mezkûr Serkesil kefil-i bi'l-mâl olub ve meblağ-ı mezbûr olan yüz kırk üç riyâl guruşı mezkûr Naun'a kefil-i bi'l-mâl oldum (silik) edip ve mezkûr Kesper dahi Lostar Mahallesinde olan evlerin ben Şeyh Mehmed bin (...) vekil eylediği tarih-i kitâbdan on gün varıncaya dek vekilim mezkûr Hüseyin Beşe zikr olunan 'arsamızı ve evlerimizi satub mezkûr Musa bir akçesin edâ edecek oldukda dedikde merkûm Musa dahi tasdîk edip tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Osman Kalefeli  
 Ali Eşkinci  
 Hüseyin Eşkinci  
 Yalnız İbrahim Beşe  
 Monla Hasan (...) Abdullah  
 Hasan Çelebi bin Osman  
 Ve gayruhum

**s.16/b.2:**

*Mikdadlı Ahmed adlı kişinin Mehri adlı kişiye Şehruz Mahallesinde vâki' olan iki adet evini helâsıyla yirmi yedi riyâl guruşa sattığına dair evâ'il-i şeh-i Şevvali'l-mükrrem 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Mikdadlı Ahmed meclis-i şer' de Mehri bin Hüseyin nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki Şehruz Mahallesinde vâki' bir tarafı Mehmed ve bir tarafı tarîk-i 'âmm bu hudûd ile mahdûd olan iki bâb evlerimi helâsıyla bi'l-cümle iş bu mezkûr Mehri'ye yirmi yedi riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehri dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şeh-i Şevvali'l-mükrrem ki-sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla Osman bin Bayram  
 Hâcı Mehmed bin Abdullah  
 Hâcı İbrahim bin Halil  
 Timur Şanaldı Ağa (...)  
 Hâcı Osman Berber

**s.16/b.3:**

*Şan (...) adlı kişinin Çelebioğulları olan Ali ve Veli kişilerine hayatta olduğu sürece kendisine bakmaları ve cenazelerini kaldırmaları şartıyla ev bazı diğer mallarını hibe ve temlik etmesine dair evâ'il-i şeh-i Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Şan (...) meclis-i şer' de Çelebioğulları olan Ali ve Veli müvâcehelerinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip

dedi ki (...) vâki' bir tarafı Allahverdi ve bir tarafı Monla Mehmed ve bir tarafı tarîk-i 'amm bu hudûd ile mahdûd olan evlerimiz havlısıyla kır iki inek ve bir kazgan ve bir sanduk ve bir (silik) alub ve tecemmülât-ı hân ve bir çift güöüş bilezik ve sâ'ir şeylere bi'l-cümlesini iş bu oğullarım mezbûrân Ali ve Veli'ye bu şartıyla hibe ve temlik ve teslîm edip ve mezbûrân dahi alub kabûl ettiler mâdem ki ben hayatta oldukça beni besleyüb vefât ettikten sonra beni alub kaldıracak oldular şöyle ki ben vefât etmeden yine mezbûrân beni beslemeyüb kapudan dışra atacak olurlarsa zikr olunan evleri ve tecemmülât-ı hâne ve inekler ve küpe ve bilezik ve cümlesi benim olub mezbûrân Ali ve Veli hasl etmeyecek oldular dediği mukırr-ı mezbûr Şan (..) vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali ve Veli dahi tasdîk ve kavlı-i merkumeyi kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Şevvali'l-mükerrrem li-sene ihdâ ve erbâ'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şeyhi Safa

Ali bin Şeyhi

Musa bin Hevlarıcı

Mevlûd bin Timurcan

Osman bin Yusuf

Halil bin Musa

Ahmed bin Mehmed

Seyyid Yahya

Mustafa bin Hasan

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Murtaza Beşe bin Hâcı ve 'ammusuoğlu Mehmed Beşe bin Hâcı Hüseyin meclis-i şer'de Seyyid Hüseyin bin Seyyid Hasan müvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki Sakrı nâhiyesinde vâki' bağımın içinde olan suyu iş bu mezbûr Seyyid Hüseyin'e rızâmla verdim ki nısfı benim nısf-ı âheri mezbûrun oldu kendü bağına alınub ve mezbûr Mehmed Beşe dahi dedi ki ben dahi rızâ verdim ki zikr olunan suyu benim bağımın içinde yarub alub kendü bağına iletü benim

**s.17/a.1:**

***Kasaba-i Harperut sâkinlerinden bazı kişiler mabeyninde su kullanımı tasarrufu anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Murtaza Beşe bin Hâcî Hasan ve ‘ammusu oğlu Mehmed Beşe asâleten karındaşları tarafından vekâleten meclis-i şer’de Seyyid Hüseyin bin Seyyid Hasan müvâcehesinde her biri ikrâr edip mezbûr Mehmed Beşe dedi ki iş bu merkûm Murtaza Beşe bağının içinde suyu mezkûr Seyyid Hüseyin’e verip ve merkûm Seyyid Hüseyin bin Hakkı’ya bağımдан verüb suyu bağına eyleyüb verdiğim yer mukâbelesinde mezbûr Seyyid Hüseyin Hakkı bana bir dülbend ‘ıvaz verip ben dahi alub kabûl eyledim deyub ve merkûm Murtaza Beşe dahi dedi ki bağımın içinde olan rızâsıyla merkûm Seyyid Hüseyin’e (silik) edip mezkûr dahi bana yirmi gurus ‘ıvaz verüb ben dahi alub kabûl ve kabz eyledim ve hâlâ câri olan su ile merkûm Seyyid Hüseyin (silik) suyu işleyüb zikr olunan câri olan sudan ziyâde (silik) ziyâdesi benim olub bağıma götürecekt oldum eğer olmaz ise kadîmi üzre kalursa (...) olub aslâ benim ‘alâkam olmayub ve merkûm Seyyid Hüseyin’e suyunun üzerinde nizâ’ etmeyecek ve derûn-ı ağaçları kat’ ile üzerlerinden on gece su (silik) oldu dedikde mukarr-ı mezkûrun vech-i meşrûh üzre vâki’ olan ikrârını mukarrun lehu’l-mezbûr Seyyid Hüseyin dahi tasdîk ve kabul etmeğin mâ-vak’a kayd olundu tahrîren fi’t-tarihi’l-mezbûr

Şuhûdü’l-hâl

Hasan Çelebi bin Hâcî Mustafa

Ali Beşe bin Bayram

Seyyid Yusuf bin Ramazan

Monla Ömer bin Hâcî Bayezid

Mustafa çelebi bin Beryan

Monla Osman bin (...)

Ve gayruhum

**s.17/a.2:**

***Câmi-i kebîr mahallesinde vâki’ beş adet evlerin üzerindeki sorununa ve evlerin Zeynep hatun kişisine hibe ve temlik ettiklerine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki müteveffâ Hamza Halifenin menhûkası olan Zeyneb binti Ahmed nâm Hatun tarafından Mustafa beşe bin Hasan meclis-i şer’de müteveffâ Monla Ahmed’in

yetimlerinin müseccel-i vasîleri olan Monla Süleyman ve menkûhası olan Safiye hâton taraflarından Monla Osman bin Bayram müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki müvekkilem mezbûre Zeyneb zevci müteveffâ Hamza Çelebi hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde Câmî-i kebîr mahallesinde vâki' olan evlerinden beş eviyle içlerinde olan bir (...) verip teslîm etmiş dediğkde mezkûr Monla Osman inkâr ile vecâb vericek merkûm Mustafa Beşe'den (silik) da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl-i Müslimînden Mehmed bin Yusuf ve Abdalbaki bin Monla Ahmed nâm kimesneler hâzırân olduklarında dediler ki müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamza Halife hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde zikr olunan beş evi ile içinde olan küçük tâk (...) mezbûre Zeyneb'e hibe edip teslîm etmişdir biz bilür ve bu husûsa şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'i ettiklerinde şehâdetleri dahi kabûlden vâki' olub kayd olundur tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin Hâcî Bey

Ali Beşe bin Abdullah

Hasan Beşe bin Abdullah

Emirzâde Hâcî Bekir

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.17/a.3:**

***Bir borç meselesinden oluşan sorunlar ve borcun bağ ve bağçe karşılığında ödenmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Şeyh Hamza Halife'nin menkûhası olan Zeyneb binti Ahmed nâm Hatun tarafından müseccel-i vekili olub köpeköse olan Mustafa Beşe bin Kadir (...) müteveffâ-yı mezbûrun oğlu müteveffâ Monla Ahmed'in (...) müseccel-i vekili Monla Süleyman tarafından ve müteveffâ Monla Ahmed'in menkûhası Safiye tarafından vekilleri olan Monla Osman bin Bayram ve nâzır olan İbrahim Çelebi bin Küçük Hâcî Bey mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilem mezbûre Zeyneb zevci müteveffâ Şeyh Hamza Halife'den ve oğlu müteveffâ Monla Ahmedden ve her biri bu cânib Müslümânları huzûrunda hesâb olunub yetmiş dokuz riyâl gurus aid olan zikr olunan yetmiş dokuz gurusdan elli gurusu mukaddemâ seyyid Bekir'den aldığı

Mehrioğlu Bağı demekle ma'rûf hudûdu ma'lûm olan bağı alub kabûl ve kabz edip yetmiş dokuz guruşa dahi akçe alub kabz edip müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamza Halife ve oğlu Monla Ahmed'in emvâl ve emlâk ve erzâk ve nukûd ve (...) ve evlerde ve tecemmülât-ı hânede (...) var ise bi'l-cümlesinden müvekkilem mezbûrenin mezbûr nizâ'ı kalmadı ve kat'-ı 'alâka ve fasl-ı husûs oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârı üzre mukarrun lehu'l-mezbûr Monla Osman ve İbrahim Çelebi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.18/b.1:**

***Hamza Halife adlı kişinin ölümüyle çocuklarına intikal eden malların hisselerine ait olanları paylaştıklarına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden el-hâc Hamza Halife nâm müteveffânın kızları Hadice nâm Hatun tarafından bu husûsiçün müseccel vekili olub zevci olan Beşir bin Abdi nâm hâtun tarafından müseccel vekili olub zevci olan Ömer bin el-Hâcc Mustafa ve Fatıma nâm Hatun tarafından müseccel vekili olub zevci olan Mustafa Beşe bin Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezbûrun sulbi oğlu olub yine vefât eden Monla Ahmed nâm müteveffânın yetimlerine müseccel vasîleri olan Monla Süleyman bin Bayram tarafından Monla Osman bin Bayram müvâcehesinde ve vâsi-i mezbûrun nâzırı olan İbrahim Çelebi bin Küçük el-Hâcc Mustafa Beşe mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki müvekkillerimiz mezbûretânların babaları olub müteveffâ-yı mezbûr Hamza Halifeden kendülere intikâl eden emvâl ve erzâkından ve nukûd ve dükkânlar ve bağ ve bağçeden ve tecemmülât-ı hânedan ve ism-i mâl ıtlâk oluna her şeylerden hisseleri olub kabz ve kabûl edip bir akçe ve bir habbe 'alâkalrı kalmadı ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûr için müvekkillerimiz mezbûretânlar tarîkiyle nizâ' edecek olurlar ise 'inde'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû'a ve ve makbûle olunmaya dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûrân Monla Osman ve İbrahim Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.18/b.2:**

***Vefat etmiş olan Çakılcı Mustafa'nın oğlu Ali kişisi ve hemşiresi için Delük nâhiyesinde vâki bağları için vekil tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Çakılcı Mustafa'nın oğlu Ali nâm emred kendü asâleten ve hemşiresi tarafından Mustafa Beşe bin Hüseyin ve Mehmed Beşe nâm râcillerin şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan kefilî Beşe vekil eylediği Delük nâhiyesinde vâki' hudûdu ma'lûme bağı için (vekil) eyledik dediği bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Kasım Çelebi bin Mehmed Ağa

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.18/b.3:**

***Bir vekil tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ali bin Çakılcı Mustafa nâm emred kendü asâleten ve hemşiresi Ayişe tarafından Mustafa Beşe bin Hüseyin ve Mehmed Beşe nâm râcillerin şehâdetleriyle vekâleti sâbite olup karındaşı mezbûr Ali vekâleten meclis-i şer' de kefilî Hasan Beşe müvâcehesinde asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Delüktaş nâhiyesinde vâki' hudûdu ma'lûme olan bağımızı ve talebe ve isâl ve teslîmine iş bu mezbûr Hasan Beşe'yi vekil eyledik dediği bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Kasım Çelebi bin Mehmed Ağa

Mustafa bin Hasan

Ve Piyâle bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.19/a.1:*****Bir borç tesciline dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki sâbık Sağman kazâsına tâbi' İrkân nâm karyeden olub Salsakarı nâm karyede sâkin olan Mardik veled Kerik ve oğulları Serkis ve Artevez nâm zimmîler meclis-i şer' de Büyük el-Hâcc Mustafa Beşe tarafından Kâtib Mehmed Çelebi mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mumâ-ileyh Hâcî Beye tarla bahâsından ve (...) yüz kırk bir riyâl guruşu ile üç rub' zimmetinde verecek deynimiz olub ve bizim kefil-i bi'l-mâl olub meblağ-ı mezbûru müşârün-ileyh mürâba'a dahi olduğu (...) (...) bi'l-cümle kendünün olub (...) bizim olub (...) sonra benim deynimi geri mumâ-ileyhe edâ edip (...) üzre taksim edecek olduğu ne zaman murâba'alıktan çıkarsun zikr olunan yüz kırk bir riyâl guruş ile üç (silik) müşârün-ileyh merkûm Mehmed çelebi dahi vekâleten tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Bey bin Abdullah Efendi

Monla İsmail

İskender Bey Behram Beşe

Hamza bin Yusuf

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.19/a.2:*****Mehmed ve Bekir adlı kişilerin Seruc livâsında vâki' bir bahçenin tasarrufu ile ilgili anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Mehmed bin Hakim meclis-i şer' de Bekir bin Ebubeki müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki Seruc livâsında vâki' hudûdu ma'lûm olan bağçemi dokuz senedir tasarruf ederim mezbûr Bekir mâni' olur su'âl olunub men' olunmasın taleb ederim deyucek mezbûr Bekir zikr olunan kırk seneden mütecâvizdir ki babam zabt edip ve yedimde hüccet vardır babam mutasarrıf olub bana intikâl etmişdir mezbûr 'alâkası yokdur mülkümdür dedikde merkûm Mehmed inkâr edip Hasan bin Ahmed Bali ve Hâcî Bayram bin Sındıbaşı nâm kimesneler hâzırân olduklarında dediler ki zikr olunan merkûm Hâcî Süleyman Ahmed'in mülküdür deyu şehâdet-i şer'iyye ettiklerinden sonra mezkûr Mehmed merkûm Bekir'e zikr olunan bağçeyi (silik) sattığını (...) bilmem benim haberim dahi yokdur dediği merkûm Bekir vâlidem



sattuğun bilmem haberim dahi yokdur vekilimin dahi hissesi olduğun bilmem deyu yemin billah edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hâcî Mustafa

Ali bin Hâcîbaba

Piyale bin Abdullah

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.19/a.3:**

***Şekur adlı kişinin Murad adlı kişiye sattığı tarlanın akabinde yüzölçümü ile ilgili anlaşmazlıklarına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki (silik) olan Murad meclis-i şer' de Şekur bin Karlı müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki mezbûr bana karye-i mezbûrede yoldan yukarı satmışdır hâlâ mâni olur dedikde mezkûr Şekur dedi ki İçmetaştan yukarı satmışım bundan yukarı satmadım deyu inkâr edicek mezkûr şâhidim yokdur yemin eylesin dedikde mezkûr Şekur bundan yukarı satmadım deyu yemin billah edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Hâcî Mustafa

Mehmed Beşe

Hâcî Mustafa

Osman Külade

Piyale Abdullah

Hâcî bin Pürsâde

Ve gayruhum

**s.20/b.1:**

***Ölmüş olan Mehmed Beşe adlı kişinin menkuhasına düşen payının verildiğine dair evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Mahmud Beşe'nin sulbiye karındaşı Davud Beşe müteveffâ-yı mezbûrun emvâl ve erzâk ve emlâk ve evlerden ve bağ ve bağçe değirmen ve nukûd ve zimem ve at ve katır

ve esbâb ve intikâlîme ne (silik) var ise bi'l-cümlesinde müteveffâ-yı mezbûrun menkûhası olan Hadice binti Mansur Ağa nâm Hatunun rub' hissesin teslîm etmekle iş bu Halil Beşe bin Hâcî Mehmed nâm râcili vekil-i mezkûr İsmail Çelebin Bayezid ve Ali Bey bin Mehmed nâm kimesneler şehâdet edip merkûm Davud Beşe dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erbâ'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bekir Ağa el-müteveffâ

Ali Beşe Taşkıran

Mehmed Çelebi Hâcî Mustafa

Ömer Çelebi Hâcî Mustafa

Hüseyin Behram

Mehmed Beşe

Ve gayruhum

**s.20/b.2:**

***Hüseyin adlı kişinin karındaşının oğlu olan İsmailin kendisine ait olan tarlasını Mustafa kişisine fuzuli sattığından geri alınmasının talebine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Sile sâkinlerinden Hüseyin bin İbrahim meclis-i şer' de Mustafa bin Mehmed müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' çuluk tarlası demekle (ma'rûf) tarlamı yirmi senedir karındaşı oğlu İsmail iş bu mezbûr Mustafa'ya iki guruşa fuzûli bey' eylemişdir su'âl olunub alıverilmesin taleb ederim deyucek gıbbe's-su'âl mezbûr Mehmed cevâb verip dedi ki fi'l-vâki' yirmi beş senedir zikr olunan çuluk tarlası mezbûr karındaşoğlu İsmail bana iki guruşa bey' edip ve mezbûr Hüseyin karye-i mezbûrede bağçevârım olub ve aher diyârda dahi olmayub da'va etmedi bilür Müslümanlar vardır deyucek mezbûr dahi hakk olmağın arz-ı (..) bilâ-mâni' on sene mürûr ettikde da'vası mesmû' olmamağla mezbûr Mustafa'ya hükm birle kayd-ı sicil olundu tahrîriye yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Hasan

Mustafa Veli

Piyale bin Abdullah  
 Halil Çelebi bin Hâcı Mehmed  
 Dursun Bey bin Ahmed Bey  
 İsmail bin Bayezid  
 Ve gayruhum

**s.20/b.3:**

***Ölmüş olan Mahmud Beşe kişisinin menkuhası Hatice hatunun mehr-i mü'eccel talep etmesi ve hissesi olduğu malların, ölen mezburun kardeşi Davud Beşe'nin kendisine verdiği dair evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem Hacc-ı şerîf yolunda vefât eden Mahmud Beşe bin Abdullah nâm râcilin menkûhası olan Hadice Hatun binti Mevlüd Ağa nâm Hatun tarafından müseccel vekili olub hâlâ zevci olan Dursun Bey bin ahmed Bey nâm râcil meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezkûr Mahmud Beşe'nin karındaşı olan Davud Beşe bin Abdullah nâm râcil tarafından müseccel vekili olan Halil Beşe bin Hâcı Mehmed nâm râcil mahzarında bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mezbûre Hadice Hatun'a zevci müteveffâ Mahmud Beşe'den irs-i şer'le intikâl edip nefsi-i şehride vâki' Davud Beşe yedinde olan evlerden ve tecemmülât-ı hânedan ve esbâb ve intikâl ve emvâl ve emlak ve nukûd ve at ve katır ve zimem ve sâ'ir ism-i mâl ıtlâk olunan şeylerden ne var ise karye-i Bakırsengde ve Körpe'de ve (silik) de ve bir Permeşek'de ve Gergise'de olan bağlarda ve bağçelerde ve kavak bağçelerinde ve topraklarda ve öküz ve tarlalarda ve evlerden ve murâba'alarda olan akçelerden yine menhkûhum mezbûreye aid ve râci' olan rub' hissesin ve mehr-i mü'eccel talep edip ve merkûm Davud Beşe mukaddemâ karye-i Harik'de ve Kesrik'de olan bağlarının ve bağçelerinin ve evlerinin ve topraklarının ve tarlalarının ve kavak bağçelerinin ve değirmen ve diğer ne var ise bi'l-cümlesinin satub bana verip ve nısf-i âheri merkûm Davud Beşe'nin (...) hâlâ kendü hüsn-i rızâsıyla karye-i Harik'de olan nısf hissemin bi'l-cümle yine merkûm Davud Beşe verüb teslîm edip aslâ ve kat'a benim 'alâkam kalmadı ve merkûm Davud Beşe dahi karye-i Kesrik'de bağlardan ve bağçelerden ve kavak bağçelerinden ve evlerden ve değirmenden ve zirâ'at olunmuş tarlalardan ve bi'l-cümle gelirlerden ve değirmenden gayrı ne var ise bi'l-cümlesinden kendüye aid olan nısf hissesin (...) merkûm Davud Beşeye verdim Susank nâm karyede nısf mukâbelesinde bana verip ve fuzûli (silik) Serseri nâm karyede olan zirâ'at

olunmuş tarlaları ve toprakları ve murâba'alarda olan akçelerin menkûham mezbûre Hadice Hatun'a mehr-i mü'eccel ve rub' hisesi mukâbelesinde verüb ben dahi vekâletim hasebiyle alub kabûl ve kabz eyledim (silik) olan akçelerden ve (...) olan akçelerden Berik'de olan hamamdan ve dere hamamından ve Kesrik'de olan sığırlardan ve koyun ve kısraklardan ve karye-i Mertek'de ve Körpe'de ve Hetrik'de ve Permeş'de (...) (...) bu zikr olunan zimem akçelerden hamamlar ve güzün zirâ'at olunan tarlalardan ve sığırın ve kısraklardan menkûham mezbûrenin rub' hissesin alacak oldum ba'de'l-yevm merkûm Davud Beşe'nin yedinde olan evlerde ve tecemmülât-ı hânede ve at ve katır ve esbâb ve intikâl ve nukûd ve anbarlarda ve karye-i Berkeşik ve karye-i Baktekirden ve Körpe nâm karyede ve Mahrestik nâm karyede olan murâba'alarda olan akçelerde ve bağlarda ve bağçelerde ve kavak bağçelerinde ve evlerde ve sığırlarda menkûham mezbûre Hadice Hatun'un min ba'd 'alaka ve nizâ'ı kalmayub ve merkûm Davud Beşenin dahi (...) dedikde aslâ ve kat'a 'alâkası kalayub kat'-ı 'alâka ve fasl-ı husûmet olduk dedikde mezbûr Dursun Beyin vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâlet ikrârını mukırr-ı lehu'l-mezbûr Halil Beşe dahi merkûm Davud Beşe tarafından vekâleten tasdik edip mâ-hüve'l-vâki' ketb olunub yed-i temessük yed-i tâlibe vaz' ve def' olunduğu vakt-i hâcette ihticâc edile tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Beşe (silik)

Mustafa Çelebi bin Mehmed Çelebi

Ali Bey bin Mehmed

İsmail Çelebi bin Bayezid

İsmet Taşkırı

Mehmed Çelebi bin İsmail

Bekir Ağa (...)

İsmail Bayezid

Mustafa Çelebi bin Mehmed Çelebi

Monla Osman bin Bayram

Monla Ebul'l-Kasım bin Monla Musa

Mehmed bin Hâcı Mustafa

Ve gayruhum

**s.21/a.1:**

*Sinan Efendi kişinin hizmetkârı olan Yusuf kişinin, kendi malından bazı şeyleri izni yok iken aldığını dava etmesi, mezbûr Yusuf ise mezkûr şeyleri kendisinin verdiğini iddia etmesine dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden fazîletlü Sinan Efendi meclis-i şer' de hizmetkârı Yusuf müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki iş bu mezbûr Yusuf bir kılıç ve bir gümüşlü hançer bir iki mahreme ve bir çafşur ve bir ferâce ve iki kaftan ve iki dülbend ve on altı kile buğday ve iki çift don ve gömle şerîfe edip alıb gitmişdir deyucek mezbûr Yusuf ikrâr edip dedi ki zikr olunan esbâbları kendü bana verüb ben dahi alub babam yanına vardım dediği bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İsa bin Halil

Piyale bin Abdullah

Mustafa bin Hasan

Ömer Çelebi bin Farzullah

Ve gayrhum

**s.21/a.2:**

*Bir borcun ödendiğine dair evâ'il-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Gedikli Hasan Beşe meclis-i şer' de müteveffâ Mehmed Beşe bin Hâcî İbrahim nâm kimesnenin sagîr oğlu Ebubekir'in müseccel vasîsi olan Şaban beşe bin Kasım Çelebi müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan sagîr-i mezbûr Ebubekir'in babası müteveffâ Mehmed Beşe'de seksen dört riyâl gurusu alacağım olub meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde üzerlerinde vâki' Hadimi bağı demekle ma'rûf bi'l-cümle bağımı (...) vaz' etmiş idiği hâlâ zikr olunan seksen dört riyâl gurusumu iş bu mezbûr Şaban'dan bi't-tamam ben alub kabûl ve kabz eyledim müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Beşede ve yetimi Ebubekir'de min-ba'd 'alâkam kalmadı ve tarih-i mezbûru dahi içinden halâs eyledim dedi mukarrun mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Şaban Beşe dahi vesâyeten tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla İbrahim bin Hâcî Bekir  
 Ahmed bin Abdullah  
 Hâcî Şerif Lice'den  
 Piyâle bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.22/b.1:**

***Bir borç tesciline dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Kasım Çelebi bin Abdullah meclis-i şer' de kefilî Safer Beşe müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki tarih-i kitâbdan bir aya varıncaya dek merkûm Safer Beşe'ye altmış riyâl gurusu zimmetinde deynim olub va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olan altmış riyâl gurusu edâ edecek oldum dediği merkûm Safer Beşe dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl  
 Es-sâbıkûn

**s.22/b.2:**

***İbrahim adlı kişinin, Mevlüd kişinin taş olan evlerini yakması, taş ve ağaçlarını alıp götürmesi daha sonra mukabilini Mevlüd kişisine vermesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden erbâb-ı tımârdan Mevlüd bin Timurhan nam kimesne meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm dedi ki bundan akdem Topal muhârebesinde kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm İbrahim zîde fazluhu taş olan evlerimi Yakup taş ve ağaçları 'umûmen götürüb hasarnâk edip mukâbelesinde Körler karyesi demekle ma'rûf hâlî mevzî'de bir tarla altmış zirâ' berü yerinde otuz arşun tarla çolak evinden yukarı yerlerine öte varıncaya dek altmış zirâ' yer ve otuz arşun dahî hâlî ve harâbe ve mu'attal kalub (...) müstahak olmağla ve hem yakub harâbe eyledikleri evlerim mukâbelesinde versem tapusun evlerime mahsûb edip ve iki kıt'a mûmzâ ve memhûrunu ibrâz edip nazar olundukda temessüklri mazmûnu mezbûr Mevlüd'ün takrîrine muvâfık ve mutâbık görüldükden sonra kayd-ı sicil olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Halid bin Abdullah  
 Süleyman Ahmed Neccar  
 Mustafa hasan  
 Hamid Çolak  
 Ve gayruhuö

**s.22/b.3:**

***Ömer Çelebi ile Yusuf Çelebi mabeynindeki bir meseleye dair hüccet.***

Budur ki Osman Çelebi bin Mevlüd meclis-i şer' de Ömer Çelebi bin Hâcî Yusuf müvâcehesinde mezbûr Ömer Çelebi'ye (...) diyesin mezkûr Ömer Çelebi talebiyle kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl  
 Mehmed Çelebi bin Hâcî Mustafa  
 Monla Ahmed bin Hâcî (silik)

**s.22/b.4:**

***Karye-i Ekrüz sâkinlerinden Timurtaş adlı kişinin Kasım Ağa adlı şahsa dört kıt'a tarlasını on aded riyâli guruş ile bir rub' guruşa sattığına dair evâ'il-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Ekrüz sâkinlerinden Timurtaş bin İsmail meclis-i şer' de Kasım Ağa bin Abdullah müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' dört tarlam ki iki kıt'a âyine kadı göl altında olub dört günde bir gün suyla ve bir kıt'a ve bir tarafı Karaoğlan ve bir tarafı yol ve bir tarafı Ali tarlası ve bir tarafı Ahmed tarlasına ve bir kıt'a dahi mahdûdu ma'lûm olan yonca yeri bu hudûd ile mahdûd olan dört kıt'a tarlamı iş bu mezbûr Kasım Ağa'ya on aded riyâli guruş ile bir rub' guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Kasım Ağa dahi vicâhen tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Şevvali'l-mükerrerem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Mahmud Çelebi Miralay  
 Ahmed Bey bin el-cüнди  
 Ahmed bin Gökçedade  
 Mustafa Serrac  
 Monla Hasan (...)  
 Ebu'l-Kasım bin Tanrıverdi  
 Ömer bin Hasan  
 Daye Veli  
 Hasan bin Kenan  
 Ve gayruhum

**s.22/b.5:**

***Bir borç tesciline dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki el-Hâcc Bekir bin Hasan meclis-i şer' de İbrahim bin Mehmed Kethüdâ müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûr İbrahim sekiz riyâli gurus vereceğim deynim olub (silik) mukâbelesinde Şeyhi'den vâki' mahdûdu ma'lûm olan bağı tâbında rehn-i vaz' eyledim ve hem Telvedâr Mustafa nâm kimesneyi dahi vekil eyledim meblağ-ı mezbûru va' de tamamında verip edâ etmeyecek olursam mezbûr zikr olunan bağımı bey' edip edâ eyleye dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim tasdik ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Mahmud bin Hâcı İbrahim  
 Ebu'l-Kasım Can Ali  
 Hâcı İbrahim Bakkal  
 Ve gayruhum

**s.23/a.1:**

***Rabia kişisinin ölen babasından baki kalan evlerin bey'i için zevci olan Derviş kişisini vekil tayin ettiğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Rabi'a binti Hüseyin nâm Hatun tarafından babası mezbûrdan kendüye irs-i şer' le intikâl edip Karlış nâhiyesinde vâki'



hudûdu ma'lûm evleri bey'e da'va ve talebe zevci olan Derviş bin CanAli nâm kimesne vekil eylediğine Yusuf bin Ali ve Uğurlu bin Mansur nâm kimesneler şehâdet ederek kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
Mehmed bin Hâcı Abidin  
Monla İsmail (...)  
Ve gayruhum

**s.23/a.2:**

***Harput kasabası sakinlerinden Halil adında ki kişinin, babası vefat etmeden önce Osman Çelebi adlı kişiye bir kısım tarla ve mülk bağını yirmi beş riyâli guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Halil bin Ömer meclis-i şer' de Osman Çelebi bin Ragaib müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i Bahit'de vâki' bir tarafı Deli Velizâde ve bir tarafı dere ve bir tarafı Şeyhizâde bağına ve bir tarafı Mehmed Çelebi bağına ve bir tarafı tarîk-i 'amm bu hudûd ile mahdûd olub Balkız hatun bağı demekle (ma'rûf) bağımız bundan akdem vefât eden babm mezbûr hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde iş bu mezbûr Osman Çelebi'ye eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve tarlasıyla ve mülk ile yirmi beş riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etmişdir zikr olunan bağda min-ba'd 'alâkam yokdur dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Osman dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
Monla Osman bin Bayram  
Hüseyin Can papuccu  
Ahmed zâde papuccu  
Derviş bin CanAli  
Ve gayruhum

**s.23/a.3:**

***Rabia adlı kişinin babasından kalan bağın nisf-ı hissesini Seyyid el-Hâcc Ebubekir Çelebi kişisine elli riyâl guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i (boş) sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Hüseyin nâm kimesnenin sagire kızı olan Rabi'a nâm Hatunun bu husûs için müseccel vekili olup (...) olan Derviş bin CanAli nâm kimesne meclis-i şer' de Seyyid el-Hâcc Ebubekir Çelebi bin Velican müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki menkûham mezbûre babası müteveffâ Hüseyin'e irs-i şer'le intikâl edip Batmaşlar nâhiyesinde vâki' evleri Merid nâm kimesnenin 'avretiyile müşterek olan bağda menkûhum mezbûre aiddir vâki' olan nisf hissesin eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle ve tâk ve suyuyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu merkûm Seyyid el-Hâcc Ebubeki Çelebiye elli riyâl guruşa müvekkilim talebiyle bey' edip meblağ-ı mezbûrdan yirmi guruşu merkûm Bekir çelebi yedinden bi't-tamam ben alub kabz edip bâki kalan otuz riyâl guruşunu tarih-i kitâbdan üç aya varıncaya dek alacak oldum min-ba'd dahi kendüye teslîm eyledim zikr olunan bağının nisfini menkûham mezbûr Bekir satdık 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Seyyid el-Hâcc Ebubekir dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi Külâbi

Ahmed zâde Mevlüd

Bekir bin Hâcî Osman

Hakverdi Na'lband

Musa Ağa bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.23/a.4:**

***Ağşar karyesi sâkinlerinden Azyadir adlı zımmînin Berdute karyesinde hissesi olduğu değirmen ve bağçesini Şahmer adlı zımmîye sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Ağşar sâkinlerinden Azyadir veled Tavid nâm zımmî meclis-i şer' de Şahmer veled Balcan müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i Berdute 'akârında vâki' Delenh ile meşâ' ve müşterek olduğumuz bir tarafı Cabir ve bir tarafı Emirbeyoğlu bağçesi ve bir tarafı bâyi'-i mezbûr bu hudûd ile mahdûd olan değirmenin nisf hissesi ve civârında olan nisf bağçemi ve karye-i mezbûrede vâki' yine mezbûr

Delenh ile münâhasa üzere müşterek olduğumuz evlerden nisf hassı ile ve tevâbi' ve levâhıkıyla iş bu mezbûr şâh-ı mirî on dokuz riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Şahmer dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Şahkulu Sanuk

Tarküs Ergedik

Yagob veled Nerabid

Melkun (...)

Üstad Hasan Nalçacı

Hasan Çelebi bin Bazarban

Ömer bin Basmal

Gülanzer veled Abdil

Ve gayruhum

**s.24/b.1:**

*Nurşide karyesi sâkinlerinden Tanrıverdi adlı kişi kal'a içindeki harabe evlerini Mansur Bey kişisine sattığına dair evâ'il-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki karye-i Nurşide sâkinlerinden Tanrıverdi bin Seydi tarafından Çelebioğlu Mustafa Çelebi meclis-i şer'de kal'a sâkinlerinden Mansur Bey bin Haydar Çelebi müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Harperut kal'asında vâki' bir tarafı Küçük Kapurcu ve bir tarafı müşteri-i mezbûr bu hudûd ile mahdûd olan ma'mûr ve harâbe evlerimizi bi'l-cümle iş bu mezbûr Mansur Beye on guruşuyla bir dülbende bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mansur dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 İbrahim Çelebi Usluca  
 Haydar Çelebi bin Şemsi  
 Hâcî bin Hâcî Mahmud  
 Halil Çelebi bin İbrahim Çelebi  
 Ebubekir bin Selim  
 Mustafa Çelebi bin Telvezâde  
 Ve gayruhum

s.24/b.2:

*Harperut sâkinlerinden Hâcî adlı kişinin Hamza adlı kişiyle aralarında bazı anlaşmalar yaparak iki adet evlerini havlısıyla ve örtmesiyle Hamza kişisine sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâcî bin İlyas meclis-i şer' de Hamza bin Yusuf müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Cami'-i kebîr kurbunda vâki' bir tarafı Hüseyin Beşe bostanı ve bir tarafı fanerci Veli evine ve bir tarafı müşteri-i mezbûr ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan iki bâb evlerimi havlısıyla ve örtmesiyle ve tevâbi'i ve levâhıkıyla iş bu mezbûr Hamza'ya otuz riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûrdan on beş riyâli guruşu alub kabz ve kabûl edip ve on beş guruşu (silik) mukâbelesinde mezbûr Hamza benim olana dek saklayacak olub şöyle saklamayub kapudan dışra edecek olur ise zikr olunan evlerine benim olub ve on beş guruş deyni vermeyecek oldum ve eğer kazâen ve kar mezbûr Hamza benden sonra vefâ eder oğlu irsen kaldı beni saklayacak oldular şöyle ki mezbûrun vefâtından sonra (silik) olana dek saklayacak olurlarsa (...) saklamayub kapudan dışra edecek olur ise yine evlerim benim olacak oldu dedikde mukarr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hamza dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Seyyid Ali bin Satılmış  
 Abdurrahman Çavuş bin Börekçi Pir Baba  
 Ahmed bin Türkmen İbrahim  
 Mustafa bin Budak bin Hamza  
 Monla İsmail bin Ahmed

Hâcî Osman bin Dayî  
Mustafa Ağa Deberdar  
Ve gayruhum

s.24/b.3:

*Harperut sâkinlerinden Beşir Beşe kişisinin Ali Bey kişisine Kesrik karyesi'nde bulunan bağ ve bağçelerini suyuyla beraber yirmi riyâli guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Beşir Beşe bin Abdullah nâm râcil meclis-i şer' de Ali Bey bin Küçük el-Hâcc Mustafa müvâcehesinde bi't-tav'î ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i Kesrik 'akârında vâki' bir tarafı Beşir bin Yörükeş mülküne ve üç tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bağçemi eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle ve suyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Ali Beye yirmi riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' kıldım dedikde ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukarr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali Bey dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarîhi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
Veli Çelebi bin Ali Beşe  
Gül Ahmed bin Gül Ahmed  
Emirzâde bin Yahya  
Sübhanverdi Çelebi bin Hâcî Bâli  
Ömer Çelebi bin Arabgirli  
Mustafa Beşe bin Hasan  
Ve gayruhum

s.25/a.1:

*Mürd olan Mahmud Beşe kişisinin menkuhası Hatice hatunun mehr-i mü'eccel taleb etmesi ve hissesi olduğu malların, ölen mezburun kardeşi Davut Beşe'nin kendisine hakkını verdiğiine dair evâ'il-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem Hacc-ı şerîf yolunda vefât eden Mahmud Beşe bin Abdullah nâm râcilin menkûhası olan Hadice

Hatun binti Mevlüd Ağa nâm Hatunun hâlâ zevci olan Hüsrev Bey bin Ahmed Bey nâm râcil meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezkûr Mahmud Beşe'nin kebîr karındaşı olan Davud Beşe nâm râcil tarafından müseccel vekili olan Halil Beşe bin Hâcî Mehmed nâm râcil müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki menkûham mezbûre Hadice Hatun'a zevci müteveffâ-yı mezbûr Mahmud Beşe'den irs-i şer'le intikâl edip nefsi-i şehride vâki' merkûm Davud Beşe yedinde olan evlerden ve tecemmülât-ı hânedan ve esbâb ve intikâl ve zimem ve katır ve emvâl ve emlâk ve erzâk ve zimem ve sâ'ir ism-i mâl itlâk olunan şeylerden ne var ise bi'l-cümlesinde bu şeylerden ma'âda karye-i Bakırsengde ve Körpe'de ve karye-i (silik) de ve bir Permeşek'de olan bağlar ve bağçelerde ve evlerden ve kavak bağçelerinde ve topraklardan ve tarlalardan ve murâba'alarda olan akçelerden menhkûham mezbûreye aid ve râci' olan rub' hissesin ve mehr-i mü'eccel talep edip ve yedinden alub merkûm Davud Beşe karye-i Harik'den ve karye-i Kesrik'de olan toprakların ve kavak bağçelerinin ve tarlalarının ve evlerinin ve murâba'alarda olan akçelerin ve tarlaların satub bana vermiş idi ve nısf-ı aheri kendünün olup hâlâ kendü hüsn-i rızâsıyla zikr olunan karye-i Harik'deki nısf hissemi bi'l-cümle yine merkûm Davud Beşe verüb teslim edip aslâ 'alâkam kalmadı ve merkûm Davud Beşe dahi karye-i Kesrik'de olan bağlardan ve bağçelerden ve değirmen ve kavak bağçelerinden ve topraklardan ve zirâ'at olunmuş tarlalardan ve evlerden ve murâba'alarda olan akçelerden her ne var ise bi'l-cümlesinden kendisinin nısf hissesin alub kendüye verdiğim Kesrik'deki nısf hissem mukâbelesinde bana verip ben dahi alub kabûl edip ve bâki kalan râci' hissesiyle karye-i Kesrik'de olan bi'l-cümle topraklarını ve zirâ'at olunmuş tarlaları ve murâba'alarda olan akçeleri menkûham mezbûreye müteveffâ-yı mezbûre aid ve râci' olan rub' hissesini ve mehr-i mü'eccel mukâbelesinde verüb ben dahi vekâletim hasebiyle alub kabûl ve kabz eyledim merkûm Davud Beşe'nin Karye-i Kesrik'de ve Karye-i Serseri'de min-ba'd 'alâkası kalmadı hemen (...) (silik) beyinde olan akçelerden ve Berik'de olan hamamdan ve dere hamamı koyun ve kısraklardan ve tarlalardan ve Kesrik'de olan tarlalardan yine mezbûre menkûham Hadice Hatun rub' hissesin alacak oldum ba'de'l-yevm merkûm Davud Beşe'nin yedinde olan evlerde ve tecemmülât-ı hânedan ve nukûd ve at ve katır ve esbâb ve intikâl ve anbarlarda ve karye-i Körpe'de ve karye-i Baktekirden ve karye-i Kesrikden ve (...) olan evlerde ve bağlarda ve bağçelerde ve kavak bağçelerinde ve murâba'alarda ve sığırlarda ve sâ'ir mülklerde menkûham mezbûre Hadice Hatun'un aslâ ve kat'a 'alâkası kalmadı birbirimizle kat'-ı 'alaka ve fasl-ı husûmet olduk dedikde mezbûr Hüsrev Beyin vech-i meşrûh üzre vâki'

olan vekâlet ikrârını mukırr-ı lehu'l-mezbûr Halil Beşe dahi merkûm Davud Beşe tarafından vekâleten tasdîk edip mâ-hüve'l-vâki' ketb olunub yed-i temessük yed-i tâlibe vaz' ve def' olunduğu vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fî evâ'il-i şehri-Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Beşe (silik)

Monla Osman Bayram

Monla Ebu'l-Kasım bin Monla Musta

Ali Bey bin Mehmed

Mustafa Çelebi bin Mehmed Çelebi

Bekir Ağa (...)

Ali beşe bin Taşkırı

Mehmed bin Hâcı Mustafa

Mehmed Ali bin İsmail

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum mine'l-hâzîrûn

**s.26/b.1:**

***Bekdik karyesinde babası ölen Markos Kişisinin Hüsrev adlı kişisine deyni olması Markosun yetimide nafakaya haceti olmasından, vasîsi Kirakos'un bunların bir kıt'a bağçesini satıp tedarik etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Bekdik zımmîlerinden olup bundan akdem mürd olan Serkis nâm zımmînin yetimi Markos nâm yetimin müseccel vasîsi olan Kirakos veled Yosin nâm zımmî meclis-i şer' de Berber Yusuf Çelebi bin Abdullah müvâcehesinde ve Hüsrev veled Aleksî nâm zımmî mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mürd-i mezkûr Serkis'in âhere deyni olduğundan ma'âda sagîr-i mezbûr Markos'un nafaka ve kisveye zarûreti olup edâsı üzre gelmekle mürd-i mezbûrun karye-i mezbûrede vâki' çeşmebaşında olan bir tarafı timur ve bir tarafı köy ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a bağçesini mezâda verilüb sûk-ı sultânide on günden ziyâde bey'-i men-yezîd olunub âher (...) iş bu mezbûr Hüsrev'in üzerinde on dört guruşa karar kılub ziyâde ile tâlib zuhûr etmemekle zikr olunan bağçesini deyn-i nafaka ve deyn-i ecli için on dört guruşa mezkûr Hüsrev vesâyetim hasebiyle bey' edip ve mezbûr dahi alub kabz ve kabûl etmiş iken geriye bana redd edip ben dahi geri alub kabûl edip dahi iş bu

merkûm Berber Yusuf Çelebi'ye yine minvâl-i meşrûh üzre on dört riyâli guruşa nafaka ve deyn-i ecli için vesâyetim hasebiyle bey' -i bât-ı sahîh ile bey' edip semen-i mezbûru alub kabz ve kabûl edip ve bey' i dahi kendüye teslim eyledim ve çayır suyundan bir gün Timur ile Mehmed'in ve bir gün merkûm Yusuf'un olmağın mâ-vak'a mezbûr Yusuf Çelebi tasdîk ve mezbûr Hüsrev dahi zikr olunan bağçeyi geri redd etmekle mukırr olub kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla İsmail bin Ahmed Telveli

Süleyman Ahmed Neccar

Mustafa Beşe bin Abdullah

Diğer Mustafa Beşe bin Abdullah

Ali Çelebi bin Bayram

Yusuf bin Ramazan

Seyyid Mahmud bin (...)

Ve gayruhum

**s.26/b.2:**

***Bir vasi tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Ekilli Mehmed Çelebi nâm müteveffânın sagîr yetimi olan Osman nâm yetimin emvâlini hıfz ve ahvâlini zabta bir vasî lâbüdd olmağın kibel-i şer'den Es-seyyid Osman bin Es-seyyid Abdulgani nâm kimesneyi vasî nasb edip ve vesâyet-i merkûmeyi dahi mezbûr Es-seyyid Osman kabûl edip kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Çelebi bin Abdurrahman Çelebi

Osman Çelebi bin Sağmanlı

Ahmed bin İsmail

Monla İsmail Telveli

Bayezid Çelebi bin Hâcı Hüseyin

Osman bin Murtaza

Mehmed Çelebi bin Monla Mustafa

Ve gayruhum



**s.26/b.3:**

***Ölmüş olan Ekilli Mehmed Çelebi kişinin çocuklarına irs-i şer'le intikâl eden evlerin taksîm edilmesi ve bazılarının satılmasına dair 1041 tarihli hüccet.***

Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Ekilli Mehmed Çelebi nâm müteveffânın yetimi olan Osman nâm yetimin müseccel vasîsi olan Esseyyid Osman bin Abdulgani nâm kimesne meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezbûrun kebîr oğlu Hasan müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müteveffâ-yı mezbûrun Şehrûz mahallesinde vâki' hudûdu ma'lûm olup yetimi mezbûr Osman ve karındaşı Hasan'a irs-i şer'le intikâl eden evleri taksîm edip yukarıda olan iki bâb evleri ve bir harta havlısıyla Müslümanlar elli 'aded riyâli guruşa kısmet edip ve mezbûr Hasan kabûl ve aşağı iki bâb evler örtmesiyle otuz riyâl guruşa kısmet edip ve satım hasebiyle üzerine mezbûr Hasan on riyâl guruş vermek üzere ben alub kabûl edip dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vesâyeten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hasan dahi tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fî tarîhi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.27/a.1:**

***Harperut sâkinlerinden Ömer kişinin Mevlüd kişisine Altuncular Çarşısında vâki' bir adet dükkânı on iki riyâli guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ömer bin el-Hâcc Müminzâde Mustafa Bey meclis-i şer' de Mevlüd bin Allahverdi müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Altuncular Çarşısında vâki' bir tarafı Mustafa dükkânına ve bir tarafı Kesik dükkânına bu hudûd ile mahdûd olan bir bâb dükkânımı iş bu mezbûr Mevlüd'e on iki riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mevlüd dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Osman bin Külabi

Monla Hasan Hızır bin Badizâde

Kasım bin Sübhanverdi

Seyyid Ömer bin Velican

Ve gayruhum

s.27/a.2:

*Tüfenkçi Hasan ve menkûhası Afet Hanım Câmî'-i kebîr Mahallesinde vâki' evlerini ve bağıntı kendileri ölünceye kadar bakmak ve ölünce cenazelerini kaldırmak şartıyla Mehmed kişisine bey' ve temlik ettiklerine dair evâsıt-ı şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i harperut sâkinlerinden olan tüfenkçi Hasan kendü asâleten ve menkûhası Afet binti (silik) Abdulkerim nâm Hatun tarafından bu husûsa vekâleten meclis-i şer' de Mehmed bin Murad nâm kimesne müvâcehesinde asâleten ve vekâleten bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Câmî'-i kebîr Mahallesinde vâki' bir tarafı Beklik evi ve bir tarafı Ali ve bir tarafı mezbûr Mehmed ve bundan ma'âda Uzan nâhiyesinde vâki' bir tarafı Osman ve bir tarafı Veli ve bir tarafı Mevlüdoğlu ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerimi ve bağıntı ve bunlardan ma'âda menkûham mezbûre dahi tecemmülât-ı hânesin ve esbâbları her ne var ise bi'l-cümle iş bu mezbûr Mehmede bu şartıyla bey' ve temlik ve teslîm edip ve mezkûr Mehmed dahi alub kabz edip mâdem ki ben ve menkûham mezbûre hayatta oldukça besleyüb vefât ettiğimizde iyüce kaldıracak olub şöyle ki biz vefât etmeziz bizi besleyüb kapudan dışra attıracak olur ise zikr olunan evlerim ve bağlarım ve tecemmülât-ı hanım ve menkûhumun dahi tecemmülâtı ve sâ'ir esbâbı yine bizim olub kendü böyle boş (silik) oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed dahi tasdîk edip ve kavlı-i merkûmeyi kabûl etmeğin mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Sadullah Bey bin Seyyid Mustafa

Usta Ahmed Berber

Zahirin Mustafa

Seyyid Osman bin Abdulkadir

Ömer bin Hüseyin

Bakkal Ömer Arabgirli

Seyyid Fahreddin bin Abdurrahman

Mustafa Beşe bin Arabgirli

**s.27/a.3:**

***Hamza kişinin menkuhası Sultan kişisiyle boşanması, mehri ve nafakasını vermesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Piran sâkinlerinden Hamza bin Haydar meclis-i şer' de menkuhası olan Sultan binti Zeynel müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki iş bu mezbûre menkûham ile mâbeynimizde zindegânî olmayub tefrik lâzım gelmekle mezbûre Sultan nâm menkûhayı talât-ı selâse ile redd eyledim dahi mehri mukâbelesinde mezbûreye üç keçi ve bir dana ve bir kilim ve bir furça ve bir palas ve bir terbe ve iki dağarcık verdim ve 'iddet-i nafakası için dahi ayda bir guruş vermek kavlimiz olmuştur dahi ba'de'l-yevm zevciyete müte'allik ne mezbûrenin bende ne benim mezbûrede vechen mine'l-vücûh birbirimizde 'alâkamız kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûre Sultan avret bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl

Kasım Çelebi bin Mehmed Ağa

Hızır bin Haydar

Hızır bin Musa

Ahmed bin Çolak

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.28/b.1:**

***Bir borçlunun borcunu ödediği ve daha önce rehin ettiği evlerinden feragat etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub sipâh tâ'ifesinden Bekir Bey bin Büyük el-Hâcc Mustafa Beşe nâm el-cüнди meclis-i şer' de kasaba-i Harperut sâkinlerinden hâlâ âher diyârda olan Murad veled Şems nâm zımmî tarafından Altuncu Çakır veled Kolciyan müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki mezbûr Murad bana iki yüz seksen riyâli guruş verecek mukırr olub meblağ-ı mezbûr olan iki yüz guruşu bi't-tamâm iş bu mezbûr Çakır'a gönderüb mezbûr Çakır dahi bana teslîm edip ben dahi alub kabz edip ba'is-i rehn-i vaz' olunan evleri ve bağlarının rehn eyledim dahi ba'de'l-

yevm ol ve âher mezbûr Murad'a bir akçe ve bir habbe 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Çakır dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip bi't-tamâm kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman bin Bayram

Monla Muslu bin Budak

Ahmed Çelebi bin Ayişe Hatun

Mustafa Beşe bin Çavuş Karındaşı

Yusuf bin Pehlivan

Mehed Çelebi bin Erzincanlı

**s.28/b.2:**

***Adam Bey adlı zımmînin otuz seneden fazladır kendi karyesinden yaşamadığı için kendisinden vergi ve harâc talep edilmeyeceğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut'da vâki' Tursus mahallesinde Adam Bey veled Keşiş nâm zımmî meclis-i şer' de Lutfi veled (silik) nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem iş bu mezkûr Lutfi bizim mahalle-i mezbûreli olub otuz seneden mütecâvizdir ki varub havâs-ı hümâyûn karyelerine tâbi' (...) karyede sâkin olub bundan böyle mezbûru (...) (silik) olursa (...) versin aslâ ve kat'a mezbûrdan (..) ve harâc talep etmeyecek olduk dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Lutfi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

(silik) İbrahim Subaşı

Hasan Çelebi bin Abdullah Çelebi

Mehmed Beşe bin Osman

Eşçi veled Yakob

Kersis veled Kelusin

Ve gayruhum

**s.28/b.3:**

***Zahide ve Safiye nâm hatunlar babalarından irs-i şer'le intikâl bağlarının satışı için Es-seyyid Osman Hâcı Abdulgani ve karındaşı Seyyid Ömer kişilerini vekil tayin ettiklerine dair evâhir-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Usta (silik) nâm kimesnenin kebîr kızları Zahide ve Safiye nâm hatunlar babalarından irs-i şer'le intikâl edip Karsık nâhiyesinde vâki' hudûdu ma'lûme olan bağlarının kendülere ait ve râci' olan hisselerini bey' ve akçesin kabz ve isâl ve teslîm mezbûretân hatunların vasîleri olan Es-seyyid Osman Hâcı Abdulgani ve karındaşı Seyyid Ömer nâm kimesneleri vekil ettiklerinde Seyyid Hasan bin Seyyid Mustafa ve Hâcı Selamet bin Erdoğan nâm kimesneler şehâdet edip ve mezbûrân Es-seyyin Osman ve Es-seyyid Ömer dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla İsmail

Velican Damadı Monla Mehmed

Mahmud bin Eşekçi

Ebubekir bin Lutfullah

Hâcı Selamet

Ve gayruhum

**s.28/a.4:**

***Bir vasi tayinine dair evâhir-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Usta (silik) sulbiye yetimleri Ayişe ve Rabia nâm sagirelerin emvâllerini hıfz ve ahvâllerini zabta bir vasî lâbüdd olmağın mezbûre sagirelerin vâlideleri olan Zeliha binti Şeyh nâm Hatun zikr olunan vesâyete tâlib olmağla kıbel-i şer'den vasî nasb olunub ve mezbûre Zeliha Hatun dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip mâ-vak'a kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

**s.29/a.1:**

***Mürd olan Kâtib kişinin hanımı ve yetim çocuklarının vasileri tarafından Karsık nâhiyesinde vâki' olan bağ ve bağçelerini suyuyla beraber Ömer Çelebi kişisine sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i (boş) sâkinlerinden olup bundan akdem vefât etmesiyle Kâtib nâm kimesnenin sulbi oğlu olup setr-i müsâ'idde bulûğuna mu'terif olan Hâcî Bayram bin Mevlüd asâleten ve müteveffâ-yı mezbûrun sagîre yetimleri Ayişe ve Rabia nâm sagîreler tarafından vâlideleri olan Zelihâ binti Şeyh Bâli nâm Hatun müseccel vesâyeten ve asâleten ve yine müteveffâ-yı mezbûrun kebîre kızları Zahide ve Safiye nâm Hatunlar taraflarından dahi vasileri olan Seyyid Osman ve Seyyid Ömer nâm kimesneler dahi müseccel vekâleten meclis-i şer'de Ömer Çelebi bin Hüseyin Ağa müvâcehesinde her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki Karsık nâhiyesinde vâki' olup müteveffâ-yı mezkûrdan irs-i şer'le intikâl edip bir tarafı Ahmed ve bir tarafı Mehmed Çelebi ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd olan bağımızı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve tak ve suyuyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla ve mezbûre sagîrelerin hisselerinin nafaka ve kisve içinde bi'l-cümle iş bu mezbûr Ömer Çelebi almış beş riyâle asâleten ve vesâyeten ve vekâleten bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledik zikr olunan bağda bizim ve mezbûre sagîrelerin ve müvekkilirim mezbûretânın min-ba'd 'alâkaları kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrünün vech-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vesâyeten ve vekâleten ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Ömer Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud bin Hâcî Mehmed

Mahmud Bali bin Maksud

Monla İsmail bin Ahmed

Monla Muslu (...)

Velican Dâhid

Monla Mehmed

Usta Kasım Yağcı

Ebubekir bin Lufullah

Hâcî Selamet bin Erdoğan

Mahmud bin (...)

Ve gayruhum

s.29/a.2:

*Ahmed kişisiyle Davud kişisi mabeyninde satışı gerçekleşen bir kıt'a mülk bağın ne kadarı satıldığı hakkındaki anlaşmazlığa dair evâhir-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Davud bin Abdullah meclis-i şer' de Ahmed bin Hamza müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki iş bu mezbûr Ahmed Çeletkir nâm mevzi' de vâki' iki tarafı yol ve bir tarafı Kaya ve bir tarafı Es-seyyid İnebey bağına bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a mülk bağın tarih-i kitâbdan mukaddem dokuz sene bana on beş guruşa bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebi' etmiş iken benim ile şer'-i şerîfe gelüb sicil etmez su'âl olunub sicil olunmasın taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Ahmed ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki zikr olunan bağımı bundan akdem tarih-i kitâbdan mukaddem dokuz sene mikdarı vardır ki bey' etmiş ve lâkin civârda olan bir mikdâr hâlî zemîn ma'an bey' etmedim deyu inkâr ile cevâb vericek 'udûl-i Müslimînden Hasan bin Beşir ve Osman bin Zekerîya nâm kimesneler hâzırân olduklarında dediler ki mezbûr Ahmed huzûrumuzda zikr olunan mülk bağını ve kurbunda olan hâlî zemînşe ve tevâbi' ve levâhıkıyla merkûm Davud'a on beş riyâli guruşa bey' edip dokuz senedir tasarrufundadır ve hâlî dediği zeminde mülk yeridir bizler bu husûsa bu vec üzere şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlünde vâkı'a olub kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kasım bin Sübhanverdi

Hâcı Hasan bin Abdullah

Piyale bin Abdullah

Murtaza bin Hasan Ağa

Süleyman Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.29/b.3:**

***Murad adlı kişi, Hâcı kişisinden on iki guruş taleb etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Murad bin Abdullah, Hâcı bin Attar nâm kimesneden on iki guruş taleb edip ve mezbûrlar dahi mukırr olub kayd olundu tariren fi tarihi'l-mezbûr

şuhûdü'l-hâl

Ali Baba

Emredli Malatyalı

İbrahim Bin El-hâcc Mustafa Beşe

Ve gayruhum

**s.30/a.1:**

***Bir vekil tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Monlaköyü nâm karyede sâkin olan Raziye binti Mahmud Bey nâm Hatun karye-i mezbûrede vâki' olan mülk bağını bey' ve akçesin kabz ve isâl ve teslîme iş bu oğlu olan Sehri Bey bin Seyyidhân Bey nâm kimesneyi vekil ettiğine Derviş Ahmed ve Monla Mahmud bin Monla Ali nâm kimesneler şehâdet edip ve mezkûr Sehri Bey dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl etmeğin mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

şuhûdü'l-hâl

Yakub Ağa

Mustafa Ağa Dizdar

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.30/b.2:**

***Monla köyü sâkinlerinden olan Raziye Hatun ve oğlu Sehri Bey , Kuru Karyesi'nde vaki' bir kıt'a mülk bağını Lozik adlı zimmîye almış riyâl guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Monla köyü sâkinlerinden olan Raziye Hatun binti Mahmud Bey nâm Hatun tarafından bu husûsiçün müseccel vekili olub oğlu olan Sehri Bey bin Seyyidhân Bey meclis-i şer'de karye-i Kuru zimmîlerinden Lozik veled Fosic nâm zimmî



müvâcehesinde vekâleten ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Abdal Bey ve bir tarafı Ali Bali ve bir tarafı kapudan gelen yol ve bir tarafı Hâcî Ahmed hudûduyla mahdûd olan bir kıt'a mülk bağını etrâfında olan bir çakıllı bağıyla iş bu mezkûr Lozik'e altmış riyâl guruşa vekâletim hasebiyle bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim zikr olunan mülk bağında vâlidem mezbûre Raziye Hatunun 'alâkası kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Lorik dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa

Abdal Bey ibni İsmail Bey

Mustafa Ağa Dizdar

Hâcî Ali Bâli

Abdulkerim bin Monla Ali

Abdurrahim bin Monla Ali

İsmail Subaşı

Yusuf Ferraş

Ve gayruhum

**s.30/b.3:**

***Şerik Kazası'na tabi Rabat isimli karyede zımni kardeşler mabeyninde ihtiyaç halinde ve bir yere gidilse bile gönül birliğiyle akçe yardımı yapılması aksi durumda bin akçe mücazat verilmesi akdine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Şerik kazâsına tâbi' Rabat nâm karyeden Vasil veled Nikos ve Kulcan veled (silik) Babacan ve Kesper veled Anik ve Asurder veled Sahuk nâm zimmîler meclis-i şer' de Asurder veled Nikos ve Tanaş veled Bedros ve (silik) veled Arslan nâm ve Ohannes veled (silik) müvâcehelerinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki bu günden böyle içimizden birimiz eğer Diyarbekir'e ve eğer (...) ve sâ'ir yere giderüz birbirimizden düşmeyüb ve akçe lâzım olursa yine birbirimizi ma'rifetiyle alub kendü işimize sarf edip yek dil olub âher yerde gayrı evzâ' etmeyecek olduk şöyle ki birimiz sözün uymayub 'inâd edersüz mu'accele ile bin akçe (...) olunsun dediklerinde mezbûrûn zimmîler dahi bu kavle rızâ verüb tarafların rızâlarıyla kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Kasım Çelebi bin Mehmed Ağa  
 Yakub Ağa  
 Ali Bey Attar  
 Osman Çelebi bin Ali  
 Piyale Abdullah  
 Ahmed bin Mehmed

**s.30/b.4:**

***Ömer adlı kişi kendisine bir miktar akçe verdiği Şahinbaba kişisini ev, tarla gibi mallarına müşterek kıldığına dair evâhir-i Şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Keduric sâkinlerinden olan Ömer bin Hâcî Ahmed nâm kimesne meclis-i şer' de (...) sancağına tâbi' Mansurlu nâm karyeden Şahinbaba nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûrede benim evlerim ve tarlalarım ve öküz ve inek ve camus ve merkeb ve tecemmülât zâyî' olub ve mezbûrun dahi bir mikdar akçesi olub vertüb benim malıma halt edip meşâ' ve müşterek oldu ki bir yerde olub kâr ve mehel edersüz ikimizin olub ne zaman mâbeynimizde tefrik lâzım gelür ise nakd ve emlâk ve emlâk ve erzâk ve topraklar ve öküz ve merkeb ve tecemmülât-ı hâne ve nukûd ve zimem-i mehr malımız ve her ne ise bi'l-cümlesini ma'an satmak üzere taksîm edecek olduk dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Şahinbaba dahî bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi evâhir-i Şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Osman Bey Na'ıçacı  
 Hasan bin Veli  
 Hasan bin Hâzım  
 Osman bin Sübhanverdi  
 Abidin bin Hâcî Ahmed  
 Musa bin Baytar  
 Ve gayruhum

**s.31/a.1:**

***Sarehatun Mahallesinde vâki' evlerin yüz otuz guruşa satıldığına ve meblağının alınacağına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâce Yeşe binti Mehmed ve Kuş Ayişe nâm Hatunlar meclis-i şer' de Fatıma nâm Hatun tarafından müseccel vekili olan Veli Bey ve mezbûre Fatıma'nın zevci Murad Bey mahzarında ikrâr edip dedi ki Sarehatun Mahallesinde vâki' olub hudûdu ma'lûm olan bi'l-cümle evleri yüz otuz riyâl guruşa kabûl eyledik mezbûre Fatıma'nın zikr olunan yüz otuz guruşdan ait olan sagîre verecek olduk dedikde mukırr-ı mezbûretân Hâce Yeşe ve Ayişe'nin ikrârlarını mezbûrân Veli Bey ve Murad Bey dahi tasdîk edip zikr olunan evleri yüz otuz guruşa bey' eylediklerine mukırr ve mu'terif olmağın mâ-vak'a bi't-taleb kayd olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi Müderris

Osman Çelebi Külabi

Ömer Çelebi bin Hâcı Cafer

Ahmed Beşe bin Hâcı Osman

Piyale Abdullah

Ve gayruhum

**s.31/a.2:**

***Ölen Şah Hüseyin'in menkûhası Hâce Yeşe'ye bin akçe mehr-i mü'eccel kat' olunmasına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki müteveffâ Şah Hüseyin'in menkûhası Hâce Yeşe'ye bin akçe mehr-i mü'eccel kat' olunub mezbûre dahi rızâ verip kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.31/a.3:**

***Vefat eden Şah Hüseyin kişisinin menkuhası ve kızına irs-i Şer'le intikal eden evleri sattıklarını ve kızına düşen payı verdiklerine dair evâhir-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Şah Hüseyin nâm kimesnenin menkûhası Hâce Yeşe binti Mehmed ve kızı Ayişe nâm hatunlar meclis-i şer' de diğêr kızı olan Fatıma nâm hatun tarafından müseccel vekili olan sipâh zümresinden Veli Bey ve mezbûre Fatıma'nın zevci olan Muraf Bey bin Abdullah müvâcehelerinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki müteveffâ-yı mezbûr Şah Hüseyin'den bize ve mezbûre Fatıma'ya irs-i şer'le intikâl edip Sarehatun Mahallesinde vâki' hudûdu ma'lûme olan evleri mezbûrân Veli Bey ve Murad Bey yüz yirmi beş guruş kıymetinde koyun ve beş guruş ziyâde edip yüz otuz riyâl guruşa biz kabûl eyledik meblağ-ı mezbûrdan kızım mezkûre Fatıma'ya ait ve râci' olan hakkını teslim edecek olduk zıkr olunan evlerde yine kızım mezkûre Fatıma'nın 'alâkası kalmadı dediklerinde mukırrre-i mezbûretân Hâce Yeşe ve Ayişe'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukırrân-ı mezbûrân Veli Bey vekâleten ve Murad Bey asâleten tasdik edip ve sâlifü'z-zıkr olunan evleri yüz otuz riyâl guruşa Hâce Yeşe ve Ayişe bey' eylediklerine mukırr ve mu'terif olmağın mâ-vak'a bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi el-Müderris

Osman Çelebi Külabi

Ömer Çelebi bin Hâcı Cafer

Ahmed Beşe bin Hâcı Osman

Hasan bin (...)

Piyale Abdullah

Kasım bin Sübhanverdi

Ve gayruhum

**s.32/b.1:**

***Karye-i Harhık'da vâki' söğüt ve diğêr bazı ağaçları Derviş kişisi tarafından yakıldığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Karye-i Harhık'da vâki' Kirakos nâm zımmînin tarlası (silik) Derviş nâm râcil (...) çevresinde olan söğüt ve (...) ağaçlarını ihrâk-ı bi'n-nâr eylediği (...) Osman Efendi varub müşâhade edip getürüb sicil-i mahfûza kayd eyledi tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhudü'l-hâl  
 Seydi Yalocalı  
 Mahmud Çelebi bin el-Hâcc Hüseyin  
 Es-seyyid Mehmed bin Es-seyyid Şahveli Yalocalı  
 Allahverdi bin Ferruh Bali Beşe  
 Ve gayruhum

**s.32/b.2:**

***Derviş Beşe adlı kişi kendi hanesi etrafından duvar örmesi ve umum yolunu daraltmasına dair 1041 tarihli hüccet.***

Mezbûr Derviş Beşe kendü kapusu önünde havlı çevirip altı yanında ‘amm-ı yolu tenk eylediği mevlânâ-yı mezbûr müşâhade edip getürüb sicil-i mahfûza kayd olundu tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Es-sâbıkûn

**s.32/b.3:**

***Bir bahçenin satışına dair 1041 tarihli hüccet.***

Dursun Bey ve Davud Beşe meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dediler ki karye-i Harik 'akârında salârî bağçe (...) değirmen âhere bey' olunmuş istimâ' edip (silik) başka (...) başka (...) sicil olunmasın taleb eder dedikde kayd olundu tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Es-sâbıkûn

**s.32/b.4:**

***Bir boşanma davasına dair evâhir-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mustafa bin Süleyman meclis-i şer'de İsmail bin Hamza müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki iş bu mezbûr İsmail'in hemşiresi olub menkûham olan Yenihan binti mezbûr Hamza nâm Hatun ile zindegânemiz olmayub tefrîk lâzım gelmekle mezbûre menkûhum Yenihân'ı talâk-ı

selâse ile redd eyledim deyucek mezbûr İsmail'in talebiyle kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve selâsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Seyyid Ebubekir bin Velican  
 Mustafa bin Abdullah  
 Osman Çelebi bin Kelle Mizan  
 Mustafa bin Hasan  
 Ve gayruhum

**s.32/b.5:**

***Bir boşanma davasından sonra 'iddet-i nafakasının talebine dair evâhir-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden İsmail bin Hamza meclis-i şer'de Mustafa bin Süleyman müvâcehesinde takrîr-i kelâm edip dedi ki hemşirem olub iş bu mezbûr Mustafa'nın menkûhası olub mübârek Şevval'in yirmi yedinci gününde redd eylemişdir 'iddet-i nafakasını taleb ederim deyucek kıbel-i (şer'den) yevmî altı akçe takrîr olunub kaydı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Es-sâbıkûn

**s.32/b.6:**

***Bir vekil tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Kal'a sâkinlerinden Ayişe binti Mansur ve sulbiye kızı Ümmü nâm hatunlar tarafından oğlu Ali bin Mehmed evlerini bey'e ve isâl ve teslîme vekil eylediğine Mustafa bin Murtaza ve diğêr Mustafa bin İskender nâm kimesneler şehâdet edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Osman Çelebi bin Abdullah  
 Mustafa bin Abdullah  
 Hasan bin Hüseyin

Es-seyyid Ali bin Cankulu

Ve gayruhum

**s.32/b.7:**

***Harperit Kal'ası sâkinlerinden Ali kişisinin ve ailesinin, kal'a içinde iki adet evlerini havlısıyla ve harâbe evleri ile Piyale Beye elli riyâli guraşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Harperit Kal'ası sâkinlerinden Ali bin Mehmed kendü asâleten ve vâlidesi Ayişe binti Mansur ve hemşîresi Ümmühanî nâm hatunlar tarafından Mustafa bin Murtaza ve diğêr Mustafa bin İskender nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sicile vekâleten meclis-i şer' de hâlâ kethüdâ yeri olan fahru'l-âşîyan Piyale bin Ali tarafından Osman bin Ahmed mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki kal'a-i mezbûrda vâki' bir tarafı Yarma ve bir tarafı Hâcı Bayram evine ve bir tarafı Monla Çelebi evine ve bir tarafı İbrahim bin Hüseyin evine bu hudûd ile mahdûd olan iki bâb evlerimizi havlısıyla ve harâbe evleri ile mumâ-ileyh Piyale Beye elli riyâli guraşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' kıldı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Osman dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Bekir bin Yedekçi Mehmed Efendi

Osman Çelebi bin Mevlüd Çelebi

İbrahim Çelebi bin Uslu Davud

Mehmed Çelebi bin Külabi

Mustafa Ağa Dizdar

Mustafa Çelebi bin Ali

Ve gayruhum

**s.33/a.1:**

***Harperut sâkinlerinden Selred zımmisinin kızı Mente'nin nafakaya haceti olmasından eşinden kalan Kerdebey Mahallesi'nde vâki' olan bir adet hisse altındaki tapu ve suyuyla Mustafa kişisine sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Altıncı Nikol nâm zımmînin menkûhası Selred veled Melkun nâm zımmîye asâleten vasîye kızı Mente nâm zımmîye tarafından müseccel-i vesâye ve mürd-i mezbûrun kebîre kızı Meryem nâm zımmîye dahi asâleten meclis-i şer' de Mustafa bin Abdullah nâm kimesne müvâcehesinde her biri asâleten ve vesâyeten ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki sagîre-i mezbûre Mente'nin nafaka ve kisveye zarûreti olub ve (...) taleb edip mürd-i mezbûrdan irs-i şer'le intikâl edip Kerdebey Mahallesi vâki' bir tarafı Hâcî Halil ve bir tarafı Melioğlu ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bir bâb hisse altındaki tapum ve suyuyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Mustafa'ya nafaka ve kisve için kırk guruş nakid akçe ve yirmi guruşluk astar ve buğday ki cem'an altmış riyâl guruş olub asâleten ve vesâyeten bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebi' eyledik zikr olunan evlede bizim ve sagîre-i mezbûre Mente'de min-ba'd 'alâkamız kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırrân-ı mezbûrîn Selred ve Meryem nâm zımmîyelerin asâleten ve vesâyeten olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mustafa dahi tasdik ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hamza bin İbrahim

Bekir Bey bin Mehmed Efendi

Mustafa Bin Abdullah

Dellal Mehmed

Osman Çelebi bin Davud Çelebi

Seyyid Ömer Can Ahmed

Demürcü Ahmed

Ve gayruhum

**s.33/a.2:**

***Ağkim Karyesi'nde bazı zımmîler arasında iki kıt'a tarlanın satılıp satılmadığı anlaşmazlına dair evâhir-i şehri-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Ağkim'dan Kevork ve Arşaver veled Andekmik nâm zımmîler meclis-i şer' de Erkik ve karındaşı Yasef nâm zımmîler müvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip dediler ki iş bu mezbûrların karye-i mezbûre 'akârında vâki' olan iki tarlaların bir kıt'asının bir tarafı Maksud tarları ve bir tarafı harık ve bir tarafı Murad Bey tarlası ve bir tarafı Ağraz İbrahim subaşı tarlası ve bir kıt'asının dahi bir tarafı Kesrik evi ve bir



tarafı Mirko tarlası ve bir tarafı sertanlar harıkı ve bir tarafı (silik) tarlası bu hudûd ile mahdûd olan iki kıt'a tarlalarını bundan akdem benimle karındaşım mezbûr Arşaver'e kırk riyâl guruşa bey' eylemişlerdir su'âl olunub sicil olunması matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-su'âl mezbûr Erkik mukırr oldu ve (silik) Yasef inkâr ile cevâb verecek karye-i mezbûre sâkinlerinden Ekdik veled Halik ve Küçek veled Karkil nâm zimmîler li-ecli'ş-şehâde hâzırân olduklarında dediler ki mezbûrân Erkik ve Yasef bizim huzûrumuzda zıkr olunan iki tarlalarını mezbûrân Kevork ile Arşaver'den kırk riyâl guruşa bey' edip meblağ-ı mezbûrunu alıp (...) üzre taksîm eylediler bizler bu husûsa şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olub kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Abdullah

Mehmed bin Abdullah

Hamza Beşe bin Abdullah

Murad Bey bin Abdullah

Melüd veled Karuk

Ve Sertok veled Ketor

Ve gayruhum

**s.34/b.1:**

***Seydibâli kişisinin papuçcular çarşısında vâkı' dükkânının nisfını icariyeye vermesi daha sonra geri istemesi anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Monla Mehmed bin Monla Halil nâm mü'ezzin meclis-i şer'de Seydibâli bin el-Hâcc (silik) müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki papuçcular çarşısının altı yanında vâkı' bir tarafı Şehan nâm zimmî dükkânı ve bir tarafı Kirkor ve bir tarafı hâlî ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan nisf dükkânın icâresin bana verüb ve ben dahi (...) âdeme verip icâresin ben alur idim hâlâ iş bu mezbûr Seydibalı düşkün olub benden talep etmekle zıkr olunan nisf dükkânı kendüye teslîm eyledim 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm rızâ-i merkûm Seydibalı'nindir her kime verirse versün deyucek mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâkı' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Seydibalı dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Usta Hüseyin Mücâzib  
 Usta Ömer bin Kürkçüzâde  
 Piri Mehmed bin Abdullah  
 Ebubekir bin (...)  
 Muslu bin Abdullah  
 Piri Osman Beşe (...) garib  
 Ve gayruhum

**s.34/b.2:**

***Satılmış olan bazı evlerin baki kalan meblağın alındığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Kılınç sâkinlerinden olan Hüseyin bin Ali nâm (silik) Bekir bin Regaib Ağa nâm cümdi müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem kapu ağzında vâki' suya oğlu evleri demekle ma'rûf olan bi'l-cümle evlerimi iki yüz yirmi guruşa bey' edip teslîm-i mebi' edicek yirmi sekiz guruşum bâki kalmış idi hâlâ meblağ-ı mezbûr olan yirmi sekiz guruşmu bi't-tamam alub kabz edip min-ba'd 'alâkam kalmadı dedikte mukırr-ı mezbûr Hüseyin Beyin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Bekir Bey dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl  
 El-hâcc Ebubekir Efendi  
 Murad bin Abdullah  
 Bekir Çelebi bin Selim  
 Haydar Çelebi bin Zükfîkar  
 Halil Çelebi bin Makturzâde  
 Bekir Çelebi  
 Ve gayruhum

**s.34/b.3:**

*Ahmed kişinin Çelebi Bali tarafından oğlu Hızır müvâcehesinde ‘Amuk civârında vâki’ dükkânının nısfını Yusuf’a yirmi riyâli gurusuyla bir mikdâr mal karşılığında sattığına dair evâhir-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ahmed bin Dürzi Mahmud nâm kimesne meclis-i şer’de Yusuf Çelebi Bali tarafından oğlu Hızır müvâcehesinde ikrâr ve i’tirâf edip dedi ki ‘Amuk civârında vâki’ bir tarafı serrac Veli dükkânına ve bir tarafı Türkmen evi ve bir tarafı Kürd Ali evi ve bir tarafı tarîk-i ‘amm bu hudûd ile mahdûd olan dükkânımın nısfı mezbûr Yusuf’a yirmi riyâli gurusuyla bir mikdâr kile buğday ve arpa ve bir mikdar vezni nâ-ma’lûm penbeye bey’-i bât-ı sahîh ile bey’ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi’ eyledim ba’de’l-yevm zikr olunan nıfs dükkânımda ‘alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki’ olan ikrârını mukarrun lehu’l-mezbûr Hızır dahi bi’l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Şevvali’l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba’în ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Hasan Bey bin Salahan Ağa

Mehmed Ali bin Mansur

Monla Ömer bin El-hâcc Bayezid

Monla Ebubekir bin El-hâcc Süleyman

Osman bin Hasan

Ve gayruhum

**s.34/b.4:**

*Bir borçlunun borcunu ödediğine dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Halil Çelebi bin el-Hâcc Mehmed meclis-i şer’de karye-i Çavlı zimmîlerinden Edhenk veled Yarsar nâm zimmî müvâcehesinde ikrâr ve i’tirâf edip dedi ki iş bu merkûm Edhenk altmış yedi riyâli gurusu alacak hakkım olup mukâbelesinde kefil-i murâba’a olmuş idi hâlâ meblağ-ı mezbûr olan altmış yedi riyâli gurusu hakkımı bi’t-tamâm mezbûrun yedinden ben alub kabz ve kabûl eyledim ‘alâkam kalmayub fekk-i rehin eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki’ olan ikrârını mukarrun lehu’l-mezbûr Edhenk dahi bi’l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi’l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Seyyid Ebubekir bin Velican  
 İbrahim Çelebi bin Veli Çelebi  
 Ali Çelebi bin Piri Çelebi  
 Muslu bin Mehmed  
 Ve gayruhum

**s.35/a.1:**

***Hacı Beşe Hatun kişisi vasisi olduğu kızı Fatıma'ya nafaka ve kisve için on guruş aldığına ve mezbûrenin nafaka için alakası kalmadığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefâ eden Şah Hüseyin nâm kimesnenin menkûhası olan Hâce Beşe binti (boş) nâm Hatun meclis-işer'de kızı olan Fatıma tarafından müseccel vekili olan Veli Bey ve mezbûrenin zevci Murad Bey müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki bundan akdem kızım mezbûrenin vasîsi olup yedimde olan hüccet mücebince mezbûreye harc eylediğim nafaka ve kisve için on guruş alub kabûl ve kabz eyledim ba'de'l-yevm mezbûrede nafaka ve kisve için 'alakam kalmadı fasl olundu dedikde mezbûrân Veli Bey ve Murad Bey dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hâcî Abid  
 Kasım bin Sübhanverdi  
 Bekir bin Mustafa  
 Diğer Bekir bin Monla Ömer  
 (silik) Abdullah  
 Cuma Beşe

**s.35/a.2:**

***Fatma kişisi vefat eden babasından kendisine irs-i şer'le intikal eden evlerden nisf-ı hissesini sattığı hâsulatını aldığına nafaka ve kisve ihtiyacının karşılandığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Şah Hüseyin nâm kimesnenin sulbiye kızı Fatıma nâm hatunun müseccel vekili olan Veli

Bey meclis-i şer' de mezbûrenin vâlidesi olan Hâce Beşe nâm Hatun müvâcehesinde mezkûre Fatıma'nın zevci Murad Bey mahzarında ikrâr edip dedi ki müvekkilem mezbûreye babasından irs-i şer'le intikâl eden hudûdu ma'lûme olan evlerden nısf hissesin vâlideleri mezbûreye bey' edip yine müvekkilem mezbûreye kırk dört riyâli gurusu aid olub meblağ-ı mezbûrdan on sekiz gurusunu vâlidesi mezbûreye verdiği nafaka ve kisve için teslim edip bâki kalan otuz dört gurusu mezbûre Hâce Beşe yedinden vekâletim hasebiyle ben alub dahi mezbûre müvekkilem mezbûre Fatıma'ya teslim eyledim deyucek mezbûre Hâce Beşe dahi tasdik edip ve mezkûr Murad Bey dahi meblağ olan otuz dört gurusu mezbûr Veli Bey menkûhası mezbûre Fatımayaya teslim eylediğin ta'ahhüd ve mu'terif olmağın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub hâlâ Arz-ı Rum'da sâkin olan Mustafa bin Mehmed nâm kimesnenin müseccel-i devr vekili olan Murad bey bin Abdullah nâm cümdi

**s.35/b.3:**

***Borç meselesinden dolayı bazı evler rehin edilip daha sonra satılıp bir borcun ödenmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub hâlâ mahrûsa-i Arz-ı Rum'da sâkin olan Mustafa bin Mehmed nâm kimesnenin müseccel-i devr vekili olan İbrahim Beşe bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer' de dergâh-ı 'âli sipâhilerinden Murad Bey bin Abdullah nâm cümdi müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem merkûm Zülfikarlı Şaban Beşe bin Kasım Çelebi nâm râcile yetmiş riyâl gurusu zimmetinde verecek deyni olub meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde Hacile Mahallesinde vâki' hudûdu ma'lûme olan bi'l-cümle evlerini havlısıyla rehin ve (...) edip (silik) eylediği ve (...) meblağ-ı mezbûr olan yetmiş gurusu merkûm Şaban'a edâ etmeyecek olursa zikr olunan evlerin sûk-ı sultânide meblağ-ı mezbûre (silik) ile fûrûht edip nısf akçesin kendüye teslim etmeye beni devr-i vekil edip altı aydan ziyâdedir ki va'desi geçüb merkûm Şaban Beşe akçesin talep edip bi-hasebi's-şer' edâsı lâzım gelmeğın hâlâ ben dahi merkûm Mustafa'nın zikr olunan evlerini bi'l-cümle mezâda

verüb on beş günden ziyâde bey'-i men-yezîd olunub bir âhere (...) iş bu merkûm mezâd mülk üzre yetmiş buçuk riyâl guruşa karar kılıb ziyâde ile tâlibi zuhûr etmemekle zikr olunan evlerin bi'l-cümle merkûm Murad Beye yetmiş buçuk guruşa vekâletim hasebiyle merkûm Mustafa'nın bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr olan yetmiş buçuk riyâl guruşdan otuz dört riyâl guruş merkûm Murad Beyden bi't-tamam ben alub kabz edip bâki kalan otuz altı buçuk riyâl guruşu tarih-i kitâbdab iki aya varıncaya dek alacak olduk ve meblağı dahi merkûm Murad Bey'e teslîm eyledim dedikde mukırr-ı mezbûr İbrahim Beşe'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Murad Bey dahi bi'l-müvâcehe tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin Küçük Hâcı Bey

Veli Bey Sipâhi

Ömer Bey bin Hâcı Bey

Hüseyin Beşe Subaşı

Usta Mehmed bin Gözü Büyük

Ömer Beşe Bakkal

Kasım Çelebi bin Abdullah

Abdullah bin Ömer Çelebi Katib

Nasuh Dellal

Şah Ali Dellal

Ve gayruhum

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub

**s.36/b.1:**

***Hamza kişisi kızının mehri için bin akçe olduğunu kabul etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Hamza nâm kimesne Mustafa müvâcehesinde da'va edip mezbûrda kızımın mehri bin beş yüz akçedir dedikde mezbûr inkâr edücek mezbûr Mustafa'nın vekili bin akçe mehrine rızâ verdim deyu ta'ahhüd olunmağın kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla İsmail  
 Mustafa Hasan  
 Osman (...)  
 Ve gayruhum

**s.36/b.2:**

***Bir gömleğin çalınmasına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Hamza nam mezbûr Mustafa'dan benim gömleğimi 'arzıyla (gasb) taleb edip mezbûr inkâr edip sicile kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Es-sâbıkûn

**s.36/a.3:**

***Serkis adlı zımmînin babasının amcası Derin kişisinden Derlüperş Mahallesinde vâki' evlerden ve Mersuşar nâhiyesinde vâki' bağlardan hissesini talep etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub hâlâ mahrûsa-i Arz-ı rum'da sâkin olan Serkis veled Oşrik nâm zımmî meclis-i şer'de 'ammiyesi olan Dering binti Anzerim nâm zımmîye müvâcehesinde takrir-i da'va edip dedi ki babam mezbûr Oşrik'in (...) Derlüperş Mahallesinde vâki' hududu ma'lûma olan evlerden Mersuşar nâhiyesinde vâki' hudûdu ma'lûme olan bağdan buna aid olan hissemi talep ederim deyucek mezbûr Dering merkûm Serkis Efrezi'nin oğlu Herkül veled Deyir inkâr edicek merkûm Serkisden sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda Arbiyûk veled (silik) ve Falik veled Merâd nâm zımmîler hâzırân olduklarında dediler ki mezkûr Serkis Efrezi'nin oğlu (...) (...) karındaşlardır bilirüz ve bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şehâdetleri sıhhat-i kabûlde vâki' olub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hüseyin Beşe (...) Mehmed  
 Kasım bin Sübhanverdi  
 Mustafa bin Mehmed  
 Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.37/a.1:**

*Ali, Hüseyin Bey ve Ali Bey kişileri arasında bazı toprakların tasarrufu üzerindeki anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ali bin Hasan meclis-i şer' de karye-i Sagirgedik sâkinlerinden Ali Bey ve Hüseyin Bey müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' bundan akdem Mansur bin Ali nâm kimesne babam mezbûr Hasan'a bey' edip hudûdu ma'lûme olan rub' sulu ve susuz topraklarımızı iş bu emzbûr Ali Bey ve Hüseyin Bey karındaşlarımla vaz' edip zirâ'at ve harâset ederler deyu da'va eder idüm mâbeynimizde (silik) ve muhâsamât-ı şedîd olmağla beynimizde muslihun tavassut edip zikr olunan rub' toprak ve sâ'ir toprak ve evler da'vâsından bi'l-küllîye fârip olmağın (silik) bana yirmi beş guruş vermek üzere bizi ıslâh edip ben dahi ıslâh (silik) üzere 'âsi olub dahi bedel-i sulh olan yirmi beş riyâli guruşu ben alub kabz ve kabûl edip tasdîk ettim ba'de'l-yevm zikr olunan rub' topraklarıdan evlerden ve sâ'ir emlâk ve topraklar ve evlerimizden harâbe evlerinden ma'âda mezbûr Ali Bey'den ve karındaşları ve karye-i mezbûre 'akârında vechen mine'l-vücûh min-ba'd da'vâ ve nizâ'm kalmadı bir dahi husûs-ı mezkûr içün da'vâ ve nizâ' edicek olursam 'inde'l-hükkâm mesmû' ve makbûle olunmaya dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûrân Ali Bey ve Hüseyin Bey dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Piyâle Bey Kethüdâ Yeri

Osman Bey bin Sadri Çelebi

Bekir Bey bin Mehmed Efendi

Es-seyyid el-Hâcc Ebubekir bin Veli Hâcı

Aşık İbrahim Çelebi

Bedri Bey bin Maksud

Ahmed bin İsmail

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum



**s.37/b.2:**

*Seydibâli kişinin Abdi Bey muvacehesinde kavaflar çarşısında vâki' hissesi olan dükkânın yarsını Osman Bey'e yirmi yedi buçuk riyâl guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Seydibâli bin Hâcî Hüseyin meclis-i şer' de Osman Bey bin Sadri Çelebi nâm cümdi tarafından Abdi Bey bin Seydi nâm cümdi müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki iş bu kavaflar çarşısında vâki' bir tarafı Şah Han ve bir tarafı hâli bu hudûd ile mahdûd olan Kirkor nâm zımmî ile müşterek olan bir bâb dükkânın bana aid olan nısf hissemi merkûm Osman beye yirmi yedi buçuk riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zıkr olunan dükkânın nısfında 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikd mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Abdi Bey dahi merkûm Osman Bey tarafından vekâleten tasdîk edip (kayd) olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Halil Çelebi Külâbi

Ebubekir bin Selim

Haydar Çelebi Zülfikar

İbrahim Çelebi Usluca

Monla Ahmed bin Sefer

Ve gayruhum

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Seydi Ali nâm kimesnenin sagîr Mahmud ve sagîre (...) nâm yetimlerin müseccel vasîleri olub ebeleri olan Mercan binti Hâcî Ali nâm kimesne meclis-i şer' de Ahmed bin Hâcî Abdulkerim müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem mezbûr yetimlerin babası mezbûr Seydi Ali Meydan Mahallesi vâki'

**s.38/b.1:**

*Vefat eden Seydi kişinin yetimleri ve vasileri Mercan Hatun'un nafaka ve kisveye zaruriyetinden dolayı Meydan Mahallesi'nde vaki' bir adet evlerinden hisselerini almak için sattıklarına dair evâhir-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Seydi nâm kimesnenin sagîr ve sagîre yetimlerin vasîleri olub ebeleri olan Mercan binti Hâcî Ali nâm Hâtun meclis-i şer' de Ahmed bin Hâcî Abdülkerim müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki mezbûrân benim ve yetimlerinin nafaka ve kisveye zarûretleri olub bir âher şeyleri olmamağla Meydan Mahallesinde vâki' olan evlerinden bir tarafı Halil ve bir tarafı İsmail ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı sofa bu hudûd ile mahdûd olan bir bâb kış evlerin hissesinin içinde irâd yoluyla nafaka ve kisve için mezbûr Ahmed'den altı guruş ile bir mikdar keyli nâ-ma'lûm buğday ve arpa ve 'adedi nâ-ma'lûm bir mikdar guruş vesâyetim hasebiyle bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vesâyeten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ahmed dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Seydibali bin İlyas  
 Ali bin Abdullah  
 Mustafa bin Tanrıverdi  
 (...) Karındaşı  
 Ali Bali bin Allahverdi  
 Osman bin Ali Bali  
 Ve gayruhum

**s.38/b.2:**

***Kuloğlu Cafer Ağa kişisiyle Külabi kişisi mabeyninde bir çiftlik toprağı tasarrufundaki anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Fısklar sâkinlerinden Kuloğlu Cafer Ağa meclis-i şer' de karye-i Gül sâkinlerinden Külabi müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki karye-i Gül sâkinlerinden bundan akdem fevt olub evlâd-ı zükûru kalmayub tasarruf eylediği bir çiftlik toprakları hâlî ve mu'attal kalıp tapuya müstahikk olmağla bundan akdem havâss-ı hümayûn emini olan müteveffâ Panos bana tapuya verip ve resm-i tapusu kânûn üzre verüb yedimde memhûr tapu temessükü var iken iş bu mezbûr Külabi tasarrufuma mâni' olur su'âl olunub men' olunması matlûbumdur deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Külabi ikrâr edip dedi ki müteveffâ-yı mezbûr Ağa çiftliği demekle ma'rûf çiftlikde 'alâkam yokdur dediği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa  
 Hasan Ağa Dellal  
 Hakverdi Na'iband  
 Piyâle bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.38/b.3:**

***Bir vasi tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Monla Ahmed bin Şeyh Hamza nâm müteveffânın sagîr yetim ve yetimenin müseccel vasîsi olan Monla Süleyman bin Bayram meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezbûrun hemşiresi olan Hadice Hatun tarafından zevci olan Beşir Beşe bin Abdullah müvâcehesinde ve İbrahim Çelebi bin Küçük el-Hâcc Mustafa Beşe tarafından Ali Beşe bin Adil mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki vesâyet-i mezbûreyi mezbûre Hadice Hatuna ferâgat eyledim zirâ mezbûre hâtun mu'temed ve müşfikadır ve hem mezbûretân yetim ve yetime hakkında her vechile evlâdır ve mezbûre Hadice (silik) deyucek kıbel-i şer' den dahi mezbûre Hadice vasî nasb olunub ve merkûm İbrahim Çelebi nâzır ta'yîn olunub ve nezâret-i merkûme Ali Beşe vekâlet ve vesâyet-i mezbûreyi mezbûr Beşir Beşeden vekâleten kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hâcî Ahmed bin Mustafa  
 Mustafa bin Eşref  
 Ali Beşe bin Abdullah  
 Mustafa bin Hasan  
 Piyale bin Abdullah

**s.38/b.4:*****Bir borç tesciline dair evâhir-i şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ömer Çelebi bin Pir Bayram Ağa meclis-i şer' de Davud Beşe bin Abdullah müvâcehesinde Davud Efendioğlu Abdurrahman Çelebi mahzarında ikrâr edip dedi ki bin kırk Zilkadesinin guresinden bir seneye varıncaya dek iş bu merkûm Davud Beşe'ye yüz batman penbe bahâsından üç yüz altmış beş riyâl guruş zimmetinde verecek deynim olub meblağ-ı mezbûr olan üç yüz altmış beş riyâl guruş mukâbelesinde Câmî'-i kebîr Mahallesinde vâki' olub Ahmed Ağa müşterek olan bi'l-cümle evlerden bana aid olan nısf hissemi ve Şakar nâhiyesinde vâki' olub hudûdu ma'lûme olan bi'l-cümle bağımı ve bir altun bilezik ve bir (...) ve bir kazgan ve bir köhne halı ve bir tencere ve üç (...) ve üç sahan ve bir kebab tavası ve altı (...) ve elli miftah ve bir ibrik bu zikr olunan şeylerle bi'l-cümle merkûm Davud Beşe'ye bey'-i bi'l-vefâ ile bey' eylediğim va'de tamamından meblağ-ı mezbûr olan üç yüz altmış beş riyâl guruşu merkûm Davud Beşe'ye teslîm etmeyecek olursam zikr olunan evlerin nısfı ve bağım ve bilezik ve borç ve defter mûcebince (...) tecemmülâtın bi'l-cümlesi kendüsün olub 'alâkam olmayacak oldu dedikde mukırr-ı mezbûr Ömer Çelebinin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Davud Beşe dahi tasdîk ve kabûl etmeğin mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Şevvali'l-mükrrrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Beşe bin Hâcî Mehemd

Hasan Çelebi bin Abdurrahman Çelebi

(..)başı Hasan

Abdurrahman Çelebi bin Abdullah

Mehmed bin Hâcî Mustafa

Mahmud bin Hâcî Hüseyin

Ve gayruhum

**s.39/b.1:*****Bir borcun ödendiğine dair evâhir-i Şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Mahmud Beşe'nin karındaşı olan Davud Beşe meclis-i şer' de hâlâ yeniçeri zâbiti olan fahr-i ser-âşiyân Mustafa beşe müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki bundan

akdem müteveffâ-yı mezbûr Mahmud Beşe'nin karye-i Koyulı sâkinlerinden Demurcu Babacan veled Esrakil veled Sarkos nâm zimmîlerin zimmetlerinde yüz riyâl guruş ile üç müdd buğray ve kırk altı kile arpa alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûr ile buğday ve arpa bana intikâl etmekle hâlâ ben dahi sâlifü'z-zikr olunan yüz riyâl guruş ile üç müdd buğday ve kırk altı kile arpayı mumâ-ileyh Mustafa Beşe'den bi't-tamâm ben alub kabz edip mezbûrân Babacan ve Esrakil zimmîlerinde ibrâ ve iskât edip min-ba'd 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûr Davud Beşe'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını müşârün-ileyh Mustafa Beşe dahi bi'l-müvâcehe tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i Şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Beşe bin Hâcî Mehmed

Mehmed Çelebi Urganlı

Abdurrahman Çelebi Avrezde

Karış Mahmud

Mustafa bin Abid

Ve gayruhum

**s.40/b.1:**

***Bir borçlunun borcunu tamamını ödediğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harput sakinlerinden olub hâlâ dergâh-ı 'âli yeniçeri serdârı olan Mustafa Beşe meclis-i şer' de Davud Beşe bin Abdullah nâm râcil müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûr Davud Beşe Diyarbekir'de kırk altıncı ağa bölüğünde Ömer Beşe'den bin yüz elli riyâl guruş deyn alub yedine mezbûr deyn temessükü vermiş idi mezbûr Ömer Beşe meblağ-ı mezbûr olan bin yüz elli riyâl guruşu merkûm Davud Beşe'den alub kabz dahi kendüye getürmeye beni vekil edip deyn temessükünü dahi getürdüb hâlâ ben dahi sâlifü'z-zikr olunan bin yüz elli riyâl guruşu yine merkûm Davud Beşe'den vekâletim hasebiyle bi't-tamâm ben alub kabz edip ve yedimde olan deyn temessükü zahrında merkûm Davud Beşe'ye teslim eyledim mezkûr Ömer Beşe'nin merkûm Davud Beşe'de bir akçe ve bir habbe 'alâkası kalmadı dedikde müşârün-ileyh Mustafa Beşe'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Davud Beşe dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.40/b.2:**

***Haklek ve Bagos kardeşlerin babalarının Kirakos kişisine borcu olduğu için Horink karyesinde bulunan evlerini mezbûr Kirakos' sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Horink sâkinlerinden Haklek veled Baron kendü asâleten ve karındaşı Bagos tarafından vekâleten meclis-i şer' de Kirakos veled Dirbek nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem mezbûr Baron'un iş bu mezkûr Kirakos'a on altı riyal guruş verecek deyni olub (silik) mezkûr Kirakos meblağ-ı mezbûru bizden taleb edip bi-hasebi'ş-şer' edâsı lâzım gelmekle karye-i mezbûrede vâki' babamızdan irs-i şer'le intikâl edip bir tarafı bağcı bir tarafı Sefer ve bir tarafı müşteri-i mezbûr ve bir tarafı sokak bu hudûd ile mahdûd olan evlerimizi mezkûr Kirakos'a yine babamızın deyni için elli altı riyâl guruşu asâleten ve vekâleten bey' -i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûrun on altı riyâl guruşu babam mezbûrun deynine mahsûb aldun bâki kalan kırk riyâl guruşu mezkûr Kirakos'a ben bi't-tamâm kabz edip meblağı dahi kendüye teslim eyledim zikr olunan evlerde benim ve karındaşı mezbûr Bagos'un 'alâkamız kalmadı dedikde mukırr-ı mezkûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Kirakos dahi tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Bayram Kethüda

Hasan bin Abdullah

Ali Beşe bin Abdullah

Ahmed Bey bin Abdullah

Behram Kethüdâ

Ahri veled Marovis

Zarkas Keşiş

Keşiş Alakil

Kirkor veled Bağoshan

Ve gayruhum

**s.40/b.3:**

***Bir borçlunun borcunu ödememesi durumunda vekili tarafından zikrolunan evlerin satılıp borcu ödemesi gerekliliği akdine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâcî bin Hâcî Hamza ve oğlu Hamza nâm kimesneler meclis-i şer' de Mevlüd bin Halil müvâcehesinde ve Ömer bin Hâce Ahmed mahzarında ikrâr edip dediler ki bin kırk bir Zilka' de'sinin guresinden dört aya varıncaya dek iş bu mezbûr Mevlüd'e deri bahâsından doksan bir buçuk riyâl guruş zimmetinde verecek deynimiz olub ve birbirimiz kefil-i bi'l-mâl olub meblağ-ı mezbûr olan doksan bir buçuk riyâl guruş mukâbelesinde talâk-ı hânedan olan bir bâb dükkân ile ve Ramazan Beşe Mahallesinde olan evlerimizi havlısıyla bağçe ve (silik) bey' edip ve mezbûr Ömer'i devr-i vekil eylemekle va'de nemâsından meblağ-ı mezbûr olan doksan bir buçuk riyâl guruşu edâ etmeyecek olursak vekilim mezkûr Ömer zikr olunan evlerimizi ve dükkânımızı satub mezbûr Mevlüd'e olan deynimizi edâ eyleye dediği mezbûr Mevlüd dahi tasdik edip mezkûr Ömer dahi vekâleten merkûmeyi kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Usta Ahmed Meram bin Ebubekir Hâce

Monla Ebubekir bin Bekir Bey

Mahmud bin Bacir

Ali bin İbrahim

Gülbek Osman

**s.41/a.1:**

***Hâce Beşe kişisinin Sare Hatun Mahallesinde vâki' evlerinin avlu ve helâsıyla Usta Kasım'a yüz yirmi riyâl guruşa sattığına dair evâhir-i şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâce Beşe binti Acem Mehmed ve sulbiye kızı Ayişe nâm Hatunlar meclis-i şer' de Usta Kasım bin Sübhanverdi mahzarında her biri ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki Sare Hatun Mahallesinde vâki' bir tarafı Emine Karı ve bir tarafı Mezcikoğlu ve bir tarafı tarîk-i 'âmm bu hudûd ile mahdûd olan evlerimizi havlısıyla ve helâsıyla bi'l-cümle iş bu mezkûr Usta Kasım'a yüz yirmi riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledik zikr olunan evlerde min-ba'd 'alâkamız kalmadı dediklerinde mukırr-ı mezbûrât Hâce Beşe ve Ayişe'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-

mezbûr Usta Kasım dahi tasdik ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri-Şevvali'l-mükerrrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Bekad

Pir Ali Bâli

Mahmud bin Bali

Osman bin Dursun

İbrahim bin Yadigar

Mustafa bin Mehmed

Kasab Çelebi

Muaz bin Abdullah

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.41/a.2:**

***Bir borçlunun borcunu inkâr etmesi fakat şahitlerin şahitliği ile borcunun olduğuna dair 1041 tarihli hüccet.***

Düstûr

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hasan Bey bin Mahmud meclis-i şer' de Osman bin Mevlüd Beşe müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki bundan akdem mezbûrda nîm akçesinden yüz yirmi riyâl guruş alacağım vardır dedikde mezbûr inkâr edip Hüdaverdi bin Yusuf ve Mehmed Çelebi bin Ahmed Bey nâm kimesneler hâzırân olduklarında mezbûr Hüdaverdi dedi ki mezkûr Osman Hızır evine gittiğim zaman benim dükkânım önüne geldi hakkıyla yüz yirmi guruş vereceği vardır deyu ikrâr edip ve mezkûr Mehmed Çelebi dahi dediği biz eve giderken mezkûr Osman Hızır Beyle kapusunda duran merkûm Hızır Bey dedi ki sende nîm akçesi yüz yirmi guruş vardır dedikde mezbûr Osman yüz yirmi guruş verecek vardır deyu ikrâr edip bizler mezbûr Osman'ın ikrârına şâhidiz deyu şehâdet etmekle mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Mevlüd Bey

Mansur Bey karındaşı



(...)

Mustafa bin Hasan

**s.42/b.1:**

*Hüseyin Beşe kişininin Bekdik Karyesi'nde vâki' bir kıt'a bağının alanıyla ve suyuyla Ebu'l-Kasım kişisine yirmi riyâli gurusıyla bir miktar mal karşılığında sattığına dair gurre-i Şehr-i Zilka'de 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hüseyin Beşe bin Boşnak meclis-i şer' de Ebu'l-Kasım bin Abdulcabbar müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i Bekdik nâhiyesinde vâki' bir tarafı Sevarzâde ve bir tarafı müşteri-i mezbûr ve iki tarafı çayır bu hudûd ile mahdûd olan Ali bin Abdurrahman nâm kimesneden iştirâ eylediğim bir kıt'a bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle ve tevâbi' ve levâhıkıyla ve Çalık Suyu Sevarzâde bağından bana bağlamak şartıyla iş bu mezbûr Ebu'l-Kasım'a yirmi riyâli gurusıyla bir mikdâr kile nâ-ma'lûm buğday ve arpa ve bir mikdâr vezni nâ-ma'lûm penbeye ve bir kelâm-i şerîfe ve dört tarafından bir zirâ'lardan gayri bey' -i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ebu'l-Kasım dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi gurre-i Şehr-i Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihda ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hamza Bâli bin Mustafa

Seydi bin Sinan

Veli Beşe bin Hâcî Hızır

Osman bin Bakkal

Halil Beşe bin Zülfikar

Mahmud bin Hâcî Mehmed

Ve gayruhum

**s.42/b.2:**

*Mahmud kişininin Ebu Tahir Mahallesinde vâki' iki adet evini havlısıyla ve edebhâne yeriyle tevâbi' ve levâhıkıyla otuz riyâli gurusuyla bir miktar mal karşılığında İsmail kişisine sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mahmud bin Günyeri meclis-i şer' de İsmail bin Hamza müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Ebu Tahir Mahallesinde vâki' bir tarafı Kurt ve bir tarafı harâbe ev yeri ve bir tarafı yol ve bir tarafı çayır bu hudûd ile mahdûd olan iki bâb evimi havlısıyla ve edebhâne yeriyle tevâbi' ve levâhıkıyla iş bu mezbûr İsmail'e otuz riyâli gurusuyla ve bir mikdar kile nâ-ma'lûm buğday ve arpa ve bir mikdâr vezni nâ-ma'lûm penbeye bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr İsmail dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Budak bin Hamza

Kurd bin Hamza

Veli bin Ahmed

Hüseyin bin Hâcî İbrahim

Yakub bin Süleyman

Şaban bin Günyeri

Ve gayruhum

**s.42/b.3:**

***Ölen Hacı adlı kişinin Mevlüd adlı çocuğuna irs-i şer'le intikal eden bağ, ev ve hayvanlardan hissesini aldığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki (...) olub bundan akdem vefât eden Hâcî nâm kimesne Mü'ezzin Gülzâde tarafından müseccel vekili Monla Süleyman bin Monla Uzamış meclis-i şer' de mezbûrenin karındaşı Mevlüd müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilim mezbûreye babaları müteveffâ Kasım'dan irs-i şer'le intikâl edip karye-i Harput'da vâki' olan bağlar ve evlerden ve inek ve keçi ve tecemmülât ve esbâb her ne ise bi'l-cümlesinden 'ayniyle müvekkilim mezbûra Müslümanlar huzûrunda aid olan hissesin mezbûr Mevlüd kabûl ve kabz eder meblağ-ı husûs-ı mezbûr için mezbûr Mevlüd'e yine müvekkilim mezbûre Gülzâde'nin aslâ 'alâkası kalmayub fasl oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vesâyet ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mevlüd dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl  
 Abdi bin Mehmed  
 Monla Ahmed Uzamış  
 Receb bin Abdi  
 Mehmed bin Bayezid  
 Monla bin Uzamış  
 Ve gayruhum

**s.43/a.1:**

***Bir fermenda buyrulan ırgat için saliyane ve tevzi' olunan akçeden iki yüz elli guruşun baki kalması ve Es-seyyid Ebubekir'e teslim edileceğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki hâlâ Harperut kazâsında hâkimü'l-vakt olan el-kâdî Sami Efendi ibni Receb meclis-i şer' de Es-seyyid Ebubekir bin Velican mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki (...) emr-i şerîf-i 'âlişânım ile fermân buyrulan ırgâd için sâliyâne ve tevzi' olunan akçeden defter mücebince iki yüz elli guruş bâki kalmağla mezbûr Seyyid Ebubekir varub medîd olan 'arz mücebince ırgâd ahvâli görüb geldikde meblağ-ı mezbûr defter mücebince bâki kalan iki yüz elli guruş tahsîl olunub merkûm Es-seyyid Ebubekir'e teslim edecek olduk dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Seyyid Ebubekir dahi tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hasan bin Bazarbân  
 Ömer Çelebi bin Baba Efza  
 Ahmed Kethüdâ Berber  
 Kasım bin Sübhanverdi  
 Osman bin Gülmizân  
 Ve gayruhum

**s.43/a.2:**

***Halid adlı kişinin Altık karyesinde vâki' iştirak olduğu bir tarlayı Ebubekir kişisine otuz altı riyâli guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a-i Harperut sâkinlerinden Halid bin Çelebi Külâbi meclis-i şer' de karye-i Altık sâkinlerinden Ebubekir bin Deli Külâbi nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' hudûdu ma'lûme olub bundan akdem babam mezbûr Deli Külâbi'den otuz altı riyâli guruşa iştirâ eylediğim tarlamı iş bu oğlu mezbûr Ebubekir yine otuz altı riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm zikr olunan tarlada 'alâkam kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ebubekir dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kürekçi Ömer

Halikverdi Ağa bin Mahmud Ağa

Mehmed bin Seydi Bâli

Na'lband Hakverdi

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.43/a.3:**

***Monla Mehmed, Muhsine Hatun, Hatun Es-seyyid Yusuf adlı kişiler Çakır nâhiyesinde vâki' Muhsine'nin hissesiyle olan arazide Bekir Beye on iki guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Monla Mehmed bin Oduncu Monla Mustafa nâm kimesne asâleten Muhsine binti Mahmud nâm Hatun Es-seyyid Yusuf bin Es-seyyid Hamza nâm kimesneler meclis-i şer' de sipâh tâ'ifesinden Bekir bin Piri Gaib müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki Çakır nâhiyesinde vâki' bir tarafı Mustafa bin Ramazan bağına ve bir tarafı Es-seyyid Fahreddin ve bir tarafı yol ve bir tarafı dut bu hudûd ile mahdûd olub mezbûre Muhsine'nin hissesiyle iş bu merkûm Bekir Beye on iki guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî'

kıldık ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Bekir Bey dahi tasdık ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Çelebi bin Bayezid

Es-seyyid Mevlüd bin Ferruh Karındaşı

Mehmed Çelebi bin Es-seyyid Yusuf

Hâcî İbrahim bin Sefer

Mehmed Ali bin Mansur

Köse Ahmed bin Hâcî Bâli

Ve gayruhum

**s.43/a.4:**

***Ebu'l-Kâsım adındaki kişinin Çelenk nâhiyesinde vâki' bir kıt'a mülk bağımlı alanıyla beraber Mustafa Çelebiy kişisine otuz dört riyâli gurusuyla bir mikdar mal bedelinde sattığına dair evâ'il-i şehr-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ebu'l-Kâsım el-Hâcc Berber Davud nâm kimesne meclis-i şer'de Mustafa Çelebi bin (...) müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Çelenk nâhiyesinde vâki' bir tarafı Sevarzâde Allahverdi bağına ve bir tarafı Monla Ali Çelebi ve bir tarafı Ebu Tahir bağına ve bir tarafı Mahmud bağına bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a mülk bağımlı eşcâr-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle ve tevâbi' ve levâhıkıyca dört etrâfından birer ziyâ' yerden gayri iş bu mezbûr Mustafa Çelebi'ye otuz dört riyâli gurusuyla bir mikdar kile nâ-ma'lûm arpa ve buğday ve bir mikdar vezni nâ-ma'lîm penbeye bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırrân-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mustafa Çelebi tasdık ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Ahmed bin Zekeriya

Hasan bin Hâcî Cafer  
 Hâcî bin Ali  
 Hasan bin Murtaza  
 Veli Çelebi bin Ali Beşe  
 Mehmed bin Mehmed Çelebi  
 Ve gayruhum

**s.44/b.1:**

*Mehmed adındaki kişi ile Bedik ve karındaşı Yakar tarafından Ağılı Karyesi'nde olan bir adet harâbe evlerini Kübik kişisine beş riyâli guruşa sattıklarına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki karye-i Ağılı sâkinlerinden Mehmed bin Abdullah asâleten ve Bedik veled Lerik asâleten ve karındaşı Yakar tarafından vekâleten meclis-i şer' de Kübik veled Karoki müvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' bir tarafı müşteri-i mezbûr bu hudûd ile mahdûd olan bir bâb harâbe evlerimizi iş bu mezbûr Kübik'e beş riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrif olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Kübik dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarîhi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Ekob bin Memlek  
 Filor veled Karuk  
 Körkebe veled Memlek  
 Varok veled Kender  
 Mustafa bin Abdullah  
 Hasan bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.44/b.2:**

*Vefat eden Hâcî Ahmed adlı kişinin çocuklarının vasileri Hatice adlı kişinin mezbûrun elli guruşluk esbâbın alub kabz ve isâl ve teslîme zevci Beşir Beşeyi vekalet*

***verdiğine Beşir Beşe dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl ettiğine dair evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Hâcî Ahmed bin Şeyh Hamza Halife nâm kimesnenin sagîr yetimi Mehmed ve sagîre yetimesi Emine nâm sagîre ve sagîrenin müseccel vasîleri olub 'ammiteleri olan Hadice binti Şeyh Hamza Halife Hatun (silik) sâkin olan Hâcî Halid'den olan müteveffâ-yı mezbûrun elli gurusluk esbâbın alub kabz ve isâl ve teslîme mezbûre Hadice Hatun iş bu zevci olan yeniçeri zümresinden Beşir bin Abdullah nâm râcil ve 'ammisi Mustafa ve usta Hasan bin Hâcî ve Mahmud bin Hâcî İbrahim ve Mevlüd bin Halil nâm kimesneler şehâdet edip ve merkûm Beşir Beşe dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' ketb olunub temessükü şartıyla vaz' olunduğu ve şehri kâdîsi el-hâcc Abidin tahrîriyle fi evâ'il-i şehri Zi'l-ka'deti ş-şerife li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
Hüseyin bin Hâcî  
Hâcî bin Oğlu Mahmud  
Mevlüd bin Halil  
Ve gayruhum

**s.44/b.3:**

***İlyas adlı kişinin Tepecik karyesinde vaki' bazı toprak ve evlerini Veli Bey kişisine yetmiş riyali gurusu sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Tepecik sâkinlerinden İlyas bin Memik nâm kimesne meclis-i şer' de sipâh tâ'ifesinden Veli Bey kâ'imimiz müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip benim karye-i mezbûre 'akârında vâki' tasarruf eylediğim sulu ve susuz topraklarımı ve evlerimi iş bu mezbûr Veli Beye yetmiş riyâl gurusu bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûrdan otuz üç gurus alub kabz edip ve otuz beş gurus bâki idi meblağ-ı kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm zikr olunan topraklarda ve evlerde 'alâkam kalmadı mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Veli tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
Ömer Kalfat Korak

Monla İsmail Telvei  
 Osman bin el-Hâcc Süleyman  
 Veli Çelebi bin Ali Beşe  
 Mehmed bin Abdussamed  
 Ve gayruhum

**s.44/b.4:**

***Lipoz ve Kareferde adlı zimmîler arasında bazı evlerin satışına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba zimmîlerinden Lipoz nâm zimmî meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki Burseş Mahallesi vâki' Kareferde veled (..) nâm zimmî evlerime muttasıl olan evlerini âhere (...) (...) dahi verdim deyucek mezkûr Lipoz dahi (..) kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Şaban Çelebi  
 Musa bin Osman  
 Piyale bin Abdullah  
 Kâtib Mehmed Çelebi

Budur ki Kasaba-i Harperut zimmilerinden Kasper veled Emrezik karındaşı Vartan ve Malcan veled Davud ve Mesih

**s.44/b.5:**

***Bir borç tesciline dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut zimmilerinden Kasper veled Erzan veled Emrezek nâm zimmîler meclis-i şer'de Bekir bin Hâcî Osman müvâcehesinde ve Malcan veled Davud ve Mesih veled Davud nâm zimmîler mahzarlarında ikrâr edip dediler ki tarih-i kitâbdan bir sene tamâmına varıncaya del iş bu mezbûr Bekir'e penbe bahâsından otuz iki riyâl gurusu zimmetimde verecek deynimiz olub ve ve birbirimiz kefil-i bi'l-mâl olub meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde Şehrüz Mahallesi vâki' olan evlerimizi (...) vaz' eyledik ve mezkûr Malcan ve Mesih dahi her biri kefil oldular va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olan otuz iki riyâl gurusu edâ edecek olduk dediklerinde mezbûr Bekir dahi tasdik edip ve mukırr-ı mezbûrân Malcan ve Mesih dahi kefil-i bi'l-mâl



olduklarına mukırr ve mu'terif olmağın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Bekir bin Piri  
 Karındaşı Bali  
 İbrahim bin Hâcî Hasan  
 Mansur Kazancı  
 Ferhad Dellal  
 Hamza bin Hâcî Halil  
 Ve gayruhum

**s.45/a.1:**

*İbrahim adlı kişi, validesinin kendisine hibe ettiği evlerini Arslan adlı kişiye on dört riyâli guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden İbrahim bin Mustafa meclis-i şer'de Arslan bin Nâmi Çelebi nâm sabî tarafından Halil İbrahim müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Ebu Tahir Mahallesinde vâki' bir tarafı Rıdvan ve bir tarafı Hüseyincan ve bir tarafı Murtaza evine ve bir tarafı Boyacı Hüseyin evine bu hudûd ile mahdûd olub vâlidem Zeyneb bundan akdem bana hibe eylediği evimi havlısıyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Arslan nâm cebe on dört riyâli guruşa bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Halil dahi vekâleten tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Hâcî Murad bin (...)  
 Mahmud Penbeci  
 Receb Çulha  
 Hasancan bin İbrahim  
 Ömer bin Tuti  
 Ve gayruhum

**s.45/a.2:**

*Vefat eden Mustafa adlı kişiden çocuklarına intikal eden mallardan kızı Fatıma'nın kendi hissesini talebine dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mustafa bin Muzaffer nâm müteveffânın sulbiye kızı olan Fatıma tarafından bu husûsu için vekil olan Monla Mustafa bin Yahya meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezbûrun kebîr oğlu Hüseyincan müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilem mezbûre babası müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer'le intikâl eden hissesinden ve tecemmülât-ı hânedan ve sâ'ir ism-i mâl ıtlâk oluna şeylerden ve hemşiresi olup vefât eden Emine'nin hissesinden karındaşı Ali hissesinden hisse da'va eder idi muslihun tavassut edip müvekkilem mezbûre on guruş riyâli guruşuyla vermek üzere bizi sulh edip biz dahi kabz ve kabûl edip es-sulh fehvâsı üzere 'âmil olduğu bedel-i sulh olan on guruşuyla (..) alıb fasl olup ve ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûr için müvekkilem mezbûrenin mezbûr Hüseyincan'da min ba'd da'va ve nizâ'ı kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hüseyincan dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim bin Abdullah

Halil Çelebi bin el-Hâcc Mehmed

Osman Çelebi bin Ahmed

Nafi bin Piri

Mustafa bin el-Hâcc Ahmed

Hâcî Bekir bin Envad

Ve gayruhum

**s.45/a.3:**

*İsmail adlı kişi, menkûhası Muhibbe Hatun'un küpesini ve diğer bazı eşyalarını sattığını daha sonra mukabelesinde iştirak olduğu evlerden hissesinden menkûhasına verdiği dair evâ'il-i şehri Zi'l-kâ'de 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden İsmail bin Hamza meclis-i şer' de menkûhası olan Muhibbe binti Can Ahmed tarafından Veli bin Ahmed müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki menkûham mezbûre Muhibbe'nin küpesi ve çulhadan (....) ben satub sarf etmiş idim hâlâ mukâbelesinde Ebu Tahir Mahallesinde

vâki' hudûdu ma'lûm olub bundan yedi gün (mukaddem) Mahmud'dan iştirâ eylediği evlerimden bir bâb hisse nısf havlımı ve üç hâne yerleri menkûham mezbûreye veril zilr olunan hissede ve nısf havlıda ve üç hâne yerlerinde 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Veli dahi vekâleten tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-kâ'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İsa bin Musa Karyeli

Şaban bin Abdullah

Mustafa bin Hasan

Yusuf bin Kasım Çelebi

Mahmud bin Haydar Bali

Ve gayruhum

**s.46/b.1:**

***Vasi tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Osman nâm kimesnenin sagîr oğlu Süleyman'ın ahvâlini zabt ve emvâlini hıfza bir vasî lâbüdd olmağı mezbûr Süleyman'ın kebîr karındaşı Halil zikr olunan vesâyete tâlib olmağıla kibel-i şer'den vasî nasb olundu ve mezbûr Halil dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla İsmail

Ömer bin Mehmed

Ahmed Bey bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.46/b.2:**

***Bir borç tesciline dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Osman nâm kimesnenin sagir oğlu Süleyman'ın müseccel vasîsi olub kebîr karındaşı Halil asâleten ve vesâyeten meclis-i şer'de Osman bin Zekeriyâ müvâcehesinde ikrâr edip

dedi ki babamızın ahire deyni olub edâsı lâzım gelmekle kapu ağzında vâki' bir tarafı Mehmed ve bir tarafı Mustafa Bey ve bir tarafı metris ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerimizi havlısıyla bir sofa ve bir kış tâk ve iki harbene ve bir oda ve iki örtme havlısıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Osman'a altmış riyâl guruşa asâleten ve vekâleten bey'-i bi'l-vefâ ile bey' eyledikde meblağ-ı mezbûru tarih-i kitâbdan altı ay tamam oldukda vermeyecek olursuz zikr olunan bi'l-cümle evlerimiz kendünün olub bizim 'alâkamız olmayacak oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vesâyeten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Osman dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Bey bin Abdullah

Ömer bin Mehmed

Monla İsmail

Usta Ahmed Kahveci

Veli Bey Kazaz

Kürd Ahmed Kasab

Ve gayruhum

**s.46/b.3:**

*Halil ve karındaşı Süleyman kişilerinin babaları, Neccar Osman adlı kişiye borcu olduğundan miras kalan bazı ev ve yerleri Neccar Osman'a borcu karşılığında sattıklarına dair evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Osman nâm kimesnenin kebîr oğlu Halil asâleten ve sagîr karındaşı Süleyman tarafından müseccel vesâyeten meclis-i şer'de Neccar Osman bin Zekeriyâ müvâcehesinde asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki babamızın aherlere deyni olub edâsı lâzım gelmekle Yukarukapu kurbunda olub babamızdan intikâl eden evlerimiz ki bir tarafı Mustafa Bey ve bir tarafı Mehmed ve bir tarafı yol ve bir tarafı dahi metris bu hudûd ile mahdûd olan bir bâb sofa ve bir kış evi ve iki örtme ve iki harbene evi ve bir oda havlısıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Osman'a altmış riyâl guruşa bey'-i bi'l-vefâ ile bey' eyledik ki meblağ-ı mezbûr Osman'a edâ etmeyecek olursam zikr olunan bi'l-cümle evlerimiz kendüsünün olub aslâ bizim 'alâkamız olmayacak oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vesâyeten ikrârını

mukarrun lehu'l-mezbûr Osman dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
Ahmed Bey bin Abdullah  
Ömer bin Mehmed  
Monla İsmail  
Usta Ahmed Kahveci  
Veli Bey Kazaz  
Kürd Ahmed Kasab  
Ve gayruhum

**s.46/b.4:**

***Meridiye nâhiyesinde vâki' bir bağın tasarrufundaki anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperur sâkinlerinden Osman bin Abdulkadir meclis-i şer'de Tasin Mahmud bin Hasan müvacehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki Meridiye nâhiyesinde vâki' hudûdu ma'lûm olub ve vâlidem hissesini babası mezbûrdan kendüye intikâl eden bağdan hissesin Müslümânlar taksîm edip dört beş senedir tasarrufumda iken iş bu mezbûr mâni' olur su'âl olunub men' olunmasın taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Mahmud cevâbında benim huzûrumda taksîm olunmamışdır deyu inkâr edicek 'udûl-i Müslimînden Hamza bin Monla Musa Monla Uzami nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olduklarında mezbûr Osman'ın takrîrine muvâfik şer'le şehâdet eyledikleri şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olub kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
Monla Ebubekir (...)  
Mustafa bin Hasan  
Hüseyin bin Gökçegöz  
Ve gayruhum

**s.47/a.1:**

***Akob adlı zımmînin Dursun Bey kişisine borcu olduğuna dair evâhir-i şehri-Zi'lka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Kesrik sâkinlerinden Akob veled Yakob ve 'ammusu oğly Hacok veled Garzer nâm zımmîler meclis-i şer'de fahru'l-âşiyân Dursun Bey bin Ahmed Bey müvâcehesinde her biri ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki iş bu mumâ-ileyh Dursun Beye vâcibü'l-edâ yirmi yedi riyâl guruş öküz bahâsından ve nakdiyeden verecek deynimiz olub mukâbelesinde kendüye murâba'a olunduğu tohum ve toprak mezbûrun olub ve eski zer' olub harman zamanı 'öşr çıkdıktan sonra cemî' hubûbât ve tarla münâsafa üzre taksîm edecek olduk ve hem birbirimize kefil-i bi'l-mâl dahi olduk meblağ-ı mezbûru edâ eylediğimizde murâba'alıktan çıkub (...) rehn eyleyecek oldu dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Durdun Bey dahi vicâhen tasdik ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri-Zi'lka'deti's-şerife li-sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi Serrac

El-hâcc Ali Kürşanlı

Abdurrahman bin Deve Hızır

Davud Beşe bin Abdullah

Ahmed Bey Kari Körüklü

Ve gayruhum

**s.47/a.2:**

***Monla Ahmed adındaki kişinin Arslaniye Mahallesinde vâki' olan evlerini Hâcı Ağa kişisine yüz kırk riyâl guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri-Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Monla Ahmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de Hâcı Ağa bin Arslan nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Arslaniye Mahallesinde vâki' olub bir tarafı Gündoğmuş ve bir tarafı Halid Çelebi ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerimi bi'l-cümle iş bu mezkûr Hâcı Ağaya yüz kırk riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim zikir olunan evlerde min-ba'd 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde

mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hâcî Ağa dahi tasdîk edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Bekir Ağa El-müteferrika  
 Mustafa Çavuş dergâh-ı 'âlî  
 Halil Çelebi bin Hâcî Mehmed  
 Ahmed bin Nasrullah  
 Hüseyin bin Musa Bey  
 Türkmen Ömer  
 Hasan Çelebi bin Hâcî Mustafa  
 Ve gayruhum

**s.47/a.3:**

***Zeynep Hatun adlı kişinin bir adet terzihanelerini ma'mur edenlerin haklarını verdiğiine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Harsık sâkinelerinden Zeyneb binti Allahverdi nâm Hatun karye-i mezbûrede vâki' olub hudûdu ma'lûme olan bir bâb terzihânesin ma'mûr edip ve (...) saklamayub (...) ma'mûr edenlere vermesine babası mezbûr Allahverdi vekil Kasım bin Abdullah ve Ahmed bin Abdullah nâm kimesneler iştirâ edip ve mezkûr dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl  
 Murtaza bin Ahmed  
 Piyale bin Abdullah  
 Muslu Bey bin Mustafa  
 Ve gayruhum

**s.47/a.4:**

***Zeynep Hatun kişininin vekili bir adet ma'mur olmuş terzihanenin dörtte birinin Halik ve Menhukas kişininin olduğunu dörtte üçünü ise kızının hissesi olduğunu idda etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Harsık sâkinelerinde olan Zeyneb binti Allahverdi nâm Hatun tarafından bu husûs için vekil olub babası olan mezkûr Allahverdi meclis-i şer' de karye-i Pirinç zimmîlerinden Halik veled Selkeş ve Merhukas veled Keşiş nâm zimmîler müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki kızım mezbûrenin karye-i (silik) vâki' olub hudûdu ma'lûme olan bir bâb terzhânesini ma'mûr ve (silik) edip rub'ı mezbûr zimmîlerin olduğu üç rub'ı kızım mezbûrenin olub ve bir hânenin (silik) dârı olduğu yerlerini ve taş ve sâ'ir her ne var ise bi'l-cümlesini yine mezbûrlar edecek olub hemen dağı (...) olursa üç hissesi kızım mezbûra verecek olsun ve bir hissesin yine mezbûrlar verecek olurlar ne zaman mâbeynlerinde tefrîk lâzım gelirse üç rub'ı yine kızım mezbûre alub ve bir rub'u mezbûrların alacak oldular dedikde mukarr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûrân Halik ve Merhukas dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Kasım bin Abdullah

Hasan Çelebi (...)

Şah Ali Gerde

Murtaza bin Ahmed

Ahmed bin Abdullah

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.48/b.1:**

***Düriye adlı hatunun sagire kızı Mehan kişisine ölene kadar kendilerine bakmayı ölüncede cenazelerini kaldırması şartıyla bağlarını ve sularını hibe ve temlik etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Düriye binti Ali nâm hatun meclis-i şer' de sagire kızı olan Mehan nâm hatun tarafından Ali Bey müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Mezidi nâhiyesinde vâki' bir tarafı Selim ve bir tarafı Seyyid Mahmud ve bir tarafı seyid Osman ve bir tarafı İsmail Bey tarlası bu hudûd ile mahdûd olan bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve tâkı ve Büyükgölünde dokuz günde bir gün suyuyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle ve bundan ma'ada üzerinde olan altun bileziğiyle ve esbâb ve yorgan döşek her ne dirhem var ise bi'l-cümlesini kızım mezbûre Mehan'a bu şartıyla hibe ve temlik ve teslim edip



ve mezbûre dahi alıb kabz edip mâdem ki ben hayatta olayım beni eyuce besleyüb vefât ettikten sonra beni eyuce kalduracak olsun şöyle ki ben vefât etmeden yanında komayub kapudan dışra atacak olursa zıkr oluna bağıım ve esbâb ve erzâğıım her ne var ise bi'l-cümlesi benim olub mezbûrun 'alâkası olmayacak oldu dedikde mukırr-ı mezbûre Düriye'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali Bey dahi mezbûre Mehan tarafından vekâleten tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ferruh Bey Haraz

Monla Süleyman bin Kürdoğlu

Ahmed Bey (...)

Mustafa Beşe Suhte

Monla Musa

Monla Uzamış

Ve gayruhum

**s.48/b.2:**

***Karye-i Meridde bazı kişiler arasında su kullanımı anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Meridi sâkinlerinden Durmuş bin Mustafa Ağa meclis-i şer' de karındaşı oğlu olub sipâh tâ'ifesinden Ömer Bey bin İsmail Bey müvâcehesinde ikrâr ve takrir-i kelâm edip dedi ki karındaşım olub müteveffâ-yı mezbûr İsmail Beyin hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde büyük gölden dokuz günde iki gün suyu bana verip ve ben dahi aşağı gölden Ömer Bey suyunda haftada iki gün suyu müteveffâ-yı mezbûrun zamanında kendüye yerden câri olmak üzre verip istibdâl etmiş idik lakin minvâl-i meşrûh üzre istibdâlimiz üzre dokuz günde iki gün büyük gölden bana gelüb ve aşağı Ömer Bey gölünden yine haftada iki gün müteveffâ-yı mezbûr İsmail Bey zamânında câri olduğu harıktan câri olmak üzre bizi ıslâh edip ben dahi es-sulh-i hayr fehvası üzre 'âmil olub dahi ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûr için tarafından birimiz da'va ve nizâ' edecek olursa ve 'inde'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû' ve makbûle olmaya dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ömer Bey dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Seyyid Mahmud bin Monla Hasan  
 Monla Süleyman bin Bayram  
 Monla Musa bin Monla Uzamış  
 Hâcî Bey bin Mustafa Ağa  
 Davud bin Timurhan  
 Zülfü bin İbrahim Beşe  
 Ve gayruhum

**s.48/b.3:**

***Bir vekil tayinine dair evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i harperut sâkinlerinden Naciye binti Menşe nâm Hatun tarafından üğey oğlu Halid Beyi vekil eylediğine Cebrail bin Davud Mehmed bin Abdülkerim nâm kimesneler şehâdet edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 (silik) bin Yusuf Bey  
 Mustafa bin Arab Topal  
 Monla Süleyman Müezzîn  
 Ve gayruhum

**s.49/a.1:**

***Beliyuz adındaki zımmînin Lurseş Mahallesinde vâki' evlerinin nısfını Ucbek isimli zımmîye yüz riyâl guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut zımmîlerinden Beliyuz veled Mizad nâm zımmî meclis-i şer' de kölelüsü olan Ucbek veled Arnan ve oğlu Muradcan nâm zımmîler müvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Lurseş Mahallesinde vâki' olub bir tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı Kerebed ve bir tarafı (silik) ve bir tarafı Said Çelebi bu hudûd ile mahdûd olan evlerimin nısfını bi'l-cümle iş bu mezbûr Ucbek'e yüz riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim ve bundan ma'âda mezkûr Ucbek oğlum Muradcan ile meşâ' ve müşterek eylediği yerlerde görüb (silik) ederlerse (...) olub (...) tefrîk lâzım gelürse kendüsünün ve oğlum

mezbûrun evler ve bağlar ve dükkânlar ve emvâl ve emlâk ve erzâk ve tecemmülât-ı hâne ve nukûd ve zimem (...) her ne var ise bi'l-cümle münâza'a üzre taksîm edilecek oldular dedikde mukırr-ı mezbûr Beliyuz'un vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ucbek ve Muradcan dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Bey bin Abdullah el-cüندی

Diğeri Ahmed Bey Körüklü

Zülfikar (...)

Haydar Çelebi bin Zülfikar

Piyale bin Abdullah

Aydın 'ammusu

Ve gayruhum

Budur ki karye-i Kesrik'den Turik veled Melkik nâm zımmî meclis-i şer'de karye-i mezbûre zımmîlerinden olan Vartan ve Murad Beravtan Vasil ve Karuk ve Sağca ve Sunik ve Mitas ve Odik ve sâ'irleri meclis-i şer'de

**s.49/a.2:**

***Tarlada ölen bir zımmînin sebebinin tahkik edilmesinin istenilmesine dair evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Kesrik zımmîlerinden olan kethüdâ Ovartan ve Murad ve Oban ve Vasil ve Karuk ve Sağca ve Sunik ve Mitas ve Odik ve sâ'irleri 'umûmen meclis-i şer'de Turik veled Melkik nâm zımmî müvâcehesinde takrîr-i kelâm edip dediler ki bundan akdem iş bu mezbûrun sagîr oğlu Matuk kavak ağacı altında kalub mürd olub mezbûr Turik'in oğlu mezbûrun husûs-ı mezbûr tarlada da'vâsı var mıdır su'âl olunsun dediklerinde gibbe's-su'âl mezbûr Turik cevâb verip dedi ki benim da'vam karye-i mezbûre zımmîlerinden Davud veled Ofman ve Melkik veled Küçükoğulları Suyek veled Senik nâm zımmîlerdedir iş bu mezbûrûn zımmîlerde ve sâ'irlerinde mezbûr da'va ve nizâm yokdur hemân da'vam mezbûrûn Davud ve Melkik ve Suyek ve Senik'dedir deyu ikrâr ve i'tirâf etmeğın mâ-hüve'l-vâki' mezbûrûn zımmîler talebiyle

ketb olunub ber-sebîl-i temessük yed-i talibe vaz' ve def' olunduğu vakt-ı hâcette ihticâc olına tahrîren fi evâ'il-i şehri-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Beşe serdâr

Mustafa Meram bin Mustafa beşe

(silik) beşe bin Sefer çelevi

Hüsrev Bey bin Ahmed Bey

Zağra İbrahim bin Sefer

Piyâle bin Abdullah

Ve gayruhum

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Habibe binti Beşe nâm Hatun tarafından bu husûs için ügey oğlu Monla Ebubekir

**s.50/b.1:**

***Habibe adlı hatun tarafından ve üvey oğlu Monla Ebubekir'in Tabakhâne Mahallesinde vâki' harabe evlerini Mirza İvad adındaki zımmîye beş riyâl guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Habibe binti Beşe nâm Hatun tarafından Hayrullah bin Murad ve Mehmed bin Abdulkerim nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olub ügey oğlu olan Monla Ebubekir Budak meclis-i şer'de Mirza İvad veled Vartan nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip Tabakhâne Mahallesinde vâki' bir tarafı Kasarcı Meklik ve bir tarafı Ursat veled Sefer ve bir tarafı virân ve bir tarafı harâbe evleri bu hudûd ile mahdûd olan müvekkilem mezbûrenin harâbe evlerden bir harâbe kış evi ve bir harâbe hisseleri bir mikdâr harâbe havlı ve yeri ile iş bu mezbûr Mirza İvad'a beş riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kılmışdır mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrif olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr İvad dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla Süleyman Mü'ezzin

Ömer bin Halid  
 Haydar Çelebi bin Abdullah  
 Monla Ebubekir El-hatib  
 Monla (silik)  
 Ve gayruhum

**s.50/b.2:**

***Mansur Bey ve Yusuf Bey kişileri mabeyninde vukubulan Şarbe Nahiyesinde üç kıt'a tarla tasarrufunun anlaşmazlığına dair evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Harperut kal'ası sâkinlerinden Mansur Bey bin Haydar Çelebi meclis-i şer' de karye-i Hasnek sâkinlerinden Yusuf bin Abdullah müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki Şarbe nâhiyesinde hudûdu ma'lûme olub bundan akdem Osman bin el-Hâcc Bayrakdar'ın iştirâ eylediği üç kıt'a tarlada otuz seneden mütecâviz Bulgarzâde tasarruf edip oğlu Hâcî Bayram'a intikâl edip otuz sene dahi mezbûr el-Hâcc Bayram tasarruf edip oğlu Osman'a intikâl edip on yedi sene dahi mezbûr Osman tasarruf edip ba'dehu bana bey' edip tasarrufumda iken iş bu mezbûr Yusuf Bey zikr olunan üç kıt'a tarlamdan bir tarla 'ammim tarlasıdır nizâ' edip ba'dehu nizâ'mdan fâriğ (silik) su'âl olunub sicil olunmasın taleb ederim deyucek gıbbe's-su'âl merkûm Yusuf Beyin cevâbında zikr olunan tarla 'ammim tarlasıdır ferâgat etmedim zabt ederim ve mezbûrdan Bulgarzâde ve oğlu Hâcî Bayram ve torunu Osman ol-kadar zaman tasarruf etmemişdir deyu inkâr edicek 'udûl-i müslimînden Abdurrahman Çelebi bin Abdullah ve Piri Çelebi bin el-Hâcc Hamza ve Murtaza bin Ramazan ve Es-seyyid Hüseyin bin Hasan nâmûn kimesneler hâzırûn olduklarında mezbûrân Abdurrahman Çelebi ve Piri Çelebi dedileri ki küçük yaşımızdan bu ana gelince zikr olunan üç kıt'a tarlalar mezbûrân Hâcî Bayram ve oğlu Osman Çelebi zabt ve tasarruf eder bilürüzü ve mezbûrân Murtaza ve Es-seyyid Hasan dediler ki zikr olunan tarlaların bir kıt'asına merkûm Yusuf Bey 'ammim tarlasıdır deyu nizâ' etmekle üzerine varılıb şâhid olundukda muslihun tavassut edip her vechile merkûm Mansur beydir dediklerinde merkûm Yusuf Bey dahi huzûrumuzda ikrâr edip dedi ki zikr olunan tarla nizâ'ından ferâgat eyledim 'alâkam yokdur deyub du'â ve senâ olundu deyu merkûm Yusuf Beyin bu husûsiçün ikrârına şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra tekrar merkûm Yusuf Bey dahi mukırr olub kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Zülfü bin İbrahim Beşe  
 Ali Beşe Mürtekli  
 Hâcî Ahmedzâde Mustafa Ağa  
 Veli Bey el-cündî  
 Battali Bey bin Seyfeddin  
 Cafer Beşe râcil  
 Davud Beşe bin Timurhan  
 Ve gayruhum

**s.50/b.3:**

*Çarak adlı kişinin Kayabaşı Mahallesinde vâki' evlerini çevresiyle beraber Mehmed kişisine elli riyâl gurusu ve bir miktar mal karşılığında sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Çarak bin Tarak meclis-i şer'de Mehmed bin Ali nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Kayabaşı Mahallesinde vâki' bir tarafı Kürd Halil ve bir tarafı Hâcî Mehmed bin Satılmış ve bir tarafı müşteri-i mezbûr ve bir tarafı Emine hatun bu hudûd ile mahdûd olan evlerimi bi'l-cümle havlısıyla ve örtmesiyle ve tevâbi' ve levâhıkıyla iş bu mezbûr Mehmed'e elli riyâl gurusuyla bir mikdâr kile nâ-ma'lûm buğday ve arpa ve bir mikdar vezni nâ-ma'lûm penbeye bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabul edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 İskender Bey bin Bayram Beşe  
 Cafer bin Abdullah  
 Mustafa bin Cürcizâde  
 Abdurrahman Çelebi bin İskender  
 Mahmud bin Saka Halil  
 ve gayruhum

**s.51/a.1:**

*Osman Çelebi isimli kişinin Câmi'-i kebîr Mahallesiinde vâki' evlerimi havlısıyla ve diğer bazı yerleride dâhil ederek Hasan Çelebi'ye iki yüz on riyâli guruşa sattığına dair evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Osman Çelebi bin Piri Gaib nâm kimesne meclis-i şer'de Hasan Çelebi bin Hâce Aca müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Câmi'-i kebîr Mahallesiinde vâki' bir tarafı Hâcî İbrahim ve bir tarafı Berber Ahmed bin Mustafa ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerimi havlısıyla ve aheri hânesiyle ve tımarlığıyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Hasan Çelebi'ye iki yüz on riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun zikr olunan evlerde min-ba'd 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hasan Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'de'ti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Küçük Hâcî Bekir el-cüندی

Ahmed Ağa bin Halil

Hâcî Hüsrev bin Abdullah

Kâtib Ahmed bin Kürekli el-cüندی

Veli bin Abdurrahman Çelebi (...)

İsmail Çelebi bin İbrahim Çelebi

El-hâcc Mehmed bin Satılmış

Ve gayruhum

**s.51/a.2:**

*Ebubekir adlı kişinin Ardin nâm mevzi'de vâki' bir kıt'a mülk bağınu Mehmed Çelebi kişisine kırk iki riyâl guruşa sattığına dair evâ'il-i şehr-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki (...) sâkinlerinden Ebubekir bin Şeyh Allahverdi meclis-i şer'de Mehmed Çelebi bin Süleyman nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki Ardin nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Monla Mehmed Efendi ve bir tarafı İbrahim Çelebi ve bir tarafı Kara Osman ve bir tarafı Kılıççı bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a mülk bağınu

içinde olan zerdali ve badem ağaçlarıyla bi'l-cümle iş bu merkûm Mehmed Çelebiye kırk iki riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim zikr olunan bağda min-ba'd 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed Çelebi dahi tasdik edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Bey bin Hüseyin Ağa el-cüندی

Hakimullah Kavli

Asım Çelebi bin Mustafa Çavuş

Mevlûd bin Yaramış

Monla Ahmed

Türk Hüseyin

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.51/a.3:**

***Bir borç tesciline dair evâsıt-ı şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Mazgird kazâsından Ali Ağa bin Aluza Ağa ve Alihan Bey bin Arduc Bey ve Karaçul nâhiyesinden Hâcı Ağa bin Kulu Ağa nâm kimesneler meclis-i şer'de Erzincanlı Mehmed Çelebi müvâcehesinde her biri ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki iş bu mezbûr Mehmed Çelebi'ye ve Çavuş karındaşı Mustafa Beşeye nakdiyeden ve katır bahâsından bin 'aded riyâl guruş ki nısfı beş yüz riyâl guruş eder tarih-i kitabdan altı aya varıncaya dek vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynimiz olub borcumuzdur dahi bir (...) kefil-i bi'l-mâl oldu ki va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olan bin riyâl guruşu verecek deynimizi bi't-tamam verip edâ edecek olduk dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrünün vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed Çelebi asâleten ve mumâ-ileyh Çavuş karındaşı Mustafa Beşe tarafından vekâleten tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri Zi'l-ka'de'ti's-şerîfe sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa



Monla İsmail bin el-hatib  
 Bekir Beşe bin Hüseyin Ağa  
 Ali Bey el-cüندی  
 Bekir Çelebi Cebelizâde  
 Ve gayruhum

**s.52/b.1:**

***Resül Halife adlı kişinin Bahadır adlı karındaşı Harperut sancağına geldiği vakit sebepsiz yere neden hapsolunduğunu tahkik ve tedkik edilmesinin istenilmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Göçerbarazi tâ'ifesinden Resul Halife bin Derviş İlyas nâm kimesne meclis-i şer' de (...) tarafından Derviş Bey müvâcehesinde ve sipâh tâ'ifesinden Veli bey bin Abdurrahman mahzarında takrîr-i da'va edip dedi ki Bahadır nâm karındaşım oğlu Hüseyin nâm kimesne (...) gelmiş iken hâlâ Harperut sancağına mutasarrıf olub kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Haydar Bey hazretleri bilâ-sebeb atub habs eyledi da'vâmız varsa veyahud kimesneye diyeceğimiz var ise taleb olunsun ve günâhımız var ise ba'de's-sübût hakkımızdan gelünsün deyucek mezbûrân Derviş Bey ve Veli Bey cevâb verip deiler kş mezbûrân Barazi Bey obası içinde karye-i Berçekân'da Hırsız nâmında âdemler olub taleb eylediğimizde Remo nâm kürd Berçekanlıdır gösterdiler getürüb habs eylediği da'vâsın vardır mezbûrân Bahadır ve Hüseyin nâm kimesneler mezbûr Resul Halife'ye kefil olursa itlâk edelim dediklerinde mezbûr Resul Halife merkûmân Bahadır ve Hüseyin'e kefil-i bi'l-mâl oldukda her ne zaman da'vâsın zuhûr edip taleb olunursa gelüb cevâb verecek olduk dedikde mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Bekir Bey el-cüندی  
 Ahmed Çelebi bin (...)  
 Ali Beşe bin Abdullah  
 İbrahim çelebi bin Küçük Ali Bey  
 Ve gayruhum

s.52/b.2:

*Mahmud ve Seydi adlı kişilerin vefat etmiş dedelerinden kendilerine intikal eden ev ve bağlarda ki hisselerle ilgili anlaşmazlığına dair evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki sâbıka kasaba-i Harperut'dan olub hâlâ (...) sâkin olan Mahmud bin Hasan meclis-i şer' de Seyyid Mehmed bin (boş) ve Küçük bin (boş) nâm kimesneler müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâme edip dedi ki bundan akdem dedemiz olub vefât eden İbrahim'den irs-i şer'le intikâl edip Kartehal nâhiyesinde vâki' olub iş bu mezbûrların yedlerinde olan hudûdu ma'lûme olan bağdan ve nefis-i şehirde vâki' olan evlerden hissem vardır deyu da'va eylediğimde mezbûrân Seyyid Mehmed ve Küçük mezbûr İbrahim'in evleri ve bağı yokdur deyu inkâr edip mâbeynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîdemiz olmağla muslihun tavassut edip mezbûrlar inkârdan yirmi guruş vermek üzere bizi ıslâh edip ben dahi es-sulhü seyyidü'l-ahkâm fehvâsı üzere 'âmil olub dahi bedel-i sulh olan yirmi riyâl guruşu mezbûrân Seyyid Mehmed ve Küçük yedlerinden bi't-tamam ben alub kabûl ve kabz edip husûs-ı mezbûrlar için mezbûrân Seyyid Mehmed ve Küçük'de min-ba'd da'vâ ve nizâ'm kalmayub kat'-ı 'alâka ve fasl-ı husûmet oldum dedikde mukırr-ı mezbûr Mahmud Beyin vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını ve muslihun-ı mezbûrân Seyyid Mehmed ve Küçük dahi tasdîk ve kabûl edip mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'de'ti's-şerîfe li-sene ihda ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Piyale Bey Kethüdâ yeri

Monla Osman Bayram

Veli Bey Kazaz

Kâtib Ebubekir Çelebi

Es-seyyid Ali Hanbolu

Hasan Bey (..) Piyale Bey

İbrahim bin Hâcı Hasan

Murtaza bin Behram

Arnavud Mehmed Beşe

Piyale Abdullah

Ve gayruhum

**s.53/a.1:*****Bir borç tesciline dair evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub dergâh-ı 'âlf çavuşlarından fahru'l-âşiyân Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa meclis-i şer' de bundan akdem vefât eden el-Hâcc Mustafa bin el-Hâcc Mustafa nâm müteveffânın sagîr yetimi Abdullah ve sagîre kızı Şefîka nâm sagir ve sagirenin hâlâ kıbel-i şer' den vasîleri nasb olunub dayuları olan Es-seyyid Hasan bin Es-seyyid Ramazan müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki müteveffâ-yı mezbûrun 'abd-ı memlûku olan Rıdvan nâm kölenin bahâsından yetmiş riyâli guruşu tarih-i kitâbdan sene tamamına varınca on iki ay hesâbından vâcibü'l-edâ deynimiz olub va'de tamamında her on sene dört guruş ribh-ı vâcib mezbûr Es-seyyid Hasan'a teslîm edecek olduk dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Es-seyyid Hasan dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'de'ti'ş-şerîfe li-sene ihda ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hakverdi Na'lband

Bekir Beşe bin Rum Çerkes Osman Ağa

İbrahim bin Hâcî Hızır

Ömer Çelebi bin Hüseyin Ağa

Mahmud Çelebi bin Hâcî Mehmed

Halil bin Monla Mehmed Mü'ezzin

Ve gayruhum

**s.53/a.2:*****Satılmış olan bir kır bargirinin tasarrufu ile ilgili anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki yeniçeri tâ'ifesinden Ahmed Beşe bin Oruc İlşad ve Tebufât nâm râciller meclis-i şer' de Harperut kazâsında vâki' karye-i Enmeği sâkinlerinden Evhenk veled İkob nâm zımmî müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki iş bu mezbûr Evhek'den bir kır bargiri on sekiz guruşa iştirâ edip Bağdad seferinde Hemedan vilâyetinde sipâh tâ'ifesinden Receb Bey bargir benimdir deyu tutub ordu-yı hümâyûn kadısına isbât edip sicil edip benden aldı su'âl olunub sicil olunmasın taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Evhenk cevâbında fi'l-vâki' bir kır bargir mahrûse-i

Musul'da dellâla verip bey' eyledim mezbûr Ahmed Beşe'ye bey' eyledi bilmezim deyu inkâr edicek 'udûl-i Müslimînden yeniçeri tâ'ifesinden Mustafa Beşe ve Cafer Beşe ve Ali Beşe nâm râciller hâzırân olub dediler ki mahrûsa-i Musul'da mezbûr Evhenk huzûrumuzda zikr olunan kır bargiri on sekiz riyâl guruşa merkûm Ahmed Beşe'ye bey' eyledi deyu gördük ve hem bu husûsa şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet eylediklerinde şehâdetleri hayyîz-i kabûlde vâki' olub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Beşe Muhzır

Mustafa bin Hasan

Süleyman Ahmed Neccarzâde

Ve gayruhum

**s.53/a.3:**

***Mehmed adlı kişinin vefat eden babasından kendisine Saluk Karyesi'nde miras kalan bağ ve evleri vasisi Ömer Bey tarafından Hüseyin kişisine elli beş buçuk guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Külü bin Serhad Ahmed nâm müteveffânın sagîr oğlu Mehmed nâm sagîrin müseccel vasîsi olan Ömer Bey bin Küçük el-Hâcc Mustafa Beşe meclis-i şer'de Hüseyin bin Nebil müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki yetimi mezbûrun babası merkûmdan irs-i şer'le intikâl eden karye-i Saluk 'akârında vâki' bir tarafı Ahmed Beşe ve bir tarafı çayır ve bir tarafı Keşiş ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bağı ve kasaba-i Harperut'da vâki' bir tarafı Ömer ve bir tarafı Musa ve bir tarafı Ali ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bağ ve evleri harâbe-müşrif olub satması evlâ ve enfa' olmağla iş bu sâhib-i haze'l-kitâb mezbûr Hüseyin'e elli beş buçuk guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr olan elli beş buçuk guruşdan yalnız yirmi yedi guruşu (silik) müteveffâ-yı mezbûrun sulbiye kızı olub mezbûr Hüseyin'in menkûhası Güher nâm Hatunun hissesine mahsûb edip bâki kalan otuz üç buçuk guruşu ben alub kabz ve kabûl eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hüseyin dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Ali Bey bin Çorbacı  
 Küçük el-Hâcc Mustafa Beşe  
 İbrahim Çelebi bin Küçük Hâcî Bey  
 Kasım Çelebi bin Abdullah  
 Emrullah bin Yahya  
 Ve gayruhum

**s.54/b.1:**

*Hüseyin adlı kişi Kürkebel adlı zımmîye karye-i Saluk 'akârında ki bağını ve alanıyla beraber on dokuz guruşla bir mikdar kile nâ-ma'lûm buğday ve arpa ve bir mikdar vezni nâ-ma'lûm penbeye sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hüseyin bin Nebil meclis-i şer'de Kürkebel veled Manaş nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip karye-i Saluk 'akârında bir tarafı Ahmed Beşe bir tarafı Keşiş ve bir tarafı çayır bu hudûd ile mahdûd olan bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve tevâbi' ve levâhıkıyla iş bu mezbûr Kürkebel'e on dokuz guruşla bir mikdar kile nâ-ma'lûm buğday ve arpa ve bir mikdar vezni nâ-ma'lûm penbeye bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârımı mukarrun lehu'l-mezbûr Kürkebel dahi tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Es-sâbıkûn

**s.54/b.2:**

*Bir zımmiden satın alınmış bir kır bargirinin bir başkasının kendi malı olduğunu idda etmesi anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Tokat'da vâki' Hâcî Mahallesi sâkinlerinden Ahmed Beşe bin Oruc nâm râcil meclis-i şer'de kasaba-i Harperut muzâfâtından Ağıl nâm karyeden Evhenk veled İkob nâm zımmî müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki bundan akdem mahrûsa-i Musul'da iş bu mezbûr Evhenk'den bir kır bargiri on sekiz guruşla iştirâ edip

Bağdad seferinde sipâh tâ'ifesinden Receb Bey zikr olunan bargir için benimdir ve mülkümdür gâ'ib olmuşdur ordu-yı hümâyûn kadısına isbât edip sicil edip benden aldı su'âl olunub meblağ-ı mezbûr olan on sekiz guruşu taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Evhenk cevâbında fi'l-vâki' mahrûse-i Musul'da bir re's kır atımı dellâla verip (...) dellâla bey' eyledi lakin mezbûr Ahmed Beşe'ye bey' eylediğini bilmezim deyu inkâr edicek Harperut sâkinlerinden olub yeniçeri tâ'ifeisnden Mustafa Beşe ve Cafer ve Ali Beşe nâm râciller hâzırân olub dediler ki mezbûr Evhenk mehmûn kapusunda Musul'da mezbûr Ahmed Beşe'ye atı on sekiz riyâl guruşa bey' eyledim deyu ikrâr ve şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a olub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed bin İsmail

Mustafa bin Hasan

Süleyman Ahmed Neccarzâde

Mahmud Meram Efendi

Ve gayruhum

**s.54/b.3:**

***Kara Mustafa adlı kişinin Piyale Bey adlı kişinin hâsıl olan tarlasında şihne nasb etmesi ve arpa harmanının keyl edilmesi hususunda mabeynlerinde zuhur eden anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub sipâh tâ'ifesinden Kara Mustafa Bey nâm cümdi meclis-i şer'de Ebu Tahir nâhiyesinde vâki' Kab nâm karye şihnesi olan Piyale bin Ömer müvâcehesinde takrîr-i kelâm edip dedi ki mezbûr Piyale'ye iş bu bin kırk bir senesinde hâsıl olan tarlasına şihne nasb etmiş idim bu âna dek arpa harman-ı keyl edip gelmişdir su'âl olunub sicil olunması matlûbumdur deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Piyale cevâb verip dedi ki karye-i mezbûrdan Ebubekir bin İbiş nâm kimesne harmanda iki kile ve Abdulkadir'in harmanda bir kile hâsıl-ı keyl edip getirüb merkûm Kara Mustafa'ya teslîm eyledim dedikde mezbûr dahi mukırr olub kayd olundu tahrîren fi târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla İsmail Telvei

Ahmed Çelebi bin Türkmen İbrahim

Hüseyin Beşe Diyarbakırlı

Diğer Hüseyin Bey el-cündî

Ve gayruhum

s.55/a.1:

*İbrahim adlı kişinin ölmüş olan babasından kendisine intikal etmiş olan malların tasarrufunu verdiği vekili Halikverdi'den tamamının talebine dair evâhir-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Allahverdi nâm kimesnenin sulbi oğlu olan İbrahim Ağa meclis-i şer' de 'ammusu olan Halikverdi Ağa tarafından oğlu olan Timurtaş müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem mezbûr Halikverdi Ağa benim müseccel vasîm olub babam mezbûr Allahverdi Ağa'dan irs-i şer'le intikâl eden evlerimi ve bağlarımı ve tecemmülât-ı hâne ve inek ve katır ve öküz ve inek ve merkeb ve ufak davar ve toprakları ve tarla ve nukûd ve zimem her ne var ise bi'l-cümlesin vesâyeti hasebiyle zabt ve kabz edip hâlâ zikr olunan malımı taleb edip nizâ'im olub mâbeynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîdemiz olmağla muslihun tavassut edip zikr olunan da'vâmızdan bi'l-küllîye fâriğ olduk içinde bir re's kısrak ile bir kazgan ve iki sahan ve bir leğen ve on nebek ve bir kadife çaşkur ve bir anbarı vermek üzere bizi ıslâh edip ben dahi es-sulhü seyyidü'l-ahkâm-ı fehvâsı üzere 'âmil olub dahi bedel-i sulh olan kısrak ile kazgan ve iki sahan ve bir leğen ve on nebek ve kadife çaşkur ve anbarı merkûm Halikverdi Ağa yedinden bi't-tamam alub kabûl ve kabz eyledim husûs-ı mezbûrlar için merkûm Halikverdi Ağada ol-dahi min-ba'd 'alâkam kamlayub fasl olundu ba'de'l-yevm bu husûsda bir tarîkle bir dahi merkîm Halikverdi Ağadan da'va ve nizâ' edecek olursam 'inde'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû' ve makbûle olunmaya dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını ve sulhünü mukarrun lehu'l-mezkûr Timurtaş dahi babası mezbûr tarafından vekâleten tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bekir Ağa Mehmed Ağa

Ahmed Ağa El-müteferrika

Mustafa Ağa (...) başı  
 Seyyidhan Bey Mahmud Ağa  
 Kâtib Hasan bin İmam  
 Hüseyin bin Mizan  
 Ömer bin Hüseyin  
 Ve gayruhum

s.55/a.2:

***Osman adlı kişi Emine ve Halil adlı kişilere ölünceye kadar kendilerine bakmaları şartıyla bütün mal varlığına müşterek etmesine dair evâhir-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Alişân'dan Osman bin Maksud meclis-i şer' de Halil bin Mehmed müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki iş bu mezbûr Halil ve karındaşı Ömer'i oğlu mesâbesinde kabûl edip ve sulbiye kızı Emine'yi mezbûr Halil nâm zâde edip 'akd-ı nikât edecek olub ve hem cümle malıma meşâ' ve müşterek eyledim ki mâdem ki ben hayatta oldukça ikisi ma'an başımda durub beni bilecek oldular vefâtımdan sonra cümle malım ekrât ve merkeb ve öküz ve camus ve inek ve katır ev bağ ve bağçe ve tecemmülât-ı hânım ve nukûd ve zimem ve ism-i mâl ıtlâk olunur her şeyler (silik) taksîm oluna vefâtımdan evvel başımda durmayub gidecek olurlarsa cümle zikr olunan malıma dahl etmeyüb böyle boş gidecek oldular dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Halil asâleten ve karındaşı Ömer tarafından vekâleten tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla Osmabn bin Bayram  
 Bekir Bey bin Yedekçi Mehmed Efendi  
 Ali Çelebi bin Bayram  
 Ömer bin Monla Hüseyin  
 Sofi Berî bin Mustafa  
 Ali bin Hasan  
 Ve gayruhum



**s.56/b.1:*****Bir borç tesciline dair evâhir-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Hasbey sâkinlerinden Ali Bey bin Abdullah meclis-i şer' de Hasan Çelebi bin Halil Ağa tarafından Osman Çelebi bin Ali müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki merkûm Hasan Çelebi'ye altı yüz riyâli gurusu tarih-i kitâbdan üç aya varınca vâcibü'l-edâ verecek deynim olub va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olan altı yüz riyâli gurusu bi't-tamâm verip edâ edecek oldum dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Osmab Çelebi dahi vekâleten tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hanbel Çelebi Hâcî Hüseyin

Süleyman Bey bin İlyas

Selim Bey Çulçadırlı

Halil Çelebi bin Külabi

Ve gayruhum

**s.56/b.2:*****Sipah tâ'ifesinden Yusuf Bey adlı kişiyle karındaşı Ali Bey ve Hamzaoğlu Hasan Çelebi adlı kişiler mabeyninde ze'âmet kavgası ve alacak-verecek meselesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Hasbek sâkinlerinden olub sipâh tâ'ifesinden Yusuf Bey bin Abdullah meclis-i şer' de karındaşı Ali Bey müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûr karındaşım Ali Bey ile Hamzaoğlu Hasan Çelebi ile olan ze'âmet nizâ'ından dolayı altı yüz riyâl gurusu ben Hasan Çelebiye verip nizâ'dan kat' etmiş idim hâlâ zikr olunan meblağ-ı mezbûr altı yüz riyâli gurusu mezbûr karındaşım Ali Bey yedinden bi't-tamam alub kabz ve kabûl edip mezbûr Ali Bey'in ze'âmetde min-ba'd 'alâka ve nizâ'm kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali Bey dahi bi'l-müvâcehe asdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.56/b.3:**

***Halil Çelebi adlı kişi ile Battal adlı kişi arasında borç meselesi ve ödenmesi, bey'-i bi'l-vefâ ile satılan arazilerin feshine dair oluşan anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Halil Çelebi bin Külabi meclis-i şer' de karye-i Havka sâkinlerinden Battal bin Osman Çelebi müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûr Battal'da yüz on dört guruş alacak hakkım olub mukâbelesinde karye-i mezbûrede vâki' bağ ve bağçe ve toprak ve evlerimi bey'-i bi'l-vefâ ile almış idi hâlâ mezbûr Battal'ın bin kırk bir senesi karye-i Gözerli'de vâki' tumar mahsûlümü ve bâd-ı hevâ ve yine (...) vaz' yüz riyâli guruşa kabz ve kabûl edip lakin bi-garaz fesh olub zikr olunan emlâkde 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Battal tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud bin Bali Ağa

Hüseyin Ağa bin (...)

Hüseyin Çelebi bin Hızır

Süleyman bin İlyas Bey

Ve gayruhum

**s.56/b.4:**

***Vasi tayinine dair evâ'il-i şehr-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Hâcı Zafe beyin sagir yetimi Abdullah ve sagire yetimi Şefika'nın ahvâlini zabt ve emvâllerini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın yetim-i mezbûrânın dayıları olan Seyyid Hasan bin Murtaza nâm seygid zikr olunan vesâyete tâlib olmağla kibel-i şer'den vasîleri nasb olundu ve mezbûr Seyyid olan dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Ahmed bin Halli

Kurd bin Mustafa

Mevlûd bin Mehmed  
Osman Efendi nâ'ibü'ş-şer'  
Ve gayruhum

**s.57/a.1:**

***Bir borç tesciline dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ahmed bin Seyyid Halil meclis-i şer' de Mehmed bin el-Hâcc Osman müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki iş bu mezbûr Mehmed'e katır bahâsından yirmi yedi guruş verecek deynim olub inşaâllah 'an karîb verip edâ edecek oldum dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârımı mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
Bekir Çelebi bin Cebeli  
Nazar bin Bekir Beşe  
Bekir bin Mahmud  
Diğer Bekir bin (...)  
Ve gayruhum

**s.57/a.2:**

***Vasi tayinine dair evâhir-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Maadun sâkinlerinden Abdül nâm kürd fevt olub sagir yetimi Allahverdi'nin ahvâlini zabt ve emvâlini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın mezbûr Allahverdi'nin dayısı olan Mevlûd bin Kadirkulu nâm kürd zikr olunan vesâyete talib olmağla kıbel-i şer' den vasî nasb olunub mezbûr Mevlûd dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
Bekir Bey bin Mir Gani  
Yadigar Süleyman  
Budak bin Hamza

İbrahim bin Abad  
 Piyale bin Abdullah  
 Mustafa Beşe bin Hüseyin  
 Çakır bin Ahmed  
 Ve gayruhum

**s.57/a.3:**

***Bekir Bey adlı kişi karye-i Ma'adun da bağ, bağçe ve tarlalarının nısf-ı hissesini Mevlüd adlı kişiye yüz riyâl guruşa sattığına dair evâhir-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup sipâh zümresinden Bekir Bey bin Mir Gani nam cündî meclis-i şer' de karye-i Ma'adun sâkinlerinden Mevlüd bin Kadirkulu nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i mezbûrede vâki' olub bundan akdem Cafer nâm kimesneden iştirâ eylediğim bir tarafı Budak köyü ve bir tarafı Şal suyundan yukarı olan budağa varınca ve bir tarafı Gürpınar ve bir tarafı Mümin tarlasına varır bu hudûd ile mahdûd olan bağ ve bağçe ve tarlalarımı suyuyla ve gölüyle ki Abdül nâm kimesnenin sagir yetimi Allahverdi ile müşterek olub zikr olunan bağ ve bağçe ve tarla ve suyuyla (silik) ve Budak gölünden bana aid olan nısf hissemi bi'l-cümle iş bu mezkûr Mevlüd'e yüz riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahih ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim sâlifü'z-zikr olan bağımın ve bağçenin ve tarlanın ve su ve gölünün nısfında min-ba'd 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Bekir Beyin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mevlüd dahi tasdîk ve kabûl edip mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Mustafaoğlu Mehmed  
 Murad bin Abdullah  
 Yadigar bin Süleyman  
 Halid bin Şah Hüseyin  
 İbrahim bin Ali  
 Ve gayruhum

**s.57/a.4:**

***Cafer adlı kişi Hüseyin Beşe adlı kişiye bazı arazi ve hayvanlarını hibe ve temlik ettiğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut muzâfâtından karye-i Berivan sâkinlerinden Cafer bin Kulu meclis-i şer' de sulbi oğlu olan Hüseyin Beşe nâm cebeci mahzarında bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki silk-i mülkümde olan adak davarlarımı ve inek ve öküz ve merkeb ve at ve sâ'ir hayvanât yanında olub bağ ve bağçe ve sulu ve susuz topraklarımdan ma'ada iş bu mezbûr oğlum Hüseyin Beşe'ye hibe ve temlik ve teslim eyledim ol-dahi alub kabz ve kabûl edip 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i mevhîbidir keyfemâ-yeşa mutasarruf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârımı ve hibesini mukarrun lehu'l-mezbûr Hüseyin Beşe dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve hibesini kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin Piri Beşe

Halil Çelebi bin Karındaşı

Kara Osman bin müteveli

Hâcı Bali Kürd

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.58/b.1:**

***Mahmud Beşe adlı kişi vefat etmiş olan el-Hâcc Mustafa'nın yetimlerinin vasisi olan es-Seyyid Hasan mabeyninden nafaka ve kisve için zuhur eden anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mahmud Beşe bin el-Hâcc Receb meclis-i şer' de bundan akdem vefât eden el-Hâcc Mustafa'nın yetimi olan Abdullah ve yetimesi Şefika nâm sagir ve sagirenin müseccel vasîsi olan es-seyyid Hasan bin Ramazan mahzarında ve Osman Çelebi bin Külabi müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mezbûrân-ı sagîrûna kıbel-i şer' den bundan akdem bir mikdar nafaka ve kisve olunub lakin husûs-ı mezbûr için sagir ve sagireye gadr olmağla mezbûrân sagîr ve sagîreye hâlâ beni nafaka ve kisvesiz (...) üzere satılacak oldum mukâbelesinde

Arslaniye Mescidi Mahallesinde vâki' hudûdu ma'lûme olan evlerini ve Karakin nâhiyesinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd olan bağlarını kirâsız ve icâresiz tımar edip hâsıl olan meyvesin benim olacak oldu mezbûrân sagir ve sagire büyüyüb 'âkil ve bâliğ olub (..) eyledikten sonra evleri ve bağları (...) teslîm edecek oldum dahi husûs-ı mezbûr için merkûm es-seyyid Hasan Bey kefil oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Osman Çelebi tasdik ve vekâlet-i mezbûreyi mezbûr Es-seyyid Hasan kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa

Mustafa Çelebi bin Osman Çavuş

Mustafa Ağa Ceribân

Monla Ahmed bin el-hatib

El-hâcc Rıdvan

Ve gayruhum

**s.58/a.2:**

***Ölen el-Hâcc Mustafa adlı kişinin yetimlerinin vasisi olan Seyyid Hasan adlı kişi müteveffa Mustafanın, el-Hâcc Muzafferin kölesi Rıdvanda hissesi olduğu bazı şeylerin anlaşmazlığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Fatıma binti el-Hâcc Muzaffer Bali Hatun tarafından müseccel vekili olub zevci olan Ömer Çelebi bin el-Hâcc Cafer meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezbûrun sagir ve sagirenin vasîleri olan Seyyid Hasan bin Ramazan müvâcehesinde ve Osman bin Külabi mahzarında takrir-i da'va edip dedi ki müvekkilem mezbûrenin babası merkûm el-Hâcc Muzaffer'in kölesi Rıdvan'da ve (...) hissesi vardır deyucek mezbûrân inkâr edicek 'udûl-i Müslimînden Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa ve Monla Ahmed bin el-Hâcc Rıdvan nâm kimesneler hâzırân olduklarında mezbûr Ömer Çelebinin takrîrine muvâfık şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olub kayd olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.58/b.3:*****Vasi tayinine dair evâhir-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Ebubekir bin Hâcî Osman nâm kimesnenin sagir yetimi İdris ve sagire yetimesi Fatıma nâm yetimlerin ahvâllerini zabt ve emvâllerini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın yetim-i mezbûrânın 'ammusu olan Ahmed Beşe zikr olunan vesâyete tâlib olmağla kibel-i şer'den vasî nabs edip mezkûr Ahmed Beşe dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'de'ti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi bin Külabi

Mehmed Çelebi bin Mahmud Çelebi

Piyale bin Abdullah

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Monla Ahmed bin Şeyh Hamza nâm kimesnenin sagiri Mehmed ve sagire yetimi Emine'nin ahvâllerini zabt ve emvâllerini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın

**s.58/b.4:*****Mehmed ve Emine adlı kişilerin vasileri, mezkûr kişilerin nafaka ve kisveye zaruriyetleri olduğu hakkındaki talebine dair gurre-i Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Monla Ahmed bin Şeyh Hamza nâm kimesnenin sagiri Mehmed ve sagire yetimi Emine'nin müseccel vasileri olub ebîleri olan Hadice binti Şeyh Hamza Çelebi nâm Hatun tarafından zevci olan Beşir Beşe bin Abdullah nâm râcil meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki mezbûrân yetimlerin nafaka ve kisveye zarûriyetleri olub nafaka takdir olunmasın taleb ederim dedikde bin kırk bir Zi'l-hiccesinin guresinden mezbûrân Mehmed ve Emine ve vâlideleri Hadice Hatun'a yevmî her birine birer şâhî kibel-i şer'den nafaka takdir olunub mezbûr Beşir Beşe talebiyle ketb olundu tahrîren fi gurre-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla Osman bin Bayram  
 Kassab bin Hüseyin  
 Hüsrev bin Bazarbân  
 Piyale bin Abdullah  
 İbrahim Çelebi bin Hâcî Hızır  
 Ve gayruhum

**s.59/a.1:**

***Melik adlı zimmînin Burş Mahallesi'nde vâki' müşterek olduğu evlerden hissesini Yusuf adlı kişiye sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut zimmîlerinden Melik veled Natil nâm zimmî meclis-i şer' de Yusuf bin Abdullah nâm kimesne tarafından Monla Ahmed bin Monla Hüsam müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki Burş Mahallesinde vâki' olub Emrük ve Yusuf ile müşterek olan hudûdu ma'lûm olan evlerden bana ait olan hissemi bi'l-cümle mezbûr Yusuf'a on iki guruş ile bir mikdar kile nâ-ma'lûm buğdaya bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan evlerde 'alâkam kalmadı dedikde mukarrun mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Monla Ahmed vekâleten tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Ahmed Bey bin Abdullah  
 Veli Bey bin Abdurrahim  
 Mustafa bin Abdullah  
 İbrahim bin Cuma  
 Ve gayruhum

**s.59/a.2:**

***Hasan Çelebi adlı kişi Haceli Mahallesinde vâki' evlerini alanıyla birlikte Veli Beye üç yüz elli riyâl guruşa sattığına dair gurre-i şehr-i Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Hasan Çelebi bin Mehmed Ağa meclis-i şer' de dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden Veli Bey bin Abdulkerim nâm cündî



mahzarında bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Haceli Mahallesinde vâki' bir tarafı Osman Çelebi ve bir tarafı Halil evleri ve iki tarafı tarîk-i 'âmm bu hudûd ile mahdûd olan fevkâni ve tahtâni evlerimi havlısıyla ve helâsıyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu merkûm Veli Beye üç yüz elli riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan evlerde min-ba'd 'alâkalm kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşrerâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Hasan Çelebi'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Veli Bey dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki ketb olundu ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi gurre-i şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin Hâcî Hasan

Osman bin Şah Hüseyin

Ali Bey bin Piri Çelebi el-cündî

Mehmed Çelebi bin Hâcî Mustafa

Ferruh Bey bin Fatin

Monla Hüseyin bin Hasan Bali

Ahmed Ağa bin Abdullah el-cündî

Halid Bektaş bin Hâcî Bekir el-cündî

Selim Bey el-cündî

Ömer Çelebi bin Bayram Ağa

Ve gayruhum

**s.59/a.3:**

***Bir alacaklının alacağına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Murtaza bin Abdurrahman meclis-i şer' de karındaşı Veli Bey bin Abdurrahman nâm cündî müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki bundan akdem işbu mezbûrda kırk guruş alacağım olub evlerimi bağımı satub hâlâ meblağ-ı mezbûr olan kırk guruşu merkûm Veli Bey'den bi't-tamâm alub kabz edip ve zikr olunan içeri evlerini uygundan halâs edip 'alâkam kalmadı dedikde merkûm Veli Bey dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Mehmed Çelebi bin Hâcî Hüseyin  
 Diğer Mehmed Çelebi bin Hâcî Mustafa  
 Monla Hüseyin Cebeli  
 Monla Osman bin Şah Ali  
 Monla Ahmed bin Sefer  
 Ve gayruhum

**s.59/a.4:**

***Halil adlı kişi Halil bin Küçük el-Hâcc Mustafa Beşe kişisi tarafından Hamza Bey adlı kişiye borcu olduğundan karye-i Kötek 'akârında vâki' Kazanlı Çayırı olan yeri Halil Beye yüz riyâl guruşa satıp ödediğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden fahru'l-âşiyân Halil bin Küçük İbrahim Bey meclis-i şer' de diğer Halil bin Küçük el-Hâcc Mustafa Beşe nâm cündînin tarafından hâlâ kethüdâ yeri olan Piyale Bey müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki nâmân-ı mezbûrun gayrilerle Hamza Beye yüz elli riyâli guruşdan verecek deyni olup mukâbelesinde karye-i Kötek 'akârında vâki' olup ma'lûmü'l-hudûd olan Kazanlı Çayırı demekle ma'rûf çayırı mumâ-ileyh Halil Beye yüz riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezkûr olan yüz riyâli guruşu mezbûr Hamza Beyin deynine mahsûb eyledik dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Piyale Bey dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Mustafa Beşe bin serdar  
 Halil Çelebi bin Hâcî Hüseyin  
 İbrahim Çelebi bin Büyük el-Hâcc  
 Mehmed Çelebi bin Ali  
 Kara Mustafa bin Merdli Çavuş karındaşı  
 Allahverdi Ağa Pertekli  
 Ve gayruhum

**s.60/b.1:**

***Ölen Buca adlı kişinin Ejder nam mevzide tarlasını evlâd-ı zükûru kalmadığından hali kalıp tapuya verilmesi ve Hacu kişisine satılmasına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Herdi'den Hacu bin Öksüz meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûre sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Buca bin Kulu fevt olub evlâd-ı zükûru kalmayub taht-ı tasarrufunda olan Ejder nâm mevzi'de vâki' tarlaya bir tarafı Rabik ve bir tarafı Keriz İbrahim ve bir tarafı Pir Hüseyin tarlasına muttasıldır bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a tarla hâlî ve mu'attal kalıp tapuya verilmek evlâ ve enfa' olmağın karye-i mezbûrenin zâbiti olub fahru'l-âşiyân Mehmed Efendi karye-i mezbûrenin dâlikleri ma'rifetiyle bin kırk bir Recebü'l-müreccebin guresinde bana kânûn üzre tapuya verdi ve resm-i tapusu ağa-yı mezbûr için alub yedime mümza ve mahtûm tapu temessükü vermişdir deyu ibrâz edip mûcebince kıbel-i şer'den dahi hüccet taleb ederim deyucek nazar olundukda fi'l-vâki' mazmûn-ı temessük mezbûr Hacu'nun takrîrine muvâfık ve mutâbık görölüb kayd-ı sicik olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Piyale bin Abdullah

Mustafa bin Hasan

Yakub Ağa bin Ferruh Abdam Bey

Mustafa bin Mevlüd

Ve gayruhum

**s.60/b.2:**

***Kedayik adlı karyede iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Resul adlı kişi tımarını Mehmed adlı kişiye ferâgat edip mukâbelesinde bana yirmi sekiz riyâli guruş verip 'ıvaz etmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut muzâfâtından karye-i Belender sâkinlerinden olub Kozabad nâhiyesinde vâki' Kedayik nâm karye ve gayriden iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Resul bin Hasan meclis-i şer'de yine karye-i mezbûreden Kara Mehmed Tarak mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Kozabad nâhiyesinde vâki' karye-i Kedayik'de ve gayride mutasarrıf olduğum zıkr olunan iki bin akçe tımarımı iş bu mezbûr Mehmed'e berâtım verip kendüye ferâgat eyledim mukâbelesinde bana yirmi sekiz riyâli guruş verip 'ıvaz eyledi ba'de'l-yevm tımar-ı mezbûrda min-ba'd 'alâkam

kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed tasdik ve tımar-ı mezkûru alub kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Sinan Efendi Kadı Tahrîr-i sâbıkj

İsmail bin Halil

Resul bin Seyyid Ahmed

Ahmed bin Yalîk

Ömer bin Hüdayi

Ebubekir bin Osman

Yusuf bin Mansur

Ali bin İsmail

Ve gayruhum

**s.60/b.3:**

***Bir şufa hakkının talebine dair evâ'il-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub sipâh tâ'ifesinden Bekir Bey nâm el-cündî meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip Demirci Şeyhi karye-i peltek nâhiyesinde vâki' olub benim bağım sünûruna muttasıl olan bağını âhere bey' edip ve bir âher diyârda olmağla hâlâ gelüb istimâ' eyledikde bilâ-te'hîr şüf'a tuttum sicil olunmasın taleb ederim deyucek mezbûrun şüf'alığı kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hicce li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud bin Hasan Kulu

Osman Çelebi bin el-Hâcc Veli

Ebubekir bin Ali

MEzbûr Ahmed bin Berrak Mustafa

Ve gayruhum

**s.61/a.1:**

***Şeyhihan adlı kişi çucuklarını tefrik edip her birisinin hissesini verdiğiine dair evâ'il-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hızırbâli ve karındaşı Ebubekir ve Mustafa Ebnâ bin Şeyhihân Çelebi kendülere asâleten ve karındaşları olub vefât eden Osman nâm müteveffânın oğlu Hüseyincan ve kızları Safiye ve Rahime nâm Hatunların tarafından Bazarbaşı Hasan Çelebi ve Timurtaş Mansûr nâm kimesneler şehâdetleri ile bu husûs için merkûm Mustafa müseccel vekâleten meclis-i şer' de babaları mezbûr Şeyhihân müvâcehesinde her biri takrîr-i kelâm edip dediler ki babamız mezbûr bundan akdenm birbirimizden tefrîk edip bağlardan ve evlerden ve nukûd ve zimem ve tecemmülât-ı hânedan ve ism-i mâl ıtlâk olunan her şeylerden 'ala mâ-farazillah hisse verip her birimiz hisse-i musibemizi alub kabz ve kabûl edip birbirimizden husûs-ı mezbûr için vechen mine'l-vücûh evlerde ve bağlarda ve tecemmülât-ı hâne ve nukûd ve zimem ve at ve katır ve ism-i mâl ıtlâk olunan her şeylerde 'alâkamız kalmamışdur dediklerinde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Şeyhihân dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hicce sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bazarbaşı Hasan

Ahmedzâde Hamdullah

Taştimur Mansur

Ali Çelebi bin Şeyhihân

Hamzabâli bin Maksud

Karındaşı Ali Bali

Ve gayruhum

**s.61/a.2:**

***Şeyhihan adlı kişi vefat eden Osman adlı oğlunun çocuklarına hisseleri olduğu mallardan kendilerine verildiğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden mezbûr Şeyhihân bin Hızırbali meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki sulbi olub vefât eden Osman nâm müteveffânın oğlu Hüseyincan'a ve kızları Safiye ve Rahime'ye yirmi riyâl guruşuyla bir tas ve bir dahi ayaklı sahan ve iki na'l ki ve Mustafa durduğu evin altı kendü

malımdan vermişim ânlar dahi alub kabûl ve kabz edip ‘alâkaları kalmamışdır dediği bi’t-taleb kayd olundu tahrîren fi tarihi’l-mezbûr

Şuhûdü’l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.61/a.3:**

***Hasan adlı kişi Şahiye adlı hatunu kendine namzed edip bir bargir ve iki gurusu kendisine vermiş Şahiye kişisi kuma olmayı redettikten sonra bargirleri ölümü ölen bargirlerinin karşılığının verilmesine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Biran’dan Hasan bin Cafer bin Sadin meclis-i şer’de diğer Hasan bin Monla Hüseyin müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûr Hasan’ın kızı Şahiye nâm bikri bana nâmzâde edip ben dahi bir bargir ile iki gurusu vermiş idim mezbûre Şahiye rızâ vermeyüb benim için bir ‘avreti dahi vardır kuma üzerine varmazım deyu rızâsı olmadığı ecilden verdiği bargir on beş güne varmayub ölüb zâyî’ olmağla muslihûn tavassut edip bargiri on dört gurusu ve iki gurusu dahi ki on altı gurusu bana vermek üzere bizi ıslâh edip ben dahi es-sulhü seyyidü’l-ahkâm fehvası üzere ‘âmil olub dahi meblağ-ı mezbûr olan on altı gurusu ben alub kabz ve kabûl ve mezbûre Şahiye’ye ferâgat edip fasl oldu dahi ba’dehu husûs-ı mezbûr için bir dahi nizâ’ edecek olursam ‘inde’l-hükkâmî’l-kirâm mesmû’a ve makbûle olunmaya dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki’ olan ikrârını ve ve sulhünü mukarrun lehu’l-mezbûr Hasan dahi velâyeten tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi târihi’l-mezbûr

Şuhûdü’l-hâl

Kasım Çelebi bin Mehmed Ağa

Şahveli bin Şeyh Abbas

Asam bin Monla Hüseyin

Mustafa bin Hasan

Mustafa Çelebi bin İbrahim Çelebi

Ve gayruhum

**s.61/a.4:**

***Kürd Bayram Ağa adlı kişi Çarıplı Karyesinde vaki' iki kıt'a tarlasını suyuyla Hüseyin Beye dört riyâli guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Çarıplı sâkinlerinden Kürd Bayram Ağa bin Mahmdu meclis-i şer' de sipâh tâ'ifesinden Hüseyin Bey bin Musa müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' bir tarafı Behram Beşe tarlası ve bir tarafı Ömer Bey tarlası ve bir tarafı çayır ve bir tarafı müşteri-i mezbûrun tepealtı tarlasına mahdûd bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a tarlamı suyla iş bu mumâ-ileyh Hüseyin Beye dört riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrub vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hüseyin Bey dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hicce li-sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ömer bin Rıdvan Ağa el-cündî

İbrahim bin Hüseyin Melik

Kasım bin Veki Koca

Veli bin Mustafa

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.62/b.1:**

***Ayişe adlı hatun kişisi kocasından ayrılması için bir vekil tayininin talebine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Ayişe binti el-Hâcc Osman nâm Hatun tarafından zevci olan (silik) karındaşı oğlu Ebubekir nâm kimesne redd etmeye vekil eylediğine Abdülbaki bin Monla Ahmed ve Ömer Çelebi bin Baba Ahmed nâm kimesneler şehâdet edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Beşe Çavuş Karındaşı

Ramazan Beşe bin Abullah

Mehmed Çelebi bin Süleyman  
 Ali Beşe bin Pürtek Veli  
 Hakverdi Na'iband  
 Ali Çelebi bin el-Hâcc Halil  
 Hâcu Ali Dayızâde  
 Piyale bin el-cündî  
 Selim bin el-Hâcc Halil el-cündî  
 Ve gayruhum

**s.62/b.2:**

*Ayişe adlı hatunun boşanma davası ve hissesi olduğu eşyaları alması mehr-i mü'eccel ve mehr-i mu'accesinden ve 'akd-i nafakasındna ve zevciyete müte'allik her husûsdan ferâgat etmesine dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ayişe binti el-Hâcc Osman nâm hatun tarafından bu husûs için müseccel vekil olub karındaşı olan Ebubekir bin el-Hâcc Osman meclis-i şer' de mezbûre Ayişe Hatunun zevci olan Mehmed Çelebi bin Zeynel tarafından bu husûs için Abdulkadir bin Monla Ahmed ve Ömer Çelebi bin Baba Ahmed nâm kimesnelerin şehâdetleri ile bu husûs için müseccel vekili olan Mehmed Çelebi bin Süleyman müvâcehesinde ikrar ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilem mezbûr hemşiresi Ayişe nâm Hatun ile zevci mezbûr Mehmed Çelebi mâbeynlerinde zindegânîleri olmayub tefrîk lâzım gelmekle mezbûre kendüye müte'allik eşyalarına ve altın incü (...) alub kabz ve kabûl edip ve bundan ma'ada üç sahan ve bir ibrik ve bir yorgan ve bir döşek ve bir yasdık ve bir minder alub kabz ve kabûl edip dahi mehr-i mü'eccel ve mehr-i mu'accesinden ve 'akd-i nafakasındna ve zevciyete müte'allik her husûsdan ferâgat edip dahi mezbûr Mehmed Çelebi otuz riyâli guruşu vermek üzere hemşiresi mezbûreyi vekâleten talâk-ı selâse ile redd eyledi ba'de'l-yevm merkûm Mehmed Çelebi'nin malından hemşiresi mezbûre yanında bir şey zuhûr eder ise ba'de's-sübût taleb oluna dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed Çelebi dahi tasdîk edip sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn



**s.62/b.3:**

***Kocası ölen Habibe adlı hatunun vekili tarafından kocasından hissesi olduğu haklarının talebine dair evâ'il-i şehri-Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden İsmail nâm kimesnenin menkûhası olan Habibe binti Hızır nâm Hatun tarafından bu husûs için vekili olup hâlâ zevci olan Mehmed bin Yahya meclis-i şer' de mezbûre Habibe'nin sulbi oğlu olan Hüseyincân bin İsmail nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mezkûre mankûham zevci müteveffâ İsmail'den ve oğlu Ali'den irs-i şer'le intikâl edip iş bu mezbûrun yedinde olup Hasılı Mahallesinde vâki' hudûdu ma'lûm olan evlerden ve tecemmülât-ı hânedan ve her ne var ise bi'l-cümlesinde ve oğlu müteveffâ Ali'den düşen süd hakkı mukâbelesinde yirmi beş guruş ıslâh olup zikr olunan yirmi beş guruş mukâbelesinde zikr olunan evlere mahlût olan havlısı verip ve mezbûre dahi alub kabûl ve kabz edip dahi merkûm Hüseyincan'dan babası malından ve oğlu Ali'den aid olan süd hakkında menkûham mezbûre Habibe'nin aslâ ve kat'a nizâ'ı kalmayub kat'-ı 'alâka ve fasl-ı husûmet oldu dedikde mukarr-ı mezbûr Mehmed Beyin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hüseyincan dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin İbrahim

Budak bin Ahmed

Ahmed bin Mehmed

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.63/a.1:**

***Habibe Hatun adlı kişinin vekil oğlu Hüseyin Can kişisi validesinin yeni zevci olan Mehmed kişisine Hâsılı Mahallesi'nde vaki' beytten aldığı avluyu hibe ve temlik ettiğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden olan Habibe binti Hızır nâm hâatun tarafından vekili olan oğlu Hüseyincan bin İsmail meclis-i şer' de mezbûrenin hâlâ zevci olan Mehmed bin Yahya müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki vâlidem mezbûre Hâsılı Mahallesinde vâki' olup hudûdu ma'lûm olan beytten aldığı havlıyı

bi'l-cümle iş bu zevci mezbûr Mehmed'e hibe ve temlik ve teslîm edip ve mezbûr Mehmed dahi alub kabz edip mukâbelesinde mezkûr Mehmed dahi vâlidem mezbûreye bir (...) kazan (...) verip mezbûre dahi alub kabûl ve kabz eyledi zikr olunan havkıda vâlidem mezbûrenin 'alâkası kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleteten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed dahi tasdîk edip mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Alak

Mustafa bin İbrahim

Baran bin Ahmed

Ahmed bin Mehmed

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mehmed Çelebi bin Zeynel Çelebi tarafından menkûhası olan Ayişe binti el-Hâcc Osman Hatun'u talâk-ı selâse ile tatlık etmekle çavuş karındaşı Mustafa beşe ve Piyale bey şehâdet edip ve vekâlet-i merkûmeyi mezbûr

**s.63/a.2:**

***Bir boşanma davası için bir kişinin vekil tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mehmed Çelebi bin Zeynel Çelebi tarafından menkûhası Ayişe binti Hâcı Osman nâm Hatun'u talâk-ı selâse ile tatlık etmekle erbâb-ı tımdardan olan diğer Mehmed Çelebi bin Süleyman nâm kimesne vekil eylediğine Selim bin Kulu ve fahru'l-âşiyân Piyale Bey nâm el-cündî şehâdet edip ve vekâlet-i merkûmeyi mezbûr Mehmed Çelebi dahi kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ali Beşe Pürtekli

Mustafa Beşe Serdar

Osman Çelebi bin Külabi

Hüseyin bin Ferruh Piyâle Bey  
 Ramazan Beşe bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.63/a.3:**

*Gözübüyük Mehmed adlı kişi Tabakhâne adlı mevzi'de vâki' bir adet dükkânın yanında olan odasıyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla Ahmed adlı kişiye elli riyâli guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Gözübüyük Mehmed bin Nazir meclis-i şer' de Ahmed bin Murtaza müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Tabakhâne nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Osman bin Rıdvan dükkânına ve bir tarafı Hâcî Nimet dükkânına ve bir tarafı yol ve bir tarafı yine yol bu hudûd ile mahdûd olan dükkânımız yanında olan odasıyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Ahmed'e elli riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ahmed dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Ömer Çelebi bin Babaefza  
 Ömer bin Özi  
 Mehmed bin Koca  
 Es-seyyid Mehmed bin Affan  
 İbrahim bin Hâcî Hızır  
 Ve gayruhum

**s.64/b.1:**

*Taht-ı kazâ-yı 'adâlet-şi'ârında mevcut olan yasakçı yoldaşları kaldırıp yeniçeri yoldaşlarından birinci bölükten Kaya adlı yoldaşın yasakçı tayinine evû'il-i şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli dair ferman.*

Cenâb-ı 'izzet-me'âb şeri' at-nisâb Harperut Efendisi hazretleri kâm-yâb Tahiyât-ı sâfiye ve teslîmât-ı vâfiye iltihâfından sonra muhibbâne inhâ olunan oldur ki taht-ı kazâ-yı 'adâlet-şi'ârımızda vâki' olan yasakçı yoldaşlar ref' olunub

yerlerine alub sâbık üzre yeniçeri yoldaşlarından birinci bölükden Kaya nâm yoldaş yasakçı nasb ve ta'yîn olmağın iş bu mektûb meveddet-birle huzûr-ı şerîflerine revân olundu lede'l-vusûl me'mûrların üzerinden katar-ı şerifleri diriğ buyurmayub mezbûr yoldaş nefsi-i Harperut'un dört değnek yasakçılığı hizmeti umûrunda ber-vech-i 'adâlet kemâ-kân istihdâm buyurub âheri dahl u ta'arruz ettirmeyesiz ve lakin hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyit-i emr-i munif kimesneyi rencide ve remîde ettirilmemesi bâbında envâ' mesâ'î-i cemîlleri mebzûl ve makrûn buyrula bâki hemîşe-i 'ilm-i fazilet der-sicilât-ı Ahmedî müstedâm-bâd beriyü'l-'ibâd tahrîren fi evâ'il-i şehri-i Zi'l-ka'de sene 1041

Bende

Mehmed

Kethüdâ-yı

Yeniçeriyân-ı

Dergâh-ı 'Âlî

**s.64/b.2:**

***Osman adlı kişi Yirmi Karyesinde vâki' bağıını Yahya Bey adlı kişiye on riyâli guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri-i Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Ebu Tahir nâhiyesinde vâki' karye-i Yirmi sâkinlerinden Osman bin Hüseyin meclis-i şer' de sipâh tâ'ifesinden Yahya Bey bin el-Hâcc Kulu müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' bir tarafı Hüseyin ve bir tarafı panayır ve bir tarafı Mustafa ve bir tarafı bayır bu hudûd ile mahdûd olan bağıını iş bu mezbûr Yahya Beye on riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrif olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Yahya Bey dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Pir Süleyman bin Ali

Şah Ali bin Velican

Kaya Çelebi bin İmamkulu

Mustafa bin Hasan

Ahmed bin el-cündî

Ve gayruhum

**s.64/b.3:**

***Pir Ahmed kişisi Aslı Karyesi'nde vâki' arazi ve mallarından oğullarına ve torunlarına hibe ve temlik ettiğine dair evâ'il-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Aslı sâkinlerinden olan Pir Ahmed bin Yad Ahmed nâm kimesne meclis-i şer' de sulbi oğlu olan İsmail müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûrede vâki' mutasarrıf olduğum evlerimi ve bağ ve bağçemi ve tecemmülât-ı hâne ve at ve katır ve merkeb ve öküz ve inek sulu ve susuz topraklarımı resm-i mâl ıtlâk olunan şeyler ve nukûd ve zimem ve tarla her ne var ise bi'l-cümlesini iş bu oğlum mezbûr İsmail kebîr oğlu Cuma ile diğer oğullarım Seydi ve Hamza'nın oğulları Halil ve Mustafa'ya hibe ve temlik ve teslim edip ve mezkûr Cuma kebîr olmağla alub kabz edip ve mezbûrân Halil ve Mustafa sagir olmağla babaları mezkûrân Seydi ve Hamza velâyeten alub kabz eylediği ve mezbûr İslamil'in diğer oğulları Mehmed ve Ahmed nisf malımdan bâki kalan kırk riyâl guruşu hibe ve temlik ve teslim eyledim ve mezkûrân Mehmed ve Ahmed dahi sagîr olmağla babası mezkûr İsmail velâyeten alub kabz eyledi ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olunan evlerve ve bağ ve bağçe ve öküz ve inek ve merkeb ve tecemmülât-ı hâne ve at ve katır ve bi'l-cümle topraklarda ve nukûd ve zimem her ne var ise bi'l-cümlesinde min-ba'd 'alâkam kalmadı mülk-i mefrûzlarıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsunlar dedikde mukırr-ı mezbûr Pir Ahmed'in vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını ve hîbelerini mukarrun lehu'l-mezbûr İsmail dahi mezbûrân Cuma ve Halil ve Mustafa ve Mehmed ve Ahmed nâm sagirler taraflarından vekâleten tasdik edip mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali bin Bayram

Monla Osman bin Bayram

Pirbaba Yapucu

Davud bin Abdylah

Kasım bin Sübhanverdi

Şahkulu Uncu

Ve gayruhum

**s.65/a.1:**

*Davud adlı kişi Ahink adlı zımmîden, birbirine sınır oldukları evleri bir başkasına sattığından dolayı şufa hakkı talebine dair evâ'il-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Davud bin Abdullah meclis-i şer' de Ahink veled Kevabid nâm zımmî müvâcehesinde takrir-i kelâm edip dedi ki iş bu Ahink hudûdu ma'lûm olub evlerime bazı evlerini âhere bey' eylemiş istimâ' eylediğimde bilâ-te'hîr şüf'a tuttum sicil olunmasın taleb ederim deyucek mezbûrun şüf'alığı kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Bey el-cündî

Velican Damad Mü'ezzin

Mustafa Ağa dizdar

Ve gayruhum

**s.65/a.2:**

*Serik Karyesi re'âyası ile Torik adlı zımmî arasında alacak-verecek meselesine dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Karye-i Serik re'âyası 'umûmen meclis-i şer' de Torik veled Melkik nâm zımmî müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dediler ki bundan akdem iş bu mezbûrun sagir oğlu Hanuk yine mezbûrun tarlasında mürd olmuş bulunub mezbûrun oğlu bu husûs için keşf-i mirü'l-liva âdemlerine harc on beş akçeyi taleb eylediğimizde mezkûr vermeyüb ta'allük eder dedikde mezbûr Torik dediki ben bilmezim bana lâzım gelürse ben vereyüm deyucek keşfe giden akçe-i mezbûrumuzu ver deyu tenbih olunub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Bey

Osman Bey

Piyale bin Abdullah

Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.65/a.3:**

*Evhen Kethüda kişisi, Torikin oğlu Hanuku'un babasının tarlasında ölmesi ve durumun keşfi için kefil olarak akçe aldığı ve keşif yapalarında akçelerini talep etmesine dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki karye-i Kesrik zımmîlerinden Evhenk kethüdâ meclis-i şer' de Torik veled Melkik nâm zımmî müvâcehesinde mir-livâ Müslim Piyale Bey tarafından Muslu Bey mahzarında takrîr-i da'va edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûr Torik'in sagîr oğlu Hanuk mezbûr Torik'in tarlası içinde mürd olub ben mezbûra kefil oldum bir mikdar akçe aldım dahi kıbel-i şer' den ve müslim tarafından âdem varub keşf olunub ve ol-âdemlere verdiğim keşf akçesin talep ederim dedikde mezbûr Torik dedi ki ben bilmezim keşfe giden akçe ben vermek lâzım gelürse vereyüm deyucek mezbûr Torik'e keşfe nakdi akçe dahi olmuş ise cümlesin ver deyu tenbîh olunub mâ-vak'a mezbûr Evhenk talebiyle ketb olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Bey havâle

Osman Bey havâle

Piyale bin Abdullah

Muslu bey el-cündî

Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.65/a.4:**

*Ali Çelebi kişisi Altuncular Çarşısı'nda vaki' evlerinin nısfını Ayişe'ye diğer nısfını da İbrahim, İsmihan ve Döne yetimlerine otuz guruşa sattığına dair evâsıt-ı şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ali Çelebi bin Hâcî Halil meclis-i şer' de Abdulkerim bin Hâcî Ahmed müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip Arslan Mahallesinde vâki' olub bir tarafı Süleyman Ali ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerimin nısfı Ayişe binti Hızır Bâli nâm Hatun'a ve nısf-ı âheri dahi İbrahim ve İsmihân ve Döne binti Ali nâm yetimlere otuz guruşa bey' eyledim dedikde ve mezbûr Abdulkerim dahi mezbûre Ayişe ve İbrahim ve İsmihan ve

Döne taraflarında vekâleten tasdik edip kayd olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hicce sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Ömer Çelebi Ak  
 Usta Hüseyin demürcü  
 İsa Na'lband  
 Hakverdi Na'lband  
 Ve gayruhum

**s.65/a.5:**

*Es-seyyid Mevlüd kişisi Altuncular Çarşısı'nın başında vaki' bir adet dükkânını Bekir Çavuş kişisine on guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Es-seyyid Mevlüd bin Allahverdi meclis-i şer' de fahru'l-âşiyân Bekir Çavuş müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Altuncular çarşısının başında vâki' bir tarafı kesik dükkânı ve bir tarafı Musafa ve bir tarafı Hâcı Mümin dükkânına bu hudûd ile mahdûd olan bundan akdem Hâcı Müezzinzâde Ömer'den aldığım bir bâb dükkânımı iş bu mezbûr Bekir Çavuş'a on guruşa bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' kıldım dedikte merkûm Bekir Çavuş tasdik edip kayd olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Osman bin Ramazan  
 Mehmed bin Haydar  
 Hasan bin Cebe  
 Mehmed Çelebi bin Bali  
 Mustafa bin Hasan  
 Ve gayruhum

**s.66/b.1:**

*Kalender adlı kişi Bali kişisine hayatta olduğu sürece bakması, beslemesi ve ölünce de cenazesini kaldırması şartıyla ev, bağ ve bağçesi her ne varsa hibe ve temlik etmesine dair evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki sâbıka karye-i Eşirân'dan olup hâlâ Katımlu nâm karyede sâkin olan Kalender bin Abdullah meclis-i şer' de dâmadı olan Bali bin Haydar müvâcehesinde



ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki hâlâ sâkin olduğum evlerimi ve tecemmülât-ı hânımı ve öküz ve inek ve merkeb ve bunlardan ma'âda ve karye-i Eşiran'da ve sâ'ir yerlerde olan sulu ve susuz topraklarımı sularıyla ve ism-i mâl ıtlâk olunan şeyler her ne var ise bi'l-cümlesini iş bu mezbûr Bali'ye bu şartıyla hibe ve temlik ve teslîm eylediğim mâdem ki ben hayatta oldukça beni eyüce besleyüb vefât ettikten sonra dahi alub kaldıracak oldu şöyle ki ben vefât etmeden merkûm beni beslemeyüb yanından dışra atacak olursa sâlifü'z-zikr evlerin bağım cümle benim kalub mezbûr aslâ dahl etmeyecek oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını ve kavlini mukarrun lehu'l-mezbûr Bali dahi tasdîk edip mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu yed-i tâlibe vaz' ve def' olduki vakt-ı hâcetde ihtiyâc oluna tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 İbrahim bin Mehmed  
 Ahmed Bey bin Abdullah  
 Osman Çelebi Külabi  
 Mustafa bin Hâcî Mehmed  
 Ömer Çelebi bin Baba Veli  
 Ve gayruhum

**s.66/b.2:**

***Basire Hatun ve zevci Piyale kişisiyle, Ahmed adlı kişi mabeyninde bina edilen duvar sorunu ile ilgili meseleye dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Basire binti Abdullah nâm Hatun tarafından zevci olan Piyâle bin Abdullah meclis-i şer'de Ahmed bin Abdullah müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûr kendü evleri binâ edip (...) koymak lâzımü'l-lâzım olur ise bir vechile 'özü bahânem yokdur iki üç dam benimdir ırakdır ve mâbeynimizde olan divar (...) (...) derlerse bir adam boyu kadar kaldıracak olundu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ahmed Bey dahi tasdîk edip kaydı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Ömer Çelebi bin Baba Efza

Es-seyyid Hasan bin Ramazan  
 Fahru'l-müderrişin Mehmed Efendi  
 Oğlu Bekir Bey  
 Ve gayruhum

**s.66/b.3:**

*Ahink ve Manink adlı zımmîler Nursis Mahallesinde vâki' evlerini Yasemin adlı kişiye yüz otuz riyâli guraşa sattıklarına dair 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ahink veled Kirayo ve Manink veled Bahadır nâm zımmîler kendüler asâleten ve 'amucası oğlu Bahadır veled Ruhican nâm sagirin tarafından mezbûrla vekâleten meclis-i şer' de Yasemin binti Abdullah nâm Hatun tarafından zevci olan Piyale bin Abdullah müvâcehesinnde her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki Nursis Mahallesinde vâki' bir tarafı bâyi'-i mezbûr ve bir tarafı Davud ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bir suffa fevkânî ve tahtânî ve bir kış evi ve bir örtme fevkânî ve tahtânîyle âhere verecek deynimiz için mezbûre Yasemin'e yüz otuz riyâli guraşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Piyale dahi vekâleten tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Büyük el-Hâcc Mustafa Beşe  
 Mahmud Çelebi bin el-Hâcc Hüseyin  
 Bekir Bey bin Yedekçi Mehmed Efendi  
 Hasan Çelebi bin Alihan  
 Mushab Kal'alı  
 Ve Ali bin Hâcı Rıdvan  
 Ve gayruhum

**s.67/a.1:**

*Melcan adlı zimmînin Burenk Karyesi'nde vaki' bir kıt'a mülk bağımlı Abdelbek zimmîye on iki riyali gurusu sattığına dair evâ'il-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Malcan veled Şems nâm zimmî meclis-i şer' de karye-i Burenk sâkinlerinden Abdelbek veled Melkun nâm zimmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' bir tarafı Aznavir bağı ve bir tarafı Melkik'in tarlasına ve iki tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a mülk bağımlı iş bu mezbûr Abdelbek'e on iki riyâlî gurusu bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Abdelbek dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Evhenk veled Markos

Hokaş veled Keşiş

Bekrah veled Ovannis

Bağdasar karındaşı

Mehmed bin Can Ahmed

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.67/a.2:**

*Bir borç tesciline dair evâhir-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden Mevlüd bin Mehmed Bey meclis-i şer' de karye-i Holutek zimmîlerinden olub murâba'ası olan Derik kethüdâsı müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûrda ve birâderleri Parseh ve Tabkuz nâm zimmîlerde bir mikdâr akçe alacağım olub müslümânlar huzûrunda hesâb edip ba'de külli hesâb mezbûrdan Derik kethüdâ ve Parseh ve Tabkuz'da birbirine kefil-i bi'l-mâl ol-dahi yüz seksen riyâlî gurusu bana verecek dâyinlerinde oldu meblağ-ı mezbûr olan yüz seksen riyâlî gurusu her ne zaman talep edersem verecek oldular dedikde mukırr Mevlüd Beyin

vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Derik Kethüdâ dahi tasdîk edip ve yüz seksen riyâli guruşu deynlerinde verecek dâyinleri olduğuna mukırr ve mu'terîf olmağın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi Pir-i Bâba

Hâce Beşe kazancı

Osman Çelebi bin Bekir Ali

Seyyid Mahmud Çelebi bin Hasan Çelebi

Mustafa bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.67/a.3:**

***Vergilerle ilgili vekil tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub 'attâr tâ'ifeisinden Osman Çelebin bin Ali ve Mustafa Çelebi bin Pirbaba ve ta'am tâ'ifesinden Ömer bin Beşe ve oduncu tâ'ifesinden Hamza bin Allahverdi ve na'lband tâ'ifesinden Halikverdi bin Ömer bin Ramazan ve Monla Osman bin Bayram ve Yar Osman ve eşrâf-ı vilâyet 'umûmen meckis-i şer'de hâlâ mir-i livâ tarafından fahru'l-âşiyân Piyale Bey müvâcehesinde ve Ömer Çelebi bin Babaezâ mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedileri ki şehir kethüdâsı Es-seyyid Ebubekir Musul binâsıyçün ırgâd teslimine Musul'a varub eğlenmeniz ile gelen ve giden eksük olmayub hâlâ vâki' olan miri (...) ve sâ'ir tekâliflerimize vâkîf olub ve alub verecek Seyyid Ebubekir gelinceye dek mezbûr Efzazâde Ömer Çelebiyi vekil eyledik dediklerinde mezbûr Ömer Çelebi dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.68/b.1:**

***Hacı Hasan adlı kişi Şairi nâhiyesinde vâki' bağ ve bağçelerini vs. Bekir Çelebi kişisine otuz üç riyâli guruşu sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâcî Hasan bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer' de Ebubekir bin Selim müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki Şairi nâhiyesinde vâki' bir tarafı müşteri-i mezbûr ve bir tarafı Hüsrev ve iki tarafı Halil bu hudûd ile mahdûd olan bağımlı ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve içinde olan çeşmesiyle bi'l-cümle iş bu mezbûr Bekir Çelebiye otuz üç riyâli guruş ile bir kelâm-ı şerîf ve dört tarafından dâne zirâ' yerden gayrı bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Bekir çelebi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mevlûd Bey Na'lband

Murad bin Abdullah

Mansur Bey bin Hıdır Ali

Basmacıoğlu

Derviş bin Hâcî Can Ali

Monla Süleyman

Şerif Bey bin Ali Beşe

Ömer bin Türkmen İbrahim

Ve gayruhum

**s.68/b.2:**

***Hızır Çelebi adlı kişi Meydan Mescidi mahaline vakf için Ömer Çelebi'ye verdiği on guruşu zayi olmasın diye geri aldığı daha sonra caminin birinci mahali sarfına geri iade edeceğine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hızır Çelebi bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer' de Ömer Çelebi bin Babaezâ müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem kendü malımdan on riyâl guruş ayırub Meydan mescidinin mahalline vakf edip iş bu mezbûr Ömer Çelebiye teslîm etmiş idim mukâbelesinde mahalle-i mezbûrenin cemâ'ati ilâ inkırâzü'z-zamân âdet-i 'örfiyye ve nüzul ve 'avârız-ı divâniye benden talep etmeyecek olmuşlardır meblağ-ı mezbûr mâbeynlerinde zâyi' ve telef olmasun deyu geri onu on bir hesâbına bana teslîm edip ben dahi meblağ olan on guruşu minvâl-i meşrûh üzre alub kabz ve kabûl eylediğim her birisine bir riyâli guruşu

birinci mahalle sarfına mezbûr Ömer Çelebiye teslîm edecek oldum dedikte mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ömer Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla Ömer Erzurumlu

Mehmed Çelebi Attar

Osman Çelebi bin Hâcı Bekir

Monla Numan ibni Monla Osman el-müderri's

Ve gayruhum

**s.68/b.3:**

***Harperut'ta üç mahallede yaşayan zimmîlerin vergi verme meselesi ile ilgili anlaşmazlığına dair evâ'il-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut'da vaki' Şehruz Mahallesi zimmîlerinden Akcan veled Pardemci ve Nikos veled Samur Verecli ve sâ'irleri 'umûmen ve Burtes Mahallesi zimmîlerinden Esferde veled Kesir ve Manas veled Murad ve Ucbek veled Keşiş ve sâ'irleri 'umûmen ve Kördik Mahallesinde Evbe veled Akcan ve Sefer veled Haşril ve Meledun veled Erashab ve Efrabek veled Mardik ve sâ'irleri 'umûmen meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedileri ki bu âna dek üç mahalle ayru olub ve gelen tekâlifleri dahi başka verir idik mahalle zimmîleri fakirü'l-hâl olub ve bazıları dahi aher diyârlara firâr etmiş hâlâ üç mahalle bir olak ki ba'de'l-yevm 'avârız ve nüzul ve (...) ve sâ'ir her ne tekâlif olursa ma'an verecek olduk ve bir yere gitmek lâzım gelirse ma'an gidecek olduk aslâ birbirimizden tefrîk olmayacak olduk deyu her biri ikrâr ve i'tirâf etmeğin mâ-hüve'l-vâki' her birinin rızâlarıyla ketb olunub ber-sebîl-i temessük talibe vaz' ve def' olunduğu vakt-ı hâcette ihticâc edine tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Piyale bin Ali

Hâcı Oman Tabizâde

Osman Bey bin Ali

Mustafa Çelebi bin Pirbaba

Osman Çelebi Biraderi

Mehmed Çelebi Monlazâde

Ede Ahmed

Ve gayruhum

**s.69/a.1:**

***Halil Bey kişisinin babası İbrahim Bey'in Arabgirli Hamza Beye borcu olduğundan Günek karyesinde vaki' çayırlarının satışına dair evâhir-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Halil bin İbrahim Bey meclis-i şer' de dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden Mehmed Bey bin Kara Sakallı Mustafa bey nâm cündî tarafından karındaşı Hasan Bey müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem babam mumâ-ileyh İbrahim Beyin Arabgirli Hamza Beye deyni olub edâsı lâzım gelmekle karye-i Günek toprağında vâki' taht-ı tasarrufumda olan Karamanlı çayırı demekle ma'rûf olub hudûdu ma'lûm olan çayırı suyuyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla müşârün-ileyh Mehmed Beye babam mumâ-ileyh İbrahim Beyin deyni için altmış riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip mebla-ı mezbûr olan altmış riyâli guruşu mumâ-ileyh Mehmed Bey'den bi't-tamam alub kabz edip dahi yine babam merkûmun deynini edâ edip ve çayır-ı mezbûru dahi mumâ-ileyh Mehmed Beye teslim eyledim sâlifü'z-zikr olan çayırda min-ba'd 'alâkamız kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun deyucek mukırr-ı mezbûr Halil Beyin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hasan Bey dahi Mehmed Bey tarafından vekâleten tasdik edip vâki'ü'd-dâfi' ketb olunub ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-ı hâcette ihticâc edine tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Piyale Bey müselleme

Topal Ahmed Ağa

Halil Bey Hâcî Bey

Çolak Bey Haracî

İskender Bey Behram Beşe

Hasan Çelebi

Hüseyin Can Ağa

Ve gayruhum

**s.69/a.2:*****Bir şüf'a hakkının talebine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Cemaloğlu Hâcı meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki Hasılı Mahallesinde evlerimi Acem Mehmedoğlu Mustafa evlerini âhere bey' eylemişler ben şüf'a dahi tuttum dediği kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl

Hasan bin Dursun

Ahmed bin Hasan

Veli bin Behram

Ve gayruhum

**s.69/a.3:*****Bir vekil tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Asiye binti Mustafa nâm Hatun tarafından babası merzbûrdan kendüye irs-i şer'le intikâl eden emvâl ve erzâkından hissesini da'va ve tâlibe ve isâl ve müseccel vekil eylediği Mustafa bin Cuma ve Ebubekir bin Halil nâm kimesneler şehâdet edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed bin Piri Mustafa

Ebubekir bin (...)

Hamza bin Monla Mehmed

Ve gayruhum

**s.69/a.4:*****Bir borç tesciline dair evâhir-i şehri-i Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Herub sâkinlerinden Monla bin Ahi ve Behlül bin Sami ve Musa (silik) ve Monla Rüstem ve Hüseyin bin Monla Abbas ve Hüseyin bin Erkaverd ve Süleyman Ağa meclis-i şer'de sâbika subaşıları olan fazîletlü Mehmed Efendi müvâcehesinde her biri ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki Şabanlı cemâ'atinde otuz bir buçuk riyâli guruşa ve cemâ'at-i Belkan'da on yedi riyâli guruş ve cemâ'at-i Mecaviran'da iki guruş ve Gülcek yirmi guruş ve def'a elli guruş zemin akçesi bir def'a



ve iki yüz seksen bir riyâli guruş bedel-i nüzul ki cem'an üçyüz yetmiş beş buçuk riyâli guruş verecek deynimiz vardır dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Mehmed Efendi tasdık ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
Bekir Çelebi Çetili  
Monla İsmail Telhulu  
Abdurrahman Çelebi bin Kâtib  
Ve gayruhum

**s.70/b.1:**

*Harub Karyesi ahalilerinin edası lazım gelen ispençe akçesinin verilip verilmediği hakkındaki anlaşmazlığına dair evâhir-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki karye-i Herub ahâlileri 'umûmen meclis-i şer'de sâbika subaşları Mehmed Bey ve vekili Ali Ağa mahzarlarında takrîr-i da'va edip dediler ki bin kırk bir senesinde vâki' olan edâsı lâzım gelen ispençe akçesi iş bu merkûmân Mehmed Bey ve Ali Ağaya vermişiz sicil olunsun dediklerinde gıbbe's-su'âl mezbûrân Mehmed ve Ali Ağa cevâb verip dediler ki fahru'l-âşiyân Yunus Bey gittikten sonra bin otuz yedi ve bir otuz sekiz ve bir otuz dokuz ve bir kırk senesi ki dört sene üzere verilmiştir bin kırk bir senesi akçesin almamışız dediklerinden sonra mezbûrûn Ağa yalnız kırk bir senesi ispençe akçesin mezbûr Ali Ağa içerden aldığına yemin etsin dediklerinde mezbûr Ali Ağa Bey kırk bir senesinin ispençe akçesini almamışım deyu yemin-i billah 'aliyyi'l-'azim etmeğin mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâk  
Hüseyin Bey Havâle-i 'avârız  
Bekir Çelebi bin Hüseyin  
Kara Mustafa Bey Dergâh-ı 'âlî  
Monla İsmail  
Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

s.70/b.2:

*Harperut'ta vâki' Câmî'-i kebîr ile Hacılı mescidine vakfedilen akçelerle ilgili anlaşmazlığa dair evâ'il-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut'da vâki' Câmî'-i kebîrin hâtibi olan Monla Mehmed Efendi ve Mü'ezzini Ramazan Monla Ahmed ve hâlâ mütevellisi olan Ali Çelebi ve sâ'irleri meclis-i şer' de tamgâ-yı siyâh ve bâc zabt eden Bekir Beşe ve Hüseyin Çelebi müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dediler ki iş bu mezbûrân Bekir Beşe ve Hüseyin Çelebi oturduğu Silvanlı arsasındaki on hâne ve içerdeki büyük dam bundan akdem Hâcî Satılmış câmî'-i kebîri ve Hacılı mescidine vakf edip ve bin dört yüz kırk akçe i'âdesin Tepe câmî'-i kebîri ile Hacılı mescidine vakf edip yedimizde sûret-i defter vardır deyu ibrâz ettikde merkûmûn hâtib ve mü'ezzin ve mütevellînin yedlerinde olan defter takrîrlerine muvâfık görüldükden sonra mezbûrân Bekir Beşe ve Hüseyin Çelebi dediler ki sâlifü'z-zikr olunan büyük dam ve on hâne ve sanduklu vakf değildir deyu inkâr ettiklerinde mezbûrânın takrîrlerine muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Şeyhihân çelebi bin Hızır Bâli ve Küçük Hâcî bey ve Hâcî Baba bin Abdüsselam nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olduklarında mezbûr Şeyhihân Çelebi dedi ki zikr olunan 'arsa ki Büyükdâm'la on hâne ve Sandıklı söğüdü mezbûr Hâcî Satılmış Câmî'-i kebîr ile Hacılı mescidine vakf eyledi deyub ve mezbûrân Küçük Hâcî bey ile Hâcîbaba dahi dediler ki kırk seneden mütecâvizdir ki sâlifü'z-zikr olan 'arsadaki Büyükdâm'la on hâne ve Sandıklı söğüdü merkûm Hâcî Satılmış câmî'-i kebîre ve Hacılı mescidine vakf eylemiştir deyu her biri istimâ' etmiştir ve istimâ'ıyla dahi şehâdet ederüz deyu şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a olundukdan sonra (...) olunub yed-i tâlibe vaz'-ı vâki' olunduğu vakt-i hâcette ihticâc edile tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Bey el-cündî havâle

Monla Osman Behram

Piyale bin Abdullah

Monla Ahmed bin Mehmed

Mehmed Çelebi Efendi Hazretleri

Ve gayruhum

## s.70/b.3:

*Harperut'da vâki' Cami'-i kebîr ve Hacılı mescidi için satılan bazı ev ve ağaçlardan hâsıl olan akçelerin mezkûr yerlere vakf edilmesinde oluşan bazı sorunların anlaşmazlığına dair evâ'il-i şehri-Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut'da vâki' Cami'-i kebîr hatîbi olan Monla Mehmed Efendi ve mü'ezzini olan Monla Ahmed ve mütevellîsi olan Ali Çelebi bin Bayram nâm kimesneler meclis-i şer' de hâlâ tamgâ-yı siyâh ve bâc-ı 'ubûru zabt eden Bekir Beşe bin Hüseyin ağa ve Hüseyin Çelebi bin Bekir Çelebi mahzarlarında takrîr-i da'va edip dediler ki 'arsada vâki' iş bu mezbûrân oturduğu Sandıklı söğüd ardındaki on hâne ve içeride Büyükdamı bundan akdem Hâcî Satılmış Câmî'-i kebîre ve Hacılı mescidine vakf edip dedip ve defter-i hâkânîde bin dört yüz on akçe icâresin yine câmî'-i kebîre ve Hacılı mescidine kayd olunub yedimizde sûret-i defter vardır deyu ibrâz ettiklerinde mezbûrânın yedlerinde olan sûret-i deftere nazar olundukda merkûmların takrîrine muvâfık görüldükden sonra mezbûrân Bekir Beşe ve Hüseyin Çelebi cevab verüb dedilerki 'arsa dedikleri (...) tarafı dükkânlardır mücerred on hâne vardır ki Büyükdam ve Sandıklı söğüdüdür deyu inkâr ettiklerinde mezbûrân Monla Mehmed Efendi ve Monla Ahmed ve mütevellî Ali'den (...) da'vâlarına muvâfık beyyine talep olundukda 'udûl-i müslimînden Şeyhîhân Çelebi bin Hızırbâli ve Küçük Hâcî Bey ve Hâcîbaba bin Abdüsselam nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırûn olduklarında merkûm Şeyhîhân Çelebi dedi ki sâlifü'z-zikr olunan Büyükdam ile on hâne ve sandık söğüdü merkûm Hâcî Satılmış câmî'-i kebîre ve Hacılı mescidine vakf edip ve 'arsa dedikleri mücerred Büyükdamlı on hâne ve söğüdü vakf eyledi ben bilürüm ve bu husûsa şâhidim ve şehâdet dahi ederim deyu ve mezbûrân Küçük Hâcî Bey ve Hâcî Baba dahi dediler ki kırk seneden mütecâvizdir ki 'arsada vâki' olan Büyükdamlı on hâne ve sandıklı söğüdü merkûm Hâcî Satılmış câmî'-i kebîre ve Hacılı mescidine vakf etmişdir deyu istimâ' etmişdir ve istimâ'ıyla şehâdet dahi ederiz deyu her biri şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şehâdetleri dahi kabûlde vâki' olmağın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman Bayram

Hüseyin Bey el-cündî

Mahmud Çelebi Efendi hazretleri

Piyale bin Abdullah

Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.71/a.1:**

***Bir vasi tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan bundan akdem fevt olan Mehmed nâm kimesnenin sagîr yetimi Süleyman ve sagîre yetimesi Rahime nâm yetimlerin ahvâllerini zabt ve emvâllerini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın Osman Çelebi bin Bekir Ali Nâm kimesne zikr olunan vesâyete tâlib olmağın kibel-i şer'den vasî nasb olunub ve mezbûr Osman Çelebi dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud bin Sadribâli

Veli bin Abdulgani

Ömer bin Nuh

Mustafa Çelebi Pirbaba

Ali Bey 'attar

Ve gayruhum

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Ömer Çelebi bin Bayram Ağa nâm kimesne meclis-i şer'de İbrahim Çelebi bin Ömer Beşe nâm râcil müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Câmî'-i kebîr Mahallesinde vâkî' olan bir tarafı Ali beşe ve bir tarafı Câmî'-i kebîr havlısına ve iki tarafı tarîk-i 'âmm bu hudûd ile mahdûd olan içeride ve dışarıda

**s.71/a.2:**

***Mavik nâm zımmî kızı Menteyi âyin-i bâtulaları adedince Haruk adlı zımmîye verdiği dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Ulutepe'den Mavik nâm zımmî meclis-i şer'de karye-i Körpe'den Haruk veled Kerfan nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki sulbiye kızım olan Mente nâm zımmîyeyi âyin-i bâtulamız üzre iş bu mezkûr Haruk'a verdim dedikde mezkûr Haruk dahi mezbûre Mente'yi ben dahi alub kabûl eyledim deyu ikrâr etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Piyale bin Abdullah  
 Mehmed Çelebi ve Kadı Osman  
 Diğer Mehmed Çelebi el-cündî  
 Ahmed bin Mehmed  
 Arslan Körpeli  
 Ve gayruhum

**s.71/a.3:**

*Vasil adlı zımmî oğullarını tefrik edip kendilerine bir miktar mal verdiğiine dair evâhir-i şehri Zilhicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Vasil veled Nikos nâm zımmî meclis-i şer' de sulbi oğlu olan Ohannes nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûr ve diğer oğullarım Nikos ve İkob'a mutasarrıf olduğum malımdan ve tecemmülâtdan ve sâ'ir şeylerden her birine verip mezbûrân Ohannes ve Nikosu ayırub ikisi birbirin olsun ben dahi mürd oldukdan sonra birbirinde aslâ ve kat'a da'va ve nizâ' etmeyecek oldular dedikde mukırr-ı mezbûr Vasil'in vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârımı mukarrun lehu'l-mezbûr Ohannes dahi tasdik edip mâvak'a kayd olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Zilhicce 1041 tarihli hüccetinde li-sene ihda ve erba'în ve elf

**s.72/b.1:**

*Vasil adlı zımmînin oğullarını birbirinden tefrik ederek bir miktar mal paylaştıklarına dair evâhir-i şehri Zilhicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Pertek kazasında vâki' karye-i Rabat sâkinlerinden olup hâlâ kaza-i Harperut'da sâkin olan Vasil veled Nikos nâm zımmî meclis-i şer' de sulbi oğlu olan Ohannes nâm zımmî müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem erzâk ve emvâlimi bu oğlum Ohannes ve diğer oğlum Nikos ve İko'ya verüb her birisinin hissesin tecemmülât-ı hânımdan verüb râzı etmişim ve karye-i mezbûre toprağında olan emlâklerimden hudûdu ma'lûm olan bir harâbe mülküm yeri ve Napanos bağı demekle ma'rûf bağı oğlum İko'ya olup ve sâ'ir emlâklerim mukayyed tathîr-i mu'arrefât varsa mezbûrân Ohannes'e ve diğer karındaşı Nikos'a olup ve ben mürd oldukdan sonra bedbaht olan altunculuk hâcetlerim Tanros nâm torunuma olmak

üzre birbirinden tefrîk etmişim ba'de'l-yevm birbirinde evlerde ve bağ ve bağçe ve bostan ve tecemmülât-ı hânede dahlim ve nukûd ve sermâye ve âhere verecek deynde 'alâkaları kalmayub her birinin şükran üzre hissesin alub tefrîk olmuşlardır deyucek mukırr-ı mezkûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ohannes asâleten ve karındaşı mezbûr Nikos tarafından vekâleten tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren evâhir-i şehr-i Zilhicceti'ş-şerîfe li-sene ihda ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mankasar veled Babacan

Tanaş veled Bedros

Ve Melcan Kuyumcu

Ali Çelebi Attar

Osman Çelebi bin Bey Ali

Mustafa Çelebi bin Pirbaba

Ve gayruhum

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden el-hâcc Dursun Nesimi Bey mütevellî olmayub

**s.72/b.2:**

***Halil Çelebi adlı kişi karındaşı Osman Çelebi'ye müşterek olduğu iki adet dükkândan nisfını kendi hissesini sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a-i Harperut sâkinlerinden Halil Çelebi bin Külabi Kethüdâ meclis-i şer' de karındaşı olan Osman Çelebi müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Altuncular içinde vâki' olub Keyha Çavuş ile müşterek olan bir bâb dükkândan bana 'âid olan nisf hissemi ve Attarlar içinde vâki' olub Mü'ezzin Monla Ebubekir ile ve sâ'irleriyle müşterek olub hudûdu ma'lûme olan bir bâb dükkândan nisfı bana aid olan dokuz hissede bir hissemi iş bu mezbûr Osman Çelebi yirmi riyal guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledikten sonra dükkânlarda 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Halil Çelebi'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrunn lehu'l-mezbûr Osman Çelebi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîriyle yazılmışdır

Şuhûdü'l-hâl  
 El-hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi  
 Molla Ebubekir Mütevellî  
 Seyyid Hasan bin Seyyid Osman  
 Usta Boluvî Ali  
 Hüseyin bin Altuncu

**s.72/b.3:**

***Ömer Çelebi adlı kişi Cami'-i kebîr mahallesinde vâki' bazı ev ve yerlerinin satışı ve hâsılatıyla ilgili sorunlara dair evâhir-i şehri Zilhicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ömer Çelebi bin Bayram Ağa nâm kimesne meclis-i şer' de İbrahim Çelebi bin Piri Beşe nâm râcil müvâcehesinde bi't-tav' i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Cami'-i kebîr mahallesinde vâki' bir tarafı Ali Beşe evleri ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı Câmî'-i kebîr havlısı ile hudûd ile mahdûd olan içeride odaları ve sünûrları ve eyvân ve hamâm ve havlısı ve helâsıyla ve dışrada olan oda ve ahur ve çayır damı ve helâ ve su sebili buna bey' ve livâ-i Hetekli ve Câmî'-i kebîrde olageldiği vech üzre şem' yağı vermek üzre bi'l-cümle nisfî bundan akdem Ahmed Ağa üç yüz riyâl guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr olan üçyüz riyâl guruşdan iki yüz guruşu müşârün-ileyh İbrahim Çelebi yedinden bi't-tamam yedinden alub kabz edip bâki kalan yüz riyâl guruşu teslîm eyledim zikr olunan evlerde min ba'd 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârında mukarrunn lehu'l-mezbûr İbrahim Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdik edip mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Zilhicce'ti ş-şerîfe li-sene erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Arnavud Mehmed Beşe  
 Mevlüd Bey  
 Ve Mustafa Ağa  
 Halil Bey Piri Beşe  
 Seyyid Mahmud bin Seyyid Mir Çelebi  
 Ali Çelebi  
 Sürde Mehmed Çelebi  
 Abdullah

Ferruh Bey  
Ve gayruhum

**s.73/b.1:**

***Ömer Çelebi adlı kişi İbrahim Çelebi adlı kişiye sattığı arsa ve evlerin başka birinde hissesi olduğu anlaşılması üzerine oluşan anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki İbrahim Çelebi meclis-i şer' de Ömer Çelebi bin Bayram Ağa müvâcehesinde takrîr-i kelâm edip dedi ki bana bey' eylediği arsalarının ve evlerinin hissesi vardır deyucek merkûm Ömer Çelebi'ye mezbûrelerin hisseleri yoktur bilmezüz Müslümânlar vardır dedikde Fezar Veli Bey ve Seydi Mehmed dediler ki (...) zikr olunan ve evlerde aslâ 'alâkamız yokdur karındaşımızın mülküdür dediler ba'dehu şehâdet etmeğin mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

**s.73/a.2:**

***Ömer Çelebi adlı kişi İbrahim Çelebi kişisine Câmî'-i kebîr mahallesinde vâki' bazı evlerin satışına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Ömer Çelebi bin Bayram Ağa nâm kimesne meclis-i şer' de İbrahim Çelebi bin Pir Beşe nâm râcil müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Câmî'-i kebîr mahallesinde vâki' bir tarafı tarîk-i 'âmm bir tarafı evleri ve bir tarafı câmî'-i kebîr havlısına ve iki tarafı tarîk-i 'âmm hudûdlarıyla mahdûd olan içeride odaları ve sünûrları ve eyvân ve hamâm ve helâ ve havlısıyla ve dışrada olan oda ve ahur üzerinde çayır damıyla ve helâ ve su sebili ve buna bey' ve livâ-i Hetekli ve Câmî'-i kebîrde olageldiği vech üzre şem' yağı vermek üzre bi'l-cümle nısfını bundan akdem Ahmed Ağaya bey' edip hâlâ benim nısf hissemi dahi iş bu mumâ-ileyh İbrahim Çelebi üç yüz riyâl guruşa bey'-i bat-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr olan üç yüz riyâl guruşdan iki yüz riyâl guruşu müşârün-ileyh İbrahim Çelebi yedinden bi't-tamam biz alub kabz edip bâki kalan yüz riyâl guruşu târih-i kitâbdan sene tamamına alacak oldum ve meblağı dahi kendüye teslîm eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan evlerde min ba'd 'alâkam kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârında mukarrunn lehu'l-mezbûr İbrahim Çelebi dahi tasdîk edip mukayyed olundu tahrîriyle yazılmışdır



Şuhûdü'l-hâl  
 Mustafa Ağa  
 Arnavud Mehmed Beşe  
 Mevlüd Bey Mehmed Bey  
 Halil Bey Piri Beşe  
 Seyyid Mehmed Çelebi Mir Çelebi  
 Ali Çelebi  
 Seyyid Sefer Çelebi  
 Ferruh Bey  
 Mehmed Çelebi  
 Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.73/a.3:**

***Satılacak bazı evlerin başka birilerinin bu evde hissesi olduğu anlaşılması üzerine oluşan anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Osman Çelebi bin İrfan meclis-i şer' de müteveffâ Mehmed Bey kebîr oğlum Halil ve müteveffânın sagiri Ömer Beyin müseccel vasîleri Osman Çelebi müvâcehesinde takrîr-i kelâm edip dedi ki mezbûrân Halil ve Osman Çelebi babaları müteveffâ Mehmed Bey evlerini bana bey' etmek isterler lâkin zikr olunan evlerden Emine nâm Hatunun hissesi vardır deyucek mezbûrların dört bin kise mezbûrun hisesi yokdur deyu Müslümânlar vardır dedikde Mahmud bni Sabribâli ve Ömer bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle Veli bin Abdulgani nâm kimesne dediki mezbûre Emine'nin zikr olunan evlerde aslâ ve kat'a hissesi yokdur mukaddemâ almışdır deyu ikrâr etmeğin mâ-vak'a mezbûr Osman Çelebi talebiyle kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Osman Çelebi bin Külabi  
 İbrahim Çelebi (silik)  
 Mustafa Çelebi Piribaba  
 Bali Beşe bin Mehmed  
 Ve gayruhum

s.74/b.1:

*Babaları ölen yetim ve yetimelerin nafaka ve kisveye zaruriyetleri sebebiyle kendilerine kalan evleri bey'-i men yezîd yoluyla vasileri Osman Çelebi kişisine sattıklarına dair evâhir-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan Mehmed nâm kimesnenin kebîr oğlu Halil asâleten ve müteveffânın sagîr oğlu Süleyman ve sagire yetimesi Rahime nâm yetimler taraflarından Osman Çelebi bin Bekir Ali müseccel-i vesâyeten meclis-i şer' de Osman Çelebi bin Regaib nâm kimesne müvâcehesinde her biri asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki mezbûrân yetimlerin nafaka ve kisveye zarûretleri olduğundan ma'ada mezbûr Halil dahi hakkını talep etmeğin babalarından irs-i şer'le intikâl edip metris kurbunda bir tarafı Mustafa Bey ve bir tarafı metris ve bir tarafı İbrahim Çelebi ve bir tarafı tarîk-i 'âmm bu hudud ile mahdud olan evlerimiz havlısıyla ve cümle kapusu önündeki hân yeriyle bi'l-cümle Murad'a verilüb on günden ziyâde sûk-ı sultânide bey'-i men yezîd olunub âherden iş bu mezbûr Osman Çelebi üzerinde yüz on riyâli guruşa karar bilüb ziyâde ile tâlibi olmamağla zikr olunan evlerimizi bi'l-cümle mezbûr Osman Çelebi'ye nafaka ve kisve ehli için yüz on riyâli guruşa asâleten ve vesâyeten ve vekâleten bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' ettik zikr olunan evlerde benim ve mezbûrân Süleyman ve Rahime'nin min-ba'd 'alâkaları kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrân Halil ve Osman Çelebinin vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vesâyeten ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr diğer Osman Çelebi dahi tasdik ve kabûl etmeğin mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe li-sene erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi Pirbaba

Ömer Bey Attar

İbrahim bin Murtaza Beşe

Hüseyin Çelebi bin Hâcî Cafer

Osman bin Veli

Bali Beşe bin Mehmed

Osman Çelebi diğer

Hamza Bâli Maksud

Ve gayruhum

s.74/b.2:

***Ölmüş olan Mehmed Bey yetimlerinin müseccel vasîleri Osman Çelebi bir başka Osman Çelebi kişisine bir adet evlerini sattıklarına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Osman Çelebi bin Mevlüd Beşe meclis-i şer' de müteveffâ Mehmed Bey yetimlerinin müseccel vasîleri Osman Çelebi ve Halil müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki mezbûrân Osman Çelebi ve Halil sattığı evlerimizden olan bir bâb evde örtmesiyle bi'l-cümle mezbûrâna on beş guruşa bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim 'alâkam kalmadı dedikde mezbûrân dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ömer bin Sufi

Mahmud bin Sabribâli

Veli bin Abdulgani

Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

s.74/b.3:

***Süleyman ve Rahime adlı yetimlerin nafaka ve kisveye zarûretlerinin talebine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Mezbûrân Süleyman ve Rahime nâm yetimlerin nafaka ve kisveye zarûretler olduğuna Mahmud bib Sabribâli ve Veli bin Abdulgani şehâdet etmeğin mâvak' kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

s.74/b.4:

***Menuse Hatun adlı kişi bazı çiftlik ve topraklarda hissesi olduğunu idda etmesine hakkında oluşan anlaşmazlığa dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Menuse binti Mehmed nâm Hatun tarafından husûs-ı âti'z-zikre Seyyid Osman ve karındaşı Ömer Çelebi (...) Abdulgani nâm kimesnelerin şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Osman Çelebi bin Bekir Ali meclis-i şer' de el-Hâcc Ramazan bin Tarak müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki

müvekkilem mezbûre Menuse'nin karye-i Habib 'akârında vâki' iki çiftlik toprak ve bağ ve bağçe ki hudûdu 'inde'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmedir ve yine ma'lûmü'l-hudûd evlerinde hissem vardır deyu da'va ve nizâ' eder idi muslihun tavassut edip müvekkilem mezbûreye da'vâdan fâriğ olmasıçün bir müdd buğday vermek üzere ıslâh edip ol-dahi es-sulhü seyyidü'l-ahkâm fehvâsı üzere 'âmil olub dahi bedel-i sulh olan bir müdd buğday alub kabz ve kabûl edip fasl olundu zikr olunan iki çiftlik ve bağ ve bağçe ve evlerde min-ba'd 'alâkası kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşrerâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun bir dahi husûs-ı mezkûr için da'va ve nizâ' edecek olursa 'inde'l-hükkâm ve'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleten ikrârını ve muslihûn mukarrun lehu'l-mezbûr El-hâcc Ramazan dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla

Hâcî Ladik hurdefürûş

Ebubekir bin Cebelizâde

Mustafa Çelebi bin Pir Baba

Ali Bey atar

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.75/a.1:**

***el-Hâcc Ramazan adlı kişinin müşterek olduğu toprakları Mevlüd Bey kişisine kırk guruşa sattığına dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Harperut sâkinlerinden el-Hâcc Ramazan bin Tarak nâm kimesne meclis-i şer' de dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden Mevlüd Bey bin Fethi nâm cüdfî müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki karye-i mezbûre toprağında vâki' Süleyman nâm kimesne ile müşterek olub Kıtmir toprağı demekle ma'rûfdur ki hudûdları 'inde'l-ahâli ve'l-cirân ma'kûmedir zikr olunan topraklardan sularıyla merkûm Süleyman kendü nısf hissesini iş bu merkûm Mevlüd beye bey' eylemiş hâlâ yine sâlifü'z-zikr Kıtmir topraklarında dahi bana nısf hissemi merkûm Mevlüd Beye kırk guruşa bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan topraklarda 'alâkam kalmadı dedikde

mukırr-ı mezbûr Hâcî Ramazan'ın vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mevlüd Bey dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla Hüseyin Sabri  
 Monla Ömer Erzurumlu  
 Ebubekir bin Külabcı  
 Mevlüd bin Mehmed  
 Seyyid Hasan börekçi  
 Ve gayruhum

**s.75/a.2:**

***Vakıf suyu tasarrufundaki anlaşmazlığı hususunda 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Süleyman Çelebi bin Hüseyin nâm müteveffânın sagir yetimleri tarafından Monla Muslu bin Budak meclis-i şer' de Anderyas veled (boş) nâm zımmî müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki mezbûrân sagirlerin karye-i Murtek 'akârında vâki' olub hudûdu ma'lûm olan tarlalarını (...) Gülek vakf suyundan civârı kurbu dahi var iken hâlâ iş bu merkûm Anderyas men' eder su'âl olunub sicil olunması taleb ederim deyucek gıbbe's-su'âl mezbûr Anderyas inkâr ile cevâb vericek 'udûl-i müslimînden Abdurrahman bin İskender ve Osman Çelebi bin el-Hâcc Süleyman nâm kimesneler hâzırân olduklarında dediler ki huzûrumuzda mezbûr Anderyas ikrâr edip dedi ki müteveffa-yı mezbûr Süleymana ben murâba'a olub karye-i mezbûre 'akârında olan tarlaların zıkr olunan Gülek vakf suyundan bir rub' su olub ben su arar idim diye zımmîleri dahi İbrahim subaşının tarlasıyla benden alub bir kâvun verdiler deyu ikrâr eyledi biz mezbûr Anderyas zımmînin ikrârına şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer' iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olub kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Osman Çelebi bin Külabi  
 Piyale bin Abdullah  
 Ali Beşe bin Abdullah  
 Süleyman Ahmed bin Mehmed

Msutafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.75/a.3:**

***Bazı zimmîler ve Müslüman taifeleri arasında su tasarrufu anlaşmazlığına dair evâhir-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Harsık sâkinlerinden Hazruk veled Kirik ve (silik) veled Keşiş ve Erkik veled (silik) ve Hacuk veled Haban ve karundaşı Kirakos ve Huluk veled Mercan nâm zimmîler meclis-i şer' de karye-i Mersah sâkinlerinden Halil Kethüdâ ve Hasan bin Hüseyin ve Derviş (silik) bin Dede ve Mehmed bin Ferruh ve kefere tâ'ifesinden olup karye-i Mersah sâkinlerinden İsrail veled Metik ve Manuk veled Solak nâm (...) ve zimmîler müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dediler ki şuhûd-ı mezbûrûn Müslümânlar ve kefere tâ'ifesinden gelüb kadîmi su harıkımızı bozub cebren ve kahren kendü tarlalarına su aldılar ve bizim harıkımız kuruyub ve (silik) (...) olunub men' olunmasın taleb ederiz dediklerinde gibbe's-su'âl mezbûrûn Müslümânlar ve zimmîler ikrâr edip dediler ki zikr olunan suda min-ba'd 'alâkamız yokdur biz karye-i mezbûrda olan yeniçeri ve cebecileri suda ve topraklarda 'alâkamız yokdur cümleye (...) olan yeniçeri ve cebecilerinindir dedikleri ikrâr etmeğin mâ-hüve'l-vâki' mezbûr zimmîler (...) kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-hicce'ti ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi Külabi

Mustafa bin Hasan

Ali Beşe bin Abdullah

Piyale bin Abdullah

Monla Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.76/b.1:**

***Beklik Karyesi sakinlerinden Mustafa Beşe kişisi Yakob adlı zimmînin başına suyun verilmesi tasarrufuna dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Beklik sâkinlerinden Mustafa Beşe bin Abdullah meclis-i şer' de Yakob veled Ahink kethüdâ nâm zimmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm

edip dedi ki karye-i mezbûrede vâki' olan çayır suyunda iş bu mezbûrun değirmeni harıkında bağçesine (silik) Müslümânlar şehâdet edip bir dâne (...) verip zikr olunan değirmen harıkında iki gün ve iki gece mezbûrun bağına su gitmeye rızâ verdim deyucek mezbûr Mustafa Beşenin vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Yakob dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Usta Yusuf Berber

Seyyid Hasan bin Ramazan

Musa bin Alihan

Mehmed bin Abdullah

Katırcı Mehmed

Ve gayruhum

**s.76/b.2:**

***Yakob adlı zımmînin Mustafa Beşe kişisinin oğluna kendi suyundan satışı ve kullanım tasarrufuna dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Bekdik zımmîlerinden Yakob veled Ahink Kethüda meclis-i şer' de Mustafa Beşe bin Abdullah müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki karye-i mezbûrede vâki' çayır suyundan kadîmdem iş bu mezbûr Mustafa Beşe'nin bir gecesiyle gündüzü ve bir gece suyu olub ve hâlâ ben dahi suyumdan mezbûrun oğlu Yusuf bir gün ve bir gecesi (...) gecesiyle gündüz olur sekiz riyâl guraşa bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim deyucek mezbûr Mustafa beşe dahi tasdîk edip kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.76/b.3:**

***Hâcı Dursun mescidinin evkâfi mahlûl olması nedeniyle Mehmed kişisinin mütevellî tayinine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Arslanî Mescidi Mahallesinde vâki' Hâcı Dursun mescidinin evkâfi mahlûl olub mütevellî lâzım olmağla vâkıfın şartı üzere Mehmed bin Hâcı Mustafa neslinden olmağla kıbel-i şer' den mezbûr Mehmedin evkâf-ı mezbûreye mütevellî nasb olundu ki varub şart-ı vâkıfın üzere mescid-i mezbûreye

ebelik edip kimesne mâni' olmamak hükm birle kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Osman Çelebi bin Külabi  
 Ahmed Beşe bin Hâcı Osman  
 Receb bin Emre  
 Mustafa bin Hâcı Rızvan  
 Ali Ağa çorbacı  
 Ve gayruhum

**s.76/b.4:**

***Bir borç tesciline dair evâ'il-i şehri-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mevlüd ve Mehmed Emin Hasan nâm kimesneler meclis-i şer' de Ebubekir bin (silik) nâm kimesne müvâcehesinde her bir ikrâr edip dediler ki bin kırk iki Muharreminin guresinden sene tamamına varıncaya dek iş bu mezbûr Ebubekir'e penbe bahâsından ve mukârebeden altmış riyâli gurusu deynimizden verecek deynimiz olub ve birbirimize kefil-i bi'l-mâl olub meblağ-ı mezbûr olan altmış riyâli gurusu mukâbelesinde Ozan nâhiyesinde vâki' olub hudûdu ma'lûm olan bağımız ve Câmi'-i kebîr Mahallesinde olan evlerimizi (silik) vaz' edip ve Balcı Hüseyincan bin Halil nâm kimesneyi (...) va'de tamamında meblağ olan yetmiş riyâl gurusu edâ etmeyecek olursanız vekili mezbûr Hüseyincan zikr olunan evlerimizi ve bağımızı satub deynimizi edâ eylediği mezbûr Bekir dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Mahmud bin Hâcı Hüseyin  
 Ahmed Çelebi bin Derviş  
 Monla Osman Bayram  
 Ali Biraderi  
 Ve gayruhum

**s.77/a.1:**

***Bir alacaklının alacağını aldığına dair gurre-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a sâkinlerinden Mümin bey ibni Haydar Ağa nâm kimesne Beyzade Dursun nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mezbûr



Beyzade'de yedi yüz seksen guruş alacak hakkımız vardır mukâbelesinde Kesrik ve Harsık çiftliği bağını rehin komuş idi zikr olunan yedi yüz seksen guruş aldım fekk-i rehîn eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Beyzâde dahi bi'l-müvâcehe tasdik edecek kayd-ı sicil olundu tahrîren fi gurre-i Muharrem li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan çelebi ibni Mehmed Ağa

Ali bin Serrac Muslu

Affan Bekir bin Murtaza

Mustafa bin Süleyman

Ali Bey el-cündî

Ve gayruhum

s.77/a.2:

***Ölmüş olan Bekir adlı kişinin çocukları Karaca adlı zımmî ile alacak-verecek anlaşmazlığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki müteveffâ Bekir Beşe bin Osman nâm kimesnenin sagir ve sagirelerinin müseccel vasîleri olub 'ammuları olan Ahmed Beşe meclis-i şer' de Karaca nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâme edip dedi ki bundan akdem iş bu mezbûrda müteveffânın kırk iki guruşu olub meblağ-ı mezbûrdan yirmi sekiz guruşu ben alub kabz edip bâki kalan on dört guruşu dahi talep ederim deyucek mezbûr Karaca zikr olunan on guruşu müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında benden aldı dedikde mezbûr inkâr edicek Na'lband Hakverdi ve Na'lband İsa nâm kimesneler hâzırân olduklarında dediler ki müteveffâ Bekir hâl-i hayâtında on dört guruşu mezkûr Karaca'dan bi't-tamam aldı bir bilürüz ve bu husûsa şâhidleriz deyu şehâdet-i şer' iyye ettiklerinde şehâdetleri dahi kabûlde vâki' olmağın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Piyale Bey

Seyyid Ebubekir Çelebi

Osman çelebi bin Ahmed

Hasan Çelebi Abdurrahman Çelebi

Ve gayruhum

**s.77/a.3:**

***Ahmed Bey adlı kişi Martik adlı zimmîden yirmi beş guruş alacağından yirmi guruşu aldığı kalan beş guruşun talebine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ahmed Bey nâm cündî meclis-i şer' de Martik nâm zimmî müvâcehesinde takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem mezbûrda yirmi beş guruş alacağım olub yirmi guruş aldım bâki kalan beş guruşumu dahi talep ederim deyu mezbûr fi'l-vâki' merkûma yirmi beş guruş vereceğim vardır bi't-tamâm teslim eyledim dedikde mezbûr beş guruşu almadım deyu inkâr edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla Abdullah

Mansur Hasan

Piyale Abdullah

Ve gayruhum

**s.77/a.4:**

***Hasan adlı kişi ile karındaşı Bekir adlı kişi mabeyninde mevcut olan yüz elli guruşun akıbeti anlaşmazlığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Hasan Karındaşı Bekir müvâcehesinde yüz elli guruş getürmüşdür su'âl olunsun dedikde mezbûr yüz elli guruş getürdü 'aynen almışdım borca verdim deyucek mezbûr Hasan borca verdim deyu ta'ahhüd olunub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Tabak Hasan

Mehmed Çelebi

Budur ki Sağman sâkinlerinden olub hâlâ Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Ömer bin Dede kendü asâleten ve vâlidesi olan Emine binti Hüseyin nâm Hatun tarafından bu husûs için vekâleten meclis-i şer' de İbrahim Çelebi bin İsmail nâm kimesne müvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rzâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Sağman 'akârında

vâki' Hüdaverdi Bağ ve bir tarafı Bey bağ ve bir tarafı müşteri-i mezbûr ve bir tarafı dahi mezbûrândan (....) (silik)

**s.78/b.1:**

***Bir borç tesciline dair evâ'il-i şehri-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub sipâhi tâ'ifesinden olan Bekir Bey bin fahru'l-müderrişin el-Hâcc Mehmed Efendi nâm cündî meclis-i şer' de Osman Çelebi bin Külabi Kethüdâ nâm kimesne müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki bundan akdem Harperut kadısı olan Kürd Hüseyin Efendi'nin zimmetinde yüz otuz riyâlî alacak hakkım olub ve yedime memhûr deyn temessükü verip ve hem iş bu merkûm Osman Çelebiyi devr vekili eylediği va' de tamamında meblağ-ı mezbûru bana teslim etmeyecek olursa merkûm Osman Çelebinin yanında her ne malım varsa satub akçemi bana teslim edecek olub iki aydır ki temessük mücebince va'dem gelmiştir su'âl olunsun dedikde gıbbe's-su'âl merkûm Osman Çelebi inkâr ile cevâb vericek mumâ-ileyh Bekir Beyden sıdk-ı da'vâsına muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-i Müslimînden Hüdayi Çelebi ve Mehmed çelebi bin Hâcî Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân olduklarında dediler ki müşârün-ileyh Hüseyin Efendi kendüne zimmet bizim huzûrumuzda dedi ki müşârün-ileyh Beye yüz otuz riyâl guruşu verecek olub va' de tamamında Osman Çelebi yanında koşduğum ayakları (...) deynimi edâ eylesün deyu merkûm Osman Çelebi devr vekili eyledi bu husûsa şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer' iyye ettiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a oldukdan sonra bu def' a müşârün-ileyhden tahrîr olunub yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcette edine tahrîren fî evâ'il-i şehri-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Mustafa bin Hâcî Bekir

Monla Mustafa bin Yahya

Monla Ömer bin Bayezid

Mpnla Hakkı bin Mehmed Bey

Monla Mehmed bin Monla Ömer

s.78/b.2:

*Ömer adlı kişi validesi Emine kişisiyle Sağman 'akârında vâki' bağlarını İbrahim Çelebi adlı kişiye otuz riyali guruşa sattıklarına dair evâ'il-i şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Sağman sâkinlerinden olup hâlâ Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Ömer bin Dede asâleten ve vâlidesi olan Emine binti Hüseyin tarafından bu husûs için vekâleten meclis-i şer' de İbrahim Çelebi bin İsmail Ağa nâm kimesne müvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rzâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Sağman 'akârında vâki' Hüdaverdi Bağlı ve bir tarafı Bey bağı ve bir tarafı müşteri-i mezbûr ve bir tarafı dahi mezbûrândan Aşıkçı damın ardındaki dama ve ândan Aşıkçı değirmeni taşına varınca bu hudûd ile mahdûd olan bağımlı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve dam ve suyula ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu merkûm İbrahim Çelebiye otuz riyâli guruşa asâleten ve vekâleten bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim zikr olunan benim ve vâlidem mezbûre Emine Hatunun min-ba'd 'alâkamız kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûr Ömer Ağanın vech-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl etmeğin mâ-vak'a ketb olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Mehmed bin Monla Şeref

Osman Çelebi bin Ömer

Ahmed bin Ömer Ağa

Mustafa bin Bayram

Osman bin Saraklı Beşe

Ebu'l-hayr Çelebi bin Mehmed

Ve gayruhum

s.78/b.3:

*Suhte Monla Ahmed kişisi Burşes Mahallesinde vaki' iştirâ ettiği evlerin hissesini Yusuf adlı kişiye altı guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Yusuf bin Abdullah tarafından bu husûs için Mehmed bin Hakkı ve Piyale bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleri ile

vekaleti sâbite olan Suhte Monla Ahmed bin Hasan meclis-i şer' de Yusuf bin Abdullah müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki müvekkilim mezbûra Burseş Mahallesiinde vâki' olub bundan akdem İşdamoğlu evleri demekle ma'rûf olub hudûdu ma'lûm olan evlerden Meklik nâm vakfdan iştirâ eylediği hudûdu ma'lûme olan mülk hissesin bi'l-cümle iş bu mezbûr Yusuf'a altı guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledi dedikde mukırr-ı mezbûr Monla Ahmed'in vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Yusuf dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Bey bin Abdullah

İbrahim bin Cuma

Alibali Bakkal

Monla Hasan bin Mevlüd

Meklik nâm zımmî

Ve gayruhum

**s.79/a.1:**

***Bir köyün satışı ve alanın yedine temessük verilmesine dair evâ'il-i şehr-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki hâlâ Harperut sancağibeyi olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Haydarhân Bey dâme 'izzuhu hazretleri tarafından Mehmed Emin Ağa meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden Piyale Bey bin Abdullah nâm cündî kırk bir senesinde mumâ-ileyh Bey hazretlerinin köylerin alub Müslümanlar huzûrunda satışub mumâ-ileyh Piyale Beyin köyler satışında müşârün-ileyh hazretlerinde aslâ ve kat'a 'alâkası kalmayub yedine memhûr temessük vermişdir mutasarrıf olmağın mücebince kıbel-i şer' de dahi hüccet taleb ederim deyu ibrâz edip mazmûn-ı temesük-i merkûm Mehmed Ağanın takrîrine muvâfik görüldükden sonra bu vesika mâ-hüve'l-vâki' ketb u imlâ kayd-ı sicil vaz' u i'tâ olundu vakt-ı hâcette ihticâc edine tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mir Çavuş Mehmed Ağa

Mustafa çelebi bin Abdurrahman

Ahmed Bey bin Hasan

Mehmed Kethüdâ Halife

Ve Gayruhum

**s.79/a.2:**

***Bir borç tesciline dair evâ'il-i şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Ömer Çelebi bin Hâcî Cafer nâm kimesne meclis-i şer' de müteveffâ Hâcî Hatib Bey karındaşı olan Mehmed Çelebi mahzarında ikrâr edip bin kırk iki Muharremi'nin guresinden bir seneye varıncaya dek müteveffânın (...) on iki guruş bir rub' zimmetinde verecek deyni olup va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olanb on iki guruş bir rub' deynimi mezbûra edâ edecek oldum dedikde mezkûr Mehmed Çelebi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Muharremi'l-haram sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi Külabi

Ahmed Beşe Hâcî Osman

Piyale bin Abdullah

Ağa hazretleri

Ve gayruhum

**s.79/a.3:**

***Bir mescidin tamiri ve imam ile müezzin için vakfedilen bazı mallara dair evâ'il-i şehri Muharrem 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Hâcî Dursun vakf eylediği mescidin mütevellisi olan Mehmed Çelebi bin Hâcî Mustafa nâm kimesne meclis-i şer' de Osman Çelebi bin Külabi Kethüdâ müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Dursun mescidi mezbûra vakf sahîh ile vakf eylediği evlerini ki bir tarafı Hâcî İsmail evleri ve bir tarafı Hâcî Allahverdi evleri ve iki tarafı tarîk-i 'âmm bu hudûd ile mahdûd olan Arslâniye Mahallesinde vâki' evlerini bi'l-cümle harâbe-müşrif olup ta'miriye akçesi olmamağla ve (...) Yusuf kavliyelistirhâm etmesi câ'iz olmağla zikr olunan evleri bi'l-cümle iş bu merkûm Osman Çelebiden otuz rişâli guruşa alub Altıncılar çarşısında vâki' olup Beki

Çavuş ile müşterek olan hudûdu ma'lûme bir bâb mülk dükkândan kendüye aid olan nisf hissesini ve Attarlar çarşısında vâki' olub Hâcî Süleyman oğlu Bekir ile müşterek olan bir bâb mülk dükkânından dahi kendüye olan sekiz hisseden bir hissesiyle istibdâl edip zikr olunan dükkânlar hisseleriyle meblağ-ı mezbûru mescid-i mezbûre vakf-ı sahîh ile vakf eyledm ki zikr olunan dükkânları ağa yedine verüb ve meblağ-ı mezbûr hakk-ı mu'âmele edip dahi sene tamamına icâre ve akçenin (...) alub mescid-i mezbûrun mukaddem ta'mirine sarf edip ândan imâm ve mü'ezzine ve (...) bağına harc ve sarf edecek oldum deyu zikr olunan evleri merkîm Osman Çelebiye teslîm eyledim zikr olunan evlerde min-ba'd 'alâkam kalmadı dedikde mütevellî-i mezbûr Mehmed Çelebi'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Osman Çelebi dahi tasdîk edip mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bekir Bey bin Mehmed Efendi

Halil Çelebi bin Külabi

Mahmud Bin Hâcî Mehmed

Hamza Bali bin Maksud

Osman bin Mustafa

Osman Çelebin bin Ali

Seyyid Hüseyin bin Seyyid Hasan

Ömer Çelebi bin Hâcî Cafer

Ahmed Beşe bin Monla Osman

Piyale bin Abdullah

Ağa Hazretleri

Ve gayruhum

**s.80/b.1:**

***Vasi tayinine dair evâ'il-i şehr-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut zımmîyelerinden olub bundan akdem mürd olan Savmer binti Sefer nâm zımmîyenin yetimleri Zemrud ve Anuşek nâm zımmîyelerin ahvâllerini zabt ve emvâllerini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın mezbûrûn yetimelerin babası olan Mestah veled Malcan nâm zımmî zikr olunan vesâyete tâlib olmağla kıbel-i şer'den vasî nasb olunub ve mezbûr Mestah dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl etmeğın

mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Nevresi Kesper  
 Sefer veled Haşril  
 Nevresi Kivork  
 (...) ve Keşiş  
 Piyale bin Abdullah  
 Ahmed bin Mehmed  
 Ve gayruhum

**s.80/b.2:**

***Birkaç zımmi kardeşlerden Cerime adlı zımminin ölmesi ve yetim kalan çocuklarının nafaka ve kisveye hacetlerinden dolayı Kesper adlı zımmiye hissesi oldukları evlerin satışına dair evâ'il-i şehr-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki sâbıka Kasaba-i Harperutdan olub hâlâ Haleb'de sâkin olan Esferder veled Şaar nâm zımmi asâleten ve karındaşı Eşmurd nâm zımmî tarafından bu husûsiçün Boras veled Kirakos ve Dekas veled Savardis nâm zımmîler şehâdetleri ile müseccel vekâleten ve mezbûrân Esferder ve Eşmurd Bey kız karındaşları olub mürd olan Cefrime'nin sagîre yetimleri Akruz ve Anuşik nâm zımmîyeler tarafından babaları Mesih veled Malcan nâm zımmî dahi müseccel vekâleten meclis-i şer'de Kesper veled Gaşik nâm zımmî müvâcehesinde her biri asâleten ve vesâyeten ikrar ve i'tirâf edip dediler ki Senamud Mahallesinde vâki' bir tarafı Babacan ve bir tarafı Melkif ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bi'l-cümle evlerden bizlere ve mezbûrân yetimlere aid olan nısf hissemizi ve mezbûrân yetimlerinin nafaka ve kisveleri için hisselerini bi'l-cümle iş bu mezkûr Kesper 'e elli riyâli guruşa asâleten ve vekâleten ve vesâyeten bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledikte zikr olununa evlerin nısfında min-ba'd benim ve karındaşım mezbûr Eşmurd'un ve Akruz ve Anuşik'in 'alâkamız kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırrûn-ı mezbûrûnun vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vekâleten ve vesâyeten ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Kesper dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf



Şuhûdü'l-hâl  
 İsa Na'iband  
 Cafer Çelebi Na'iband  
 Babacan Neccar  
 Esuzder Rabatalı  
 (...) Rabatalı  
 Kolcan Rabatalı  
 Piyale bin Abdullah  
 Ahmed bin Mehmed  
 Ve gayruhum

**s.81/a.1:**

*Ayişe adlı kişinin vekili Osman Bölükbaşı tarafından İbrahim adlı kişinin yedinde olan bağdan hissesini talep etmesi ve mukabelesinde ondört gurusu aldığına dair evâ'il-i şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kal'a sâkinlerinden olub bundan akdem vefat eden Mustafa nâm kimesnenin sulbiye kızı olan Ayişe nâm Hatun tarafından bu husûsiçün Mehmed bin Ali Çelebi ve Musa subaşı şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Osman bölükbaşı meclis-i şer' de İbrahim bin Yadigar nâm kimesne müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilem mezbûreye babasından irs-i şer'le intikâl edip Danişmendler nâhiyesinde vâki' iş bu mezbûr İbrahim yedinde olan bağda hissem vardır deyu mezbûr İbrahim'den da'vâ etmekle mâbeynimizde muslihun tavassut edip dört gurusu vermek üzere ıslâh edip müvekkilem mezbûre dahi sulha rızâ verip dahi bedel-i sulh olan dört gurusu iş bu mezbûr İbrahim'den müvekkilem mezbûre Ayişe bi't-tamâm alub kabûl ve kabz edip zikr olunan bağdan müvekkilem mezbûre Ayişe'nin min-ba'd 'alâka ve nizâ'ı kalmayub kat-'ı 'alâka ve fasl-ı husûmet olundu dedikde mukırr-ı mezbûr bölükbaşının vech-i meşrûh üzere vâki' olan vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla Muslu Sarraf  
 Ömer bin Kalkancı

Osman bin Hâcî Süleyman  
 Ömer bin Resul  
 İbrahim Çelebi bin Halil  
 Piyale bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.81/a.2:**

***Daha önce satılmış bir bağın düşük fiyatla satıldığı iddası ve karşılığında bir miktar daha para istenmesine dair evâ'il-i şehr-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki kal'a sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Mustafa nâm kimesnenin oğulları Ali ve Mevlüd meclis-i şer'de İbrahim bin Yadigar nâm kimesne müvâcehesinde vekil karındaşları Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm edip dediler ki bundan akdem karındaşımız mezbûr Mehmed bizim vasîmiz olub babamızdan irs-i şer'le intikâl edip Danişmend nâhiyesinde vâki' olub hudûdu ma'lûm olan bağımızı sagîrûn nafaka ve kisve eylemesiyçün iş bu mezkur İbrahim'e elli iki guruşa bey' eylemiş hâlâ biz bâliğe olduk zikr olunan bağımızı noksan bahâya iştirâ edip bizlere gadr olmuşdur deyu merkûm İbrahim ile nizâ'mız olub mâbeynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîdemiz olmağla muslihun tavassut edip sâlifü'z-zikr olan bağ da'vâsından bi'l-küllîye fâriğ olmak için on riyâli gurus ile bir dülbend vermek üzere bizi ıslâh edip biz dahi es-sulhü seyyîdü'l-ahkâm fehvası üzere 'âmil olub dahi bedel-i sulh olan on riyâli gurus ile dülbendi merkûm İbrahim yedinden bi't-tamâm ve't-tekmîl biz alub kabûl ve kabz eyledik zikr olunan bağda min-ba'd da'va ve nizâ'mız kalmayub kat'-ı 'alâka ve fasl-ı husûmet olduk ba'de'l-yevm bu husûsiçün bir-tarikle dahi mezbûr İbrahim'den da'vâ ve nizâ' edecek olursak 'inde'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olunmaya dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârlarını ve muslihîn mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim dahi tasdîk edip mâ-hüve'l-vâki' kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Abdurrahman bin İskender  
 Ömer bin Kalkancı  
 Monla Muslu Budak  
 Monla Mustafa Yahya  
 Ömer bin Resul

Osman bin Hâcî Süleyman

Ve gayruhum

**s.82/b.1:**

***Bir borç tesciline dair evâ'il-i şehri-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

(silik) kazâsına tâbi' Mamaşî nâm karyeden Resul bin Yusuf ve Şah Ali veled Musa ve Mansur Ahmed ve Mali bin Yunus ve İsmail bin Mustafa ve Hasab bin Ali nâmûn kimesneler kasaba-i Harperut 'dan Hâcî Süleyman bin Musa nâm kimesne mahzarında ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki mezbûr Hâcî Süleymandan iki yüz riyâli gurus ve elli riyâli gurus dahi çuka bahâsından cem'an iki yüz elli riyâli gurus eder tarih-i kitâbdab iki ay tamamına dek versek gerekdir ve hem birbibimize kefil-i bi'l-mâl olduk dedikde mukırrûn-ı mezbûrların vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr el-Hâcc Süleyman dahi tasdîk edicek mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'in (ve elf)

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim bin Murad Ağa

Küçük bin Kanber

Timur bin Abdullah

Mansur bin Kassab

Ali bin Mehmed Ağa

Ve gayruhum

**s.82/b.2:**

***Bir borçlunun borcunu eda ettiğine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki bâlâda zikr olunan el-Hâcc Süleyman tarafından İbrahim Çelebi ibni Murad Ağa meclis-i şer'de Banaş nâm karye sâkinlerinden Resul ve Şah Ali ve Manzur ve Bali ve İsmail ve Hasan nâmûn kimesneler müvekkil-i mezbûr el-Hâcc Süleyman'a nukûd ve çuka bahâsından iki yüz elli riyâl gurusu verib hâliyâ zikr olunan iki yüz elli riyâli gurusu bi't-tamâm ve'l-ikmâl mezbûrûnlardan alub kabz ve kabûl eyledüb bir 'alacağı kalmadı dedikde mezbûrûnlar mukırr olub kayd şod tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi bin Süleyman Ağa  
 Kürd Küçük Ağa  
 Ali bin Mehmed Ali  
 Demir Ağa oğlu  
 Ve gayruhum

**s.82/b.3:**

***Bir bağçenin suyuyla beraber satılması için vekil tayinine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Rahime binti Monla Abdulaziz nâm Hatun Karataş'da vâki' hudûdu ma'lûme olan İkizce demekle ma'rûf olan bağçesin suyuyla bey' ve akçesin kabz ve isâl ve teslîme iş bu zevci olan Ali Çelebi bin Monla Halim nâm kimesneyi vekil ettiğine Seydi Ahmed bin Münkar ve Şekur bin Veli nâm kimesneler şehâdet edip ve mezbûr dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Monla Osman bin Bayram  
 Piyale bin Abdullah  
 Abdurrahman Çelebi bin Kâtib  
 Ve gayruhum

**s.82/b.4:**

***Rahime Hatun kişisinin Karataş'ta vaki' bağda mülkünü suyulla beraber Ebubekir adlı kişiye para ve bir miktar mal karşılığında sattığına dair evâ'il-i şehri-i Muharrem 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden olan Rahime binti Monla Abdulaziz nâm hatun tarafından bu husûs için müseccel vekili olub zevci olan Ali Çelebi bin Monla Halim nâm kimesne meclis-i şer'de Monla Ebubekir bin Hâcı İsmail müvâcehesinde ikrar ve i'tirâf edip dedi ki Karataş'da vâki' İkizce demekle ma'rûf olan bağçe mülkü üç tarafı benim mülküm ve bir tarafı müşteri-i mezbûr bu hudûd ile mahdûd olan bağçesin suyulla bi'l-cümle iş bu mezkûr Ebubekir'e on beş guruş bir merkeb ve on guruş dahi nakdiye cen'an yirmi beş guruş olur vekâletim hasebiyle bey'-i bāt-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan bağçede

müvekkilem mezbûre Rahime'nin 'alâkası kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Ali Çelebinin vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Monla Ebubekir dahi tasdık edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman bin Bayram

Ömer bin Emir Hüseyin

Monla Zeynel bin Monla Osman

Ebu'l-kasım bin Dede Mehmed

Velihan bin Yörügân

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.82/b.5:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Markoz veled Bero ve oğlu Kirakis nâm zımmîler meclis-i şer'de Monla Ömer bin Bayezid'in müvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki iş bu mezbûr Monla Ömer'e bez bahâsından yüz yirmi riyâl gurusu tarih-i kitâbdan sene tamamına varıncaya vâcibü'l-edâ deynimiz olub ve birbirimize kefil-i bi'l-mâl olduk ki va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olan yüz yirmi riyâli gurusu bi't-tamâm verip edâ edecek olduk dedikde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Ömer dahi bi'l-müvâcehe tasdık ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ebu'l-kasım bin Monla Veli

Oğlu Mirsad

Berber Hamacı

Ve gayruhum

**s.83/a.1:*****Bir vasi tayinine dair evâ'il-i şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Aslı sâkinlerinden olup bundan akdem mürd olan Artomik veled Navid nâm zimmî yetimesi Turunt ve sagir yetimi Sekireder nâmûn sagirenin emvâllerini hıfz ve ahvâllerini zabta bir vasîden lâbüdd olmağın kîbel-i şer'den vâlideleri olan Mahsenk binti Melkun zimmîyeyi vasî nasb edip ve vesâyet-i mezbûreyi mezbûre Mahsenk kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Süleyman Muhzır

Ahmed bin (...)

Turcan veled Karaderik

Kirkos (...)

Davud bin Mahmud

Ve gayruhum

**s.83/a.2:**

***Vefat eden Artomik adlı zımminin Osman adlı kişiye borcu olduğundan menkuhası ve çocukları bazı evlerini bey'-i men yezid yoluyla yine kendisine borcun edası için satıldığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Aslı'dan olup bundan akdem mürd olan Artomik veled Navid nâm kimesnenin menkûhu Mahsenk binti Melkun kendü asâleten ve sagîre kızı ve sagir oğlu Sekireder nâm sagir ve sagirenin tarafından müseccel vesâyeten meclis-i şer'de Osman bin Davud müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâme edip dedi ki mürd-i mezkûrun âhere verecek deyni olup edâsı lâzım gelmekle mürd-i mezbûrun Sare Hatun Mahallesinde vâki' bir tarafı Monla Allahverdi ve bir tarafı (silik) Mazman ve bir tarafı müşteri-i mezbûr ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olup benim meşâ' olan evlerimizi deynleri için iş bu dellâla verüb sük-ı sultânide on günden mütecâviz bey'-i men yezid olunub aher (...) iş bu mezbûr Osman üzerinde yirmi riyâli guraşa karar kılub ziyâdesiyle tâlib-i âheri olmamağla mezbûr Osman'a yirmi riyâli guraşa bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vesâyeten bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

s.83/a.3:

*İskender adlı kişinin Çerkez Osman Ağa kişisine bazı çiftlik, bağ ve bağçelerini cem'an altyüz riyali guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri-i Muharrem 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden İskender ibni Behram Beşe nâm kimesne meclis-i şer'de sipâh tâ'ifesinden olub fahru'l-âşiyân Çerkez Osman Ağa tarafından Hasan bin Hüseyinhân Ağa müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i Sarılı 'akârında vâki' olub babam mezbûrdan bana irs-i şer'le intikâl eden sulu ve susuz tasarruf ettiğimiz hüccetler mücebince üç çiftlik topraklarımı iki yüz riyâli guruşa ve hurma ve kavak bağçemi iki yüz guruşa ve çayır ve birer hânımı yüz riyâli guurşa ve hudûdu ma'lûme olan on altı zirâ' evlerimi havlısıyla iki yüz riyâli guruşa ki cem'an altı yüz riyâli guruşa mûmâ-ileyh Çerkez Osman Ağaya bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun zikr olunan Sarılı nâm karye 'akârında Melikoğlundan aldığım toprakdan ma'âda 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hasan Bey dahi bi'l-müvâcehe vekâleten tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Süleyman Bey bin Evliya Bey

Hüseyin Bey bin Ahmed Bey

Mehmed Bey Kabasakal

Yusuf Bey bin Şakir Hüseyin

Bekir Bey el-cündî

Battal Bey bin Seyfullah

Yahya Bey el-cündî

Bahri Çelebi bin el-Hâcc Hüseyin

Osman Çelebi bin Ali

Kürd Küçük Ağa

Yusuf Bey bin İsmail Bey

Mehmed Bey Ekrüzlü

Ve gayruhum

**s.83/a.4:**

***Veli Bey adlı kişi Batır ve Sile karyelerinde vaki' galelerinde saliyane elli müdd iltizam ettiğine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki sipâhi zümresinden Veli Bey nâm cündî meclis-i şer' de fahru'l-âşiyân Harperut mukâta'ası zâbiti Bekir Efendi tarafından Hasan Bey müvâcehesinde ve karındaşı Murtaza ve İbrahim bin Hüseyin müvâcehelerinde ikrâr edip dedi ki karye-i Batır ve Sile nâm karyelerin (...) vâki' olan galelerinde sâliyâne üzre elli müdd 'alâka iltizâm eyledim ve mezbûrân Murtaza ve İbrahim kefil-i bi'l-mâl oldular dediği mezbûr Hüseyin Bey tasdîk edip ve mezbûrân İbrahim ve Murtaza dahi kefil-i bi'l-mâl olduklarını mukırr ve mu'terif olmağın mâ-vak'a mezbûr Hüseyin Beytâlebiyle kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Beşe Arabkirli

Yahya Bey Kermerli

Yusuf Bey Ketüdâ-yı (...)

Ve gayruhum

**s.84/b.1:**

***Bazı karye sakinleri mabeyninde mezra ve yayla toprakları tasarrufu üzerindeki bazı anlaşmazlıklara dair evâhir-i şehr-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Temenne sâkinlerinden Hüseyincan bin Şehab ve oğlu Mehmed ve Hasan Ali bin Kanber ve Mehmed bin Şeyh Emir ve İlyas bin Halife ve Bali bin Şanu ve sâ'ir karye-i mezbûr halkı 'umûmen meclis-i şer' de karye-i mezbûre sâkinlerinden Kanber Bey bin Kara Bekir müvâcehesinde her biri takrîr-i da'va edip dediler ki iş bu mezbûr (...) bizim Temennede rıbh mezra'amız katub biz zarar eder kadimden yaylası değüldür su'al olunub men' olunub taleb ederiz dediklerinde merkûm Kanber Bey cevâb verip dedi ki bü günden bçyle iş bu mezbûrların zikr olunan Tememmede rıbh mezra'asına varub ve davarımız dahi gitmeyüb eğer otlakdır ve sulakdır mezbûr varmayub ve konmazum deyu ikrâr etmeğın mâ-vak'a mezbûrûn ağalar



talebiyle ketb olundu ber-sebil-i temessük yed-i talibe vaz' u def' olundu vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fi evâhir-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi

Ahmed Bey Körüklü

Musa Kethüdâ bin Selim

Piyale bin Abdullah

Ahmed Münâdi

Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa

Ve gayruhum

**s.84/b.2:**

***Kasım adlı kişinin kayıp davaları Musa kürd adlı kişinin davaları içinde bulunması ve davalarının talebine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Eğri sâkinlerinden Kasım nâm kimesne meclis-i şer' de Osman bin Musa nâm Kürd müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki bundan akdem benim olan davarım serika olub (...) davarımı iş bu mezbûrun davarı içinde buldum alub kendüm bakub dahi taleb ederim dediği mezbûr Osman cevâb verip dedi ki fi'l-vâki' benim davarım içinde beş altı davar geldi ikisi iş bu mezbûr Kasım'ın davarı imiş basub davarım içinde bulub alub gitti deyu ikrâr etmeğin mâ-hüve'l-vâki' mezbûr Kasım talebiyle kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Beşe bin Hâcî Osman

Köse Ahmed bin Yusuf

Mehmed Fahri Efendi hazretleri

Ve gayruhum

**s.84/b.3:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki (...) kadılığına tâbi' Mamaşlı nâm karyeden Şah Ali bin Velid ve Ömer ağa bin Selvi Berber bin Şahverdi nâm kimesneler meclis-i şer' de Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hâcî Süleyman bin Musa nâm kimesne müvâcehesinde ikrar

edip dedileri ki iş bu mezbûr Hâcî Süleyman'a iki yüz guruş nakdiyeden ve yüz guruş dahi (silik) bahâsından ki cem'an üç yüz riyâli guruş zimmetinde verecek deynimiz olub birbirimize kefil olub ve meblağ-ı mezbûru mübârek Saferin guresinden iki aya varıncaya dek edâ edecek olduk dediklerinde mezbûr Hâcî Süleyman dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ali Beşe bin Mustafa

Hasan Çelebi bin Abdullah Çelebi

Monla Yakub bin Musa Mardinli

Yusuf bin Hâcî Yusuf Mardinli

Mehmed Beşe bin Alaylı

Hâcî Beşe (...)

Mehmed bin Hüseyinhân Ağa

Hüseyincan Ağa Tetemmeli

Ve gayuhum

**s.85/a.1:**

***Vekil tayinine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Fatıma binti Mustafa Ağa nâm Hatun tarafından mezbûreye babası merkûmdan kendüye irs-i şer'le aid olan hissesi ve karındaşı olub vefât eden Uğurlu malından kendüye aid olan hissesin da'va ve talebe ve isâl ve teslîmine oğlu Mahmud Çelebi'yi vekil eylediğine Mehmed bin Baba Cevdet ve Ahmed bin Yusuf şehadet edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ebubekir bin Hızır

Mehmed bin Hâcî Ferruh

Ömer bin Dayızâde

Monla Muslu bin Budak

Veli Çelebi bin Ali Beşe

Ve gayruhum

**s.85/a.2:**

***Fatma Hatun adlı kişinin babasının ve kardeşinin mallarında mevcut hisselerini aldığına dair evâsıt-ı şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Fatıma binti Mustafa Ağa nâm Hatun tarafından husûs-ı âti'z-zikre müseccel vekili olup sulbi oğlu olan Mahmud Çelebi bin Abdurrahman Çelebi nâm kimesne meclis-i şer' de Bekir ve karındaşı Durmuş ve diğer karındaşı Hâcî Mirza ve diğer karındaşı Selim nâm kimesneler müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki vâlidem mezbûreye babası mezbûr Mustafa Ağa malından ve karındaşı olup vefât eden Uğurlu malından kendüye aid olan hissesi mukâbelesinde yirmi 'aded riyâli guruşu vâlidem mezbûre alub kabz ve kabûl edip dahi min-ba'd babası mezbûrun karındaşı mezkûrun emvâl ve erzâk ve emlâk ve zimem ve nukûd ve esbâb ve tecemmülât-ı hâne ve at ve katır ve merkeb ve öküz ve inek ve sâ'ir mal itlâk olunan her şeylerde 'alâkası kalmadı fasl olundu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Bekir ve Selim ve Durmuş ve Hâcî Mirza dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erbâ'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.85/a.3:**

***Piri adlı kişi ir kıt'a mülk bağıni Mehmed Çelebi kişisine yirmi riyali guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Piri bin el-Hâcc Hamza nâm kimesne meclis-i şer' de Mehmed Çelebi bin Süleyman Ağa tarafından oğlu Hüseyin Çelebi müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Adedi nâm mevzi' de vâki' bir tarafı Arsluzâde İbrahim Çelebi ve iki tarafı Yedikçi Mehmed Efendi ve bir tarafı müşteri-i mezbûr bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a mülk bağıni dört taraflarından birer zirâ' yerden ma'âda mezbûr Mehmed Çelebiye yirmi riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer' ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hüseyin Çelebi dahi vekâleten tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hekim Bey Kulu  
 Bekir Çavuş bin Mehmed Ağa  
 Murad bin Murad  
 Osman Çelebi bin İsa Ağa  
 Serrac Mehmed bin Şaban  
 Ve Halil Çavuş bin Latif  
 Ve gayruhum

**s.85/a.4:**

***Bir borç tesciline dair evâsıt-ı şehr-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ali Çelebi bin Monla Ali meclis-i şer' de Ömer Çelebi bin Bayram Ağa müvâcehesinde ve Mustafa Çelebi bin Hüseyin mahzarında ikrâr edip dedi ki bin kırk bir Zi'l-ka'desinin guresinden sene tamamına varıncaya dek iş bu merkûm Ömer Çelebiye penbe bahâsından otuz altı buçuk riyâli gurusu zimmetimde verecek deynim olun meblağ-ı mezbûr olan otuz altı buçuk riyâli gurusu mukâbelesinde Abdulhalimden bağımı ve 'avretim bir kkt'a mülk derûnundaki büyük tarlasını ve Bahadır (...) rehin-i vaz' edip ve merkûm Mustafa Çelebi'yi devr-i vekil eyledim ki va'de tamamında meblağ-ı mezbûru edâ etmeyecek olursa vekil-i mezbûr zikr olunan rehinimizi satub deyni edâ edecek oldu dedikde mezkûr Ömer Çelebi dahi tasdik edip ve merkûm Mustafa Çelebi dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl etmeğin mâ-vak'a bi't-taleb kayd olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erbâ'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Hüseyin Beşe bin Şeyh Mehmed  
 Ömer bin Hâcî Veli  
 Osman Çelebi bin Hâcî İbrahim  
 Piri Çelebi bin Hâcî Hamza  
 Ve gayruhum

**s.86/b.1:**

*Hasan Çelebi kişisi ile Torik adlı zımmî mabeyninde bir kıt'a tarlanın tasarrufu ile ilgili anlaşmazlığa dair 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hasan Çelebi bin Monla Ömer meclis-i şer' de Karye-i Pirinçci sâkinlerinden Torik veled Murad nâm zımmî müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki benim iş bu mezbûr Torik'de bir kıt'a tarlam vardır müteveffâ babam mezbûr ile kırk seneden mütecâviz ortak zirâ'at etmişdir taleb ederim deyucek mezbûr inkâr mumâ-ileyhin kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Şah Ali Gerde

Ali Çelebi bin Monla Halim

Piyale bin Abdullah

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.86/b.2:**

*Hasan Çelebi adlı kişi Torik adlı zımmîden daha önce babasıyla ziraat ettiği iki kıt'a tarlalarının hissesini istemesine dair 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hasan Çelebi bin Monla Ömer meclis-i şer' de karye-i Pirinçci sâkinlerinden Torik veled Murad nâm zımmî müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki müteveffâ babamdan bana irs-i şer'le intikâl eden iki kıt'a tarlamı kırk seneden mütecâviz babam ile münâsafa üzre zirâ'at etmiş iken hâlâ taleb eylediğimde vermeyüb ta'allül eder su'âl olunub alıverilmesin taleb ederim deyucek gıbbe's-su'âl mezbûr Torik ikrâr edip dedi ki babası mezbûr hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde bana yerler vermiş idi bir sene zahîremi getirüb kor idim mukâbelesinde bir kıt'a tarlamı yanında vaz' edip babasıyla münâsafa üzre zirâ'at eder idim deyu ikrâr etmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Beşe bin Ali Beşe

Bekir Bali

Mehmed Beşe bin Merid

Mustafa bin Hasan  
 Piyale bin Abdullah  
 Monla Bekir bin Budak  
 Ve gayruhum

**s.86/b.3:**

***Bir vekil tayinine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinelerinden fahru'l-muhadderât tâcü'l-mestûrât Kamer Hatun binti Mahmud Çavuş nâm Hatun tarafından Diyarbekir kurbunda olub Kızılbil nâm karye 'akârında çiftliğini bey'e ve isâl ve teslîmin damadı olub fahru'l-âşiyân Zağarcı İbrahim subaşıyı vekil eylediğine sulbi oğulları olan Halil Bey ve karındaşı Mustafa Bey nâm kimesneler şehâdet edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Habil Çelebi bin el-Hâcc Hüseyin  
 Monla Musa bin Mustafa  
 Mehmed Çelebi bin Abdullah  
 Yusuf Çelebi bin Hızır  
 Ve gayruhum

**s.86/b.4:**

***Kamer Hatun adlı kişinin kocası İbrahim Bey adlı kişi tarafından Diyarbekir kurbunda vâki' mülk çiftliklerini fuzuli vakfettiklerini dava edip karşılığının istenmesine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinelerinden fahru'l-muhadderât tâcü'l-mestûrât Kamer Hatun nâm Hatun tarafından bu husûsa müseccel vekil olub damadı olan Zağarcı İbrahim subaşı meclis-i şer' de Diyarbekir sâkinlerinden İbrahim Efendi tarafından Ali Çelebi nâm el-cündî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilem mezbûrenin Diyarbekir kurbunda vâki' Kızılbil 'akârında vâki' mülk-i çiftliğini bundan akdem zevci olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm İbrahim Bey fuzûli vakf eylemiş deyu ben varub vekâletim hasebiyle mûmâ-ileyh İbrahim Efendi vaz'-ı yed etmekle da'va edip mâbeynimizde münâza'ât-ı kesîremiz vâki'a olmağla beynimizde muslihun tavassut edip müvekkilem mezbûreye altmış guruş bir müdd buğday vermek üzre ıslâh edip ben

dahi es-sulhü hayr fehvası üzre ‘âmil olub dahi bedel-i sulh olan altmış guruşla bir müdd buğdayı vekâletim hasebiyle ben merkûm Ali Çelebi yedinden alub kabz ve kabûl edip fasl olduk dahi ba’de’l-yevm zikr olunan evkâf çiftlik husûsuyçün tarafeynden birimiz da’va ve nizâ’ edecek olursa ‘inde’l-hükkâm ve’l-kirâm mesmû’a ve makbûle olunmaya dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki’ olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu’l-mezbûr Ali Çelebi dahi vekâleten tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi’l-mezbûr

Şuhûdü’l-hâl

Mustafa bin Serdar

Piyale Bey Kethüdâ yeri

Monla Musa bin Mustafa

Kâtib Mehmed Bey el-cündî

Mahmed Çelebi bin Adem İbrahim

Allahverdi bâyi’-i zağarcı

Yusuf Çelebi bin Hızır

Mehmed Çelebi Erzincanlı

Ve gayruhum

**s.87/a.1:**

***Vakfedilen bazı arazi ve evlerin geri alınıp İbrahim Efendi kişisine sattıklarına dair evâsıt-ı şehri-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal’a-i Harperut sâkinelerinden fahru’l-muhadderât Kamer Hatun binti Mahmud Çavuş nâm Hatun tarafından bu husûs için oğulları olan Halil Bey ve karındaşı Mustafa Bey şehâdetleri ile vekâleti sâbite olub damadı olan fahru’l-âşiyân zağarcı İbrahim Subaşı meclis-i şer’de Diyarbekir sâkinlerinden fazîletlü İbrahim Efendi hazretleri tarafından Ali çelebi nâm cündî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilem mezbûrenin Diyarbekir kurbunda vâki’ Kızılbel nâm karye ‘akârında mülk-i çiftliği evleri ve tevâbi’i ve levâhıkıyla bundan akdem zevci olan kıdvetü’l-akrân İbrahim Bey fuzûli vakf edip mumâ-ileyh İbrahim Efendiye teslîm etmekle ben varub vekâletim hasebiyle da’va edip gerü almış idim hâlâ tekrâr zikr olunan çiftliği evleri ile ve tevâbi’i ve levâhıkıyla mumâ-ileyh İbrahim Efendiye vekâlet üzre altmış riyâli guruş ile bir Harperut (...) buğdaya bey’-i bât-ı sahîh ile bey’ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî’ eyledim ba’de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ

mutasarıf olsun dahi min-ba'd müvekkilem mezbûre Kamer Hatunun bâlâda sâlifü'z-zikr olan çiftlikde ve evlerde ve tevâbi'i ve levâhıkında 'alâkası kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali Çelebi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Serdar

Piyale Bey Kethüdâ yeri

Monla Musa bin Mustafa

Kâtib Mehmed Bey el-cündî

Mahmed Çelebi bin Adem İbrahim

Allahverdi Ağa Zağarcı

Mehmed Çelebi Erzincanlı

Seyyid Ebubekir bin Velican

Yusuf Çelebi bin Hızır

Ve gayruhum

**s.87/a.2:**

***Bir borç tesciline dair evâsıt-ı şehri-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a sâkinlerinden Hâcî Süleyman bin Baştımur nâm kimesne meclis-i şer' de usta Hasan bin Maksud nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki Hamamkapisunda vâki' bir tarafı mescid ve iki tarafı Hâcî Hızır dükkânı ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan iki bâb dükkânımı bi'l-cümle iş bu mezbûr Usta Hasan'a seksen riyâli guruşa bey' edip meblağ-ı mezbûrdan kırk gurusunu bir sene tamam oldukda alacak oldum ve bâki kalan kırk gurusu dahi iki sene tamamında alacak oldum ve dükkânları kendüye teslim eyledim ve mablağ-ı mezbûr olan seksen riyâli gurusu mukâbelesinde kendüne mülk-i dükkânı ve hâlâ verdim dükkâları yanımda alub vaz' eyledi ve oğlu olan Ebubekir'i kefil-i bi'l-mâl ve hem devr vekili eyledi ki va'delerinde akçesin vermemek olursa mezbûr Bekir zikr olunan kendünün ve bi-gayr aldıkları (silik) dükkânlarını satub akçemi edâ edecek oldu dedikde mukırr-ı mezbûr Hâcî Süleyman'ın vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Usta Hasan dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf



Şuhûdü'l-hâl  
 Mehmed bin Eminkulu  
 Seyyid Mehmed bin Seyyid Mevlüd  
 Sadak Ali  
 Mehmed bin Hâcî Allahverdi  
 Mahmud bin Tosun  
 Ve gayruhum

**s.88/b.1:**

***Vasi tayinine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Halil nâm kimesnenin sagire yetimleri Rabia ve Safiye nâm yetimelerin ahvâllerini zabt ve emvâllerini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın mezbûrân yetimelerin vâlideleri Saliha binti Seyyid Mahmed nâm hatun zikr olunan vesâyete tâlib olmağla kıbel-i şer'den vasî nasb olunub ve mezbûre dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Bekir Ağa el-cündî  
 Ve Hallil Sinan Efendi  
 Seyyid Hasan bin Ramazan  
 Seyyid Mehmed bin Mir Çelebi  
 Piyale bin Abdullah  
 El-hâcc Seyyid Ebubekir  
 Ve gayruhum

**s.88/b.2:**

***İrs-i şer'le intikal eden bağlardan hisselerin paylaşıldığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Hüseyin Bey'in babası olan İbrahim nâm kimesnenin müseccel vekili olan diğér oğlu İsa nâm kimesne meclis-i şer'de müteveffâ Halil nâm kimesnenin sagire yetimleri Rabia ve Safiye nâm Hatun müvâcehesinde takrîr-i kelâm edip dedi ki müteveffâ-yı

mezbûr Hüseyin'de babam mezbûr İbrahime irs-i şer'le intikâl eden Tekmel nâhiyesinde vâki' iş bu mezbûre Saliha'nın yedinde olan hudûdu ma'lûm bağdan yine babam mezbûra aid olan nisf hissesi tefrîk olsun dedikde nice (...) vüsûk ve (...) (...) âdemler ile bağ-ı mezbûrun üzerine varılıb Kalkancıoğlunun bağına giden harıkın altı müteveffâ Halil yetimleri ve mezbûre Saliha'nın olub ve üstü merkûm İbrahim'in olub dahi sünuru mezkûr harık olub mezbûr harıkın üstüne dahl etmeyüb ve mezbûr İbrahim dahi harıkın altına dahl etmeyecek oldu dedikde tarafeyn imzâlarıyla ketb olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.88/b.3:**

***Abdulgaffâr adlı kişi ile Osman adlı kişi mabeyninde bir kıt'a bağın satışıyla ilgili anlaşmazlığa dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Abdulgaffâr bin Veli nâm kimesne meclis-i şer'de Osman bin Oğuz müvâcehesinde tahrîr-i da'va edip dedi ki Şuznar nâhiyesinde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd olan bir kıt'a bağım bundan akdem iş bu mezbûr Osman bana bey' eyledikde sünûru Arduc Ağacından doğru yola varınca ta'yin etmek üzere bey' etmişdir altı seneden mütecâviz zabt ve tasarrufumda olub hâlâ gelüb sünûrum içinde bir mikdar yer tasarruf etmek ister su'âl olunub men' olunmasın taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Osman cevâbında bağ-ı mezkûrun sünûru zikr olunan arduc ağacından doğru yola sünur ta'yine etmek üzere bey' etmedim deyu inkâr edicek mezbûr Abdulgaffar'dan sıdk-ı da'vâsına muvâfık ve mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Arduc bin Mehmed ve Mustafa bin Hâcı Şah Ali nâm kimesneler hâzırân olub merkûm Abdulgaffar'ın taktîrine muvâfık şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-ı kabûlde vâkı'a olub mezbûr Osman'ın men'ine hükm birle kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Fazîletlü Sina Efendi

Bekir Çelebi bin Osman

Ali Beşe Bıyıklı

Piyale bin Abdullah

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.88/b.4:**

***Bazı zımmilerin avarız ve sair vergilerle ilgili anlaşmazlığına dair evâhir-i şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Pertek sancağına tâbi` Diyata nâm karyeden olub hâlâ kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub Vasil ve Kolcan ve İbrati ve İstorder ve sâ'irleri meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dediler ki yedi sekiz seneden berü burada sâkin olub hâlâ kasaba-i Harperut ahâlileri bizlerden 'avâriz ve sâ'ir tekâlifleri bizimle ma'an verdik kayd taleb etmekle bizler dahi varub ahvâlimizi i'lâm ettiğimizden mâdem ki sâkin oldukları yerde mülkleri ve emlâkları olmadıkça eğer 'avâriz ve sâ'ir tekâlifleridir etmeye deyu yedimizde fetevâ-yı şerife verilmişdir nazar olunub mücebince kibel-i şer'den dahi hüccet taleb ederiz deyu ibrâz ettiklerinde mezbûrân zımmîlerin yedlerinde olan fetevâ-yı şerife takrîrlere muvâfık görüldükden sonra mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Bey el-cündî

Murtaza Bey bin Osman Çelebi

Dursun Bey bin Ahmed Bey

Piyale bin Abdullah

Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.89/a.1:**

***Pertek sancağına tabi bir karyede yaşayan bazı zımmiler Harperut'a gittiklerinden halkı, bu kişilerin avarız ve sair vergileri vermediklerinden rencide ettikleri bir fetvayla vergi alınmaması gerektiğine dair evâhir-i şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Budur ki Pertek sancağına tâbi` Diyata nâm karyeden olub hâlâ kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub Vasil ve Kolcan ve İbrati ve İstorder ve sâ'irleri meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dediler ki yedi sekiz seneden berü burada sâkin olub hâlâ kasaba-i Harperut ahâlisi üzerimize gelüb eğer 'avâriz ve nüzul ve sâ'ir tekâlifleri

bizimle ma'an verdik deyu rencide etmekle bizler dahi varub ahvâlimiz i'lâm ettiğimizde mâdem ki sâkin oldukları yerde mülkleri ve emlâkleri olmadıkça 'avâriz ve sâ'ir tekâlifleri taleb olunmaya deyu yedimizde fetevâ-yı şerîfe verilmişdir nazar olunsun deyu ibrâz ettiklerinde Zeyd-i zımmî kendü karyesinden göçüb bir kasabada sâkin olsa ahâli-i kasaba Zeyd-i zımmîden tekâlif-i 'örfiyye taleb edip almak kâdir olur mu?

El-cevâb beyân buyrulub olmazlar mâdem ki Zeyd'in sâkin olduğu kasabada mülkü ve emlâkı olmadıkça taleb eylemeye kâdir olmazlar deyu (silik) mülk ve emlâkı olmayanlardan tekâlif-i 'örfiyye taleb olunmasın deyu hükm birle kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Bey el-cündî

Murtaza Bey bin Osman Çelebi

Dursun Bey bin Ahmed Bey

Seyyid Ebubekir bin Velican

Piyale bin Abdullah

Ahmed bin Mehmed

Ve gayruhum

**s.89/a.2:**

***Bir borçlunun borcunu ödediğine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mehmed Çelebi Erzincanlı nâm kimesne meclis-i şer' de Vartanis veled Kirakos Keşiş müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i Hanusa sâkinlerinden Isvardar veled Babacan nam zımmîde altmış riyâli gurus alacak hakkım olub mukâbelesinde bana mürâba'a olub tasarruf eylediği sulu ve susuz toprakları ve evleri ve bağ ve bostan bâ-hüccet rehn vaz' etmiş iken âher diyâra firâr etmekle iş bu mezbûr Vartanis akrâbası olub gelüb meblağ-ı mezbûr olan altmış riyâli gurus hakkımı bana edâ edip ben dahi mezbûrun yedinden alub kabz ve kabûl eyledim ve rehin olan zikr olunan topraklarında ve evleri ve bağ ve bostanı mezbûr Vartanis'e teslim eyledim mezbûr Isvardar'da bir akçe 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârımı mukarrun lehu'l-mezbûr Vartanis dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Mustafa Çelebi bin Veli Çelebi  
 Hüseyin Çelebi bin Piyale Bey  
 Bikar Ahmed  
 Halil Çelebi bin el-Hâcc Mehmed  
 Diğer Halil Çelebi bin Latif  
 Ve gayruhum

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hamza bin İshak ve Musa bin İbrahim ve Ali bin Hâcî Seydi müvâcehelerinde takrîr-i da'va edip dediler ki Peltek nâhiyesinde vâki' Ayni suyundan bir harık su iş bu mezbûr

**s.90/b.1:**

***Bir suyun tasarrufu üzerindeki anlaşmazlığına dair evâhir-i şehri-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hamza bin İshak ve Musa bin İbrahim ve Ali bin Hâcî Seydi nâm kimesneler meclis-i şer'de Hüseyin oğlu Hamza nâm kimesne müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dediler ki Peltek nâhiyesinde vâki' Ayni suyundan bir harık su iş bu mezbûr fuzûlen bağına almışdır su'âl olunub men' olunmasın taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Ömer cevâb verip dedi ki kırk seneden mütecâvizdir ki zikr olunan Ayni suyundan gece ve gündürz bir harık su bağına gidegelmişdir dedikde mezbûrûn inkâr edicek mezbûrdan sıdk-ı da'vâsına muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-i Müslimînden Osman Beşe bin Ramazan ve Mahmud bin Hasan Kulu nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olduklarında dediler ki kırk seneden mütecâvizdir ki sâlifü'z-zikr olan Ayni suyundan Hasan Kulu yesinde bir harık su mezkûr Ömer'in gece gündüz bağına gider biz bilirdik bu husûsa şahidlerimiz şehâdet dahi ederi deyu şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' a olub kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâhir-i şehri-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Mehmed Beşe bin Abdullah  
 Halil Berber

Mehmed Çelebi Meram Efendi hazretleri  
 Piyale bin Abdullah  
 Mustafa bin Hasab  
 Ahmed bin Mehmed  
 Ve gayruhum

**s.90/b.2:**

***Bir borç tesciline dair evâhir-i şehri Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Hersenek'den Mehmed bin Abdullah meclis-i şer' de Kal'adan İbrahim Çelebi bin Mehmed Kethüdâ müvâcehesinde ikrâr edip tarih-i kitâbdan bir seneye varıncaya dek merkûm İbrahim Çelebiye on dokuz riyâli guruş zimmetimde verecek (deynim olub) meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde karye-i mezbûrede olan evlerimi ve bağ ve bağçe ve (silik) ağaçlarımı rehin vaz' eyledim va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olan on dokuz riyâli guruşu edâ edecek olduk dedikde merkûm İbrahim Çelebi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Alihan Çelebi bin İbrahim Çelebi  
 Mehmed Çelebi bin Hâcu Hızır  
 Mustafa bin Hâcî Busitan  
 Halil bin Hâcî Mustafa  
 Ve gayruhum

**s.90/b.3:**

***Hamza adlı kişi hissesi olduğu iki kıt'a tarlasından Monla Osman kişisine sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Hasbey sâkinlerinden Hamza bin Hüseyin meclis-i şer' de Monla Osman bin Bayram müvâcehesinde ikâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Ali Bey Bağlı demekle nâm mevzi'de vâki' iki kıt'a tarla ki sulu tarlanın bir tarafı çayır ve bir tarafı tekek bağı ve bir tarafı Hâcî Beşe 'avreti ve bir tarafı (...) ve susuz tarlanın bir tarafı Monla Zeynel ve bir tarafı Kara Hüseyin toprağı ve bir tarafı Kuruçayır ve bir tarafı harman yerleri bu hudûd ile mahdûd olan iki kıt'a tarlamı Ali Bey çeşmesinin nısf suyuyla ve harman yerleriyle nısf hissemi iş bu mezbûr Monla Osman'a yirmi yedi riyâli

guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-  
yevm mülk-i müşrerâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun  
vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Osman dahi bi'l-  
müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla Ali Budak

Monla Hasan bin Mevlüd

Mehmed Beşe bin Hüseyin

Alaeddin Çelebi

Ali Bali bin Mustafa

Ahmed Kethüdâ bin Hüseyin

Ve gayruhum

**s.90/b.4:**

***Bir vekil tayinine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Hasbey sâkinelerinden Fatıma binti Monla Zeynel nâm Hatun  
tarafından Ali Bey Bağ demekle ma'rûf nâm mevzi'de vâki' olan bağını bey'e zevci  
olan Seydi bin Hamza nâm kimesneyi vekil eylediğine Mehmed Beşe bin Abdullah ve  
Osman bin Himmet nâm kimesneler şehâdet edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-  
mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.91/a.1:**

***Fatma Hatun adlı kişi bir mülk bağını Pir Nebi adlı kişiye on üç riyâli guruşa  
sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Hasbey sâkinelerinden Fatıma binti Monla Zeynel nâm Hatun  
tarafından müseccel vekili olup zevci olan Seydi bin Hamza meclis-i şer'de Pir Nebi bin  
Şeyh Veli müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilem mezbûreye  
babasından kendüye irs-i şer'le intikâl eden bağ hissesini (...) ile istidlâl ettiğimiz  
bağlar ki bir tarafı Monla Osman ve bir tarafı Hâcî Beşe nâm 'avret ve bir tarafı çayır bu  
hudûd ile mahdûd olan mülk bağını iş bu mezbûr Pir Nebi'ye on üç riyâli guruşa bey'-i

bât-1 sahîh ile bey' edip kabz-1 semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşrerâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Pir Nebi dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.91/a.2:**

***Satılmış olan bir katır hakkındaki anlaşmazlığa dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Mustafa bin Süleyman Çelebi meclis-i şer' de Dursun Bey bin Ahmed Bey müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki bundan akdem babam hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde bir katır iş bu merkûm Dursun Beyin babası Ahmed Beye altmış guruşa bey' edip mümzâ ve memhûr deyn temessükü vermiş idi temessükü merkûm Dursun Beye verip altmış guruşumu taleb eylediğim için temessükü alub şakk eyledi su'al olunub sicil olunmasın taleb ederim deyucek gıbbe's-su'âl mezbûr Dursun Bey cevâbında babamın temessükü olduğun bilmezim lakin câ'iz ki babamın temessükü olmuş baba malı bulsun alsun dedikde kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.91/a.3:**

***Fatıma Hatun adlı kişi vekili tarafından bir kıt'a mülk bağını Pirnebi kişisine on altı riyâli guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Hasbey sâkinelerinden Fatıma binti Monla Zeynel nâm Hatun tarafından bu husûs için Mehmed Beşe bin Abdullah ve Osman bin Himmet nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olub zevci olan Seydi bin Hamza nâm kimesne meclis-i şer' de Pir Nebi bin Şeyh Veli nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki menkûham mezbûreye babası müteveffâ Monla Zeynel'den irs-i şer'le intikâl edip bir tarafı yol ve bir tarafı 'arsa ve bir tarafı Ağca ve bir tarafı müşteri-i mezbûr bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a mülk bağını eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve evlerden hissesini ve suyuyla bi'l-cümle iş bu mezkûr Pir Nebi'ye on altı riyâli guruşa vekâletim hasebiyle bey'-i bât-1 sahîh ile bey' edip kabz-1 semen ve teslîm-i mebî'



eyledim zikr olunan mülk bağında eşcârlarında menkûham mezbûre Fatıma'nın 'alâkası kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Pir Nebi dahi tasdik edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman bin Bayram

Murtaza Çelebi bin Hâcı Hasan

Mehmed Bey bin Abdullah

Mehmed Bey bin Hasan

Piyale bin Abdullah

Ali Çelebi

Ve gayruhum

**s.91/a.4:**

***Bir vasi tayinine dair evâhir-i şehr-i Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden İsmail Beyin sagir oğlu Osman'nın ahvâlini zabt ve emvâlini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın Ali Bey bin (boş) nâm kimesne zikr olunan vesâyete tâlib olmağla kıbel-i şer'den vasî nasb olmağın mezbûr Ali Bey dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman bin Bayram

Ahmed Bey el-cündî

Ve gayruhum

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden İsmail Beyin kebîr oğlu Ömer Bey asâleten ve sagir oğlu Osman tarafından Ali Bey asâleten ve vesâyeten meclis-i şer'de müteveffâ-yı mezbûr İsmail Beyin menkûhası olub Emine binti Hâcı Hasan Ağa nâm Hatun karındaşı olan

**s.92/b.1:**

***Alacak-verecek meselesi üzerinde çıkan bir anlaşmazlığa dair evahir-i şehri-Muharrem 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden İsmail Beyin kebîr oğlu Ömer Bey asâleten ve müteveffânın sagir oğlu Ali tarafından Ali Bey asâleten ve vesâyeten meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezbûrun menkûhası olan Emine binti Hâcî Hasan Ağa nâm Hatunun karundaşı olan Murtaza Beşe müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki mezbûre Emine Hatundan bir mikdar çaput ve pirâz ve bazı esbâb taleb eylediğimizde merkûm Murtaza Beşe dahi müteveffâ-yı mezbûrdan kız karındaşım mezbûrenin elli guruş mehr-i mü'eceli vardır deyu nizâ' edip mâbeynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhasamât-ı şedîdemiz olmağla muslihun tavassut edip mezbûr on dört kile buğday ile bir keten vermek üzere bizi ıslâh edip biz dahi sulhü seyyidü'l-hükkâm fehvâsı üzere 'âmil olub dahi bedel-i sulh olan on dört kile buğday ile keteni merkûm Murtaza Beşe yedinden biz alub asâleten ve vesâyeten kabz edip ba'de'l-yevm bizim mezbûre hatundan ve mezbûnenin bizlerde min-ba'd da'vâ ve nizâ'mız kalmadı kat'-ı 'alâka ve fasl-ı husûmet olduk dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vesâyeten ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Murtaza Beşe dahi vekâleten tasdîk ve kabûl etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evahir-i şehri-Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Osman bin Bayram

Osman Çelebi bin Pir Baba

Mehmed Çelebi Murad Kapucuzâde

Seyyid Osman bin Abdulkadir

Ahmed Bey bin Abdullah

Piyâle bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.92/b.2:**

***Vekil tayinine dair gurre-i Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut zimmîlerinden Vartan veled Hermuz nâm zimmî Kayabaşında olub hudûdu ma'lûme olan bi'l-cümle evlerini bey' ve akçesin kabz ve isâl ve teslîme iş bu karındaşı olan Hermuz nâm zimmîyi vekil ettiğine Seyyid Ali bin Seyyidhan Nuh ve Mehmed bin Nasuh nâm kimesneler şehâdet edip ve mezbûr Hermuz

dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi gurre-i Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Piyale bin Abdullah

Ahmed bin Can Ahmed

Mehmed Çelebi Murad Efendi Hazretleri

Hüseyin Ağa

Ve gayruhum

**s.92/b.3:**

*Nurbeygünan adlı zımmî müteveffâ Mahmud Beşe adlı kişiye borcu olduğundan dokuz kıt'a tarla topraklarını, iki öküz, bir inek ve bir düge merkûm Davud Beşe'ye altmış riyâli gurusuyla sekiz buçuk batmân penbeye burcu için Davud Beşe sattığına dair gurre-i Safer 1041 tarihli hüccet.*

Budur ki Karye-i Harsık sâkinlerinden Nurbeygünan nâm zımmî meclis-i şer'de Davud Beşe bin Abdullah nâm râcil tarafından Mahmud Çelebi bin el-Hâcc Hüseyin müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem müteveffâ Mahmud Beşeye altmış yedi gurusuyla sekiz buçuk batman penbe verecek deynim olub mukâbelesinde kendüye murâba'a olmuş idim hâlâ karye-i mezbûrede vâki' hudûdu ma'lûme olan sulu ve susuz dokuz kıt'a tarla topraklarımı bi'l-cümle ve yine hudûdu ma'lûm olan evlerimi ve iki öküz ve bir inek ve bir düge merkûm Davud Beşe'ye altmış riyâli gurusuyla sekiz buçuk batmân penbeye mezkûr deynim için mezbûr Davud Beşe kabûl etmek üzere bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr olan altmış yedi riyâli gurusuyla sekiz buçuk batman penbeyi bâlâda zikr olunan borcuma mahsûb eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mahmud Çelebi dahi vekâleten tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi gurre-i Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud Çelebi bin Hacı Hızır

Mehmed Çelebi bin Abdullah

Murtaza bin İsmail

Bekir bey Çankal

Ahmed Bey Kürd  
 Grodi veled Bedros  
 Kelkuk veled Mircan  
 Ve gayruhum

**s.93/a.1:**

***Vartan adlı kişi Kayabaşı'nda vaki' evlerini Seyyid Ali kişisine seksen riyali guraşa sattığına dair evâ'il-i şehri Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Harperut sâkinlerinden Vartan veled Hermuz nâm zımmînin bu husûs için Seyyid Ali bin Şaban Kulu ve Mehmed bin Nasuh nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan karındaşı Hermuz nâm zımmî meclis-i şer' de Seyyid Ali bin Seydihân Nuh müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Kayabaşında vâki' bir tarafı Boğık ve bir tarafı meram ve bir tarafı gabir ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerini içinde (...) ve küpler ve mazhan (...) ile kalemden ma'âda her ne var ise bi'l-cümlesini iş bu mezkûr Seyyid Aliye seksen riyâli guraşa vekâletim hasebiyle bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan evlerde müvekkilim mezbûr Vartan'ın 'alâkası kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Hemuz'un vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Seyyid Ali dahi tasdik ve kabûl etmeğın mâ-vak'a ketb olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Murad bin Hâcı  
 Bedrik veled Markan  
 Sergik veled Semak  
 Matok veled Serri  
 Hüseyin Mazhan  
 Osman Beyli  
 Turik Arabacı  
 Osman Çelebi bin Ahmed  
 Ahenk Kemâneci  
 Ve gayruhum

s.93/a.2:

***Seyyid Ali kişisi Kayabaşında vaki' evleri Hermuz adlı zimmiden aldığı, Murad ve Merkeri adlı kişilerin şufa hakkı olduğu ve kendilerine sattığına dair evâ'il-i şehri-Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Seyyid Ali bin Seydihân Kulu nâm sey-yid meclis-i şer'de Murad veled Pade ve karındaşı Merkeri nâm zimmîler müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki Kayabaşında vâki' olub bir tarafı Yorginin ve iki tarafı müşteri-i mezbûrlar ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan evlerimi içünde olan (...) ve küpleri ile (...) ma'adaları Hermuz nâm zimmîden aldığım gibi iş bu mezbûrân Murad ve Merkeri şüf'a oldu bi-hasebi'ş-şer' almağa kâdir oldukları ecilden zikr olunan evlerimi bi'l-cümle mezbûrân Murad ve Merkeri'ye seksen riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan evlerde min-ba'd 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Seyyid Ali'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûrân Murad ve Merkeri dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kassab Hüseyin

Ali Beşe bin Süleyman Beşe

Latif Bakkal

Maksud Kassab

Kalkancıoğlu Hâcî Süleyman

Seyyid Ali bin Seyyid Hüseyin

Ve gayruhum

s.93/a.3:

***Demir adlı kişi Hunem karyesinde vaki' bazı tarlalarını monla musa kişisine doksan riyali guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Hunem sâkinlerinden Demir bin Can Bekir meclis-i şer'de Monla Musa bin Mustafa müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i

mezbûre toprağında vâki' Kozluca Deresinden Ötebüyük tarlası ki bir tarafı Veli tarlasına ve bir tarafı karye-i (...) (...) akarsularıyla ve gülleriyle ve tevâbi' ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Monla Musa'ya doksan riyâli guruşa bey'-i bāt-ı sahîh ile bey' edip senede bir rub' guruş çift hakkı vermek üzere dahi meblağ-ı mezbûr olan doksan guruşu mezbûr Monla Musa'ya verecek deynime mahsûb eyledim el-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Monla Musa dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud Çelebi bin Bali Çelebi

Hasan Çelebi bin Ali Ağa

Monla İsmail Telmulu

Monla Bekir Budak

Monla Allahverdi

Receb bin Abdulkerim

Ve gayruhum

**s.94/b.1:**

***Bir borçlunun borcunu ödediği ve malları üzerindeki rehnin kaldırıldığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden Köse Mustafa bin Bali meclis-i şer' de Ağacan bin Hâcı müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûr Ağacan'da on yedi riyâli guruş alacak hakkım olub nefis-i şehirde vâki' hudûdu ma'lûme olan evlerini yanımda rehin vaz' edip hâlâ meblağ-ı mezbûr olan on yedi riyâli guruşu bi't-tamam mezbûr Ağacan yedinden alub kabz ve kabûl edip fekki-i rehn eyledim deyucek mezbûr Mustafa dahi tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Çarıkzâde

Arslan Beşe bin Abdullah

İbrahim bin Abdullah

Halil bin Tütüncü

Ve gayruhum

**s.94/b.2:**

***Seydi adlı kişi İbrahim Çelebi kişisine borcunu ödediğinden malları üzerindeki rehnin kaldırılmasına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Zelhik sâkinlerinden Seydi bin Şehbek meclis-i şer' de Kal'a sâkinlerinden İbrahim Çelebi bin Mehmed Kethüdâ müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm (edip) dedi ki iş bu mezbûr İbrahime tarih-i kitâbdan sene tamamına varınca vâcibü'l-edâ on altı riyâli guruş verecek deynim olub mukâbelesinde karye-i mezbûre 'akârında vâki' bağ ve bağçe ve busitan ve mutasarrıf olduğum sulu ve susuz topraklarımı ve evlerimi bi'l-cümle yanında rehn vaz' eylediğim va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olan on altı guruşu bi't-tamam verip edâ eylediğimde fekk-i rehn oluna dediğinde mukarrun mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrarını mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim Çelebi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi Börekçi Pir Baba

Ömer Çelebi bin Ebu'l-kasım

Mustafa Çelebi bin Safa

Ebubekir bin Bayram

Hasan bin Kuncu

Ve gayruhum

**s.94/b.3:**

***el-Hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi adlı kişiyle Ali Ağa adlı kişi mabeyninde tarla mahsûlündeki anlaşmazlığına dair evâ'il-i şehr-i Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Harperut sâkinlerinden el-Hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi meclis-i şer' de Ali Ağa müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki iş bu mezkûr bir mikdar tarla zirâ'at eylemiş mahsûlünü talep ederim dedikde merkûm Ali Ağa cevâb verip dedi ki ben tarlamı (...) vermezim deyu cevâb vermeğin mâ-hüve'l-vâki' mezbûr el-Hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi talebiyle kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Mahmud Ağa Miralay  
 Mehmed Çelebi Huddâm Efendi Hazretleri  
 Piyale bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.94/b.4:**

***Yusuf Bey ve adamları, Ali Beşe adlı kişiyi Gül Karyesinde iltizam toplarken bir gece vakti kendilerine eşkıyalık yaptığına dair evâ'il-i şehr-i Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub sâbika kethüdâ yeri olan Mehmed Bey ve yeniçeri serdârı Mustafa Beşe meclis-i şer'a gelüb hâlâ kethüdâ yeri olan Piyale Bey mahzarında takrîr-i kelâm edip dediler ki yeniçeri zümresinden oğlum olan Ali Beşe havâss-ı hümâyûn zâbitinden Gül nâm karyeyi iltizâm edip varub mahsûlün (...) etmek üzre iken karye-i Hasanbey sâkinlerinden olub sipâh zümresinden olan Yusuf Bey bin Abdullah nâm cündî nısfü'l-leyle birkaç âdem getürüb mezbûr Ali Beşeyi basdırub ve mecrûh edip ve a'zâsından sağ (...) ma'ada (...) esbâbın (...) yarâğıyla ve (...) ve kılınç çeküb önüne getürmüşdür mezkûr Yusuf Bey ile da'vâmız vardır şer'a ihzâr olunsun dediklerinde kibel-i şer'de âdem ve kethüdâsı tarafından Hüseyin Bey varub mezkûr Yusuf Beyi şer'a da'vet eylediklerinde mezkur Yusuf Bey ben şer'a varmazım bildüklerinden ve (...) deyub itâ'at etmediğın mezbûr Hüseyin Bey haber vermekle mâ-hüve'l-vâki' mumâ-ileyh Mehmed Bey ve Mustafa Beşe talebleriyle kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Mustafa Çavuş dergâh-ı 'âlî  
 Cafer Bey el-cündî  
 Ahmed Nasuh Bey el-cündî  
 Hasan Çelebi bin Abdurrahman Çelebi  
 Ahmed Bey el-cündî  
 Ve gayruhum



**s.94/b.5:**

***Isdazor adlı zımmi Uluğ Bey adlı kişiye bir adet dükkân ve bir kıt'a bağçesini kırk bir riyali guruşa ve bir miktar mal karşılığında sattığına dair hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Isdazor veled Nurcan meclis-i şer' de Uluğ Bey veled Maronik nâm zımmî müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip pabuçcular çarşısının altı yanında vâki' bir tarafı Dayıdede Hâcî Osman ve bir tarafı vakf dükkânı ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan bir bâb dükkânımızı ve Tabakhâne Deresinde vâki' bir tarafı Balcan ve bir tarafı çayır ve bir tarafı huçke bağçesi bu hudûd ile mahdûd olan busitândan aşağısını ile iş bu mezbûr Uluğ Beye kırk bir riyâli guruşuyla bir mikdar vezni nâ-ma'lûm penbeye ve bir mikdâr kile nâ-ma'lûm buğday ve arpaya asâleten ve vekâleten bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârımı mukarrun lehu'l-mezbûr Uluğ Bey dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi Usluzâde

Arslan Beşe bin Abdullah

Mahmud Çelebi bin Bekir Çavuş Miralay

Manaş Güleçli

Malcan veled Kolcan

Ve gayruhum

**s.95/a.1:**

***Perhiz karyesi sakinlerinden Mehmed Beşe ile Manuk adlı zımmî mabeyninde tarla hududu ihlali üzerindeki anlaşmazlığa dair evâ'il-i şehr-i Safer 1042 tarihli hüccet.***

Karye-i Perzih sâkinlerinden Mehmed Beşe bin Ferid meclis-i şer' de karye-i mezbûre zımmîlerinden Manuk veled Solak müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki iş bu mezbûr Manul karye-i mezbûr toprağında vâki' Cihangir nâm mevzi'de iki kıt'a tarlalarım sürmüşdür su'âl olunub men' olunmasın taleb ederim deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Manuk cevâbında zikr olunan Cihangir nâm mevzi'den sürdüğü iki kıt'a tarlalar babam mezbûr tasarruf edip ve babamdan bana intikâl etmiş mülkumdür merkûm

Mehmed Çelebi'nin tarlaları değüldür deyu inkâr edicek 'udül-i Müslimînden Hanlızâde Hüseyin bey nâm el-cündî ve Monla Mehmed Hatib hâzırân olduklarında dediler ki iş bu mezbûr Manuk ile Allahverdi nizâ' edip mezbûr Allahverdi merkûm Manuk'a Bâli Beşe yetimin Cihangir nâm mevzi'de olan tarlasıyçün sürmüşsün deyu cevâb eylediğinde mezbûr Manuk huzûrumuzda ikrâr edip dedi ki Cihangir nâm mevzi'de sürdüğüm tarlalar Ferid oğlu Mehmed Çelebinindir deyu huzûrumuzda ikrâr eyledi biz mezbûr Manuk'un ikrârına şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olub kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ebubekir bin Velican

Bayram Bey el-cündî

Hasan Çavuş Divâne

Ali Beşe Bıyıklı

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.95/a.2:**

***'Attâr tâ'ifesinden bazı kişilerin Hacı Beşe adlı kişinin vergisini vermediğini idaa edip niza' ettiklerine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub 'attâr tâ'ifesinden Ömer bin Tahir ve Osman Çelebi bin Ali ve Mustafa Çelebi bin Türkçü ve Ali Çelebi ve Hacı Hakkı oğlu Mahmud ve Osman Çelebi bin Mustafa ve sâ'irleri meclis-i şer'de Hacı Beşe bin Hüseyin müvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki iş bu mezkûr Hacı Beşe bizim esnâfımızdan olub üzerimize gelen eğer 'avâriz ve nüzul ve sürsat ve sâ'ir tekâlîf gelüb bizimle ma'an vermeyub taleb eylediğimizde mezkûr Hacı Beşe ben (...) olub (...) (...) vermezim deyu nizâ' mız olmağla ba'de'l-yevm mezbûrdan 'avâriz ve nüzul ve sürsat ve sâ'ir tekâlîf taleb etmeyecek olduk ve mezkûr dahi hâlis malından on guruş tefrik edip getürüb bize teslîm edip bizlerden on guruş alub kabûl ve kabz eylediği ve hâlâ meblağ-ı mezbûru yine kendüye teslîm eylediği her sene dört guruş için getürüb bizlere verip dahi kendünün sarfına verecek olduk mezbûrdan eğer 'avâriz ve nüzul ve sürsat ve sâ'ir tekâlîflerin her birine gelürse bir akçe ve bir habbe taleb etmeyecek olduk mezbûrân meblağ-ı mezbûru taleb edersiz bize teslîm edecek

oldu dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hâcı beşe dahi tasdik edio ve on guruşa on dört guruşa kabûl eylediği ve zimmetinde olduğuna mukırr ve mu'terif olmağın mâ-vak'a kayd-ı sicil olundur tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi bin Bestam

İbrahim Çelebi bin Ramazan Beşe

Osman Çelebi Külabi

Seyyid Hüseyin bin Seyyid Hasan

Ve gayruhum

**s.96/b.1:**

***Bekir adlı kişinin Ahmet adlı kişinin kolunu bıçakla mecruh ettiğine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Ahmed bin Hakverdi sağ kolundan 'azim bıçak yarasından kan akar meclis-i şer'a gelüb taktir-i kelâm edip dedi ki Bekir bin Bakkal Ömer nâm emred iş bu sağ kolumdan bıçak ile urub beni mecrûh eyledi su'âl olunub sicil olunmasın taleb ederim deyucek nazar olunub fi'l-vâki' mezbûr Ahmed'in sağ kolunda bir yerde bıçak yarası müşâhade olunub kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Osman bin Seyyid Ahmed

Alaeddin bin Ahmed Bey

Ali bin Süleyman

Piyale bin Ahmed

Ahmed Çelebi bin Hâcı Mizan

Ve gayruhum

**s.96/b.2:**

***Mahmud adlı kişi mutasarruf olduğu mallarının nisfini kızlarına diğer nisfinde torunu Ebubekir Musa adlı kişiye taksim ve paylaşımı için Ömer Çelebi adlı kişiyi vekil tayin ettiğine dair evâ'il-i şehr-i Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Çal sâkinlerinden Mahmud Şeyh bin Hanlu Şeyh nâm kimesne karye-i mezbûrede vâki' mutasarrıf olduğu bi'l-cümle evlerinin ve bağlar ve bağçe ve toprakları ve öküz ve inek ve merkeb ve tecemmülât-ı hâne ve âsiyâb ve intikâli ve tarla ve at ve her ne var ise bi'l-cümlesini ve nukûd ve zimemin nısfını kızları olan Gülbeşe ile Fatıma'ya verip ve nısf-ı âheri dahi torunu olan Ebubekir Musa nâm torununa verip sicil olunmasıçün iş bu Ömer Çelebi bin Baba Rauf nâm kimesneyi vekil ettiğine Monla Ebubekir bin Burak ve Monla Hakkı bin Ali nâm kimesneler şehâdet edip ve mezbûr Ömer Çelebi dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Kürtüncü

Ömer bin Kürtüncü

Mehmed Çelebi bin Hâcî Abdulkerim

Osman bin Osman

Mustafa bin Hakkızâde

Ve gayruhum

**s.96/b.3:**

***Mahmud Şeyh adlı kişi tecemmülâtı malından nısfını kızlarına sair nısfını da torununa hibe ve temlik ettiğine dair evâ'il-i şehri Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Çal sâkinlerinden olan Mahmud Şeyh bin Hanlu Şeyh nâm Şeyh tarafından bu husûs için Monla Ebubekir Burak ve Monla Hakkı bin Ali nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Ömer Çelebi bin Baba Rauf meclis-i şer' de mezkûr Mahmud Şeyhin oğlu olan Musa nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki müvekkilim mezbûr Mahmud Şeyh karye-i mezbûrede vâki' olub mutasarrıf olduğu hudûdu ma'lûm olan evleri içinde olan tecemmülât-ı hânesiyle ve esbâb ve intikâliye ve bundan ma'âda evleri önündeki bağçenin zirâ'at olmuş tarlasıyla ve Ali bağında olan (silik) usta Palazda olan (...) tarladan ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresinden hissesin ve derebaşında olan sığırlardan hissesin ve sarıkayada olan elmadan ve bağından hissesin ve Sahiblerde olan bağdan hissesin ve kuru elmalık tarlasında olan hissesin ve Mehmed Bey yerindeki tarladan ve elma ve armuddan hissesin ve söğüd başındaki tarladan hissesin ve Sakalıda olan tarladan hissesin ve

bende olan sulu ve susuz tarlalardan hissesin ve bunlardan gayrı öküz ve inek ve merkeb ve at ve katır ve ufak davar ve terike her ne var ise ve dışra ve (...) bu zikr olunan şeylerin nısfını mezbûr Mahmud Şeyhin sulbiye kızları olan Gülbeşe ve Fatıma'ya hibe ve temlik ve teslîm edip ve mezbûretân dahi alub kabz edip ve nısf-ı âheri dahi iş bu mezbûr Musa'nın oğlu olub torunu olan Ebubekir'e hibe ve temlik ve teslîm edip mezkûr Ebubekir sagir olmağla babası mezbûr Musa velâyeten alub kabûl ve kabz eyledi sâlifü'z-zikr olunan emvâl ve (...) (...) ve bağ ve bağçeler ve tarlalar ve davar ve ufak davar ve (silik) ve terike ve evler ve tecemmülât-ı hâne ve esbâb ve intikâl ve miz'ân ve (...) bi'l-cümlesin nısfı mezbûretân Gülbeşe ile Fatıma'nın ve nısf-ı âheri mezkûr Ebubekirin olub müvekkilim mezbûr Monla Kethüdâsı mezbûr 'alâkası kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâlarıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsunlar dedikde mukırr-ı mezbûr Ömer Çelebi'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûrûn dahi oğlu mezbûr Ebubekir tarafından velâyeten ve mezbûretân Gülbeşe ve Fatıma taraflarından dahi vekâleten tasdik ve kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fi evâ'il-i şehri Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Kürtüncü

Ömer bin Kürtüncü

Osman bin Osman

Mustafa bin Hakkızâde

Mehmed Çelebi bin Hâcî Abdulkerim

Hasan Çelebi bin Abdurrahman Çelebi

Mustafa bin Hâcî Hasan

Osman Bey (...)

Şan veled Çallı

Delü Ali Çallı

Uğurlu Çallı

Hâcî bin Mehmed

Pir Ahmed bin Karzî

Ve gayruhum

**s.97/a.1:**

***Zeynel karyesinde vâki' hali kalan bir toprak parçasının tapuya verilmek istenmesinin talebine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki havâss-ı hümâyûn karyelerinden karye-i Zeynel sâkinlerinden Şah Hüseyin Karayılan ve mehmed bin Seydi nâm kimesneler meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dediler ki karye-i mezbûr toprağında vâki' bir kütük ki bir haddi Ümmet Ali'nin tarlasının ortasında olan depe (..) varınca ve bir haddi kıyye ve bir haddi tepegöz tarlası sünuru bu hudûd ile mahdûd olan kütük bir müddet-i medîd ve zaman ba'îdden hâlî ve mu'attal kalub tapuya müstehakk ve verilmek evlâ ve enfa' olmağın biz tapuya verilüb ve resm-i tapu kânûn üzre alınıb yedimizde mûmzâ ve memhûr tapu tezkiresi verilmişdir mücebince kibel-i şer'den dahi hüccet taleb ederüz deyu ibrâz edip nazar olundukda mazmûn-ı temessük mezbûrân Şah Hüseyin ve Mehmed Bey takririne muvâfık ve mutâbık görüldükden sonra tapu temessükü sicile kayd olunub hüccet verildi tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâcî Beslik

Hâcî Kethüdâ bin Cano

Ali Ağa Ferd

Osman bin Mehmed

Kanber Bey bin Kara Bekir

Kızar Veli Bey el-cündî

Ve gayruhum

**s.97/a.2:**

***Bir borç tesciline dair evâ'il-i şehr-i Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Ebu Tahir nâhiyesinde vâki' Eriklü nâm karye sâkinlerinden Ahmed bin Ahme d meclis-i şer'de Kal'a-i Harperut sâkinlerinden İbrahim Çelebi bin Mehmed Kethüdâ müvâcehesinde bi't-tav' ve'r-ızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûr İbrahim Çelebi 'ye kırk yedi buçuk riyâli guruşu tarih-i kitâbdan on dört aya varınca va'demiz olmuşdur mukâbelesinde karye-i mezbûrede vâki' tasarruf eylediğim mülk toprağımı ve evlerimi ve bağ ve bağçemi yanında rehin vaz' eyledim ve hem merkûm Osman Çelebi devr-i vekil eyledim ki va'de tamamında meblağ-ı mezbûr olan kırk yedi buçuk riyâli guruşu verecek deynimi bi't-tamam verip edâ etmeyecek olursam

mezbûr Osman Çelebi bâlâda zikr olunan topraklarımı ve evlerimi ve bağ ve bağçeni bey' edip edâ edecek oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve vekâlet-i merkûmeyi mezbûr Osman Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi Börekçizâde

Mehmed Çelebi Kapucuzâde

Ebubekir bin Usluczâde

Mustafa Çelebi bin Hâcı Bostan

Ve gayruhum

**s.97/a.3:**

***Mahsullerden ve zahirelerden hasıl olan altı bin akçenin mirliva olanlara teslimine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Hasan ve Câmî'-i kebîrin mütevellîsi olan Ali çelebi bin Bayram nâm kimesne meclis-i şer'de el-Hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi bin Velican müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki hâlâ yedimizde olan (silik) ve sûret-i defter mücebince altı bin akçe bahâ-i galâl ve bağât akçesi dahi her ne olursa cümlesini müteveffâ-yı mezbûr Ali Çelebi ma'rifetiyle ma'an cem' ve tahsil edip mirlivâ olanlara teslim edecek olduk mezkûr Seyyid el-Hâcc Ebubekir Çelebi'nin aslâ 'alâkası olmayub her işi mirlivâ olanlara biz edâ edecek olduk dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr el-Hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Sinan

Ebubekir Efendi

Mirza İbrahim subaşı

Monla İsmail el-hatib

Seyyid Hüseyin nakibü'l-eşrâf

Monla Hasan Mü'ezzin

Zâkir Çelebi bin Mehmed Ağa

Ve gayruhum

**s.98/b.1:**

***Diyarbakir’de yeniçerilerin ulufeleri için buğday ve arpa talebine dair evâ’il-i şehri Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki hâlâ mahrûsa-i Diyarbakir’de sâkin olan dergâh-ı ‘âlî yeniçeri kâtibi olan Ömer Efendi meclis-i şer’de kasaba-i Harperut’da vâki’ havâss-ı hümâyûn zâbiti olan fahru’l-âşiyân Ebubekir Efendi müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mahrûsa-i Diyarbakir’de olan yeniçeriler mevâcibleri için yedimde olan hazine tezkiresi ve divân temessükü mücebince on bin kile buğday ve on bin kile arpayı talep eylediğimde mumâ-ileyh Ebubekir Efendi zikr olunan tezkiyeyi havâss-ı hümâyûn karyelerini iltizâm eden âdemlerden tezkireleri mücebince bana havâle edip ben dahi kabûl eyledim deyu ikrâr etmeğin mâ-hüve’l-vâki’ müşârün-ileyh Ebubekir Efendi talebiyle ketb olundu ber-sebil-i temessük yed-i tâlibe vaz’ u def’ olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fi evâ’il-i şehri Saferi’l-mu’azzam li-sene isnâ ve erba’in ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Ömer Çelebi Subaşı

Mustafa Beşe Serdar

El-Hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi

Musa Çelebi bin Abdurrahman Çelebi

Kasım Çelebi bin Mehmed Ağa

Monla İsmail el-hatib

Hüseyin Beşe bin Şeyh Mehmed

Abdurrahman Çelebi Kapucuzâde

Ve gayruhum

**s.98/b.2:**

***Havassı humayyun karyelerinde iltizam eden neferlerdenon bin kile buğday ve on bin kile arpayı havale ettiklerine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut’da vâki’ havâss-ı hümâyûn zâbiti olan fahru’l-âşiyân Ebubekir Efendi meclis-i şer’de yeniçeri kâtibi olan Ömer Efendi müvâcehesinde



ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mumâ-ileyh Ömer efendi havâss-ı hümâyûn karyelerini iltizâm eden âdemlerden on bin kile buğday ve on bin kişe şa'ir havâle eyledim müşârün-ileyh dahi kabûl eyledi zikr olunan tezkiyeden (...) olmayub bâki kalıp noxsânımı teknil edecek oldum dedikte mumâ-ileyh Ömer Efendi dahi tasdîk edip ketb olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.98/b.3:**

***Mardik adlı zimmî ve karındaşı Osman arasında babalarından intikal eden mallarda ki anlaşmazlığa dair hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut zimmîlerinden Mardik veled Serkis meclis-i şer' de karındaşı olan Osman bin Abdullah müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki babamızdan irs-i şer'le intikâl edip yedinde olan evlerden ve tecemmülât-ı hânedan ve sâ'ir şeylerden hissemi bana vermez su'âl olunsun dedikte gıbbe's-su'âl mezbûr Osman cümle malımızı taksim eyledik birbirimizde 'alâkamız kalmamışdır deyucek mezbûr Mardik inkâr edicek altuncu Hafar ve Merkeri veled Aril nâm zimmîle hâzırân olduklarında dediler ki mezbûrlar birbirinden cümle malların tefrik edip aslâ ve kat'a 'alâkalrı kalmadı hemen borcumuz vardır deyu mâbeynlerinde bir dam kaldı ki borca verilüm deyu damdan gayrı birbirinde 'alâkaları kalmadı deyu şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Beşe Boşnak

Mustafa Mizan bin Piyale Bey

Mehmed bin Nasuh

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.98/b.4:*****Şuf'a hakkına dair evâ'il-i şehri-i Saferi 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden İbrahim bin Pirbaba meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i Harıklı nâhiyesinde vâki' sünûru bağırma muttasıl olub bir kıt' a mülk bağırn Ebvad nâm kimesnenin menkûhası âhere bey' eylemiş istimâ' eylediğim gibi (...) şerâ'itiyle şuf'a döndüm sicil olunmasın taleb ederim dedikde mezbûrun şuf' alığı kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri-i Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Berber Osman bin Garib

Üstad Hasan Hicâzî

Ve gayruhum

**s.103/a.1:*****Bir boşanma davasına dair 1042 tarihli hüccet.***

fâriğ olub ve hem bana iki guruş dahi verüb ben dahi mezbûreyi talâk-ı selâse ile talâk verip ecr eyledim ba'de'l-yevm benim mezbûrede ve mezbûrenin bende aslâ ve kat'a 'alâkamız kalmadı dedikde mezbûr (...) dahi mezbûrun ikrârını tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Küçük Ağa

Mahmud Beşe Arab Ağa

Hoşger Yusuf

Mehmed Çelebi bin Abdullah

Serrac Ali Çelebi

Mehmed Çelebi Sağmanlı

Ve gayruhum

**s.103/a.2:*****Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Aluc zımmîlerinden olub sâbıkâ Sinan efendinin murâba'ası olan Hazruk veled Karacak nâm zımmî meclis-i şer'de fahru's-sâdât Es-seyyid Hüseyin

Efendi tarafından Es-seyyid Mehmed Çelebi müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mumâ-ileyh Hüseyin Efendi yirmi beş riyâli guruş zimmetimde verecek deynim olub meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde Mustafa Çelebinin yanında olan mülk bağım ile karye-i mezbûrede olan bağ ve bağçe ve evlerimi ve topraklarımı ve tecemmülât-ı hâne ve her ne var ise bi'l-cümlesini rehin vaz' edip ve hem kendüye murâba'a dahi olduğum (...) zirâ'at ettiğim bi'l-cümle 'amele ve eğer buğday ve arpa ve neccar ve (...) her ne var ise kendüye zirâ'at edip dahi üzerinde 'öşr çıkdıktan sonra münâsafa üzre taksim edecek oldum zikr olunan (silik) bağının her ne (...) nısfı benim ve nısf-ı âheri müşârün-ileyhin olub mumâ-ileyh hakk benim (...) olmayacak oldu ne zaman murâba'a ile (...) zikr olunan yirmi beş guruşu edâ edip fekk-i rehn oldum dedikde merkûm Seyyid Mehmed Çelebi dahi vekâleten tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Çelebi bin Fahrullah

Mustafa Çelebi bin (silik)

Es-seyyid Mehmed Çelebi bin Mir Çelebi

Pir Mehmed Bağbancı

Abdurrahman bin Halim

Ve gayruhum

**s.103/a.3:**

*Bekir Bey adlı kişinin vergi akçelerini toplarken fazla topladığı akabinde reayanın bu kişiyi dava etmelerine dair evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut'da vâki' havâss-ı hümâyûn karyelerinden Meşin ve Mürtek ve Kesrik ve Ağılı ve Serseri ve sâ'ir karyeler re'âyaları 'umûmen meclis-i şer'a gelüb şöyle i'lâm-ı hâl eylediler ki hâlâ havâss-ı hümâyûn emîni olan Bekir Efendi anbara getirdiğimiz terkeden müdd başıba beş kile noksan götürüb ve bağân akçe cem' ettikde her bir guruşu on bir şâhi ve hidmet ve havâlelik alub ve bağ olmayan karyelerden dahi cebren sekiz ve on guruş alub ve âdemleri uçladığı karyelerden hizmetinde iki buçuk kile şihnelik alub ve müdd başına iki kile (...) alub verdi ki bundan gayrı (...) karyemizden düstûr-ı mülk akçesi sekiz guruş alub ve bir guruş dahi hizmet alub ve dört aydır ki emîn-i merkûm gelmişdir dört okka zahîre almışdır ve sene-

i sâbıkda ispençe akçesinden bu sene nefer başına beş şâhî ziyâde alub ve bunlardan gayrı karye-i Kesrikde iki zımmî toprak altında kalub (...) hâkim bu husûsa bir akçe almaya deyu elimizde emr-i şerif verip emin-i mezbûr ta'at etmeyüb cebren yetmiş gurusumuz alub ve hem mumâ-ileyhin yedinde olan külli gurusu tamgalayub kendüsü ziyâde edip muhtesib olan Hüseyin Beşe ben küllisin tamgalamadım deyub ve mukaddemâ emin olan Hâcî İbrahim subaşı anbar başına geen bir kimesneden aslâ terki almayub ve emin-i mezbûrun âdemleri anbarda yarım kile terki alduğundan ma'ada yedinde bâki kalan terkimizi bizlere vermeyüb âdemleri alub sâbık emin olan müşârün-ileyh İbrahim subaşı (...) ve (...) deyu bizlerden noksan akçesi almayub ve Teklik re'âyâsın gelüb hâlâ eminin kethüdâsı yanına gitmekle çıkıb bizlerden hizmetden ma'ada on sekiz gurus noksan akçesi aldığın deyub ve karye-i Hamidi re'âyası dahi on bir gurus noksan akçesi aldı deyüb ve karye-i Aluc re'âyası dahi yirmi gurusumuz aldı deyub ve karye-i Harsık re'âyası dahi eminin kethüdâsı Yusuf Ağa noksan akçesi deyu on üç gurusumuz aldı bu âna dek gelen eminler böyle zulm etmişdi mumâ-ileyh Bekir Efendi ile da'vâmız vardır şer'-i şerîf ihzâr olunsun dediklerinde kibel-i şer'den muhzırbaşı ve kethüdâ yeri Piyale Bey tarafından Ali Bey ve Veli Bey (silik) varub müşârün-ileyhi şer'a da'vet eylediklerinde ben şer'a varmazum deyub gelmeyüb ve ta'at-i şer'a edip gelmediği mezbûrûn re'âyâlar talebleriyle ketb olundu ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edineler tahrîren fi evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderri's Mehmed Efendi

Seyyid el-Hâcc Mustafa Beşe

Küçük el-Hâcc Mustafa Beşe

Piyale Bey Kethüda yeri

Halil Bey bin Hâcî Bey

Hasan Bey bin Hüseyin Ağa

Abdurrahman Beşe bin İskender

İbrahim Subaşı (...)

Ali Beşe bin Nasuh

Mehmed Bey el-cündî

Mevlûd Bey bin Mehmed Bey

Ali Bey el-cündî

Mustafa Beşe Serdar

Ve gayruhum

**s.104/b.1:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Serseri'den Artevun veled İkob nâm zımmî meclis-i şer' de Küçük Ağa bin Kanber müvâcehesinde ve oğlu olan Emruk mahzarında ikrâr edip dedi ki iş bu Küçük Ağaya kırk dört riyâli zimmetimde verecek deynimiz olup ve birbirimize kefil-i bi'l-mâl olup ve torunum olan İkob dahi kefil-i bi'l-mâl olup ve karye-i mezbûrede olan evlerimizi ve bağ ve bağçe ve öküz ve inek ve merkeb ve topraklarımız rehin vaz' eyledik ve hem mezbûra murâba'a dahi olundu ki (...) zirâ'at edersüz mezbûr verip (...) (...) verip münâsafa üzere taksim edecek olduk ve mezbûr dahi gayri ikrârıyla zirâ'at edecek merkûm Küçük Ağanın hissesin verecek olduk ne zaman murâba'alıktan çıkarsuz kırk dört guruş verip fekk-i rehn edecek olduk dediklerinde merkûm Küçük Ağa dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud Eşekçi

Cuma Habbaz

Serrac Ali Bey

Abdullah Na'iband

Hasan Bey (...)

Terakik Vartan

Keşiş Dirik

Ve gayruhum

Budur ki Mahmiyye-i Diyarbekir'de sâkin olan

**s.104/b.2:**

***Hisar adlı karyede Halife Ağa ve Ali adlı kişiler arasındaki bir bağın şuf'a hakkı talebi ve tasarrufundaki anlaşmazlığa dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki sâbika Harperut kazâsına tâbi' Hisar nâm karyeden olup hâlâ Mahmiyye-i Diyarbekir'de sâkin olan Halife Ağa bin Sübhanverdi meclis-i şer' de Ali bin Burce Ali nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i

mezbûrede vâki' babamızdan irs-i şer'le intikâl edip hudûdu ma'lûme olan bağımın nisfini iş bu mezbûr zabt ve tasarruf edip ve benim zikr olunan bağımıun kurbunda olan Nizameddin bağını ve Cüнди bağını mezkûr Ali iştirâ edip ikisine dahi ben şüf'am ve şüf'a dahi duttum hâlâ gelüb zikr olunan Nizameddin ve Cüнди bağlarının şüf'am tarikiyle taleb edip ve yine mezbûrun yedinde olan babam bağımın nisfini dahi taleb edip ve mezkûr Ali dahi sâlifü'z-zikr olan bağın nisfi babandan iştirâ eylemişim deyub birbirimizle nizâ'mız olmağla mâbeynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhasamât-ı şedîdemiz olmağla muslihun tavassut edip mezkûr yedinde olan babam bağını bana verip ben dahi zikr olunan Nizameddin bağını ve cüнди bağını şüf'adan (...) ferâgat eyledim ve cüнди bağında olan benim hissemi eğer açmaya ve suvarmaya verecek olub ba'de'l-yevm mezbûrun babam bağından 'alâkası olmayub ve benim dahi sâlifü'z-zikr olan Nizameddin bağında ve cüнди bağında min-ba'd nizâ'm kalmadı ve benim mezbûrda ve mezbûr Ali'nin bende birbirimizle nizâ'mız kalmayub kat'-ı 'alâka ve faslı husûmet olduk ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûrlar için birbirimizle bir dahi bir tarikle da'va ve nizâ' edecek olursak 'inde'l-hükkâm ve'l-ikrâm mesmû'a ve makbûle olunmaya dedikde mukırr-ı mezbûr Ömer Ağa'nın vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Ali dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât Es-seyyid Hüseyin Efendi

Es-seyyid Mehmed Çelebi bin Veli Çelebi

Mehmed Bey Çallı

Seyyid Hasan Çelebi Nakibü'l-eşrâf

Budak Hamza

Seyyid Nizameddin bin Seyyid Mehmed Çelebi

Hasan bin Halil

Ve gayruhum

**s.105/a.1:**

***Sagire bir kız çocuğu için nafaka ve kisve talebine dair evâsıt-ı şehr-i Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Ziyat binti Yusuf Hatun meclis-i şer'a gelüb bundan akdem vefât eden oğlum Hasan'ın bir sagire kızı kalıb gâyet ile

nafaka ve kisveye zarûreti vardır kibel-i şer' den nafaka ve kisve talep ederiz dedikde tarih-i kitâbdan beher yevm kendim malından altışar akçe nafaka ve kisve takdir oldukdan sonra vakt üzre istidâneye dahi izn verdiği kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Burak bin Hamza

Ali bin Küli

Mustafa bin Hasan

Bekir bin Cafer

Bali

Ve gayruhum

**s.105/a.2:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Hasanbey sâkinlerinden olub sipâh tâ'ifesinden Musa Bey bin Abdullah nâm el-cündî meclis-i şer' de Hasan Çelebi bin el-Hâcc Sultan müvâcehesinde takrir-i da'va edip dedi ki iş bu mezbûr Hasan çelebide iki yüz riyâli gurus alacak hakkım vardır su'âl olunub sicil olunması matlûbumdur deyucek gibbe's-su'âl mezbûr Hasan Çelebi dahi mukırr olub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Piyale bin Abdullah

Kasım bin (silik) Mustafa bin Hasan

**s.105/a.3:**

***Bir hırsızlık vakasına dair evâhir-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Salarih sâkinlerinden Oruc ve Cebeci Mustafa Beşe ve Mustafa Çelebi bin Mehmed nâm kimesneler Çemişkezek kazâsına tâbi' Kiriz nâm karyeden İsa bin Kanber ve karındaşı Küçük nâm kimesneleri hâlâ müsellemler olan Piyale Bey tarafından Veli Bey şer'a ihzâr ve mahzarlarında mezkûr Oruç takrîr-i da'va edip dedi ki iş bu mezbûrân İsa ve Küçük geçmiş gece karye-i mezbûrede benim penbemi serika ederler iken mezbûrân Mustafa Beşe ve diğer Mustafa ve sâ'ir karye halkı ile üzerlerine varub mezbûrları tutup ellerinden pâylarından ve okların ve hançerin aldık su'âl olunsun

dediklerinde gıbbe's-su'âl mezbûrân İsa ve Küçük ikrâr edip dedileri ki fi'l-vâki' geçen gece mezkûr Oruc'un penbesini serika ederken mezbûrân âdemler üzerimize gelüb bizi tuttular dediklerinden sonra mezbûrân size kim kılguz oldu deyu su'âl oldukda Hüseyincan Ağanın hizmetkârının karındaşı İsa nâm kimesne kılguz oldu dedikde mezkûr Oruc dedi ki sol koluma hançer ile urdu deyucek mezkûr Küçük mezbûr Oruc'a hançer ile ben vurdum deyu ikrâr etmeğin mâ-hüve'l-vâki' mezbûrdan Oruc ve Mustafa Beşe ve diğêr Musrafa ve sâ'irlerin talebleriyle ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Efendi Kadı-i Pertek

Abdi Meram Piyale Bey

Ferruh Bey el-cündî

Mehmed Efendi Sağman kadısı

Piyale bin Abdullah

Kenan Çelebi Meram Hâcı Bey

Mustafa Beşe bin Hasan

Ve gayruhum

**s.105/a.4:**

***Bir borç tesciline dair evâhir-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Hamidi sâkinlerinden Mehmed bin Abdullah meclis-i şer' de Hüseyin bin Seyyid Hasan müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûr Hüseyin'e yirmi riyâli guruşu tarih-i kitâbdan sene tamamına varınca va'de ile verecek deynim olub mukâbelesinde karye-i Ali 'akârında vâki' ma'lûmü'l-hudûd olan bağımı yanında rehn vaz' eyledim ve hem oğlum Şevket ile ma'an kefil-i bi'l-mâl olub dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârımı mukarrun lehu'l-mezbûr Hüseyin dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Barikoğlu

Ömer bin Keresteci

Pir Halil Mizar



Hâcî Mehmed bin Es-seyyid Hasan

Ve gayruhum

**s.106/b.1:**

*Emirhan adlı kişi Tatağda karyesinde vaki' bir kıt'a tarladan karındaşı ile müşterek olduğu hissesini Yahya Bey kişisine sattığına dair evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Karye-i Tatağdan Emirhan bin Ali Çelebi meclis-i şer' de karye-i Kermeri'den olub sipâh zümresinden Yahya Bey bin İmam Kulu Ağa nâm cündî müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki karye-i Tatağda vâki' Sahilgöl demekle ma'rûf olub karındaşlarım ile müşterek olan bir kıt'a tarladan bana aid olan üç hisseden bir hissemi bi'l-cümle iş bu merkûm Yahya Bey'e on iki riyâli guruşa bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan tarlada 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûr Emirhan'ın vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Yahya Bey dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Bey bin Abdullah

Yeniçeriden Osman Bey bin Hüseyin

Mir Sinan Ali

Vasil bin Nefs

Hasan bin Abdullah

Hüseyin Hân bin Şahsuvar

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.106/b.2:**

*Havassı humayyun zabiti Bekir Efendi'nin adamlarında Berekan subaşı kişisi Muslu Bey çiftliğini basıp hamile menkuhasını yaralayıp öldürdüğüne dair evâst-ı şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub sipâh tâ'ifesinden Muslu Beyin 'abd-ı memlûku olan Piyale bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer' de hâlâ havâss-ı

hümâyûnum zâbiti olan Bekir Efendi âdemlerinden Berekân subaşı müvâcehesinde ve Harperut'da kethüdâ yeri olan Piyale Bey ve yeniçeri serdârı Mustafa Beşe mahzarlarında takrîr-i da'va edip dedi ki iş bu mezbûr Berekân subaşı merkûm Muslu Beyin çiftliği olan Suner nâm karyeye varub evin basub menkûham olan hâmile Fatımayu kılıç ile muhkem darb edip darbindan ikinize sâhib-i firâş olub (...) vaz' edip ikisi ma'an vefât eylediler su'âl olunub sicil olunmasın taleb ederim deyucek gıbbe's-su'âl mezbûr Berekân cevâb verip dedi ki sâdık-ı mezbûr Bekir Efendi ispençe ve bağât teslimine beni karye-i mezbûreye gönderüb ben dahi varub mrkûm Muslu Beyin zikr olunan çiftliğine vardım lakin mezbûre Fatımayı darb etmedim deyu inkâr edicek 'udûl-i müslimînden Kanber bin İdris ve Osman bin Küçer Bey nâm kimesneler hâzırân olduklarından dediler ki biz karye-i mezbûrede soğan çıkarır idik bir feryâd üzre geldik vardık gördük ki mezbûr Berekân merkûm Muslu Beyin havlısı altından kılıç dürüb mezbûr Piyâle'nin menkûhası mezbûre Fatıma'nın arkasına urur idi biz gördük dahi ol-darbindan iki (...) hâmil-i firâş ikisi ma'an vefât eylediler bu husûsa şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkîye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra mezbûrân şâhidlerin keyfiyyet-i halleri su'âl olundukda Hasan bey ve Veli Bey ve Ali Bey nâm cündîler dediler ki mezbûrân Kanber ve Osman sâlih ve dindâr ve kendü hâllerindedir deyu haber vermeğin mâ-hüve'l-vâkı' mezbûr Piyale Bey talebiyle kayd-ı sicil olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri-i Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Bey el-cündî

Halid Bey el-cündî

Bekir Bey el-cündî

Ali Bey el-cündî

Veli Bey el-cündî

Hüseyin Beşe Boşnak

Türkad bin İbrahim

Ve gayruhum

**s.106/b.3:**

***Bir alacaklının alacağını aldığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut zımmîlerinden Şamir veled Kolcan nâm zımmî meclis-i şer' de karye-i Hasbey zımmîlerinden Malcan veled Torik nâm zımmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mezbûr Malcan'da benim ve babamın alacak hakkı olmağla bi't-tamâm ve'l-kemâl (...) var ise aldık haklaşdık ba'de'l-yevm mezbûr Malcan'da bir akçe ve bir habbe alacak hakkımız kalmayub kat'-ı 'alâka olduk dedikde mukırr-ı mezbûrun asâleten ve vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Malcan bi'l-müvâcehe tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Frank veled Heksek

Kirman veled (silik)

Ebuk Leblebici

Osman bin Abdullah

Mustafa Beyzâde

Ve gayruhum

**s.107/a.1:**

***Veli Beşe adlı kişi Attarlarda vâki' bir adet dükkânını Hacı Mustafa kişisine yüz üç riyali guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub yeniçeri zümresinden Veli Beşe bin Hacı Hakkı nâm râcıl meclis-i şer' de Kal'a'dan Hacı Mustafa bin Hacı Mahmud müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki Attarlarda vâki' bir tarafı Molla Ömer ve bir tarafı Şeyh Usta Ali ve bir tarafı sûk-ı sultani bu hudûd ile mahdûd olan bir bâb dükkânını bi'l-cümle iş bu merkûm Hacı Mustafa'ya yüz üç riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan dükkânda min-ba'd 'alâkam kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hacı Mustafa dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Haydar Çelebi bin Zülfikar

Mahmud Çelebi bin Hacı Mehmed

Seyyid Hüseyin bin Seyyid Hasan

Bali Beşe bin Mehmed

Seyyid Yusuf bin Ramazan  
 Hâcı Bali bin Mustafa  
 Ve gayruhum

**s.107/a.2:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Sile sâkinlerinden Musa bin Şahkulu meclis-i şer' de Hâcıbeşe binti el-Hâcc Himmet nâm hatun tarafından üğey oğlu olan Osman bin Osman müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki mezbûre hatuna on beş riyâli gurus verecek deynim olub mukâbelesinde kendüye murâba'a oldum ki tohum mezbûre hatun verip ve öküz ve inek ve merkeb ve toprak benim olub harman zamanı 'öşr çıkdıktan sonra eğer buğday ve arpa ve daru ve sâ'ir hubûbât bi'l-cümle münâsafa üzre taksîm edecek olduk dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Osman dahi vekâleten tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Mehmed Beşe bin Abdulkadir  
 Mustafa Çelebi bin Velibâli  
 Mustafa Alemdar  
 Hasan bin Hüseyin  
 Ve gayruhum

**s.107/a.3:**

***Bir vekil ve bir vasi tayinine dair evâhir-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Zorgediği sâkinlerinden olub bundan akdem Diyarbekir yolunda maktûl olan İsmail bin Kulavuz nâm maktûlün sulbiye yetimi Safiye'nin ahvâlini zabt ve emvâlini hıfza bir vasîden lâbüdd olmağın kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan fahru'l-âşiyân Büyük el-Hâcc Mustafa Beşe zikr olunan vesâyete tâlib olmağın kibel-i şer' den vasî nasb olunub ve mumâ-ileyh dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ettikten sonra maktûl-i mezbûr İsmail'in dahi Güher binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer' de müşârün-ileyh Büyük el-Hâcc Mustafa Beşe mahzarında takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem Abdullah Bey vefât ettikde karye-i mezbûre ağası Ali Bey müteveffâ Abdullah Beyin ze'âmeti husûsuyçün zevcim mezbûr İsmaille cebren getürüb

mezkûra verip Diyarbekir'e gönderüb bunda maktûl olub zevcim mezbûrun da'vâsına ve (..) husûsunca mumâ-ileyhi vekil eyledim dedikde müşârün-ileyh Hâcî Bey vekâlet ve vesâyeti kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' kayd olundu ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fi evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderriş Mehmed Efendi

Monla Ebubekir bin İsmail

Osman Çelebi bin Gülali Kethüdâ

Monla Yusuf bin Burak

İbrahim Çelebi bin Hâcî Bekir

Ve gayruhum

**s.107/a.4:**

***Bir alacaklının alacağına aldığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Harmanak zimmîlerinden Artevir veled Meklik nâm zimmî meclis-i şer' de Davud Beşe bin Abdullah tarafından Mahmud Çelebi bin Hâcî Hüseyin müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki mezbûr Davud Beşe'ye kırık dört guruş zimmetimde deynim vardır ve benim karye-i mezbûrede vâki' Çırıkoglunun yanında Marufoğlu demekle ma'rûf olan topraklarını ben bir mikdar akçe verdim Mahmud Beşe zabt eder deyu nizâ'mız olmağla muslihun tavassut edip mezbûr Davud Beşe zimmetinde olan kırık dört guruşdan fâriğ olub ve ben dahi zikr olunan Marufoğlu yerlerinden fârğ olub ba'de'l-yevm birbirimizde 'alâkamız kalmayub fasl olduk dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mahmud dahi vekâleten tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Mehmed Çelebi bin Mir Çelebi

Ömer Beşe bin Sübhânverdi

Mahmud bin Abdurrahman

Hasan bin Mehmed

İbrahim bin Abdullah

Hasan bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.108/b.1:**

***Harperut kasabasının Mizan Mahallelerinde vaki olan bazı evlerin kişiler arasında icariye parası ve icariyesi hakkında oluşan anlaşmazlığa dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i (boş) sâkinlerinden olan Kurd bin Kurder nâm kimesne tarafından bu husûs için müseccel vekili olan Halil Beşe bin Arab Beşe nâm râcil meclis-i şer' de Kamil ve Mustafa ibni Kürdi nâm kimesneler müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem Sübhanverdi nâm kimesne müvekkilim mezbûr Kurd'da Mizan Mahallesinde vaki' olub hudûdu ma'lûm olan evlerini seksen beşden icâreye verip elli guruşu alub aher diyâra gidip iş bu mezbûrân Kamil ve Mustafa zikr olunan evlere ve mezkûr yerler evlâdın olub vakf edip icâreye verilsün demeyüb mezbûr Sübhânverdi icâreye verdiği sahîh değildir deyu fetevâ-yı şerife götürüb zikr olunan evleri müvekkilim mezbûreden alub hâlâ ben dahi zikr olunan evlerde müvekkilim mezbûre yirmi üç sene sâkin olub hesâb olunub bâki kalan akçesini talep edip nizâ'mız olmağla mâbeynimizde muslihûn tavassut edip zikr olunan da'vâmıza bi'l-killiye fâriğ olmak için on yedi riyâli guruşu vermek üzere 'âmil olub dahi bedel-i sulh olan on yedi riyâli guruşu mezbûrân Kamil ve Mustafa yedlerinden vekâletim hasebiyle bi't-tamam alub kabz edip sâlifü'z-zikr olunan evlerde bâki kalan akçe husûsunda bir nizâ'mız kalmayub fasl oldum dedikde mukarrun mezbûr Halil Beyin vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Kamil ve Mustafa dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl etmeğın mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa Dizdar

Usta Cuma Kassab

Yusuf Çelebi bin Abdullah

Mehmed Çelebi bin Hâcî Abdulkerim

Mustafa Çelebi bin (...)

Abdulkadir bin Hâcî Abdulkerim

Ve gayruhum

**s.108/b.2:*****Bir nafaka talebi için vekil tayinine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Rabia binti Mustafa Çelebi nâm Hatun zevci olan Osman'dan mehr-i mü'eccel ve mehr-i mu'accel ve 'iddet-i nafakasının da'vâ ve taleb ve isâl ve teslîme iş bu karındaşı Seyyid Hasan bin Seyyid Mustafa Çelebi'yi vekil ettiğine Osman Çelebi Sağmanlı Dellal Mahmud bin cündîbaşı şehâdet edip ve mezkûr dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip kayd olundur tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.109/a.1:*****Monla Mehmed adlı kişi Palancı Mehdi'den beş guruşu taleb etmesine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Monla Mehmed Palancı Mehdi'den beş guruşu taleb edip mezbûr dahi müte'ahhid olub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Subaşı

Ahmed Kerim

**s.109/a.2:*****Piri Çelebi adlı kişi Hasbey karyesinde vaki' müşterek olduğu tarlasının nısf-ı hissesini Muntazar Bey kişisine dört riyali guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Piri Çelebi bin el-Hâcc Hamza meclis-i şer'de Kal'a sâkinlerinden Muntazar Bey bin Haydar Çelebi müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i Hasbey toprağında vâki' Demirgölü kurbunda vâki' olub Güzelce Keşişden alınan Hâcî tarlası demekle ma'rûf iş bu mezbûr Muntazar Bey ile münâsafa üzre meşâ' ve müşterek olub hâlâ zikr olunan tarlanın nısf hissemi merkûm Muntazar Beye dört riyâli guruşa bey' eyledim zikr olunan bir kıt'a tarlada 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Muntazar Bey bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hasan Beşe bin Fesih Mehmed  
 (silik) Osman  
 Necib Bey el-cündî  
 Haydar Çelebi bin Şahmerdân  
 Ve gayruhum

**s.109/a.3:**

***Yakub adlı kişi Bekirme karyesinde vaki' bir kıt'a mülk bağının nısfını İbrahim Beşe kişisine on beş riyali guruşa sattığına dair evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Ebu Tahir nâhiyesine tâbi' Bekirme nâm karyeden Yakub bin Şahverdi nâm kimesne meclis-i şer' de dergâh-ı 'âli sipâhilerinden fahru'l-âşiyân Halil bin Mustafa Beşe nâm cündî tarafından İbrahim Beşe müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Hasan Çelebi ve bir tarafı Cafer ve bir tarafı İsa ve bir tarafı Ahmed bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a mülk bağımın nısfını müşârün-ileyhe on beş riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim zikr olunan mülk bağımın nısfında min-ba'd 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim dahi mumâ-ileyh Halil Bey tarafından vekâleten tasdik edip kayd olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 İbrahim Çelebi bin Küçük Hacı Bey  
 Veli Bey bin Kazaz el-cündî  
 Hasan Çelebi bin Ahmed  
 Usta Ahmed  
 Ve gayruhum



**s.109/a.4:**

***Resul Beşe adlı kişi Belender karyesinde vaki bazı tarlalarını Bekir Bey adlı kişiye altmış riyali guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut muzâfâtından Karye-i Belender sâkinlerinden olub cebeci tâ'ifesinden Resul Beşe bin Hasan meclis-i şer'de sipâh tâ'ifesinden Bekir Bey bin Büyük el-Hâcc Mustafa Beşe müvâcehesinde bi't-tav'î ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki karye-i mezbûre 'akârında vâki' iki kıt'a köy önünde (...) tarlalarını ki harıkın altı ve üstündedir bir kıt'a yol üstü küçük çayır ve bir kıt'a dahi kamış tarlası ve iki kıt'a dahi Körtepe önünde vâki' harıkın üstü ve altı ve bir kıt'a tepe-i mezbûrun ardı ve çayırı üstü büyük tarla ve tepe çayır üzerinde ince tarla ve bir kıt'a dahi bözükçe kaplar önü tarla ve bir kıt'a mantarda ve bir kıt'a şehir yolu çukur tarla ve bir kıt'a dağ eteği kıraç tarla ve bir kıt'a bağçe içi küçük tarla bu hudûd ile mahdûd olan on dört kıt'a sulu ve susuz tarlalarını ki bâdem çiftliğidir (silik) evlerim ile bir gün ve bir gece suyla iş bu mumâ-ileyh Bekir Beye altmış riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' kıldım ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır zikr oluna evlerde ve topraklarda min-ba'd 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını müşârün-ileyh Bekir dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hâcî Bayram Na'lband

Ömer Çelebi bin Babaefzâ

Hasan Beşe Boşnakî

Mustafa bin Halil Demirci

Süleyman Ahmed Muhzır

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.110/b.1:**

***İsa ve küçük adlı kişiler bir kıt'a tarlalarını suyuyls birlikte Hüseyin kişisine on adet akçeye sattıklarına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Çemişkezek kazâsına tâbî' Kiriz nâm karyeden Küçük ve İsa ibni Kanber nâm kimesne meclis-i şer'de karye-i mezbûreden Hüseyin bin Rüstem nâm kimesne müvâcehesinde her biri ikrâr edip dediler ki karye-i mezbûre toprağında vâki'

bir tarafı müşteri-i mezbûr ve bir tarafı Polad ve bir tarafı Küçük Maksud ile mahdûd olan bir kky' a tarlamızı suyuyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Hüseyin'e on aded keçeye bey' edip zikr olunan on keçeyi alub kabz edip ve bizler dahi kendüye teslim eyledik zikr olunan tarlada 'alâkamız kalmadı dediklerinde mezbûr Hüseyin dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin Ağa Abdullah

Mansur Kethüda

Nasır bin Şeyhi

Rüstem bin Ali

Ali bin Zeynel

Ve gayruhum

**s.110/b.2:**

***İbrahim ve Veli adlı kişiler müşterek oldukları bağ ve bağçelerden kendi hisselerini Hasan adlı kişiye kırk adet riyali guruşa sattıklarına dair evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Alıncak'dan İbrahim ve Veli ibni Nebi nâm kimesneler meclis-i şer' de Hasan bin Ahmed nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr edip dediler ki karye-i mezbûrede vâki' olub Efya ve Bali nâm kimesneler ile müşterek olub hudûdu ma'lûm olan kütük bağından ve emrud ağaçlarından ve kavak ve söğüd ve ceviz ağaçlardan yerlerden (...) olan nisf hissemizi bi'l-cümle iş bu mezkûr Hasan'a kırk 'aded riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledik zikr olunan kütük bağının ve evlerinin ve ceviz emrud ağaçları ve kavak ve söğüdlерinin nisfında min-ba'd 'alâkamız kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırrân-ı mezbûrân İbrahim ve Veli'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Hasan dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâcı Süleyman Kalkancı

Seyyid Hasan Haydarili

Derviş (...)

Hâcî İbrahim  
 Şaban Ağa bin Ramazan  
 Ali bin Serrac Veli  
 Ve gayruhum

**s.110/b.3:**

***Bir borş tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Alıncak'dan Veli bin Nebi meclis-i şer' de Hasan bin Ahmed müvâcehesinde ve karındaşı İbrahim mahzarında ikrâr edip dedi ki tarih-i kitâbdan bir seneye varıncaya dek mezbûr Hasan'a on beş riyâli gurusu zimmetimde verecek deynim olup karındaşım mezbûr İbrahim kefil-i bi'l-mâl olup meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde Bademliden olan olup mutasarrıf olduğu bağlarımı rehin eyledim dedikte mezbûr dahi tasdik edip ve merkûm İbrahim dahi kefâlet-i merkûmeyi kabûl etmeğin mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hâcî İbrahim Bakkal  
 Ali Bali bin Serrac Veli  
 Şaban bin Ramazan  
 Allahverdi Ağa  
 Ahmed bin Mahmud

**s.110/b.4:**

***Ağın karyesi sakinlerinden bazı zimmîlerin kardeş ve amcaoğullarıyla müşterek oldukları malların, birbirlerinden tefrik olmaları durumunda önceden paylaşılması belirlenen mallara dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki sâbık karye-i Ağın'da olup hâlâ Mustafa'nın (...) olan Dereder veled Serkis asâleten ve karındaşı Melaskil tarafından vekâleten meclis-i şer' de Kirakos veled Delinci nâm zimmî müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûr 'ammum oğlu olup yanıma götürüb mezbûru ve karındaşı İvanis'in rızâsıyla meşâ' ve müşterek eylediği cümlemiz birbirine olup (silik) edecek olduk ba'dehu tefrik olmak lâzım gelürse her ne emvâl ve emlâk ve erzâk ve davar var ise bi'l-cümlesinin nısfı benimle karındaşım mezbûr Melaskil'in olup ve nısf-ı âheri mezbûrân Kirakos ve İvanis'in olacak oldular dedikte mukırr-ı mezbûr Kirakos'un vech-i meşrûh üzre vâki'

olan asâleten ve vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Kirakos dahi tasdik ve kabûl ve merkûmeyi kabûl edip mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel (li-sene isnâ ve erbâ'in) ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Beşe Serdar

İsmail Çelebi bin Bayezid

Yusuf Bey Sipah

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.111/a.1:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut muzâfâtından karye-i Ağınlı sâkinlerinden Hokayis ve karındaşı Hacuk veled Anaberik nâm zımmîler meclis-i şer'de Halil Çelebi bin el-Hâcc Mehmed müvâcehesinde Vahi bin Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dediler ki iş bu mezbûr Halil Çelebi'ye yüz riyâli guruş verecek deynimiz olub mukâbelesinde kendüye murâba'a olundu ki tohum mezbûr verüb öküz ve inek ve merkeb ve toprak bizim olub harman zamanı 'öşr çıkdıktan sonra her ne zirâ'at edersem münâsafa üzre taksim edecek olduk ve âher kimesne ile hubûbâtdan zirâ'at edecek olursam yine mezbûr o zamanlardan ve hem evlerimizi ve öküz ve camus ve inek ve merkeb ve topraklarımızı bi'l-cümle yanında rehin vaz' edeceği lâzım olursa mezbûr Hasan zikr olunan mal ve mülk ve topraklarımızı bey' edip meblağ-ı mezbûr olan yüz guruşu edâ edecek oldu ve birbirimize kefil-i bi'l-mâl dahi olduk dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Halil Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Beşe bin Şeyh Mehmed

Osman Çelebi Dayızâde

Monla Nimet bin Fethullah

Seyyid Mevlüd bin cündî Ali

Osman Beşe bin Ahmed

Ve gayruhum

**s.111/a.2:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Es-seyyid Allahverdi bin Es-seyyid Resul meclis-i şer' de Hüseyin Beşe bin Hamza müvâcehesinde ve Üstad Hüseyin mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûr Hüseyin Beşe'ye nir ve tütün bahâsından ve nakdiyeden on beş riyâli guruşu tarih-i kitâbdan sene tamamına varınca va' de ile veredek deynim olub ve hem karye-i Meridi nâhiyesinde vâki' hudûdu ma'lûme olan bağımı yanında rehin vaz' eyledim ve hem Berber Üstad Hüseyin'i devr-i vekil eyledim ki va' de tamamında meblağ-ı mezbûr olan on beş guruşu verip edâ etmeyecek olursam mezbûr Üstad Hüseyin zikr olunan bağımı bey' edip edâ edecek oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hüseyin Beşe tasdîk ve kabûl edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Garib Osman

Hüseyin Çelebi bin Karalı Piyale Bey

Ahmed Kethüdâ Keziz

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.111/a.3:**

***Derviş adlı kişi Nurbaşı karyesinde vaki' arazilerinin nısf-ı hissesini Turhan Mehmed kişisine yirmi riyali guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Nurbaşından Derviş bin Pir Mehmed meclis-i şer' de Turhan Mehmed bin İsa müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki karye-i Nurbaşında vâki' iş bu Havik ile müşterek olub hudûdları ma'lûme olan bağ ve bağçe ve sulu ve susuz topraklarından ve havlıdan bana aid olan nısf hissemi ve hudûdu ma'lûme olan bi'l-cümle büyük evimi iş bu merkûm Turhan Mehmed'e yirmi riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim sâlifü'z-zikr olunan sulu ve susuz bi'l-cümle topraklarımın ve sulu yerin ve bağ ve bağçe ve havlının nısfında ve büyük evde min-ba'd 'alâkam kalmayub ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf

olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Turhan Mehmed dahi bi'l-müvâcehe tasdik edip kayd-ı sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
Ağırılı İbrahim Subaşı  
Davud Beşe bin Abdullah  
İbrahim bin Mehmed Bey  
Ve gayruhum

**s.112/b.1:**

***Harperut sakinlerinden Hakkı adlı kişi ile Döne adlı Hatun arasından bazı evlerin tasarrufu üzerindeki anlaşmazlığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hakkı bin Yusuf nâm kimesne meclis-i şer' de Döne binti Bilal nâm Hatun müvâcehesinde takrîr-i da'va edip dedi ki mezbûre zevcem olub hudûdu ma'lûme olan evlerden bir hisse vâlidemin ve iki hisse dahi yine vâlidemin karındaşları olan Selvi ve Hanbeyi'den alub ve bir hisse dahi Halil'den alub mülkümüdür ve iki hisse dahi Hasan ve Ardivâne'nin olub mezbûrân Hasan ve Ardivan'a mefkûddur su'âl olunub dedi ki gıbbe's-su'âl mezbûre Döne cevâb verip dedi ki zikr olunan evlerden bir bâb kış evi harâbe müşrif yerini bundan akdem mezbûr Hakkı'nın vâlidesi Hadice zevci Mustafa'ya hâl-i hayâtında bey' ve temlik ve teslim edip zevcim mezbûr fevt olub bana ve yetimlerime intikâl etmiştir mülkümüzdür mezbûrun vâlidesinin 'alâkası yokdur ve hem mefkûd olan Hasan ve Ardivane'nin dahi hisseleri yokdur deyu inkâr edicek mezbûr Hakkı'dan sıdk-ı da'vâsına muvâfik beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Hâcı Osman bin Tahirzâde ve Hüseyin Beşe bin Şeyh Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olduklarında dediler ki mezbûre hatunun yedinde olan evlerde mezbûr Hakkı'nın vâlidesi Hadice bir hisse Selvi'den alub ve bir hisse Hanbeyiden alub ve bir hisse dahi Halil'den almıştır bir hisse dahi mezbûre Hadicenin ve Hasan ve Ardivane nâm kimesneler mefkûddur ânların dahi hisseleri zikr olunan evlerin içindedir aslâ gitmemiştir biz bilirüz bu husûsa şahidiz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûre Hadice'nin hissesi sahîh olmamağın ma-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Fazîletlü Sinan Efendi  
 Emred İbrahim Subaşı  
 Seyyid Mehmed Çelebi bin Hasan Çelebi  
 Hasan Çelebin bin Hâce Mustafa  
 Hüseyin Beşe  
 Ve gayruhum

**s.112/b.2:**

*Sinan Efendi adlı kişi Kozabat nahiyesinde vaki' bazı arazi yerlerini Zağarcı İbrahim subaşıya yüz on riyâli guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harpeut sâkinlerinden olan fazîletlü Sinan Efendi meclis-i şer' de Zağarcı İbrahim Subaşı müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Kozabad nâhiyesinde vâki' Alaca nâm karye toprağında olan kümü ve yanında dört aded ağılı otlığıyla ve sulağıyla ve mer'âsıyla tevâbi' ve levâhıkıyla ki hudûdları 'inde'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûm olmağın zikr oluna kümü yanında olan dört aded ağılı ve otlığıyla ve mer'âsıyla ve sulağıyla tevâbi' ve levâhıkıyla ve otuz altı baş davarıyla yedi aded toklu bi'l-cümle iş bu müşârün-ileyh Zağarcı İbrahim Subaşıya yüz on riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim sâlifü'z-zikr olan kümü ve otlak ve sulak ve mer'â ve ağıllarda tevâbi' ve levâhıkında ve kırk üç aded davarda min-ba'd 'alâkam kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikte mumâ-ileyh Sinan Efendi'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını müşârün-ileyh İbrahim Subaşı dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hâcı Osman bin Tanırzâde  
 Hasan Çelebi bin Ece Ahmed  
 Hasan bin Osmman  
 İbrahim bin Hâcı Baki  
 Seyyid Mehmed Çelebi bin Mir Çelebi  
 Piyâle bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.112/b.3:*****Bir borçlunun borcunu ödediğine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden fazîletlü Sinan Efendi meclis-i şer' de karye-i Zaluh zimmîlerinden Mehrik nâm zimmî müvâcehesinde ve Mülkyedik Bey mahzarında takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem mezbûr Mülkyedik benim murâbi'im olub üzerinde doksan guruşum olub mukâbilinde karye-i mezbûrede vâki' tasarrufunda olan bağ ve bağçe ve topraklar ve evler ve tecemmülât-ı hâne öküz ve inek ve kütük bağı ve sâ'ir her nesi var ise bi'l-cümle rehin vaz' etmiş idi hâlâ zikr olunan doksan guruşumu mezkûr Mehrik yedinden ben alub kabz edip ve murâba'alıktan halâs olub zikr olunan rehinlerini ve sükûnlarını mezkûr Mülkyedik'e teslim eyledim mezbûr Mehrik ve Mülkyedi'de min-ba'd alacağım ve 'alâkam kalmadı dedikde mezkûr Mehrik ve Mülkyedi dahi müşârün-ileyh Efendi dahi Mehrik'in ikrârını tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.113/a.1:*****Bir borç tesciline dair evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Zaluh zimmîlerinden Mülkyedik nâm zimmî meclis-i şer' de Hasan çelebi bin Hâce Ahmed müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem mezbûr Mülkyedik nâm zimmînin fazîletlü Sinan Efendiye doksan guruş deyni kefâletim hasebiyle ben edâ edip müşârün-ileyh efendi hazretleri dahi mezbûr Mülkyediğin rehin olunan bağlarını ve bağ ve bağçeleri ve topraklarını ve söğüdlerini ve evlerini ve tecemmülât-ı hânesini öküz ve inek ve merkeb her ne ise bana teslim edip ben dahi merkûm Hasan Çelebiye olan yüz guruş deynim mukâbelesinde bey' eylediğim tarih-i kitâbdan bir aya varıncaya meblağ-ı mezbûr olan yüz guruşu mezkûr Kehrik ve oğlu edâ ederse zikr olunan bağ ve bağçe ve tarlalar ve söğüdler ve tecemmülât ve evlerini her ne rehin var ise kendüye verecek olduk ve eğer va'de tamamında meblağ-ı mezbûru mezkûr Mehrik ve oğulları vermezlerse cümlesi kendünün mülkü olub mezbûr Mehrik'in 'alâkası olmayacak dedikde merkûm Hasan Çelebi dahi tasdik edip mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf



Şuhûdü'l-hâl  
 Faziletlü Sinan Efendi  
 Seyyid Hasan Çelebi  
 Pir Beşe  
 Piyâle bin Abdullah  
 Ve gayruhum

**s.113/a.2:**

***Bir alacaklının alacağını aldığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Harperut sâkinlerinden Hasan Çelebi bin Alihan meclis-i şer' de Faziletlü Sinan Efendi mahzarında ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki bundan akdem müşârün-ileyh efendide yüz yetmiş riyâli gurusş alacak hakkım olmağla hâliyâ zikr olunan yüz yetmiş riyâli gurusşu mumâ-ileyh efendiden bi't-tamam alub kazb eyledim zikr olunan gurusşdan bir akçe ve bir habbe alacak hakkım kalmadı dedikde mâ-vak'a kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl  
 Hasan Ağa Dellal  
 Seyyid Mehmed bin Mir Halil  
 Abdurrahman Çelebi Katib  
 Hasan Halil Ecezâde  
 Piyale Muhzır  
 Ve gayruhum

**s.113/a.3:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Serseriden Derviş veled Huştekin meclis-i şer' de Ömer Ağa bin Mehmed müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki iş bu mezbûr Ömer Ağaya otuz riyâli gurusş zimmetimde verecek deynim olub meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde mutasarrıf olduğum bi'l-cümle bağ ve bağçelerimi ve evlerimi öküz ve inek ve camus ve merkeb ve topraklarımı rehin vaz' edip ve hem kendüye murâba'a dahi eyledim ki nakdi arpa ve buğday ve darı ve gilgil ve penbe ve sâ'ir hubûbât her ne zirâ'at edersem bi'l-cümle tohumunu kendü verecek oldu ve harman zamanı 'öşr çıkdıktan sonra bâkisini münâsafâ üzere taksim edecek olduk ve bu sene hubûbât (silik) bağından ekilecek olub penbe getürecek olduk ve mezbûr Ömer Ağadan gallâtı icrâ ile zirâ'at edersem mezbûr

Ömer Ağa hissesin alacak oldu ne zaman murâba'alıktan çıkarsam meblağ-ı mezbûr olan otuz riyâli gurusu edâ edip fekk-i rehin edecek oldum dedikde mezkûr Ömer ağa dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Êfgan Beşe bin Abdullah  
 Usta Ali Kahveci  
 Usta Rıfkı Beşe Berber  
 Nail Kethüdâ veled Bogos  
 Dehernâsık  
 Tahuloğlu  
 Piyale bin Abdullah  
 Mustafa bin Hasan  
 Ve gayruhum

Budur ki Kal'a-i Harperut sâkinlerinden İbrahim Çelebi bin Ali kendü asâleten ve oğlu Mahmud

**s.114/b.1:**

***İbrahim Çelebi adlı kişi Kozabat nahiyesinde vaki' bazı arazi yerlerini Mustafa Çelebi kişisine beş yüz gurusu sattığına dair evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a-i Harperut sâkinlerinden İbrahim Çelebi bin Ali meclis-i şer'de Mustafa Çelebi bin Mehmed Çelebi müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Kozabad nâhiyesinde vâki' Etrek mezra'ası demekle ma'rûf olan mezra'ada on bir tam ve iki zer'a ve iki sulu ve bir kıt'a kütük bağı ve kavak ve bağçesini üç yüz elli gurusu sulu ve susuz bi'l-cümle topraklarımı dahi suyuyla yüz elli gurusu ki cem'an beş yüz gurusu sipâhi çiftliği olmağla mezbûra bey'-i bât-ı sahîh ile mutasarıf olduğum üzre bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan mezra'ada ve evlerde ve bağ ve bağçe ve tevâbi' ve levâhıkda min-ba'd 'alâkam kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Mustafa Çelebinin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mustafa Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl edip mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Halil Beşe bin Hâcî Mehmed  
 Halil Çavuş bin Lütfi  
 Mehmed Çelebi bin İsmail  
 Mevlüd Bey bin Mehmed Bey  
 Mustafa bin Pir Baba  
 Usta Ahmed Kahveci  
 Ve gayruhum

**s.114/b.2:**

*Ali Bey adlı kişi Kozabat nahiyesinde vaki mezralarını sattığına dair 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Ali Bey bin İbrahim Çelebi meclis-i şer' de babası mezbûr İbrahim Çelebi müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki iş bu babam mezkûr Kozabad nâhiyesinde vâki' Etrek mezra'ası demekle ma'rûf mezra'sını evleriyle ve kütük bağıyla ve kavak bağçesiyle ve topraklarıyla bi'l-cümle Mustafa Çelebiye bey' edip zikr olunan mezra'ada aslâ ve kat'a 'alâkam yokdur kendünün mülküdür deyu ikrar etmeğin mâ-hüve'l-vâki' mezbûr İbrahim dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Halil Beşe bin Hâcî Mehmed  
 Halil Çavuş bin Lütfi  
 Mehmed Çelebi bin İsmail  
 Mevlüd Bey bin Mehmed Bey  
 Mustafa bin Pir Baba  
 Usta Ahmed Kahveci  
 Piyale bin Abdullah  
 Ahmed bin Mehmed  
 Mustafa bin Hasan  
 Ve gayruhum

**s.114/b.3:**

***Ramazan adlı kişinin Kozabat nahiyesinde vaki' topraklarını Mustafa Çelebi kişisine beş yüz riyale sattığına dair evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a-i Harperut sâkinlerinden Ramazan İbrahim Çelebi bin Ali Çelebi meclis-i şer' de Mustafa Çelebi bin Mehmed Çelebi müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Kozabad nâhiyesinde vâki' Etrek mezra'ası demekle ma'rûf olan mezra'anın içinde olan on bir bâb damı ve iki örtme ve iki havlısını ve bir kıt'a kütük bağını ve kavak bağçesini üç yüz elli riyâli guruşa sulu ve susuz bi'l-cümle topraklarını dahi yüz elli riyâli guruş ki cem'an beş yüz riyâli guruş olub ve hudûdları 'inde'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûme olmağın zikr olunan mezra'a ve on bir bâb damlı ve iki örtmesiyle ve iki havlısıyla ve kütük bağıyla ve kavağıyla bi'l-cümlesiyle sulu ve susuz bi'l-cümle toprakları sipâhi çiftliği olmağla Mustafa Çelebiye beş yüz riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan mezra'ada ve evlerde ve bağ ve bağçe ve topraklarda 'alâkam kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr İbrahim Çelebinin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Mustafa Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Beşe bin Hâcî Mehmed

Halil Çavuş bin Lütfi

Mehmed Çelebi bin İsmail

Mevlûd Bey bin Mehmed Bey

Mustafa bin Pir Baba

Usta Ahmed Kahveci

Piyale bin Abdullah

Ahmed Beşe bin Mehmed

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum mine'l-hâzırîn

**s.114/b.4:**

***Mehmed adlı kişi Şahveli kişisinden on guruş talebine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Dilfirib Oruc oğlu Mehmed meclis-i şer' de Şahveli nâm kimesne müvâcehesinde on guruş taleb edip mezbûr dahi mukırr olub kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Hasan

Abdurrahman Çelebi

Baran Hamza

Ve gayruhum

**s.115/a.1:**

***Bir borç tesciline dair gurre-i Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Mazkird sâkinlerinden Behlül Ağa ve Danaboranlı nâm karyeden Monla Yunus ve Monla Mehmed ve Melik Karabad ve Kürd Rahim nâm karyeden Malik ve Yeniçeri oğlu Hüsrev ve şehirden Kassab İvaşi ve İşçioğlu Mesrik ve Turmadik veled Nurican ve Sancanlı Hazaz ve Hâce İvaş veled Markik ve Carkus veled Kolik ve Hanuz Marma nâm karyeden Bazicek ve Orta Tarik nâm karyeden Kürkebil ve Havik nâm nâhiyesinde İsrail ve seflu Hacuk ve Ağdadlu Hevrek nâm kimesneler meclis-i şer' de kasaba-i Harperut sâkinleriden fahru'l-âşiyân Zağarcı İbrahim Subaşı müvâcehesinde her biri ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki bin kırk iki Rebi'ü'l-âhirinin guresinden altı aya varıncaya dek müşârün-ileyh İbrahim Subaşıya iki at bahâsından ve bir poştı bahâsından ve nakdiyeden bin beş yüz riyâli guruş nısfı yedi yüz eli riyâli guruş olub zimmetimizde verecek deynimiz olub ve birbirimize kefil-i bi'l-mâk olduk ki va' de tamamında meblağ-ı mezbûr olan bin beş yüz riyâli guruşu bi't-tamam mumâ-ileyh İbrahim Subaşına edâ ettiğimizde kefâletten halâs oluruz dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını müşârün-ileyh İbrahim Subaşı dahi bi'l-müvâcehe tasdik edip mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu tahrîren fi gurre-i Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ramazan Beşe bin Abdullah

Hâcı Nuh Ağa Palulu

İbrahim Ağa bin Receb Ağa Palulu

Kamil Çelebi bin Hâcı Hüseyin

Küçük Ağa bin Mehmed  
 Mustafa Beşe Suhte  
 Mütemeddir Ağa  
 Ve gayruhum mine'l-hâzırîn

**s.115/a.2:**

***Bir borç tesciline dair gurre-i Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Cusi zımmîlerinden Kirakos Kethüda ve Kisor veled Keşiş ve Zeklik veled Bedaris ve Davud veled Serkis ve Kesper veled Marakavir ve Erkik veled Keşiş ve sâ'irleri meckis-i şer' de kasaba-i Harperut sâkinlerinden Osman Beşe bin Dedezâde müvâcehesinde ve Mehmed Bey bin Abdullah mahzarında her biri ikrâr edip dediler ki bundan akdem iş bu mezbûr Osman Beşeye iki yüz altmış riyâli guruş zimmetimizde verecek deynimiz olub hâlâ yüz on riyâli guruşu dahi aldı ki cem'an üç yüz yetmiş riyâli guruş olub zimmetimizde verecek deynimiz olub ve birbirimize kefil-i bi'l-mâl olduk meblağ-ı mezbûru bin kırk iki Rebi'ü'l-âhirinin guresine tamamına dek edâ edecek olduk ve merkûm Mehmed Bey dahi bizlere kefil-i bi'l-mâl olub va'de tamamından meblağ-ı mezbûr olan üç yüz yetmiş riyâli guruşu edâ ececek olduk dediklerinde merkûm Osman Beşe dahi tasdik edip ve merkûm Mehmed Bey dahi kefâlet-i mezbûreyi kabûl etmeğin mâ-vak'a bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi gurre-i Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Usta Mehmed Altuncu  
 Küçük Mehmed Bey  
 Mustafa Erdoğdu  
 Hüseyin Meram bin Mehmed Bey  
 Ahmed bin Mehmed  
 Mustafa bin Hasan  
 Ve gayruhum

**s.115/a.3:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Bazkil kazâsından Mecac nâm karyeden Melik Ferhad ve Hüsrev ve Mesruk veled Kendür ve Sufa Evasîn ve Havrik ve Nurhad ve Monla Yunus ve (silik)

meclis-i şer' de Turehân Ağa müvâcehesinde her biri ikrâr edip tarih-i kitâbdan altı aya varıncaya dek mezbûra yüz elli beş riyâli guruş zimmetimizden verecek deynimiz olub ve birbirimize kefil-i bi'l-mâl olub va' de tamamında meblağ-ı mezbûr olan yüz elli beş riyâli guruşunu edâ edecek olduk dedikde mezbûr dahi tasdîk edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Ömer bin Hâcî Bey  
 İbrahim Bey bin Hâcî Bekir  
 Kürd Mustafa  
 Ve gayruhum

Fi gurre-i Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf senesi (...) mâh-ı Rebi'ü'l-âhir beyi oldu

**s.116/b.1:**

***Hüseyin adlı kişinin Ebu Tahir Mahallesinde vaki dört adet evlerini havlısıyla Mansur adlı kişiye otuz beş riyali guruşa sattığına dair evâ'il-i şehr-i Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hüseyin bin Mahmud meclis-i şer' de Mansur bin Şahveli müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki Ebu Tahir Mahallesinde vâk' bir tarafı Mustafa ve bir tarafı Hüseyinhan Ağa ve bir tarafı yol bu hudûd ile mahdûd olan dört bâb evlerimi havlısıyla bi'l-cümle iş bu mezbûra otuz beş riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim zikr olunan evlerde 'alâkam kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutsarraf olsun dedikde mukarr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr dahi tasdîk ve kabûl etmeğin mâ-vak'a ketb olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Hüseyin bin Kazaz  
 Ahmed bin Hüseyin  
 Hâcî Baba bin Kör  
 Hasan bin Hakverdi

Mustafa bin Mahmud  
 Ahmed bin Mehmed  
 Ve gayruhum

**s.116/b.2:**

***Vasi tayinine dair evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kürd İsmail nâm Karyeden olub bundan akdem vefât eden Hâcî nâm kimesnenin sagîr yetimi Arslan nâm yetimin emvâlini hıfz ve ahvâlini zabta bir vasî lâbüdd olmağın yetim-i mezbûr Arslan'ın karındaşı Şah Ali bin Hâcî nâm kimesne zikr olunan vesâyete tâlib olmağla kıbel-i şer'den vasî nasb olunub ve vâlidesi Fatıma binti Musa nâm hatun nâzır olub mezbûre Fatıma ve mezbûr Şah ali dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip mâ-vak'a ketb olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Seyyid Mehmed bin Mir Çelebi  
 Pir Beşe Meram bin Sinan Efendi  
 Mustafa bin Hasan  
 Ve gayruhum

**s.116/b.3:**

***Bir borç tesciline dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Karye-i Kürd İsmail sâkinkerinden olub bundan akdem fevt olan Hâcî nâm kimesnenin sagîr yetimi Arslan'ın 'ammusu olan Nasuh bin (boş) nam kiemsne meclis-i şer'de yetim-i mezbûrun kebîr karındaşı ve hem vasîsi olan Şah ali müvâcehesinde ikrâr edip dedi ki bin kırk iki Rebi'ü'l-âhirinin gurrelerinden bir seneye varıncaya dekm yetim-i mezbûra yirmi guruş asl-ı mâl ve üç guruş dahi (...) üç guruş ki yirmi üç guruşu sene tamamında edâ edecek oldum dedikde mezbûr Şah Ali dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Seyyid Mehmed Çelebi bin Abdullah  
 Besim Beşe  
 Ali bin Abdullah



Mustafa bin hasan

Ve gayruhum

**s.116/b.4:**

***Oruç adlı kişi Bekir Bey adlı kişiye Yıldız Karyesinde vaki' iki kıt'a tarlasını Beye kırk yedi riyâli guruşa sattığına dair evâ'il-i şerh-i Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki karye-i Yıldız sâkinlerinden olan Oruc bin Nebi nâm kimesne meclis-i şer' de Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olup dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden Bekir Bey bin Büyük el-Hâcc Mustafa Beşe nâm cündî müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i mezbûre toprağında vâki' olan iki kıt'a tarlam ile bir tarafı Kanaskal tarları kurbunda ahbunlar ve bir tarafı dahi baş timur tarlası kurbunda ahbunlar ve bir tarafı dahi Hüseyin Çelebi tarları kurbunda küçük çayır ve bir tarafı dahi Kürd Bey evi ve bir tarafı hacı Mahir tarlası kurbunda Şah Veli evi ve bir tarafı dahi Nazır oğlu evleri yanında (...) ve bir yanı dahi yol üzerinde Bozok ve bir yanı dahi (...) evi yanında (...) ve bir yanı dahi Kanber evinden ve bir kıt'ası da Dülger ve bir kıt'ası dahi (...) ve bir yanı (...) bu hudûd ile mahdûd olan sulu ve susuz on iki kıt'a tarlalarını müşârün-ileyh Bekir Beye kırk yedi riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile beyz edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr sulu ve susuz on iki kıt'a tarlada min-ba'd 'alâkam kalmadı mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârımı mumâ-ileyh Ebubekir dahi tasdîk edip mâ-vak'a ketb olundu tahrîren fî evâ'il-i şerh-i Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Bey ibin Ramazan Ağa

Halil Bey bin İbrahim Bey

Kamil Çelebi bin Hâcî Çelebi

Osman bin Cürcü

İbrahim Çelebi bin Hâcî Bey

Ömer Çelebi bin Hâcî Bey

Osman Ağa

Resul bin Seyyid Ahmed

Usta bin Hasan

Ahmed Beşe bin Melik Ahmed  
 Mahmud bin Mehmed  
 Ve gayruhum

**s.117/a.1:**

***Rüsûm ve mahsûllerin toplamı için Harperut kazasına Mehmed Ağa adlı kişinin irsal olduğuna dair evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhir 1042 tarihli ferman.***

Hazret-i Mevlânâ-yı Şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ-yı Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de't-tahiyyatü'l-vâfiye inhâ olunur ki hâliyâ Harperut sancağı mezbûrun sancağının (...) ber-vech-i arpalık emri şerîfim tevcih olunmağla livâ-i mezbûrun zabtıçün mektûb birle ağalarımızdan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Ağa zîde mecduhu ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki livâ-i mezbûr tarafımızdan mumâ-ileyh Mehmed zîde mecduhuya zabt ve bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn bu cânibe aid ve râci' olan mahsûl ve rüsûmumuzu ahz u kabz edesin tahrîren fi evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı Mardin

**s.117/a.2:**

***Siverek sancağının arpalık bedeli ve Harperut sancağının Diyarbekir eyaletine ilhakının i'lamı için tayin burulmasına dair evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli ferman.***

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbiru umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidu bünyânü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bisunûf-ı 'avâtifi'l-meliki'l-'ala Diyarbekir eyâleti ile şark cânibi umûri'l-cumhûru olan vezirim ve serdârım Ahmed edâmallahu te'ala iclâlehu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen varub sancağın (...) düşman neşv ü nemâ olmuşdur vezir-i a'zam emekdârı ve nâmdârı olduğun ecilden hâliyâ mezîd-i 'inâyet-i hüsrevânem zuhûra getirülüb iş bu sene-i isnâ ve erba'în ve elf mâh-ı Rebi'ü'l-evvelinin üçüncü gününden Siverek sancağına bedel-i ber-vech-i arpalık Harperut sancağı dahi sana ilhâk olunub i'lâmıçün ta'yîn buyurdum ki (boş) livâ-i mezbûre Siverek sancağına bedel-i

mutasarıf olub temessük gönderüb (...) (...) ettiresin söyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasın tahrîren fi evâ’il-i şehr-i Rebi’ü’l-evvel li-sene isnâ ve erba’în ve elf

Be-yurd-ı

Sahra-yı

Mardin

**s.118/b.1:**

***Nasuh adlı karyede Harperut eminlerinin mahsülünü aldıktan sonra tekrar sulayıp mahsül istediklerini ve ahaliyi rencide ettikleri sorunu hususunda ve sorunun ref’ine dair evâsıt-ı Rebi’ü’l-evvel 1042 tarihli ferman.***

Hazret-i Mevlânâ-yı Şeri’at-me’âb

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keâm Mevlânâ-yı Harperut kadısı zîde fazluhu ba’de’s-selâm inhâ olunur ki hâliyâ Harperut hâsslarından Nasuh nâm karye ahâlisi bu cânibe gelüb karyelerinde olan bağları harâb olmağla bağlar içine terke zirâ’at edip harperut eminleri mahsülün aldıktan sonra tekrar bağı saky dahi taleb edip rencide eylediğın bildürüb men’ u def’i için mektûb talen ettikleri ecilden vusûl buldukda gerekdir ki bu husûsa mukayyed olub göresin bunlar bağları için zirâ’at ettikleri terkeden ümenâ bir def’a mahsûllerin aldıktan sonra tekrar bağ saky dahi isteyüb rencide ettikleri vâki’ ise birisinden iki def’a hakk alınmaz ikisinden biri aldırub tekrar resm talebiyle rencide ettirmeyesin husûs-ı mezbûr için tekrar (silik) ettirmeyesin tahrîren fi evâsıt-ı Rebi’ü’l-evvel li-sene isnâ ve erba’în ve elf

Be-yurd-ı

Sahra-yı

Şeyhnüzul

**s.118/b.2:**

***Devlet sahipleri kileri için iki yüz batman bal ve yağın tedariki için Eyyüb Ağa adlı kişinin irsal olunduğuna dair evâsıt-ı şehr-i Rebi’ü’l-evvel 1042 tarihli ferman.***

Fazîlet-şî’âr efendi hazretlerinin huzûrlarına tahiyatü’s-sâfiyân ithâf olunur ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-a’yân Harperut mütesellimi zîde mecduhu ba’de’s-selâm inhâ olunur ki hâliyâ sâhib-i devletimiz hazretlerinin kileri için bâl ve yağ lâzım olmağıyla taht-ı livâ ve kazânızdan olgelen mu’tâd-ı kadîm üzre iki yüz batmân bal ve yağ

tedârük edip göndermeniz için mektûb birle kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Eyyub Ağa zîde kadruhu irsâl olunub vardıkda gerekdir ki bu husûsa mukayyed olub taht-ı kazânızdan ta'yîn olunan bal ve yağı bi't-tamam olıgeldiği üzre cem' ve tahsîl ve bir gün mukaddem mübâşir-i merkûm ile koşub mu'accelen bu cânibe gönderüb teslim eylesin ki sâhib-i devlet hazretlerine zahîre ile irsâl oluna husûs-ı mezbûra gereği gibi mukayyed olub 'avk u te'hîr ve ihmâl-i müsâhaleye cevâz göstermeyesin tahrîren fi evâsıt-ı şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Bende

Hüseyin

Kethüdâ Yeri

Ka'im-makâm

**s.119/a.1:**

***Çünd adlı mezrada havas-ı humayyun zabiti Ebubekir adlı kişinin adamlarından birkaç kişi evlerde adam yaralama ve öldürmelerine dair evâsıt-ı şehri Rebi'ü'l-evvel 1042 tarihli hüccet.***

Kasaba-i Harperut muzâfâtından Uluabad nâhiyesinde vâki' havâss-ı hümâyûn karyelerine tâbi' dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden Muslu Beyin mezra'ası olan Çünd nâm karyede merkûm Muslu Beyin vekili olan Piyale bin Abdullah meclis-i şer'a gelüb (...) mâl eylediğim mezra'a-i mezkûrede (silik) mezra'ada (...) (...) geldi ben dahi el-hâl evime geldim ki havâss-ı mezbûre zâbiti olan Bekir Efendi âdemlerinden birkaç subaşı ve Na'ibandlu Kôr Resul nâm kimesneler evim içinde âlât-ı harb ile bağât akçesi verdik deyu menkûham olan hâmine Nazıme nâm Hatunumu ve Perveri nâm zımmînin 'avreti Temahik nâm zımmîyeyi sağ elinden kılıç ile parmaklarından mecrûh ettiklerinden ma'ada menkûham mezbûrenin arkasından kılıç ile darb ederken ben dahi celâlî siz evimi basarsız dedikde beni dahi kılıç ile darb edip ben dahi ellerinden kılıç ve (...) ve (...) aldığım gibi mezbûrlar benim (...) alıb ve mezbûre menkûham dahi üzerime düşdüğü gibi tekar mezbûrenin arkasından muhkem darb ettikleri gibi iki gün (..) olub mahallde vaz' edip ikisi dahi fevt olmuşdur üzerine varılıb keşf olunması matlûbumdur dedikde kıbel-i şer'den olan Mehmed Efendi ve mirlivâ mütesellimi olub ve hem kethüdâ yeri olan Piyale Bey Efendi ve Nail ve zîr-i sicilde mastûr'ül-esâmi olan müslümânlar üzerine varılıb mezra'a-i mezbûrede merkûm Piyale Bey evi içinde mezbûre Fatıma yatur görölüb eser-i cerâhatine nazar olundukda arkasından birkaç

yerde kara bere ve yanında düşen oğlanın bir eli beş aded parmağıyla iken dahi fevt olmuş şâhid olundukdan sonra mevlânâ-yı mezbûr tahrîr edip getürüb sicil-i mahfûza kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri-Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Mehmed bin Monla Mustafa

Ali bin Piri Şah sâkin-i Kermeri

Mansur bin Piri sâkin-i Kermeri

Kanber bin Ali

Abbas bin Veli

Mehmed bin Mustafa

Ve gayruhum

**s.119/a.2:**

*Havass-ı hümayyûn için küllü akçe ihtiyacı ve zikredilen taifenin seferlü olması ve mühümmatları için akçe elzemi ve tadarükü hususunda evahir-i şehri-Safer 1042 tarihli ferman.*

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ-yı Harperut kadısı zîde fazluhum tezkire varıcak ma'lûm ola ki bundan akdem mahsûl-i emvâl iken Kaya Çelebi zamanında iştirâ olunan mîrî arpadan taht-ı kazânızda on kilesiyle yüz kırk kile arpa bâc olduğu hazine defterlerinde mukayyed ve mastûr olmağın hâliyâ (...) kulları (silik) olub havâss-ı hümayyûn için küllü akçe lâzım olmağla zikr olunan arpanın her on kilesi bir guruşdan tâ'ife-i mezbûrenin 'ulûfelerine bedel tevcih ve sâliyâne olunub irâd ve masraf olmağın ber-vech-i müsâra'at cem' ve tahsil ve idhâl-i hazine ettirilmek tezkire ile tâ'ife-i mezbûreden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Bey zîde kadruhu irsâl olundu vardıkda gerekdir ki sen ki kazâ-i mezbûre kethüdâ yeri olan Piyale Bey zîde kadruhusun husûs-ı mezbûra mukayyed olub bu zamanı sâ'ir zamana kıyâs etmeyüb vech-i meşrûh üzre kazâ-i mezbûrede iştirâ olunan arpadan bâki kalan arpayı yerlü yerinden bahâsın varan mübâşire cem' ve tahsil ettirüb bir akçesin bâki kalur kabz ve bi't-tamam der-kise ve mühürlü bu cânibe gönderüb teslîm ettirmeği müş'ir ve hazine eylesin ki tâ'ife-i mezbûre seferlüdür ve mühümmatları görüle akçe lâzımdır ihmâl ve müsâhaleden ve 'avk u te'hîrden hazer eylesin şöyle bilesin tahrîren fi evahir-i şehri-Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

**s.120/b.1:**

***Mustahfız tayinine dair yevmi'l-‘aşer min şehri Zi'l-hicce 1041 tarihli berat.***

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitâni-i hakâni hükmü oldur ki

İş bu dârende-i fermân-ı hümâyûn Ali yarar ve emekdâr olduğu ecilden hakkında mezîd-i ‘inâyetim zuhûra getürüb Diyarbekir eyâletine tâbi’ Harperut Kal’ası müstahfızlarındnan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Kal’a-i mezbûr dizdârı Mustafa zîde kadruhu ‘arzı mücebince müteveffâ olan Yusuf yerine kırk bir Zi’l-hiccesinin on yedinci gününden evvelki bölükde yevmî beş akçe ‘ulûfe ile müstahfız nasb edip bu berâtı verdim ve buyurdum ki varub hidmet-i lâzimesin mer’î ve mü’eddî kıldıkdan sonra mezbûrun Ömer’in ta’yîn olunan yevmî beş akçe ‘ulûfesi sâ’ir yoldaşlarıyla ma’an verile ol-bâbda hiç âhad mâni’ ve müzâhim olmaya şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar tahrîren fi’l-yevmi’l-‘aşer min şehri Zi’l-hicce li-sene ihdâ ve erba’în ve elf

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

Bin kırk iki Rebi’ü’l-evvelinin onuncu günü vâsıl olub sicil-i mahfûza kayd olundu

**s.120/b.2:**

***Perhiç Karyesi ve sair karyelerde ziraat edenlerin su tasarrufu hususunda ki anlaşmazlık ve anlaşmazlığın ref’ine dair evâhir-i şehri Safer 1042 tarihli ferman.***

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keâm Mevlânâ-yı Harperut kadısı zîde fazluhu tevkî’-i refî’-i hümâyûn vâsıl olıcak ma’lûm ola ki kadı-i mûmâ-ileyh mektûb gönderüb kazâ-i mezbûra tâbi’ havâss-ı hümâyûnum karyelerinden dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn Perhiç karye ahâlisi ve karye-i mezbûrede zirâ’at edenler meclis-i şer’a varub Etmekli nâm karyede çıkan cevârihin üzerinde başı (...) karyemi vâsıl oluncaya dek iki yüz bin mikdârı kavak sonradan ihdâs olub tarla ve mahsûlâtı cereyân eden suyu kavâk bağçesi sâhibleri kavaklarına akıtmak ile zikr olunan su arkımızı delük delük edip hâsıl olan penbe ve sâ’ir mahsûlâtımızı zâyî’ ve telef ve câbib-i mîriye ve vakfa gadr ve noksan terettüb olmağın mahall-i mezbûrun

üzerine vardıkda fi'l-vâki' zikr olunan suyu sonradan ihdâs olunan kavâk bağçelerine akıtmaları ile zirâ'at edenler mahsûllerine gadr ve cânib-i mirîye ve vakfa noksan terettüb eylediği mukarrer olmağın ve mukaddemâ karye-i mezbûre ahâlisi beynine muslihun tavassut etmekle ayrı ıslâh olub yedlerine hüccet-i şer'iyeye verilmişken kanâ'at etmeyüb zikr olunan suyu kavak bağçelerine cereyân ettirmeleri ile her vechile zirâ'at edenlere gadr terettüb etmeğın men' u def' olunub mukaddemâ verilen hüccet-i şer'iyeye mûcebince 'amel olunması bâbında hükm-i hümâyûnum verilmek ricâsına 'arz eylediğın ecilden buyurdum ki göresiz kazıyye i'lâm olduğu üzre olub mukaddemâ husûs-ı mezbûr için münâza'a olundukda muslihun tavassut etmekle ayrı ıslâh olmuşlar iken hâlâ zikr olunan suyu ihdâs ettiklerş kavak bağçelerine akıdub kendülerin mahsûlâtına ve cânib-i mîrîye ve vakfa gadr ve noksan terettüb eylediği vâkı'a ki câ'iz değildir men' u def' edip kadîmü'l-eyyâmdan olıgeldiği üzre karye-i mezbûrda zirâ'at edenlerin mahsûlüne ve cânib-i mîrîye ve vakfa ki ve noksan ettirmekden hazer eylesiz husûs-ı mezbûr için tekrar şikâyet olunub emr-i âher (...) eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnumu mezbûrların yedlerinde ibkâ edip 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâhir-i şehri'l-Saferi'l-hayr li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Sahrâ-yı

Amid

**s.120/b.3:**

***Köprülü Kiraman adlı kişinin müseccel beş yüz riyali guruştan üç yüz otuz dört riyali guruşu eda ettiği ve yedine verilen tezkire.***

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki Körpelü Kiraman müseccel beş yüz riyâli guruştan üç yüz otuz dört riyâli alub bu tezkire yedine verildiğinden sonra hesâba muhâsebe olunmağla

El-fakîr

Mahmud

**s.120/b.4:**

***Körpe sakinlerinden kirman adlı zummînin müseccel olan yedi yüz elli guruştan iki yüz iki guruşu eda ettiğine dair tezkire.***

Vech-i tezkire-i hurûf budur ki Körpe sâkinlerinden Kirm n n m zimmînin müseccel olan yedi yüz elli guruşdan ‘ale’l-hesâb iki yüz iki guruş ben teslim alub yedine verildiği deynine mahsûb ola

El-fakîr

Mahmud

**s.121/a.1:**

***Hacı Baba adlı kişinin karındaşı oğlu Hızır’ın, Seydi ve şaban adlı kişilerin neden öldüğünü davaya etmesi ve  ş r için borcunun kalmadığına davaya etmesine dair evâhir-i şehr-i Safer 1042 tarihli ferman.***

Hazret-i Mevlânâ-y1 şeri’ t-me’ b

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’den ’l-fazl ve’l-kele m Mevlânâ-y1 Harperut kadısı z de fazluhu ba’de’s-selâm inhâ olunur ki dârende-i mektûb Hacı Baba nâm kimesne bu cânibe gelüb Alancak n m karyeden şaban ve Seydi n m kimesneler karındaşı oğlu Hızır’ı urub katl edip ‘ şr n dahi hâkimü’l-vakt varub deynim kalmamışdır deyu bildirib şer’le görülmesi için mektûb taleb etmeğin tahrîr olunub âdemlerimizden kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mahmud Ağa z de kadruhu irsâl olundu vardıkda gerekdir ki ihzâr-ı hasm  kılub gayb ederlerse şer’le bulur (...) lâzım olursa buldurub getürüb husûs-ı mezbûr hakk ve ‘adl üzre şer’le göresin kaziyye i’l mına muv fıkta ba’de’s-sübût haklarında şer’le lâzım geleni icrâ edip m l ki-i şer’-i şerîf kimesne rencide ettirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrar şikâyet olunmak eylemeyesiz tahrîren fi evâhir-i şehr-i Saferi’l-hayr li-sene isnâ ve erba’ n ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.121/a.2:**

***Berât-ı hümâyûn ile ta’yîn olunmuş hassa çakırcıların beyi kırk iki senesine mahsûb olmak üzre yüz ellişer akçe mürde bahâları ve s ’ir hukûk ve r s mların cem’ine doğancı tay’in olduğu ve deftere kaydı ve teslimine dair şehr-i şevval 1041 tarihli ferman.***

Akz  kuz ti’l-müslimîn evlâ vülâti’l-muvahhidîn ma’den ’l-fazl ve’l-yak n vârisü’l-’ulûmi’l-enbiyâ ve’l-mürselîn h cchet ’l-hakk ‘ale’l-h lk ecma’ n el-muhtass bi-’inâyeti’l-meliki’l-mu’ n mevlânâ Amid kadısı z de fezâ’ilehu ve mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’âdinü’l-fezâ’il ve’l-kele m Diyarbekir sancaklarında olan k d lar z de



fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Çakırcıbaşı zîde mecduhû mühürlü tezkire gönderüb zıkr olunan kadılıklarda vâki' defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed berât-ı hümâyûn ile ta'yîn olunmuş hassa çakırcıların beyi kırk iki senesine mahsûb olmak üzre yüz ellışer akçe mürde bahâları ve sâ'ir hukûk ve rüsûmların cem'ine kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhu doğancı ta'yin olduğun bildürüb emr-i şerif ricâ etmeğın imdi defter-i cedîd-i hâkânî mücebince ve kadîmden olıgeldiği üzre cem' ve tahsîl ettirmeniz emr edip buyurdum ki hükmi-i (boşluk) vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince 'amel edip dahi zıkr olunan kadılıklarda vâki' berât-ı hümâyûnumla defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed çakırcıların ellerinde olan hizmet tezkireleri olmayanların tarih-i merkûma mahsûb omak üzre her birinden kânûn-ı kadîm üzre yüz ellışer akçe mürdesi bahâları ve sâ'ir hukûk ve rüsûmlarını mîrî için mezbûr Doğancıbaşıya cem' ve tahsîl ve kabz ve defter ettirüb min-ba'd bir ferde 'inâd ve muhâlefet ettirmeyesiz ve hâsıl olan akçeleri defter ile kiseleyüb ve mühürleyüb mezbûr doğancıbaşıyla ve yarar âdemler ile Dersa'âdetime irsâl ve isâl ve müşârün-ileyh çakırcı başı zîde mecduhuya teslîm ettiresin ki ol-dahi me'mûr olduğü üzre hassa çakırcıların mevâcibleri ve doğanları tamga bahâsı için harc u sarf edip edâ-yı hizmet eyleye amma hîn-i cem'de zamanı ihtimâli edip hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i defter ve emr-i hümâyûn tâ'ife-i mezbûreye te'addî ve tecâvüzden begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Şevvali'l-mükerrerem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Mâh-ı Saferi'l-mu'azzamın yirmi üçüncü gününde bu cânibe vâsıl olub sicil-i mahfûza kayd olundu isnâ ve erba'în ve elf

Be-makâm-ı  
Kostantiniyye  
El-mahrûsa

**s.121/a.3:**

*Hassa-i hümâyûn çakırcıların evlâdlarının her birinden yüz ellışer akçe mürdelerin ve 'âdet-i ağnâm ve resm-i küvâre ve resm-i 'arusâne ve sâ'ir külli ve cüz'i hukûk-ı şer'iyye ve rüsûm-ı 'örfiyyelerini cem' ve tahsil ve idhâl eylemek gönderilen kişilere yardımcı olunmasına dair 1041 tarihli arz.*

Hazret-i Mevlânâ-yı şeri'at-me'âb

Diyarbakir ve Rakka ve tevâbi'i cânibinde olan devletlü efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine vürûd (silik) inhâ budur ki iş bu bin kırk iki senesiçün taht-ı kazâ-i 'adâlet-şî'ârınızda vâki' olan hassa-i hümâyûn çakırcılarının evlâdlarının her birinden yüz ellişer akçe mürdelerin ve 'âdet-i ağnâm ve resm-i küvâre ve resm-i 'arusâne ve sâ'ir külli ve cüz'i hukûk-ı şer'iyye ve rüsûm-ı 'örfiyyelerini cem' ve tahsil ve idhâl eylemek için ta'yîn olunub irsâl olunmuşdur inşaAllahu te'ala vusûl buldukda ol-  
tarafdan me'mûldür ki elinde olan emr-i şerif mücebince tâ'ife-i mezbûrenin zamanı hulûl eyledikde kânûn-ı kadîm ve emr-i şerîf mücebince vâki' olan mürde bahâsı ve sâ'ir hukûk-ı şer'iyye ve rüsûm-ı 'örfiyyelerin cem' ve tahsîl ve kabz ettirüb irsâl ve isâl eylemen bâbında bezl-i himmet ve hürmet ve sâ'ir mesâ'î-i cemîlleri dirîğ olunmaya bâki hemîşe 'özü ve (...) (...) bâd.

Bende

Çakırcıyân-ı

Hassa

**s.122/b.1:**

***Dergah-ı Ali sipahilerinden Piyale Bey'in sancağa nasb ve ta'yini ve altı yüz guruşun peşin alması ve yerine başkası talib olması halinde yapılması gerekenlere dair arz.***

'izzetlü fazîletlü efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine (...) (...) inhâ ve muhibbâne ve ibnâ-i dostâne olunan budur ki iş bu mâh-ı Saferin evâ'ilinden dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden Piyale Beyi sancağına müsellim nasb ve ta'yîn edip ve mezkûr Piyale Beyden altı yüz guruş peşin almışızdır mumâ-ileyh Piyale Bey üzerinden nazar-ı şerîfleri diriğ olunmaya eğer bir kimene müsellimliğe tâlib ve râğib olursa müşârün-ileyh Piyale Beyden altı yüz guruşunu edâ ve teslîm etmeyince bir kimesneyi dahl u ta'arruz ettirmeyüb Piyale Beye zabt ve tasarruf ettiresiz bir ferd kimesne dahl ettirmeyesiz şöyle ma'lûm buyrula

Bende

Haydar

Mirliva-i

Harperut

Hâlâ

s.122/b.2:

*Harperut kazasında avarız cem'inde teşekkül eden bazı sorunlar ve çözümüne dair evâ'il-i şehri Muharrem 1042 tarihli ferman.*

Hazret-i Mevlânâ-yı şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kâdîsi zîde fazluhu ba'de's-selâm ma'lûm-ı inhâ olunur ki 'avâriz cem'ine me'mûr olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Yusuf Ağa zîde mecduhu Harperut kazâsının 'avâriz tahsiline âdem gönderikde siz ki kâdîlarsız âdemi karışdırmayub kendüm cem' edip edâ ederim deyu müddet-i gün alub bi't-tamam tahsil ettiğüzden sonra bir mikdârı gönderüb teslim ve bir mikdâr zimmetinizde bâki kaldıgün bildürüb kalan kûsûru dahi edâ eylemenüz için mektûb taleb etmeğın tahrîr olunan dergâh-ı 'âlî kullarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Behram Bey irsâl olundu vardıkda gerekdir ki husûsa mukayyed olub zikr olunan 'avâriz akçesinden teslimâtlardan ma'âda zimmetinizde ne mikdâr kûsûru kalmış ise defter mücebince bi't-tamam edâ ve teslim edip gadr ve ta'allüd eylemeyesiz şöyle ki bu bâbda cevâbın var ise varan âdem ile kalkub ve cânibe gelüb olası nev'i âher eylemeyesiz tahrîren fi evâ'il-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Amid

s.122/b.3:

*Sefer-i hümâyûn için mirîden tulum iştirâ olunan tulumlar seferin te'hîrinden dolayı kalede çürümeye yüz tuttıkları için sefer zamanına dek yine tulum bedeli vermek üzere harperut kadısına bin adet tulum nasb olunması ve tulumları halka tevzi' için Ahmed Çavuş adlı kişinin irsal olunduğuna dair ferman.*

Cenâb-ı 'izzet-me'âb hazretleri kâm-yâb

Tahiyyât-ı sâfiyât ve teslimât-ı vâfiyât ithâf olunur ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kâdîsi zîde fazluhu ba'de't-tahiyyatü's-sâfiye inhâ olunur ki bundan akdem sefer-i hümâyûnçün mirîden tulum iştirâ olunub sefer te'hîr olunmağla tulumlar kal'ada bi'l-mu'ayyen çürüyüb heder olmakdan nâşi sefer zamanına dek bedeli yine tulum vermek üzere harperut kazâsına bin adet tulum nasb olunmuşdur âdem gönderüb aldıkları senden alub şehirlüye ve kurâyâ

tevzî' eylemek için mektûb birle divân çavuşlarından Ahmed Çavuş irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki bu husûsa imhâl etmeyüb ol-cânibden âdem ve davar gönderüb gelüb aldıkları sene bin 'aded tulumu ol-cânibe eriştürüb şehirlüye ve kurâ halkına tevzî' eyleyesiz ve tevzî' defteri mahkemede hıfz eyleyesiz ki sefer olub tulum iktizâ ettikde bedeli yine tulum cem' ve tahsil olunub varan çavuş ile âdem ve davar koşub gönderüb tulumlar alub te'hîrden hazer eyleyesiz bâki 'izzet dâ'im-bâd

**s.123/a.1:**

***Kilise Onam Manas ahalileri ve papazlarının cizyeden muaf tutulmaları hususunda evâsıt-ı şehri Muharrem 1042 tarihli ferman.***

Cenâb-ı 'izzet-me'âb hazretleri kâm-yâb

Tahiyyât-ı sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiyât ithâf olunur ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kâdîsı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ ve i'lâm olunan oldur ki Harperut kazâsına tâbi' Kilise Onam Manas ahâlileri ve kurâ Papasları âdem ve 'arz-ı hâl gönderüb (...) (...) kendü 'ibâdetlerinde olub bu makûle âdemeler ve keşişler cizye vermeyeler deyu ellerinde fetevâ-yı şerîfe ve mûcebince derûnunda mâliye tarafından emr-i şerîf verilmişken ve bu makûlelerden cizye ve sâ'ir tekâlif talep olunmak hilâf-ı kânûn iken zümre-i sipâhiyândan olub Ahmed Bey nâm sipâhi şer' ve kanûna muhâlif evâmir-i hümâyûnuma mugâyir bunlardan on sekiz gurusu alub cümle bunlara külli zulm ve te'addi eylediğın bildürüb men' u def' olunub ellerinde olan fetevâ-yı şerîfe ve emr-i hümâyûn-ı sa'âdet-makrûn mûcebince 'amel olunmak ve cizye ve sâ'ir tekâlif ile rencide ettirilmemek ricâ eyledikleri ecilden iş bu mektûb tahrîr olunub verilmişdir imdi ol-vusûl gerekdir ki bu husûsa onât vechile mukayyed olub vech-i meşrûh üzre bunları rencide etmek isterlerse câ'iz değildir men' u def' edip bunlar ellerinde olan fetevâ-yı şerîfe ve emr-i hümâyûn-ı sa'âdet-makrûn mûcebince 'amel edip aslâ bunlardan bir ferdi rencide ve remide ve bir dürlü tekâlif ile müte'ahhid ettirmeyesiz bu makûlelerden cizye ve sâ'ir tekâlif talep olunmaz imdi âna göre mukayyed olub şer' ve kânûna muhâlif ve emr-i hümâyûna ve fetevâ-yı şerîfe mugâyir kimesneyi tecâvüz ve te'addi ettirmeyüb men' u def' eyleyesiz men' ile memnû' olmayanı ism ve resmleri ve (...) ve (...) yazub bu cânibe bildiresiz ve bi'l-cümle bunların ellerinde olan emr-i şerîf-i cihân-mutâ' ve fetevâ-yı şerife mûcebince 'amel edip hilâfına cevâz göstermeyesiz tahrîren fî evâsıt-ı şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

**s.123/a.2:**

*Bazaristan Kethüdası Hacı Mustafa'nın vefatından sonra yerine oğlu Osman'ın geçmesine dair evâhir-i şehri-Zi'l-ka'de 1042 tarihli berat.*

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultâni ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitâni-i hakâni hükmü oldur ki

Râfi'-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hâkâni Osman gelüb kasaba-i Harperut'da Bazaristan Kethüdâsı olan babası Hacı Mustafa fevt olub kethüdâlığı mahlûdür deyu ricâ etmeğin mahlûl ise bu nişân-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub Bazaristan-ı mezbûrda kethüdâ olub şöyle ki vezâ'if-i hidemât-ı kethüdâ kusûr-ı bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kılub kethüdâ olunub ne-vechile mutasarrıf olmuşlar ise bu dahi ol-vechile mutasarrıf ola ol-bâbda efrâd-ı âferideden hiç âhad mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fi evâhir-i şehri-Zi'l-ka'deti's-şerife li-sene sitte ve 'işrîn ve elf

**s.123/a.3:**

*Zeyd adlı zımmî Hind adlı kişiyle evlendikten dört bin akçe mehri tesmiye etse ölümünden sonra mirasçılar arasında, fazla kalan akçelerin edebilme hakkına sahiplermi diye sorulan suale dair fetva.*

Bu mes'elede e'imme-i hanefiyyeden cevâb nedir

Zeyd Hind'i tezvîc ettikde meselâ dört bin akçe mehr tesmiye olursa Zeyd'in fevtinden sonra Hind'i (...) Hind-i mezbûre beyne'n-nâs mu'âmele olan akçesi beyne'l-verese musibe-i fazla kalsa taleb etmeğe kâdir olur mu beyân buyrula mesâb oluna

El-cevâb

Olur

Beyne'n-nâs mu'âmele olunan akçeyi kabza-i hâliseliğe kadir olmaz. (...) (...)

El-fakîr

Halil

'ufiye 'anhu

**s.124/b.1:**

*Arabcık adlı karyede bir parça toprak sahiplerinin ölümleri üzerine hali kalan toprağın tapuya verilmesine ve alanın yedine şehr-i Zil'ka'de 1042 tarihli verilen temessük.*

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki havâss-ı hümâyûn karyelerinden Arabcık nâm karyeden Satılmış ve Derviş ve Kanber ve Hâcı Yusuf ve Köse Timurtaş nâmûn kimesneler fevt olub evlâd-ı zükûru kalmayub tasarruflarında olan sulu ve susuz toprakları hâlî ve mu'attal kalub kânûn üzre tapuya verimesi evlâ ve enfa' olmağın yine karye-i mezbûreden yine kendü (...) olub Elçioglu Etbel nâm kimesne tapuya verilüb resm-i tapusu aldıktan sonra zabt-ı tasarrufçün bu temessük yedine vaz' olundu ve zirâ'at edip kimesne mâni' ve müzâhim olmaya tahrîren fi şehr-i Zil'ka'de sene isnâ ve erba'in ve elf

Bende

Hasan

Emin-i Mîrî

Hâlâ

s.124/b.2:

*Kozabat nahiyesinde Cürülmek adlı karyede ve gayriden tımar mutasarrıflığı üzerine oluşan anlaşmazlık ve haline dair evâ'il-i şehr-i Zi'l-hicce 1042 tarihli hüccet.*

Hazret-i Mevlânâ-yı Şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de't-tahiyyatü's-selâm inhâ olunur ki Harperut Alaybeyisi Mahmud zîde kadruhu mektûb gönderün dergâh-ı 'âlî müteferrikalarından ba'îs-i mektûb Beki zîde mecduhû Harperut sancağından Kozabad nâhiyesinde Cürülmek nâm karye ve gayriden beş bin beş yüz akçe hisse tımara mutasarrıf olan Osman kendüye ferâgat edip yirmi yıldan mütecâviz mutasarrıf olub âherden bir ferdin 'alâkası ve mehdali yoğiken hâricden Hüseyin nâm kimesne üç dört seneden berü nizâ' üzre olub lakin vâki' olan seferlerde ve yoklama defterlerinde merkûm müteveffâ Bekir zîde mecduhû mevcûd bulunub Hüseyin'in ve âherden bir ferdin yoklama defterlerinde ism ve resmi olmayub ve berâtında dahi mastûr ve mukayyed ve tarafların da'vâsı üzre ve mufassal olduğı ve (...) merkûm müteveffâ Bekir'in olub elinde berâtı ve sâ'ir

temessükâtı mücebince kendüye ifâ ve mukarrer olmak bâbında i'âm etmeğin mukarrer kılınub iş bu mektûb tahrîr ve irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki tımar-ı mezbûr müteveffâ Bekir zîde mecduhû elinde olan berât ve temessükâtı mücebince kemâkân zabt ve tasarruf ettiemeyüb ve fuzûlü dahl eden Hüseyin ve âherden bir ferdi dahl u ta'arruz ettirmeyesiz ve kabz edip tahrîre ve tarihine düşen hukûk ve rüsûmndan alınmış nesnesi var ise alınıb hükm edip bi-kusûr alıveresin ve bundan sonra hakkı olmayub kimesne dahl ve nizâ' edip mezbûra müdâhale ettirmeyüb mezbûr Hüseyin bu cânibe havâle eylesin ve Pertek nâhiyesinde yirmi seneden berü merkûmun zabtında olub (...) mezbûr Hüseyin'in ve âherden bir ferdin 'alâkası olmaduğuna elinde hüccet-i şer'iyyesi olduğun bildürüb mücebince 'amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn (...) husûsunda dahi mezbûru dahl ettirmeyüb merkûma zabt ettiresin tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'âin ve elf

**s.124/b.3:**

***Zeydi adlı zımmînin kendi karyesinden başka bir kasabaya göçmesi durumunda kendisinden tekâlif-i 'örfiyye talep edilip edilmeyeceğine dair bir suale dair fetva.***

Bu mes'ele beyânında e'imme-i Hanefiyyeden cevâb ne vechiledir ki

Zeyd-i zımmî kendü karyesinden göçüb bir kasabada sâkin olsa ahâli-i kasaba Zeyd'den tekâlif-i 'örfiyye talep edip almağa kâdir olur mu beyân buyrulup

El-cevâb

Olmazlar

Madem ki Zeyd'in sâkin olduğı kasabada mülk ve emlâkı olmadıkça talep eylemeye kâdir olmazlar

**s.124/b.4:**

***Kasaba ahalîlerinin, Zeyd adlı zımmînin tekâlif-i 'örfiyye vermemesi halinde, mahallede ihraç edebilirler mi suallerine dair fetva.***

Sûret-i mezbûrede ahâli-i kasaba Zeyd karyesin bizim ile tekâlif-i 'örfiyye vermesek bizim mahalleden (...) demeye kâdir olurlar mı beyân buyrulub mesâb oluna

El-cevâb

Olmazlar

El-fakir

Halil

‘ufiye ‘anhumâ

**s.125/a.1:**

***Seyyid İbrahim Bey ve yanındaki divan çavuşlarına menzil bargirleri ve yararlı kulagozlar verilmesine ve ulaştırmasına dair ferman.***

Karahisar-ı Şarkîye varınca yol üzerinde olan kuzât efendiler hazretlerine da’vâ-yı (...) ithâf olunub ve kıdvetü’l-ümerâi’l-kirâm kethüdâ yerleri zîde kadrum ba’de’s-selâm i’lâm ve inhâ olunub oldur ki bu def’a umûr-ı mühimme ile dergâh sipâhilerinden olan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Seyyid İbrahim Bey irsâl olunmuşdur inşaallahu te’ala her kangınızın taht-ı kazâsına dahil olursa kendüsüne ve yanında olan divân çavuşlara menzil bargirleri ve yarar kulagozlar verip salim birbirinden ulaştırırsın husûs-ı mezbûrdan (...) ettiresiz bu bâbda ihmâl ve müsâhale ve ‘adem-i takayyud ile hizmetin te’hir kalmasından begâyet ihtirâz eyleyesiz

**s.125/a.2:**

***Uluabad nâhiyesinde vâki’ Arfasin adlı karyede ve gayriden iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Hüseyin adlı kişi berâtını verip kendi rızâsıyla tımarın erbâb-ı istihkâkdan Rauf Mahmud adlı kişiye feragat etmesine dair 1041 tarihli ferman.***

Fazilet-şîâr Efendi hazretlerinin huzûrlarına dürer-i da’avât-ı sâfiyât ithâfindan sonra inhâ olunur ki Harperut sancağında Uluabad nâhiyesinde vâki’ Arfasin nâm karye ve gayriden iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Hüseyin berâtın verip hüsn-i rızâsıyla tımarın erbâb-ı istihkâkdan dârende-i Rauf Mahmud’a feragat etmeğin iş bu sene-i ihdâ ve erba’în ve elf Ramazanü’l-mübârekin yirmi beşinci gününden tevcih olunub berât edininceye dek zabtıyçün mektûb verilüb vardıkda gerekdir ki tımar-ı mezbûru fâriğ-i mezkûr tahvilinden berât ettirinceye dek merkûm Mahmud’a zabt ve tasarruf ettirüb min-ba’d âherden bir ferdi dahl ve ta’arruz ettirmeyesiz tahrîren fi tarihi’l-mezbûr

Bende

Hasan

Sipâhi-i

Kâ’im-makâm

Hâlâ



**s.125/a.3:**

*Harperut kazasında vaki Pelte adlı karyede iki senenin mahsül bedellerinin Şaban adlı kişiden alınıp kabzedmek için yedine evâhir-i şehri Zi'l-hicce 1041 tarihinde verilen tezkire.*

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki hâlâ ze'âmetimiz muzâfâtından Harperut kâzâsında vâki' Pelte nâm karyede olan bin akçe sakamızın bin kırk bir ve bin kırk ikisinde bu cânibe aid olan mahsûlümüz bedeli iş bu hâmil-i tezkire Şaban Ağadan alınub kabz olunmağın inşaAllahu te'ala zikr olunan iki senede bu cânibe aid olan mahsûl vâridimizi merkûm Şaban Ağaya zabt ve kabz etmek için tezkire verilmişdir tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-hicce sene 1041

**s.125/a.4:**

'İzzetlü ve rıf'atlı karındaşım Halil Bey hazretlerinin huzûr-ı şeriflerine (...) (...) sonra inhâ olunan ikrâmımdan ise yine kadılara (...) (...) bir gün kimesneden akçe almadık yedinde bâki kalan doksan dokuz guruş üç rub' (...) ve kimesne tezkiresin efendiden alaveresiz (...) husûsu için ahçe tezkire veresiz deyu (...) eğer senin murâdın ise sana veresin paşa hazretlerinin mektûbunu ve kadının mürâselesin verelim 'umûmen tahsil edesiz Ahmed Beye vermem (...) cevâbu istersek halâs temessükü verelim isterseniz vekil temessükü verelim nice murâdın ise inşaAllah başım üstüne Hüseyin Beşe (...) (...) Piyale Ağa hazretlerine idhâl-i 'arz olunur kabûl buyurula benim sultanım (...) 'avârız bâkisin nasb ettirmesine (...) (...) hâlâs temessükü bile göndereyim

Karye-i

Kürk ve Karahisar

Mezra'a-i Sürek

Alaf

Şa'ir

**s.125/a.5:**

*Kürk, Karahisar ve Sürekli mezralarının bin kırk senesi mahsûlü sülüsân üzere Bazde Ahmed Bey'e miriye ait olanı teslim etmesi şartıyla yedine 18 Şehr-i Muharrem 1042 tarihinde verilen temessük.*

Vech-i tezkire budur ki havâss-ı hümâyûn karyelerinden Kürk ve karahisar ve mezra'a-i Sürekli'nin bin kırk senesi mahsûlü sülûsân hâcı üzre haber olduğu Kürk nâm karye sâkinlerinden Bazde Ahmed Beye (...) zabt ve (...) (...) oldu mezbûr dahi pâk ve pâkize getirüb miri anbara teslim etmiş kabûl ve iltizâm etmeğın temessük verildi tahrîren fi 18 Şehr-i Muharremi'l-harâm sene 1042

Bende

Ebubekir

Muhassıl-ı

Harperut

Hâlâ

**s.126/b.1:**

***Fekrik ve Kusur adlı karyelerin tımarı hususunda berat erişinceye kadar zabtı için mektub verildiğine dair 1042 tarihli ferman.***

Hazret-i Mevlânâ-yı şer'iat-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki Harperut sancağında Kozabad nâhiyesinde Fekrik ve Kusur nâm karye ve gayriden on bin akçe tımarı mutasarrıf olan (boş) ma'lûmü'l-ism ve ma'dümü'l-cism kabîlinden olub vâki' olan hidemât-ı hümâyûn ve hizmet-i muhâfaza ve sâ'ir hizmetlerde tımar-ı mezbûrla kimesne mevcûd bulunmayub (...) tımarı olub ber-vechile mahlûl olmağın ibtidâdan elinde bin akçe ze'âmete (...) olan Darende-i mektûb kıdvetü'l-erbâbü't-tahrîr ve'l-kalem kâtib Ali zîde kadruhuya iş bu sene-i ihdâ ve erba'în ve elf Zi'l-hiccesinin gurreci gününde tevcih olunub berât erişinceye dek zabtıyçün mektûb verildi vardıkda gerekdir ki tımar-ı mezbûru tarih-i mezkûrdan mumâ-ileyh Kâtib Ali zîde kadruhuya zabt ve tasarruf ettirüb min-ba'd bir ferdi dahl u ta'arruz ettirmeyesin ve dahl olunub tahvil ve tarihine düşen mahsûl-i mersûmundan bir senesine etmişler ise ba'de's-sübût hükm edip mûcebince geri buna aldırasin şöyle bilesin tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr

Be-yurd-ı

Amid

**s.126/b.2:**

*Kesikköprü çayırının mahsül bedelini vilayet-i mirlivaya dört yüz akçeye her sene eda etmesi ve mühürlü temessük aldıkları halde mirлива olanalar kanaat etmeyip daha fazla mahsül talep etmesinin caiz görülmediğine dair evâ'il-i şehri-i Muharrem 1042 tarihli ferman.*

Hazret-i Mevlânâ-yı şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ ve i'lâm olunan oldur ki Dârende-i mektûb Hasan Nâm kimesne bu cânibe gelüb taht-ı kazânızda vâki' Çayır-ı Kesikköprü bunların mülkü olub vilâyet-i mirlivâyâ dört yüz akçeye çayır-ı Kesikköprü bedel-i mahsül eyleyüb hîn-i tahrîrden bu âna dek zirâ'at olunub her sene dört yüz akçe maktû'u mirlivâ üzerinde edâ edip memhûr temessük alub bir vechile müdâhale olunmaz iken hâlâ mirlivâ olanlar maktû'una kanâ'at etmeyüb mahsül talep edip gadr ettiklerinden ve bu bâbda vaz'-ı kadîm tagallüb olmaz deyu şeyhü'l-islâmdan alınan fetevâ-yı şerîfe olduğun bildürüb mücebince 'amel olunmak bâbında mektûb talep eylediği ecilden tahrîr ve irsâl olunub vardıkda gerekdir ki bu husûsa mukayyed olub göresin zikr olunan çayır-ı Kesikköprü (...) vech-i meşrûh üzre dört yüz akçe maktû'u edip her sene dört yüz akçe maktû'un bu âna değin mirлива olanlara edâ edip elinde mühürlü temessükleri var iken hâliyâ mirlivâ olanlar kanâ'at etmeüyb ol-vechile mahsül talep edip te'addî ettiği vâki' ise câ'iz değıldür kadîmden olan dört yüz akçe maktû'un edâ ettikten sonra min-ba'd fetevâ-yı şerîfe muhâlif ve hilâf-ı şer' ve kânûn mahsül talebiyle mirlivâyâ bunu rencide ve remide ettirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrar şikâyet olunmaya eylesiz tahrîren fi evâ'il-i şehri-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

**s.126/b.3:**

*Körük adlı karyede Ahmed Bey adlı kişinin ürünlerinin mahsülünü eda ettiği ve yedine tezkire verilmesine dair gurre-i Z 1041 tarihli tezkire.*

Körüklü nâm karyede olan Ahmed Bey karye-i mezbûrun gallâtından iki buçuk müdd hinta ve iki buçuk müdd şa'ir ki nefsi-i Harperut (...) oldu Harperut sâkinlerinden

karındaşım Hâcî Mehmed Ağaya teslim edip tezkiremizi zabt eyleye fi gurre-i Z sene 1041

Bende  
Ebubekir  
Muhassıl-ı  
Harperut

**s.127/a.1:**

***Göl ve Habib karyelerinden toplanan tımara dair berat.***

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultâni ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitâni-i hakâni hükmü oldur ki

Mehmed oğlu râfi’-i tevkî’-i refi’ü’ş-şân-ı hâkâni Ahmed südde-i sa’âdetime gelüb mukaddemâ yararlığı ‘arz olundukda ibtidâdan altı bin akçe tımara emr-i şerîf verilüb ve Harperut sancağında Kozabad nâhiyesinde Habib nâm karye ve gayriden altı bin akçe tımar fâriğ Şaban tahvilinden kendüye verilmek bâbında ‘inâyet ricâ etmeğin tevcih olunmağičün ihdâ ve erbâ’in ve elf Şaban’ın evâhiri tarihiyle hükm-i şerîfim verildiğinden sonra tezkiresiyle verilmek fermânım olmağın zikr olunan altı bin akçe tımar fâriğ-i merkûm Şaban tahvilinden mezkûr Ahmed’e tevcih olunub südde-i sa’âdetimden verdim ki zikr olunur

Karye-i	Karye-i
Habib tâbi’ Kozabad	Göl tâbi’-i mezbûr
Hâsıl	Hâsıl
15000	1501
Yekün	
16501	
6000	

ve buyurdum ki ba’de’l-yevm taht-ı yedinde ve kabza-i tasarrufunda olub şöyle ki vezâ’if-i hidemâta mebrûre ve mevfûre ve (...) ‘asâkir-i mansûredendir müceb-i defter-i hâkâni bi-kusûr mer’î ve mü’eddî kılalar ol-bâbda hiç ahad mâni’ ve müzâhim olmaya şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar

Be-makâm-1  
Kostantiniyye  
El-mahrûsa

s.127/a.2:

***Kozabad nâhiyesinde vâki' Vartak nâm mezra da ze'amet mutasarrıflığı ile ilgili çıkan anlaşmazlık ve ref'ine dair evâhir-i Zi'l-hicce 1041 tarihli ferman.***

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hızır Beyin kethüdâsı Piyale Bey zîde kadruhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki zu'amâdan dârende-i mektûb Hızırân zîde kadruhu gelüb ze'âmti karyelerinden Kozabad nâhiyesinde vâki' Vartak nâm mezra'asın kendüsü ve kendüden evvel ze'âmete mutasarrıf olanlar kırk seneden berü bilâ-nizâ' mutasarrıf iken hâliyâ Osman nâm kimesne tımarım kurbundadır tımarıma mahlûdür deyu babası sipâhi olmağla babasının ma'rifetiyle tagallüben zabt etmek isteyüb sonradan hilâf-ı inhâ ile bu cânibden mektûb dahi almağla kendünü dahl ettirmeyüb bu nice zamandan berü bilâ-nizâ' berâtından mukayyed zabt edegeldiği mezra'asın bu sene zabt edip kendü gadr olduğunu bildürüb berâtın ibrâz görüldükde fi'l-vâki' berâtında mukayyed bulunmağla dört bin (...) mezbûr Osmanla murafa'a oluncaya dek mahsûlün re'âyâsı zimmetinde ve emin tarikiyle mevkûfü'l-kuyûdumuz için mektûb verildi vardıkda gerekdir ki tımar-ı mezbûra mezbûr Osman'ı dahl ettirmeyüb karye-i mahsûlü olusa emini tarikiyle gerü re'âyâsı zimmetinde alındır deyu (...) ve cem'iyete ikisi dahi temessükâtıyla gelüb mürâfa'a olduklarında hak her kangı cânibe hükm olunub mürâfa'adan her kangısıyçün mektûbu verilürse mahsûlü mürâfa'adan mektûb alub ve (...) (...) ve taraf-ı aheri dahl ettirmeyesiz tahrîren fi evâhir-i Zi'l-hicce li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-1  
Amid

s.127/a.3:

***Versenik adlı mezranın tımarının sorununa dair ve bu tımara Osman adlı kişinin bilâ-sebeb dahl ettiği ve bu durumun bertaraf edilmesi ihtarına dair ferman.***

Şeri'at-şi'âr Harperut kadısı efendi huzûrlarında düred-i da'âvât ve 'ömr-i teslimât ithâfiyla inhâ olunur ki erbâb-ı tımarın olub dârende-i mektûb Hızırân gelüb

takrir-i ‘arz-ı hâl eylediği taht-ı kazânızda vâki’ Versenik nâm mezra’a hâric ez-defter olmağla tumarı berâtına ilhâk edip kırk seneden berü bilâ-nizâ’ mutasarrıf iken bir ferdin medhali ve ‘alâkası yoğiken âherden Osman nâm kimesne bilâ-sebeb dahl eylediğin bildürüb berâtlarına nazar olunub ahvâlleri şer’ ve kânûn üzre görülmek için mektûb ricâ eylediği ecilden tahrîr ve terkîm kılınub verilmişdir lede’l-vusûl gerekdir ki mezbûrları şer’-i şerîfe ihzâr edip göresin bunlar berâtında mastûr ve mukayyed olub kırk elli seneden berü mutasarrıf iken merkûm Osman dahl eylediği vaki’ ise men’ u def’ edip einde olan berâtı mücebinece zabt ve tasarruf ve mahsûllerin ahz u kabz ettirüb min-ba’d mezbûr Osman’ı taraf-ı âherden bir ferdi dahl ettirmeyesin hilâf-ı şer’ ve kânûn ve mugayir-i emr-i hümâyûna dahl ve tecâvüz ve te’addi ettirmeyesin hilâf-ı kânûn mezbûra dahl etmek isteyeniy yazub bildiresin bâki ve’s-selâm

**s.128/b.1:**

*Kesrik adlı karyede zimmilerin su kesintisinden dolayı tuttıkları amelelerin meçhul ölümlerinin sorgulanmasını istemelerine dair evâhir-i Zi’l-hiceti’ş-şerîfe 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut muzâfâtından havâss-ı hümâyûn karyelerinden Kesrik nâm karye zimmîleri ‘umûmen meclis-i şer’ a gelüb takrîr-i kelâm edip dediler ki karye-i mezbûre ‘akârında vâki’ tarîk-i ‘âmm üzerinde olan su harıkının iki üç seneden beri gittikçe suyu kalil olmağla şâyed su yer altında nakl etmiş deyu ihtimâmıyla karye-i mezbûre sâkinlerinden İlksan veled Kırkor ve Dünek veled Maviz nâm zimmîler kendüler hüsn-i ihtiyârıyla kendüler sevâb için birkaç ırgâd dutup varub zikr olunan su harıkında yirmi gün mikdârı çalışub ziyâde emek çeküb makarasın başı yukarı ‘azim feth edip (...) iken fazla kadar yukardan yapılp mezbûrân İlksan ve Dünek usta (silik) ikisi dahi mürd olmuşlardır Aveniz veled Belib keşf olunmasın taleb eder derdiklerinde kibel-i şer’den nâ’ibü’ş-şer’ Osman Efendi ve Mehmed Efendi ve Mevlüd tarafından Muslu bey ve havâss-ı hümâyûn zâbiti olan fahru’l-âşiyân Bekir Efendi tarafından Hızırân Bey (...) sicilde isimleri mastûr olan Müslümânlar ile üzerine varılıb fi’l-vâki’ karye-i mezbûre ‘akârında vâki’ tarîk-i ‘âmm üzerinde olan su kemerinde mezbûrân İlksan ve Dünek (silik) yukardan yapılp mezbûrân İlksan ve Dünek altında kalıp cümle a’zâları (...) olub mürd oldukları müşâhade olunduktan sonra mevlânâ-yı mezbûrân tahrîr edip sicil-i mahfûza kayd olundu tahrîren fi evâhir-i Zi’l-hiceti’ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba’în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Dursun Bey bin Ahmed Bey  
 Ali Bey el-cündî  
 Murad bey el-cündî  
 Sefer Beşe bin Abdullah  
 Süleyman Beşe bin Abdullah  
 Burak bin İsmail  
 Diğer Murad Bey bin Abdullah  
 El-hâcc Ali bin İsmail  
 Yusuf bin Abdullah  
 Kenan bin Abdullah  
 Sinan Ahmed Muhzır  
 Ve gayruhum

**s.128/b.2:**

***Harperut sancağında Kozabad nâhiyesinde mutasarrıf olunan ze'âmeti karyelerinden Üzrek adlı karyenin sûret-i defteri üzerinde teşekkül eden mesele ve bu meselenin çözümü için Samim adlı kişinin mübaşir tayin edilmesi hususunda evâ'il-i şehri-i Zilhicce 1041 tarihli ferman.***

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kâdisı zîde fazluhu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Osman zîde kadruhû gelüb Harperut sancağında Kozabad nâhiyesinde berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinden Üzrek nâm karyenin sûret-i defterinde mastûr ve mukayyed topraklarının nisfi Mustafa Çavuş nâm kimesne hâric ez-defterdir deyu bunun toprağına hilâf-ı şer'-i mutahhar ve mugâyir-i kânûn ve defter dahl-i zirâ'a ve harâset edip vâki' ise olan mahsûlde aş'âr-ı şer'iyye vermeye ta'allül ve bahâne eylediklerin bildürüb şer'le görölüb icrâ-yı hakk ettirmeyesin emr edip buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûru hakk üzre ve sûret-i defter-i hâkânî taleb edip göresin fi'l-vâki' kazıyye 'arz olunduğı gibi ise ve nizâ' olunan toprak bunun ze'âmeti karyesi toprağında iken zirâ'at ve harâset eyledikleri mahsûlün aş'âr-ı şer'iyyesin vermekle ta'allül ederlerse aslâ ta'allül ve 'inâd ve min-ba'd mezbûr Mustafa Beşe hilâf-ı şer'-i mutahhar ve mugâyir-i kânûn ve defter dahl olunmayub şer'le icrâ-yı hakk eyleyesiz hilâf-ı şer'-i şer'iat ve mugâyir-i kânûn-ı munif ve emr-i hümâyûn kimesneye iş

ettirmeyesiz (...) ve şuhûd-ı zordan begâyet ihtirâz eyleyesiz ve bu bâbda kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Samim zîde kadruhu mübâşir ta'yîn olunmuşdur ahad şer'inden tecâvüz ettirmeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâ'il-i şehri-i Zilhicce li-sene ihdâ ve erba'âin ve elf

Be-yurd-ı

Amid

Der-nâhiye-i

Uluabad tâbi' livâ-i Harperut

**s.128/b.3:**

***Su tasarrufuyla ilgili meseleye dair 21 Saferi'l-hayr sene 974.***

Karye-i Çermik tâbi' m.

Karye-i mezbûreye karye kayadan Pirhanca giden suyun kireçlü (...) zarar-ı su kadimden bu karyenin ahâlisi tasarrufunda olmağın gerü karyeleri üzerine kayd olunub sûret-i defter-i cedîd-i hâkânîdir ki nakl olundu tahrîren fî 21 Saferi'l-hayr sene 974

**s.129/a.1:**

***Mustafa adlı kişiyle beraber diğer neferlerin, menzillerde lazım olan mühimmat, erzaklar, neferat ve klavuzları sağlam bir şekilde mahal-i me'mure ulaştırılmalarına dair evâsıt-ı şehri-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli ferman.***

Mustafa ve beraberinde gönderilen neferlerin menzillerde lazım olan mühimmat görülüp

E'âzımü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-'izz ve'l-ihtişam el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-a'la sūdde-i sa'âdetimden Diyarbekir'e ve ândan Musul'a varub gelince yol üzerinde vâki' olan beylerbeyiler dâme ikbâluhum ve mefâhirü'l-ümerâi'l-kirâm merâci'ü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-'alâm zikr olunan Beylerbeyiliklerde vâki' sancakbeyleri dame 'izzuhum ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'adinü'l-fezâ'il ve'l-keâm zikr olunan sancaklarda vâki' olan kadılar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân zikr olunan kadılıklarda vâki' mir-i mirân mütesellimleri ve altı bölük kethüdâları ve yeniçeri serdârları ve kılâ' dizdârları ve neferât ağaları ve iskele eminleri zîde kadruhûm tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak



ma'lûm ola ki hâliyâ bazı mütesellîm-i havâss için dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından olub düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-'âlem müdebbiru umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidu bünyânü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sunûf-ı 'avâtıfı'l-meliki'l-a'la vezir-i azamım Mehmed Paşa edâmallahu te'ala iclâlehunun kapucubaşlarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafa dâme mecduhu yanında olan âdemleriyle ol-câbibe irsâl olunmağın menâzil ve merâhilde lâzım olan mühimmât görülüb emin ve sâlim mahall-i me'mûre ulaştırılmasın emr edip buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre 'amel edip dahi mumâ-ileyh yanında olan âdemler her kangınızın taht-ı hükûmetine varub dâhil olursa lâzım olan zâd u zevâde ve sâ'ir mühimmâtları olıgeldiği üzre tedârük ve mahfûz ve muhâtara olan yerlerde yanına kifâyet mikdârı neferât ve yarar kulagozlar koşub emin ve sâlim yerlerine ulaşıdırub ber-vech-i ta'cîl mahall-i me'mûre irsâl ve isâl eylesesiz ve bi'l-cümle mumâ-ileyhin ma'âbirde olan şekr ve şikâyeti mü'essirdir ânın gibi yollarda lâzım geldikde yanında olan âdemlerine menzil bargirleri bulunan yerlerden yarar menzil bargirlerini dahi ihzâr edip menâzil ve merâhilde bir vechile müzâyaka çekdirmeyesiz husûs-ı mezbûr mühimmât-ı umûrdandır 'avk u te'hîrden ve müsâhaleden ve menâzil ve merâhilden bir vechile eğlendirmekden her biriniz ihtirâz eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

(...) (...) Abdulkerim bin Şeyh Hızır el-kâdı 'ufiye 'ânhuma

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

**s.129/a.2:**

***Müslimler ve zımmîler mabeyninde bir tarlada çıkan su ve tasarrufu üzerinde niza' daha sonra sulha rıza gösterip niza etmeyeceklerine kavlı ettiklerine dair hüccet.***

Sebeb-i tahrîr-i kalem-i şer'î ve mûcib-i tastîr-i hitâb-ı mer'î budur ki

Pir-i Şeyh-i 'ulyâdan Hâcı Hasan bin Ali Kethüdâ ve Abdullatif bin İbrahim ve Kasım bin Monla Maksud ve Yakub bin Mehmed ve Halil bin Hızır ve Hüseyin bin Yusuf meclis-i şer'a gelüb ve yaylalarına Harmanak nâm karyeden Bogos bin Ümmet

ve Arid bin Hemayid ve Bogos bin Serde ve Isvader bin derviş ve Bahadır bin Zikri ve Kesir bin Kemal hâzırda olub mezbûrûn zimmîler müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki bundan akdem mezbûrdan kimesneler ile Serseri ve Etmekli nâm karyelerin toprağonda çıkan sudan bizim dahi hakkımız vardır deyu da'va ve nizâ' eder eder ki hâliyâ muslihun mâbeynimizde tavassut olub şöyle sulh ettiker ki zikr olunan suda merkûmûn kimesneler lâbik değirmenin oldugundan çıkdıktan sonra zikr olunan değirmene zarar olmayub kâbil olan mevzi'den bendleri alub ve zer' çün dahi zikr olunan (silik) edip bendi harâb edecek olursa yine zikr olunan benden (...) (...) verip (...) kendüler alacak oldular ki bend bağlandıkdâ evvelki uslûb üzre masraf alacak oldukda bu husûsda vech-i meşrûh üzre sul olunmamış her birimi kâ'il ve râzı olduk birbirimiz üzerine vech-i meşrûh hilâf-ı da'va ve nizâ' etmeyüb tekrar da'vâ ve nizâ' edecek olursak 'inde'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olunmaya dediklerinde mezkûrûn Pir-i Şeyh re'âyâları dahi mezbûrûn zimmîlerin kavllerini ve kelâmıların vicâhen vech-i meşrûh üzre tasdik ve kabûl eylediklerinden sonra sıhhat-i sulhe hükm olundukda mâvak'a bi't-taleb ketb ve sicil olunub ve bu kazıyye-i şer'iyye mezbûrûn zimmîler talepleriyle ketb olunub yedlerine vaz' olundu ki vakt-ı hâcette ihticâc edinelere tahrîren fi 25 şehr-i Zi'l-ka'de sene 968

Şuhûdü'l-hal

Monla Abdulkadir bin Davud

Davud bin Hasan

Pir Nuh bin Hüseyin

Ve Haydar bin Ali

Ve İbrahim bin Seyyid Ahmed

Ve Mehmed bin Emrullah

Ve Ahmed Kethüdâ bin Ömer

Ve Mehmed bin Hâcu Seydi

Ve gayruhum mine'l-hâzırîn

**s.130/b.1:**

*'öşriyyesin ve rüsûm-ı 'örfiyyenin cem'inde teşekkül eden sorunlara dair evâhir-i şehr-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli ferman.*

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki zu'amâdan

dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdal zîde kadruhû gelüb kazâ-i mezbûrede berât-ı şerîfle mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyeleri mahsûlünden senede kırk bin akçe defter-i cedîd-i hâkânide mirîye ve ma'âdası kendüye hâsıl olmağla sâl-be-sâl vâki' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rüsûm-ı 'örfiyyesin zabt ve mirîsini edâ ve teslîm ettikde ze'âmet-i mezbûreye tâbi' Kesikköprü nâm mezra'asın tahrîrde a'sâr-ı şer'iyyesin defter-i hâkânide dört yüz altmış akçe kayd edip ve berâtda mastûr ve mukayyed iken zikr olunan mezra'ayı mukaddemâ zabt edip zirâ'at ve harâset eyledikde muharrir-i vezneye dört yüz altmış akçeya bağlamışdır akçesin ve 'öşriyyesin vermezüz deyu ta'allül ve bahâne etmekle bundan akdem serdâr olub fevt olan Hüsrev Paşa huzûrunda murâba'a olduklarında bu bâbda elinde olan fetevâ-yı şerîfesin da'vâsına mutâbık ve hatta sarîh olmğala mukarrer kılınub emr-i şerîfim verilmişken mezbûrlar mezra'a-i merkûmeye âherden Hasan nâm kimesne ferâgat etmekle mezbûr Hasan ferâgat etmeyüb gerü dahl ve nizâ'dan hâli olmamağla hâliyâ şark-ı serhad iken umûr-ı cumhûru meftûh olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-'âlem vezirim ve serdârım Murtaza Paşa edâmallahu te'ala iclâlehunun huzûrunda murâfa'a olub temessükâtına nazar olundukda ol-vechile dahl eylediğinin aslı olmayub her vechile bunun dahi sarîh olduğu bâbında ve zâlim olmağla kendüye hükm olunub bu bâbda elinde mukayyed ahkâm-ı şerîfe ve fetevâ-yı mûnife var iken dahl eylediğın bildürüb mûcebince 'amel olunmak bâbında tekrar kat'-ı hükm-i hümâyûnum taleb etmeğın buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda husûs-ı mezbûr onât vechile mukayyed olub göresiz fi'l-vâki' zikr olunan mezra'a bunun berâtında musarrah ze'âmet dâhilinde olub minvâl-i meşrûh üzre sâl-be-sâl a'sâr-ı şer'iyyesin ve rüsûm-ı 'örfiyyesin ber-mûceb-i defter-i hâkânî mirîye kırk bin akçeyi ve ma'âdası kendüye hâsıl-ı kayd olunmuş iken mezbûr Hasan zirâ'at ve harâset edip hâsıl eylediği terke 'öşrûn vermeyüb senin bir ânında fahru'l-edâya kayd eylediği üzre dört yüz akçe ze'âmetleri vermem deyu ta'allül ve nizâ' etmek ister ise bir vechile ta'allül ve bahâne ettirmeyüb elinde olan temessükâtı mûcebince hâsıl eylediği terkenin a'sâr-ı şer'iyyesin hükm edip bi-kusûr alıveresiz hilâf-ı şer'-i şerif ve mugâyir-i kânûn-ı mûnif kimesneye iş ettirmeyesiz şöyle bilesiz 'âlâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.130/b.2:**

*Seyyid Ebubekir adlı kişi Harperut kazasından, Musul Kal'ası'nın bina edişine elli bin ırgadı teslimine ve doksan gün kalenin binası şartıyla yedine tezkire verilmesine dair evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce 1041 tarihli tezkire.*

Vech-i tahrîr oldur ki Harperut sâkinlerinden Seyyid Ebubekir Efendi Musul'a varub Harperut kazâsından Musul kal'ası mühimmâtıyçün ihrâcı fermân olunan elli bin ırgadı Musul kal'ası binâsına teslîm edip ve doksan gün kal'a-i mezbûrede binâ etmek şartıyla Musul beylerbeyisi 'izzetlü Bekir Paşa Hazretlerinden tezkire ibrâz etmeğın mücebince bu cânibden dahi tezkire tahrîr kılınub verilmişdir ki zikr olunan ırgad zabtıyçün kazâ-i mezbûre ahâlisinden kimesneyi rencide etmeye tahrîren fi evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene 1041

Bende

Hasan

Sipâhiler

Ağası

**s.131/a.1:**

*Nefekler karyesi ve tevabi' mezzararın zabt-ı mâl-ı maktû'un Diyarbekir hazinesine teslîm edip ve belirlenen tarihte mirîye aid olan hukûk ve rûsûm ve bütün mahsûlâtın eski âdetler üzerine ve kânûn üzre cem' ve tahsîl ve kabz edilmesine dair şehr-i Rebi'ü'l-evvel 1041 tarihli berat.*

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultâni ve tuğrâ-yı garrâ-yı nüffize bi'l-'anvi'r-rabbâni hükmü oldur ki

Sipâhîyândan altmış dörd bölükde yevmî üç akçe 'ulufeye mutasarrıf olan Ahmed Abdullah Cebe nâm kulum bölüğün emekdârlarından iş bu sene-i mübâreke de mülâzemetden olmağla hidmet ve mülâzemeti mukabelesinde hîn-i tevzî'de Diyarbekir aklâmına tâbi' olan Nefekler nâm karye tevâbi'i ile mal-ı maktû'unun bin kırk bir senesinin tahsîli der-'uhde olunan sûret-i ru'ûs-ı hümâyûnla verilüp mücebince berât-ı şerîfim verilmek ricâ eylemeğın karye tevâbi'i olan karyeler ile senede otuz bin akçe olduğu ordu-yı hühâyûn hazinesi defterlerinde mukayyed olmağın mal-ı mirî moksan gelmemek üzre tarih-i mezbûrda der-'uhde olunan fermânım olmağla iş bu dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mezbûr Ahmed zîde mecduhûya tarih-i mezbûrun zabtıyçün bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûr

kurehâ-i karye-i mezbûra tevâbi'i olan mezra'aları ile ber-vech-i maktû' tarih-i mezkûrda zabt-ı mâl-ı maktû'un Diyarbekir hazinesine teslim edip ve tarih-i mezbûrun cânib-i mirîye aid olan hukûk ve rûsûm ve cümle mahsûlâtın oligelen âdet ve kânûn üzre cem' ve tahsîl ve kabz eyleyüb min-ba'd taraf-ı âherden kimesne dahl u ta'arruz eylemeyeler şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Sahrâ-yı

Şeyh Zerli

**s.131/a.2:**

*Pelene adlı karyede tımar Mehmed'in tasarrufunda iken fâriğ olub mutasarrıf iken kayr-i mezbûrede Şaban adlı kişinin hisse-i tımarı olmağla bunu dahi hissesine dahl edip tasarrufuna mâni' olması ve bu müşkülâtın ref'i için yapılması gerekenlere dair gurre-i Zi'l-hiccet 1041 tarihli ferman.*

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Hüseyin zîde macduhû gelüb Harperut sancağında ve nâhiyesinde Pelene nâm karyeden bin akçe hisse tımarı on on beş seneden berü bilâ-nizâ' müteferrika Mehmed'in tasarrufunda iken bu ki fâriğ olub bu dahi mutasarrıf iken kayr-i mezbûrede Şaban nâm kimesne hisse-i tımarı olmağla bunu dahi hissesine dahl edip tasarrufuna mâni' olub lakin zikr olunan bin akçe hisse tımar rûz-nâmçelerde bunun üzerinde ve berât-ı hümâyûnumla dahi kezâlik üzerinde ve tasarrufunda olub mezbûr Şaban'ın 'alâkası olmamağla buna berâtı mücebince mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf ettirilmek emrim olmuştur buyurdum ki emrim üzre zikr olunan bin akçe hisse mücebince Hüseyin zîde mecduhu elinde olan berâtı ve sâ'ir temessükâtı mücebince zabt ve tasarruf ve mahsûl ve rûsûmun ahz ve kabz ettirüb min-ba'd mezbûr Şaban'ı ve âheri dahl u ta'arruz ettirmeyesiz ve dahl edip mahsûl ve rûsûmunda nesnesi almış ise ba'de's-sübût hükm edip bi-kusûr geri buna alıveresiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi gurre-i Zi'l-hicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.131/a.3:**

*Musul (Kal'ası) yapımı ve tamamlanması için mimar ve ırgatların sayısı ve güzide mimarlardan olan Seyyid Bekir kişisine gurre-i Zi'l-hicce 1041 tarihinde yedine verilen temessük.*

Sebeb-i tahrîr-i hurûd oldur ki kazâ-i Harperutdan fahru's-sâdât Seyyid Ebubekir Efendi zîdet siyâdetuhu gelüb kazâ-i mezbûrdan bu cânibde olan mi'mârlardan nakdî emin on beş nefer ırgâdın kerâste ve üstâdın cem'ine ve üstâdlar gelüb ve üstâd-ı Hindî ve üstâd-ı Hane nâm mi'mârlar evlerden kırk nefer ırgadın (...) cem'an elli beş nefer ırgad olub nezd-i huzûrumuzda doksan gün binâsı fermân olunan Musul (kal'ası) istikmâl şartıyla ve güzide mi'mârları bi't-tamam mumâ-ileyh Seyyid Bekir yedinden vâsıl olub ve mezbûrûn ırgâd tarih-i mezkûreden elli beş nefer ırgad getürüb binâ-yı mezbûrda mevcûd istihdâm ettirdikleri ecilden bu sûret ketb olunub yedine temessük verilmişdir tahrîren fi gurre-i Zi'l-hicce'ti ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

El-fakîr

Ebubekir

Mir-i mirân-ı

Musul

Hâlâ

**s.132/b.1:**

*Harperut sancağından Uluabad nâhiyesinde Dumladepesi adlı karye ve gayriden ziyâde dört yüz akçe ze'âmete mutasarrıf olan Hasan hüsn-i rızâsı ile ze'âmerinden fâriğ olduğun bildirip Şaban adlı kişiye mutasarrıflığın verilmesine dair berat.*

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultâni ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitâni-i hakâni hükmü oldur ki

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i müfahham sâbıkâ vezir-i a'zamım vezirim Hafız Ahmed Paşa edâmallahu te'ala iclâlehunun âdemlerinden olub dergâh-ı mu'allâm müteferrikaları zümresinde ilhâk olunan râfî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı şehriyârî ve nâkıl-ı yarlığ-ı belîğ-i meserret-unvân-ı tâcidâri kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Sinan zîde mecduhû südde-i sa'âdetime gelüb yararlılığı 'arz olundukda ibtidâdan yirmi bin akçe ze'âmete ve dört def'a beş bin akçesin evâmîr-i şerîfe verilüb ve Harperut sancağından

Uluabad nâhiyesinde Dumladepesi nâm karye ve gayriden ziyâde (...) dört yüz akçe ze'âmete mutasarrıf olan yine müşârün-ileyh vezirimin defterlü âdemlerinden Hasan hüsn-i rızâsı ile ze'âmerinden fâriğ olduğun bildürüb 'inâyet ricâ etmeğin tevcih olunmak için erba'în ve elf Cemaziye'l-evvelinin eva'ilinde emr-i şerifim verildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak ve fâriğin kaydı seferde olmağla berât olunmak bâbında fermân-ı şerîfim sâdır olmağın ve mumâ-ileyh Şaban için yarar ve emekdâr deyu sâbıkâ Şam muhâfazasında olan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham vezirim Mehmed Paşa edâmallahu te'ala iclâlehunun 'arzı mûcebince dergâh-ı mu'allâm müteferrikaları zümresine ilhâkı fermânım olduğuna tis'a ve selâse ve elf Saferinin on sekizinci gününden mümzâ sûret-i ru'ûs verilüb berâtına ilhâk olunmak emrim olmağın zikr olunan ze'âmetin vech-i meşrûh üzre fâriğ-i mezbûr tahvîlinden indirâs ve terakkileri bedelinden noksanıyla ber-vech-i tekmil akçe üzre dergâh-ı mu'allâm müteferrikalığıyla mumâ-ileyh Şaban zîde mecduhuya tevcih olunub verdim ki zikr olunur

Nâhiye-i

Uluabad der-livâ-i Harperut

Karye-i Dumladepesi

Nâhiye-i Uluabad

Hisse 12500

Hisse 6107

Karye-i

Kesrek tâbi'

Kozabad

7036

Karye-i

Çal tâbi'-i mezra'a

Ber-vech-i karye-i Harik

Karye-i Alesi tâbi' mezra'a 1000/500

Karye-i İkidüdük tâbi'-i mezbûr Hisse-i (...) 13634/4470

Karye-i İkidüdük tâbi' mezkûr tâbi'-i nâhiye-i Kozabad Hisse-i 13634/4164=3000

Karye-i İkidüdük tâbi' (...) tâbi' hisse-i Kozabad Hisse-i 10634-4470-1436

Karye-i Buzbar tabi'-i nâhiye-i Kozabad Hisse-i 10015-3924

Karye-i Adurrahman tâbi'-i Kozabad Hisse-i 1866

Karye-i Hasbey tâbi'-i mezbûr hisse-i 17000

Karye-i Berdir tâbi'-i Şehri hisse-i 6368

Ber-vech-i tekmil 39400

Yedinde tasarrufunda şöyle vezâ'if dergâh-ı mu'allâm bi-kusûr-ı mer'î ve mü'eddâ kala ve sefer-i zafer-i (...) vâki' oldukça rikâb-ı şerîfim ile eşe ve ze'âmet

halkı dahi ze'âmetine müte'allik umûrda müraca'at edeler ol-bâbda bâ-feth-i ahad vechen mine'l-vücûh mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

**s.132/b.2:**

*Hâcî Gökçeoğlu Mehmed adlı kişiden her sene zira'at ettiği topraklardan mahsüller alınırken sene-i mezkûrda vermeyi red edip maktu' olduğunu idda etmesi ve neticede teşekkül edebilecek müşkatın önlenmesi için yapılması gerekenlere dair ferman.*

Cenâb-ı 'izzet-me'âb Bey hazretleri kâm-i yâb

Tahiyât-ı sâfiyât ve teslimât-ı vâfiyât ithâf olunur ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut bade's-selâm inhâ olunur ki Harperut şehr kethüdâsı olan Es-seyyid Ebubekir bu cânibe gelüb Harperut'un bağları defterde resm ve (silik) hâric-i etrâfında zirâ'at olunan yerlerde mahsûl kayd olunub şimdiye değin ol-minvâl üzre (silik) Hâcî Gökçeoğlu Mehmed nâm kimesne bağ kurbunda ve hâricde zirâ'at ettiği tarlasından mahsûl vermeyüb bağım maktû'u teklif edip gadr etmek ister deyu bildürüb kadîmden olıgeldiği üzre mahsûlde Ebubekir için mektûb taleb etmeğın verildi vardıkda gerekdir ki bu husûsa mukayyed olub göresin mahsûlü nizâ' olunan yerlerden geçen senelerde alınırken bu sene mezbûrda ta'allül ettiği vâki' ise kadîmden olıgelen üzre mahsûlde alıverib ol-vechile ta'allüd ve 'inâd ettirmeyesin ki sâ'irler dahi bunun gibisi ta'allül edip mahsûlüne gadr etmek ihtimâli olmaya bâki 'arz kâ'im-bâd

**s.133/a.1:**

*Harperut sancağından Uluabad nâhiyesinde Duıladepesi nâm karye ve sairlerinden otuz dokuz bin dört yüz akçe ze'âmete mutasarrıf olan Hasan hüsn-i ihtiyârı ile ze'âmetinden fâriğ olduğunu bildirmesi ve mutasarrıflığın Şaban adlı kişiye tevcih olunmasına dair berat.*

Nişân-ı şerif-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı nüffize bi'l-'anvi'r-rabbâni hükmü oldur ki



Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham sâbıkâ vezir-i a'zamım olan vezirim Hafız Ahmed Paşa edâmallahu te'ala iclâlehunun emekdâr âdemlerinden olub dergâh-ı mu'allâm müteferrikaları zümresinde ilhâk olunan râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı şehriyârî ve nâkıl-ı yarlığ-ı belîğ-i meserret-makâl-ı tâcidârî kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Sinan zîde mecduhû südde-i sa'âdetime gelüb mukaddemâ yararlığı 'arz olundukda ibtidâdan yirmi bin akçe ze'âmete ve dört def'a beş bin akçesin evâmir-i şerîfe verilüb ve Harperut sancağından Uluabad nâhiyesinde Dumladepesi nâm karye ve gayriden iş bu otuz dokuz bin dört yüz akçe ze'âmete mutasarrıf olan yine müşârün-ileyh vezirim defterlü âdemlerinden Hasan hüsn-i ihtiyârî ile ze'âmetinden fâriğ olduğun bildürüb 'inâyet ricâ etmeğın tevcih olunmasıçün erba'în ve elf Cemaziye'l-evvelinin evâ'ilinde emr-i şerifim verildiğinden sonra tezkiresi ihrâc olunmak ve fâriğın kaydı seferde olmağla berât olunmak bâbında fermân-ı şerifim sâdır olmağın ve mumâ-ileyh Şaban için yarar ve emekdârdır deyu sâbıkâ Şam muhâfazasında olan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham vezirim Mehmed Paşa edâmallahu te'ala iclâlehunun 'arızî mûcebince dergâh-ı mu'allâm müteferrikaları zümresine ilhâk olunmak fermânım olduğuna tis'a ve selâse ve elf Saferinin on sekizinci gününden mümzâ sûret-i ru'ûs verilüb berâtına ilhâk olunmak emrim olmağın zikr olunan ze'âmetin vech-i meşrûh üzere fâriğ-i mezbûr tahvîlinden indirâs ve terakkîleri bedelinden noksanıyla ber-vech-i tekml akçe üzere dergâh-ı mu'allâm müteferrikalığıyla mumâ-ileyh Şaban zîde mecduhuya tevcih olunub verdim ki zikr olunur

Nâhiye-i

Uluabad der-livâ-i Harperut

Karye-i Dumladepesi

Nâhiye-i Uluabad

Hisse 12500

Hisse 6107

Karye-i

Kesrek tâbi'

Kozabad

7036

Karye-i

Çal tâbi'-i mezra'a

Ber-vech-i karye-i Harik

Karye-i Alesi tâbi' mezra'a 1000/500

Karye-i İkidüdük tâbi'-i mezbûr Hisse-i (...) 13634/4470

Karye-i İkidüdük tâbi' mezkûr tâbi'-i nâhiye-i Kozabad Hisse-i 13634/4164=3000

Karye-i İkidüdük tâbi' (...) tâbi' hisse-i Kozabad Hisse-i 10634-4470-1436

Karye-i Buzbar tabi'-i nâhiye-i Kozabad Hisse-i 10015-3924

Karye-i Adurrahman tâbi'-i Kozabad Hisse-i 1866

Karye-i Hasbey tâbi'-i mezbûr hisse-i 17000

Karye-i Berdir tâbi'-i Şehri hisse-i 6368

**s.133/a.2:**

***Ze'âmet halkının ze'âmetine müte'allik işlerde müraca'at edilebilmesine dair ferman.***

Buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde

Yedinde tasarrufunda şöyle vezâ'if dergâh-ı mu'allâm bi-kusûr-ı mer'î ve mü'eddâ kala ve sefer-i zafer-i (...) vâki' oldukça rikâb-ı şerîfim ile eşe ve ze'âmet halkı dahi ze'âmetine müte'allik umûrda müraca'at edeler ol-bâbda bâ-feth-i ahad vechen mine'l-vücûh mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

**s.133/a.3:**

***Harperut sancağının Dumladepesi adlı karye ve sairlerinden berât-ı şerîfle mutasarrıf olduğu otuz dokuz bin dört yüz akçe ze'âmetin müteferrika Mehmed tasarrufunda olub öldükten sonra mutasarrıflık üzerine zuhur eden meseleye dair evâsıt-ı şehri-i Ramazan 1041 tarihli ferman.***

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm (boş) ve (boş) kadıları zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola raki dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Şaban zîde mecduhu südde-i sa'âdetime gelüb Harperut sancağının taht-ı kazânızda Dumladepesi nâm karye ve gayriden berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu otuz dokuz bin dört yüz akçe ze'âmetin müteferrika Mehmed tasarrufunda olub fevt oldukda ze'âmeti mahlûlünden Hüseyin nâm kimesneye verilip müteveffânın kaydın bozdurub berât ettirüb bir akçe zimâm ile mutasarrıf oldukdan sonra buna fâriğ olub bu dahi fâriğin kaydın bozdurub berât ettirüb bilâ-nizâ' mutasarrıf iken Mustafa Çavuş nâm kimesneler bazı hisselerine bi-vech nizâ' edip ze'âmet-i mezbûreyi müteferrika Mehmed ve Hüseyin nâm kimesneler ile bilâ-nizâ' tasarruf edip hâlâ mezbûrların da'vâ ve nizâ'larının aslı olmaduğun bildirüb elinde olan berât ve çend sûretleri mücebince buna

mukarrer ve zabt ve tasarruf ettirmek bâbında ‘inâyet ricâ etmeğin elinde olan berât ve sâ’ir temessükâtı mücebince zabt ve tasarruf ettirmek emr edip buyurdum ki emr-i celîlü’l-kadrim vardıkda ze’âmet-i mezbûru elinde olan berâtı mücebince mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf ettirüb min-ba’d bi-vech dahl ve nizâ’ eden Mustafa Çavuş (boş) nâm kimesneleri aslâ ve kat’a dahl u ta’arruz ettirmeyesiz dahl edip ve tahvîl ve tarihine düşen mahsûlünde nesnesin almışlar ise ba’de’s-sübût hükm ettirüb bi-kusûr gerü alıveresin kanâ’at etmeyüb evâmir-i şerifden sonra gerü nizâ’ ederlerse ze’âmet-i mezbûrı buna zabt ve mahsûllerin ahz u kabz ettirüb bi-vech nizâ’ edenleri mürâfa’a olmak için südde-i sa’âdetime havâle eylesesin ki gelüb divân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı ‘izâm hazretlerinde mürâfa’a olub cevâbı verile şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasız tahrîren fi evâsıt-ı şehri Ramazani’l-mübârek li-sene ihdâ ve erba’in ve elf

Be-mekâm-ı  
Kostantiniyye  
El-mahrûsa

s.134/b.1:

***Kesrik adlı karye zimmîleri olan suyolunun iki üç seneden beri harâb olub gittikçe azalması ve İlksan, Düvenk adlı zimmîler belki başka yere nakletmiş olma ihtimali ve o sırada toprak altında kalıp ölmeleri ihtimali üzerlerine ikrarları ve keşif için adam gönderilmesine dair ferman.***

Cenâb-ı ‘izzet-me’âb Bey Hazretleri kâm-yâb

Tahiyât-ı sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiyât ithâf olunur ve kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keîâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba’de’s-selâm inhâ olunan oldur ki bu cânibe mektûb gönderüb Harperut mukâta’asına tâbî’ havâss-ı hümâyûn karyelerinden olub dârendegân-ı mektûb Kesrik karye zimmîleri şer’-i şerîfe varub yine karye-i mezbûreye müte’allik tarîk-i ‘âmm üzerinde olan su harıkının yolu iki üç seneden berü harâb olub suyu gittikçe kalîl olmağla karye-i mezbûre sâkinlerinden İlksan ve Düvenk nâm zimmîler şâyet yer altında âher yere nakl etmiş ola deyu kendü rızâlarıyla su harıkını tathîr ederken bi-emrillahi te’ala üzerlerine toprak yıkılıb mezbûrân zimmîler yer altında kalub mürd olmağla kıbel-i şer’den nâ’ib varub keşif olundukda vech-i meşrûh üzre olduğu mukarrer ve muhakkak olmağla mücebince hüccet-i şer’iyye verildiğın yazub mücebince ‘amel olunub husûs-ı mezbûr için karye-i mezbûr ahâlileri rencide ettirilmemek bâbında mektûb taleb olunduğu ecilden iş bu

mektûb tahrîr olunub verilmişdir lede'l-vusûl gerekdir ki husûs-ı mezbûra mukayyed olunub dahi karye-i mezbûr ahâlilerinden mezbûrân zimmîler için ümenâ-i subaşları ve âherden bir ferdi rencide etmek isrerler ise bu makûlelerden şer'an ve kânûnen bir ferdi talep olunmak câ'iz değildir aslâ kimesne karye-i mezbûr ahâlileri mir-livalar bu husûs için hilâf-ı şer' ve kânûn rencide ve remîde ve bir şeylerini talep ile ta'ciz ettirmeyüb men' u def' eylesiz men' ile memnû' olmayanları ism ve resmleriyle yazub bu cânibe bildürüb re'âyâ fukarâsı bir ferdi rencide ettirmeyesiz bâki ve's-selâm

**s.134/b.2:**

*Bazı karyelerin mahsûl-i gallâtlarını Piyale Bey adlı kişinin teslim etmesi şartıyla yedine evâ'il-i şehr-i Muharrem 1042 tarihinde verilen halas tezkiresi.*

Vech-i tezkire budur ki sancağımız kadıları Müger ve Künek ve Hân ve Alak nâmân karyelerin bin kırk iki senesinde vâki' olan mahsûl-i gallâtların ve (...) bundan akdem dergâh-ı 'âli sipâhilerinden Piyale Bey bin yedi yüz elli guruşa ber-vech-i maktû'a verilmişken zikr olunan bin yedi yüz elli guruşu müşârün-ileyh Piyale Bey yedinden bi-kusûr velâ kûsûr alınub mumâ-ileyh Piyale Bey zimmetinde köylerimizin bin yedi yüz elli guruşdan bir akçe ve bir habbe 'alâkamız kalmadığı ecilden mezkûr Piyale Beyin yedine halâs tezkiresi verildiği vakt-ı hâcette temessük edine tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Bende

Haydar

Mir-livâ-i

Harperut

Hâlâ

**s.135/a.1:**

*Veprik ve Boskebek oğlu vefat edip evlâdı-ı zükûru olmadığından tasarrufunda olan çayır ve zimmetleri tapuya verilmesi ve tapuyu Hasan Bey kişisi alması daha sonra Ahmed Bey adlı kişinin dahl edip tasarrufuna mani' olması anlaşmazlığına dair evâhir-i şehr-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli ferman.*

Hazret-i mevlânâ-yı şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki Serseri nâm karyeden dârende-i mektûb Derik nâm zımmî gelüb karyesi halkından Veprik ve Boskebek oğlu fevt olub evlâdı-ı zükûru olmamağla tasarrufunda olan sulu ve susuz çayır ve zimmetleri tapuya müstehakk olmağla bin otuz senesinde hîn-i kavillerinde emin olan Hasan Beyden bu tapuya alub ve resm-i tapusun miriye verip yedine eminden mühürlü temessük ve kıbel-i şer'den hüccet-i şer'iyye alub on bir seneden berü bilâ-nizâ' tasarrufunda iken hâlâ sipâhiyân tâ'ifesinden Ahmed Bey nâm kimesne dahl edip tasarrufuna mâni' olduğun bildürüb elinde olan tapu (...) hüccet ibrâz edip görüldükde fi'l-hakika ol-makûle zamandan berü tapu ile aldığı muhakkak olmağla temessük ve hüccet mücebince kemâkân kendüye zabt ettirilmek için verildi vardıkda gerekdir ki göresiz mezkûr zimminin ibrâz ettiği hüccet ve tapu temessükü mücebince bu âna gelince nizâ' olunan çayır zimmetleri tasarrufunda ol-mikdar zaman tasarrufunda olan emlâk hakk-ı sarîhdir min-ba'd mezbûr Ahmed Beye ve âhere dahl ettirmeyesiz tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'de sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.135/a.2:**

***Çömlek adlı karyede tımar mutasarrıflığı hususunda zuhur eden müşkülât ve gerekenlerin yapılmasına dair evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli ferman.***

Hazret-i mevlânâ-yı şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki erbâb-ı tımârdan dârende-i mektûb Hüseyin nâm kimesne bu cânibe gelüb berât-ı şerîfle mutasarrıf olduğu tımarının bazı tarlaları Bekir Çavuş nâm kimesne Çömlek nâmında hâric ez-defter bin beş yüz akçe tımarıdır deyu bir tarikle hilâf-ı inhâ edip alub berât ettirmekle mücebince bu cânibden dahi mektûb almağın varub dahl edip lakin Çömlek nâmında ol-etrâfında karye olmayub nizâ' olunan yerler bunun tımarı muzâfâtından Kırtetar ve Kıızıltepe nâm karyelerine tâbi' olduğuna şer'le üzerine varıub keşf ve hüccet olduğun bildürüb ve dahi vech-i meşrûh üzre olub mezkûr yirmi (...) da'vâsı (...) olduğuna vilâyet a'yânı ve ihzârları (...) edip bunun tımarı ve hakk olmamağla berâtı mücebince kemâkân ifâ ve mukarrer kılıp zabtıçün mektûb verildi vardıkda gerekdir ki zıkr olunan tarla yerleri elinde olan

berâtı ve hüccet-i şer'iyeye mücebince mezbûr Hüseyin'e zabt ve tasarruf ettirüb Çömlek nâm (...) ile de vech-i nizâ' anda mezbûr Bekir Çavuş'a ve âherden bir ferdi dahl u ta'arruz ettirmeyesiz fasl edip mahsûl ve rûsûmundan bir nesnesi alınmış ise ba'de's-sübût hükm edip bi-kusûr aliveresiz tahrîren fî evâ'il-i şehri Şevval li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.136/b.1:**

*Yevmî elli dört akçe 'ulûfeye mutasarrıf olan Bekir Mehmed adlı kişinin Harperut mukâta'asının iltizâmını, Diyarbekir hazinesi defterlerinde nasılsa malına noksan gelmemek üzere der-'uhde olunub zabt ettirilmesi hususunda şehri Rebi'ü'l-evvel 1041 tarihli berat.*

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı nüffize bi'l-'anvi'r-rabbânî hükmü oldur ki

Nevvâl-i 'âtıfet-i hüsrevânemle (...) nesne olmağa lâyıık ve serdâr olanlardan ebnâ-yı sipâhiyândan ikinci bölüğünde yevmî elli dört akçe 'ulûfeye mutasarrıf olan Bekir Mehmed zîde kadruhu vâki' olan şark seferlerinde uğur-ı hümâyûnumda hizmet eyleyüb ve bölüğün kadimi emekdârı ve vâcibü'r-re'âyâlarından olub bu sene-i mübârekede mülâzemetden olmağla sebk eden hizmeti mülâzemeti mukâbelesinde hîn-i tevzî'de Diyarbekir hazinesine tâbi' olan Harperut mukâta'asının bin kırk bir senesi tevcih olunub sûret-i ru'ûs-ı hümâyûnum verilüb mücebince berât-ı şerîfim ricâ eylemeğın zıkr oluna mukâta'ânın iltizâmı Diyarbekir hazinesi defterlerinde nice de ise malına noksan gelmemek üzere der-'uhde olunub zabt ettirilmek fermânım olmağın vech-i meşrûh üzere der-'uhde olunduğu ordu-yı hümâyûnum hazine defterlerine kayd olunub iş bu dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mezbûr Mehmed zîde kadruhu (...) edip berât-ı hümâyûn-ı 'izzet-makrûn verdim ve buyurdum ki varub zıkr olunan mukâta'âyı kadîmden zabt olıgeldiği üzere tarih-i merkûmdan sene tamamına dek zabt ve tasarruf ve vâki' olan 'adet-i ağnâm ve resm-i bennâk ve cürm ü cinâyet ve sâ'ir hukûk-ı şer'iyeye ve rûsûm-ı 'örfiyyesin külli ve cüz'i vâki' olan mahsûlâtını olıgelen 'adet ve kânûn üzere cem' ve tahsil ve kabz edip tarih-i merkûmun malını hazine-i mezbûreye teslim eyleyüb ol-bâbda âherden kimesne mâni' ve müzâhim

olmayub dahl u ta'arruz eylemeyeler şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene ihda ve erba'in ve elf

Be-yurd-ı

Sahrâ-yı

Koçhisar

**s.136/b.2:**

***Bekir Efendi kişisine Diyarbekir hazinesinde yedine temessük verilüb mukâta'a mahsûlünde nukûdunu olgeldiği üzre toplaması ve ahz u kabz edilmesi hususunda ferman.***

Şeri'at-şî'âr bi'l-fi'il Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de't-tahiyat ve teslîm-i inhâ olunur ki hâliyâ Harperut mukâta'ası bin kırk bir senesi malının cem' ve tahsiline hîn-i tevzi'de hizmet mukâbelesinde mülâzemetden zümre-i sipâhîyândan olub kadîmi (...) olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim vezirim Bekir Efendi zîde mecduhuya tevcih olunub mahmiyye-i Diyarbekir hazinesinde yedine temessük verilüb mücebince berât ettirüb mukâta'a-i mezbûrenin sene-i merkûmda vâki' mal-ı mukâta'âtı dergâh-ı 'âlî sipâhlerinin ve (...) gönüllülerinin mevâciblerine irad ve masraf olunub mirî için terekesi der-anbâr olunmamak fermânım olunub imdi mukâta'a-i mezbûrenin mahsûlünde ve bi'l-cümle nukûdunu sinîn-i sâbıkada ve cümle olgeldiği üzre ispençe ve resm-i bennâk ve mücerred ve resm-i bağât ve bâd-ı hevâ ve 'adet-i ağnâm ve sâ'ir mukâta'aya müte'allik vâki' olan hukûk-ı şer'iyye ve rüsûm-ı 'örfiyyesin (silik) olan berât-ı şerîfe ve evâmîr-i şerîfe mucebince müşârün-ileyh Bekir Efendi ahz u kabz ettirüb min-ba'd mir-livâ ve ehl-i 'örf tâ'ifesinden ve âherden bir ferdi müdâhale ettirmeyesiz ve'l-hâsıl bi'l-küllîye havâss-ı hümâyûn re'âyâları min-küllî'l-vücûh serbestdir mal-ı miriye ve sâ'ir fermân olunan hidemât-ı hümâyûna müte'allik husûsda mürâca'atı mumâ-ileyh eyleyüb (...) umûr vâki' olur ise madem ki müşârün-ileyh Bekir Efendinin ma'rifet öyle âheri bir vechile dahl u ta'arruz ettirmeyüb zikr olunan havâss-ı hümâyûna müte'allik külli ve cüz'i umûrdan (silik) mürâca'at olunub âher bir ferdi vaz'-ı yed ettirmeyüb ve bu husûs kendüye vâcibü'r-re'âyamızdır derhâl miriye müte'allik husûsda ve sâ'ir umûrda gereği gibi (silik) eyleyesiz kemâl-i (...) bâki (...) dâ'im-bâd

**s.137/a.1:**

*Harperut kazâsına tâbi' Tabal nâm karyede ikamet eden zimmîlerin ve sâ'ir etrâf ve civârında olan harâcların cem'ine mâni' olunması hakkında ve gerekenin yapılmasına dair ferman.*

'izzet-(...) Bey hazretleri huzûrlarına ve (...) kadısı efendi zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki hâliyâ mahrûse-i Diyarbekirde mütemekkin enbâ-i sipâhiyândan ba'is-i mektûb Yusuf Ağa zîde kadruhu 'arz-ı hâl sunub hâliyâ Harperut kazâsına tâbi' Tabal nâm karyede mütemekkin zimmîlerin ve sâ'ir etrâf ve civârında olan perâkende harâcın alub ve her sene Harperut harâcın cem' edenler bunu dahi cem' edip 'inâd ve muhâlefet olmamış iken hâliyâ bazı kimesneler karye-i mezbûrenin harâc cem'ine mâni' olub mal-ı mirîye gadr ve dahl eylediklerin bildürüb olıgeldiği üzre cem' ve tahsil olunmak bâbında iş bu mektûb tahrîr olunub irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki bu husûsa gereği gibi mukayyed olub zikr olunan karyenin ve sâ'ir perâkendenin harâcı olıgeldiği üzre cem' olunmuş ise mumâ-ileyhin varan âdemlerine cem' ve tahsil ettirüb mezbûr kazıyyede medhali olmayanları dahl u ta'arruz ettirmeyesiz veyahud karye-i mezbûrenin ve perâkendenin cizyelerin hâricden alanlar cem' edip re'âyâ zimmetinde kalmamış ise cem' edenleri meclis-i şer'a idhâl ve bi-hasebi'ş-şer' aldıkları akçeyi hükm edip müşârün-ileyh âdemlerine aldırasız el-hâsıl re'âyâdan iki kere bu bahâne ile harâc almak ve zulm ve te'addîye rızâ vermeyesiz ve eğer re'âyâda kalmayub cem' edenler mumâ-ileyhin âdemlerine vermekde ta'allül edenler ise ol-âdemleri ism ve resmleriyle yazub bu cânibe i'lâm eylesesiz bu husûsa takayyüd edip ne fukarâya zulm ve ne mâl-ı pâdişâhiye gadr olunmak ihtimâli olmaya mâni' oluna ve's-selâm

**s.137/a.2:**

*Harperut sancağında Uluabad nâhiyesinde Kürd İsmail Bey adlı karye ve sairlerinden dokuz bin akçe timara mutasarrıf olan İbrahim Bağdad seferine gidip timârı mahlûl olduğundan ve seferden firar ettiğinden timar mutasarrıflığı Murad adlı kişiye deruhte edildiğine dair evâ'il-i şehri-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli ferman.*

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîlâ mevlânâ Harperut kadıları zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Harperut alaybeyisi Mahmud zîde kadruhû mektûb gönderüb Harperut sancağında Uluabad nâhiyesinde Kürd İsmail Bey nâm karye ve gayriden dokuz bin akçe timara mutasarrıf olan İbrahim Bağdad seferine varub timârı mahlûl oldukda dârende-i fermân-ı vacibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Murad zîde kadruhûya tevcih olunub berât ettirüb



üzerinde ve tasarrufunda iken mezbûr İbrahim ba'de-zaman hileye sülûk edip sefer-i mezbûrede mevcûd idim deyu bir tarikile mukarrer emri almağla dahl edip tasarrufuna mâni' olduğun bildürüb lakin mezbûr İbrahim seferden firâr edip vâki' olan hizmetlerin birinde mevcûd bulunmayub ol-vechile aldığı mukarreri hilâf-ı inhâ ile almışdır deyu geri merkûm Murad'a mukarrer olmak ricâsına 'arz etmeğin tumar-ı mezbûr berâtı mûcebince mezkûra mukarrer kılınub zabt ve tasarruf ettirilmesini emr edip buyurdum ki emrim üzre tumar-ı mezbûru elinde olan berât mûcebince mezkûr Murad zîde kadruhûya zabt ve tasarruf ettirüb min-ba'd mezkûr İbrahime ve âherden bir ferdi dahl u ta'arruz ettirmeyesiz ve dahl edip tahvil ve tarihe düşen mahsûlat ve rüsûundan nesnesin almış ise ba'de's-sübût hükm ettirüb geri alıveresiz tahrîren fi evâ'il-i şehri Zi'l-ka'de sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.138/b.1:**

***Harperut kazasına Musul kal'ası için yetmiş nefer ırgâd için saliyane olması ve ırgatlar için akçelerin kifayetsizliğine dair zuhur etmiş olan sorunun ref'i için yapılması gerekenler hususunda evâ'il-i Zi'l-ka'de 1041 tarihli ferman.***

Hazret-i mevlânâ-yı şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki bundan akdem Harperut kazasına Musul kal'ası binâsıyçün yetmiş nefer ırgâd sâliyâne olunub tahsili için mektûb ile mübâşir gönderilerek bu âna dek sevk edip hâliyâ şehir kethüdâsı Seyyid Ebubekir bu cânibe gelüb ırgâd ihrâcıyçüb bir mikdar akçe getürüb ve ol-mikdâr nefer fukarânın tahammülü bu kadar mikdârı tahfif olunmaz ise olunması için ilhâk etmekle fukarâyâ merhâmeten on beş neferi rub' olunub gerü (...) on beş nefer ırgâdı kendüsü Musul'a varub Bey Paşa hazretlerine teslîm edip temessük getürmeye müte'ahhid olmağın lakin kendüye verilen akçe elli nefere kifâyet etmemekle kusûrunun tahsil ve 'akabca irsâli için mektûb birle Harperut hâsslarının zâbiti olan kıdvetü'l-emâsi'l-ve'l-akrân Bekir Efendi zîde kadruhu mübâşir ta'yîn olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki merkûm Es-seyyid Ebubekir Kethüdâyâ ırgâd ihrâcı üzerine elli neferi üzerlerine ne mikdâr akçe dahi lâzım olursa mumâ-ileyh Bekir Efendi zîde mecduhûnun mübâşeretiyle kusûrunu tahsil ve mu'accelen 'akabca götürüb Musul'a ulaştırub itmâm-ı hizmete sa'y u ikdâm

edip ihmâl ve müsâhâleden hazer eylesiz tahrîren fi evâ'il-i Zi'l-ka'de sene ihdâ ve erba'in ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.138/b.2:**

*Uluabad nâhiyesinde Kürd İsmail Bey adlı karye ve sairlerinden dokuz bin akçe tımara mutasarrıf olan İbrahim Bağdad seferine gidip tımârı mahlûl olduğundan ve seferden firar ettiğinden tımar mutasarrıflığı Murad adlı kişiye verilmesine dair ferman.*

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu tevkî-i refî-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Harperut alaybeyisi Mahmud zîde kadruhû mektûb gönderüb Harperut sancağında Uluabad nâhiyesinde Kürd İsmail nâm karye ve gayrîden dokuz bin akçe tımara mukaddemâ mutasarrıf olan İbrahim Bağdad seferine varub tımârı mahlûl oldukda dârende-i fermân-ı vâcibü'l-izân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Murad zîde kadruhuya tevcih olunub berât ettirüb üzerinde ve tasarrufunda iken mezbûr İbrahim ba'de zamân hileye sülûk edip sefer-i mezbûrda mevcûd idim

**s.138/b.3:**

*Sefer-i hümayûnun önemli mühimmâtları lâzimesinden gerekli ihtiyaçların tedarükü ve acilen gönderilmesi hususunda Mehmed Ağa kişisinin vazifelendirilmesine dair ferman.*

Cenâb-ı 'izzet-me'âb Bey Efendi kâm-yâb

Tahiyyât-ı sâfiyât ve teslimât-ı vâfiyât ithâf olunur ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhum ba'de't-tahiyyatü's-sâfiye inhâ olunur ki bu sene-i mübâreke de fermân olunan (...) ve (...) ve sefer-i hümayûn için orduya yarar lâzım ve mühim olmağla taht-ı livâ ve kazânızda olan ehl-i (...) ve (...) vâfir ve (...) ihrâc ve bu cânibe irsâli için mektûb birle ağalarımızdan Mehmed ağa zîde kadruhû irsâl olundu vardıkda gerekdir ki bu husûsa imhâl etmeyüb mu'accelen ehl-i (...) (...) (...) ihrâc edip mübâşirle götüresiz ki sefer-i hümayûnun ehem-i mühimmâtından (...) lâzimesinden (...) için bir gün evvel gönderüb mümâna'atdan hazer eylesiz bâki 'izzet dâ'im-bâd

**s.138/b.4:**

***Bir kıt'a tarlanın sahipsiz kalması üzere tapuya verilmesi ve Sacu adlı kişinin talib olub tapuyu aldığına dair gurre-i Recebi'l-mürecceb 1042 tarihli temessük.***

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki karye-i Herdi'den Boca bin Kulu fevt olub evlâdı zükûru kalmayub taht-ı tasarrufunda olan Ejder mezra'ası nâm mevzi'de bir kıt'a tarla ki bir tarafı Rakide ve bir tarafı âheri Keriz İbrahim ve bir tarafı Hüseyin tarlasına bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a tarla hâlî ve mu'attal kalub tapuya müsehakk verilmek evlâ ve enfâ' olmağın yine karye-i Herdi'den Sacu bin Öksüz nâm kimesne tâlib olub ve karye ve devletlülere dahi mahall görün kânû n üzre mezbûr Hacu'ya tapuya verilüb ağa hazretlerine aid olan resm-i tapusu alınub zabtıyçün yedine temessük verildiği varub tapusu üzre mutasarrıf olub kimesne mâni' ve müzâhim olmaya tahrîren fi gurre-i Recebi'l-mürecceb sene ihdâ ve erba'în ve elf

El-fakîr

Mehmed

Zâbit-i

Harperut

**s.139/a.1:**

***Ali adlı kişinin babasından kalan miras bağını İbrahim adlı kişinin zorla zabt etmesi ve kendisine hainlik etmesinden dolayı şer'an çözülmesinin istenilmesine dair ferman.***

Cenâb-ı 'izzet-me'âb Bey hazretleri kâm-yâb

Tahiyyât-ı sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiyât ithâf olunur ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelem mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur dârende-i mektûb Ali nâm kimesne gelüb babamdan bana irs-i şer'le intikâl eyleyen bir kıt'a bağını dört senedir ki Harperut sâkinlerinden İbrahim nâm kimesne cebren zabt edip bana gadr eyleyüb deyu bildürüb şer'le görülmesi için mektûb talep etmeğın tahrîr olunub ve âdemlerimizden Osman zîde kadruhû ta'yîn olunub irsâl olundu vardıkda gerekdir ki ihzâr-ı husemâ kılub husûs-ı mezbûr bir def'a fasl olmuş olmayub üzerinde on beş yıl mürûr etmiş değil ise hakk üzre şer'le göresiz kazıyye i'lâma muvâfık ise ba'de's-sübût şer'le müteveccic olub alıverilüb hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye iş ettirmeyesiz

**s.139/a.2:*****Musul cânibleri muhâfazası için muhafız talebine dair ferman.***

Budur ki

Cenâb-ı ‘izzet-me’âb Bey Hazretleri kâm-yâb

Tahiyyât-ı sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiyât ithâfından sonra inhâ olunan budur ki hâliyâ (...) ve (...) için dışra çadıra çıkmak ve Musul cânibleri muhâfazasıyçün Diyarbekir’de dahi (silik) Süleyman bin Şeyh nâm mahalle varub ânda (...) (...) ve iktizâsına göre hareket olunmağa (...) olunmuşdur (silik) âdemlerin ile bizi bu cânibden dışra çıkdığı birle gelüb (...) ve (...) birle bu (...) için mektûb verüb tahrîr olunub ademlerimizden Mehmed zîde kadruhû ta’yîn olunub irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki bir ân ve bir sa’ât te’hir ve tevakkuf etmeyüb mu’accelen tedârükünüz görüb dışra çıkdığımız birle ‘aşâyir ve kabâ’iliniz ile ve yarar âdemleriniz ile mükemmel kapu ile gelüb bizim ile mülâki olub (...) ve (...) hizmetinde bulunmaya bezl-i makderet eyleyesiz mahallinize bir gün evvel gelüb erişmeniz emr-i mühimmedendir bu babda ihmal ve müsâhaleden ‘avk u te’hîrden hazer edip tekrar mektûb irsâline muhtâc eylemeyesiz bâki ‘izzet dâ’im-bâd

**s.139/a.3:*****Bazı toprakların hali ve mu’attal kılması üzerine tapuya müstehak olunması ve talibinin yedine evâ’il-i Muharrem 1015 tarihinde verilen temessük.***

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki Harperut kazâsına tâbi’ karye-i (...) den Kör Abalu tâ’ifesinden Hasanoğlu Abbas ve Behlül mutasarrıf olduğu Beldik toprağının çayır harman yeri ve bir cânibi Kasım Hâcı ve bir cânibi Ördelik Numan ve bir tarafı Bereber tepesi ve bir taradı Sıçan Pınarı ile Çakçak Pınarın çevresine varınca olan tarlaları ile hâlî ve mu’attal kalub tapuya müstehakk olmağla mezbûr Hasan oğlu Abbas ve Behlül (...) mu’ayyenesiyle tapuya verildiği tapusu kânûn üzre verüb yedine tapu temessükü verildiği varub mutasarrıf olub aslâ tasarrufuna mâni’ olmayalar fi evâ’il-i Muharrem sene 1015

El-fakîr

İbrahim

Emin-i

Hâvâss-ı

Hümâyûn

s.140/b.1:

*Bedel-i nüzul akçelerin ordu-yı hümâyûn tarafından verilen emir ile her bir hânedan yirmişer kâmil guruş nişânlu ve mühürlü mevkûfât defteri mücebince hâne hesâbı üzre mirî için cem' ve kabz ve kaydedip ve hâsıl olan akçelerin defter ile mühürleyüb Âsitâne-i sa'âdete irsâli hususunda yevmi'r-râbi' şehr-i Şa'ban 1041 tarihli ferman.*

Düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbiru umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidu bünyânü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-muhtass bi-sunûf-ı 'avâtifi'l-meliki'l-'ala Diyarbekir muhâfazasında olan vezir (boş) paşa edâmallahu te'ala iclâlehu ve akzâ-kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü 'ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk 'ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Amid kadısı zîdet fezâ'ilehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Diyarbekir eyâletinde vâki' olan kadılar zîde fazluhum tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki zikr olunan kadılıklardan bin bir senesine mahsûb olmak üzre bedel-i nüzul cem'i sipâhiyândan beşinci bölükde yevmî otuz iki akçeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf Abdullah nâm kulum zîde kadruhuya mülâzemet mukâbelesinde hîn-i tevzî'de verilüb tahsil için vech-i meşrûh üzre ordu-yı hümâyûnumdan emr-i şerif verilmişdir imdi mücebince cem' ve tahsil ettirmek emr edip buyurdum ki hükm-i şerîfimle mezbûr kulum zîde zîde kadruhû varub bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadîrm üzre 'amel edip zikr olunan kadılıkların tarih-i merkûma mahsûb olmak üzre bedel-i nüzul akçelerini vech-i meşrûh üzre ordu-yı hümâyûnum tarafından verilen emr-i şerîfim kayd ve tasrîh olduğu üzre her bir hânedan yirmişer kâmil guruş nişânlu ve mühürlü mevkûfât defteri mücebince hâne hesâbı üzre mezbûr kuluma mirî için cem' ve tahsil ve kabz ve defter ettirüb bir ferde 'inâd ve muhâlefet ettirmeyesiz ve hâsıl olan akçelerin defter ile kiseleyüb ve mühürleyüb mezbûr kulum ile ve yarar âdemler ile Âsitâne-i sa'âdetime irsâl ve isâl ve dâhil-i hazine ettiresiz ve bi'l-cümle tarih-i merkûmun bedel-i nüzul akçelerinin cem'i mezbûr kuluma mülâzemet mukâbelesinde verilmişdir âna göre mukayyed olub âherden bir ferdi dahl u ta'arruz ettirmeyesiz amma hîn-i cem'de ihtimâm edip hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i defter ve emr-i hümâyûn re'âyaya te'addî ve tecâvüz ve kesr-i defterden ve noksan hânedan ihtisâb edip vech-i

meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasız tahrîren fi’l-yevmi’r-râbi’ şehri Şa’bani’l-mu’azzam li-sene ihdâ ve erba’în ve elf

Tıbkı asluhu’l-mu’tâ harraehu’l-fakîr ileyi te’alâ İbrahim bin Ali el-müvellâ hilâfetuhu be-medine-i Amid ‘ufiye ‘anhumâ

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

**s.140/b.2:**

***Harperut’ta vâki’ Arslaniye medresesine yevmi bir buçuk akçe ile nazır olan Mehmed adlı kişi hizmetinin üstesinden gelmediğinden Osman halife adlı kişiye devredip yevmi bir buçuk akçeye vazifedar olarak devam etmesine dair ferman.***

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı nüffize bi’l-‘anvi’r-rabbâni hükmü oldur ki Nefs-i Harperut’da vâki’ Arslaniye Medresesinde yevmî bir buçuk akçe ile nâzır olan Mehmed hidmet-i lâzimesi ‘uhdesinde gelmediği ecilden hüsn-i ihtiyârıyla iş bu râfi’-i tevkî’-i refi’ü’ş-şân-ı hâkânî Osman Halifeye fâriğ olub berât-ı şerîf ricâsına kadı mevlânâ Siyami ‘arz eylemeğın ferâğı vâki’ ise sadaka edip bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki varub ânda nâzır olub hizmet-i lâzimesini mü’eddî kıldıkdan sonra yevmî bir buçuk akçeye mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı ‘ömr ü devletim içün du’âya müdâvemet göstere kimesne mâni’ olmaya şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar hurrîre fi evâhir-i Şa’ban sene ihdâ ve erba’în ve elf

Tahrîre fi gurre-i Zi’l-ka’de sene ihdâ ve erba’în ve elf

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

**s.140/b.3:**

***Şark seferleri için taht-ı kazalarda menzil bargirleri bulunan yerlerde, menzil bargirleri, üç nefer ve klavuz tedariki ve irsali hususunda evâhir-i şehri (boş) 1041 tarihli ferman.***

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Diyarbekirden Âsitâne-i sa'âdetime varınca yol üzerinde vâki' olan kadılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliya bir mühim ve müsta'cel husûs için ve şark seferi ihzârı ile dergâh-ı mu'allâm (boş) kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhu olmağla irsâl olunmuşdur gerekdir ki her kangınızın taht-ı kazasına dâhil olursa menzil bargirleri bulunan yerlerden kendüye üç nefer âdemisine yarar menzil bargirleri ve kulavuz tedârük ihzâr ve birbirinize emin ve teslîm irsâl isâl eylemekde dikkat-i tâmm eyleyesiz husûs-u mezbûr umûr-ı mühimmedendir ulağ-ı mezbûru çok eğlendirmek ile mahalli geçer ziyâde vakt eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fi evâhir-i şehri (boş) şerîfe sene ihdâ ve erba'in ve elf

Sahrâ-yı

Amid

**s.141/a.1:**

***Harperut sancağında Uluabad nâhiyesinde Kürd İsmail adlı karye ve sairlerinden dokuz bin akçe timara mutasarrıflığı hususunda Murad adlı kişinin mani olması ve gerekenin yapılmasına dair ferman.***

Düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbiru umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidu bünyânü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-muhtass bi-sunûf-ı 'avâtifi'l-meliki'l-'ala Diyarbekir muhâfazasında olan vezir (boş) paşa edâmallahu te'ala iclâlehu ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlanâ Harperut kadısı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân İbrahim südde-i sa'âdetime gelüb Harperut sancağında Uluabad nâhiyesinde Kürd İsmail nâm karye ve gayriden dokuz bin akçe timara mutasarrıf olub tımar-ı mezbûr ile (...) ve şark seferine ve şehri zor kal'ası binâsına ve (...) ve (...) muhârebelerinde ve Bağdad muhâsarasında ve bunlar ve hizmetlerinde ve (...) metrislerde ve sâ'ir hidemât-ı hümâyûnda ve yoklamalarda mevcûd bulunub edâ-i hidmet edip bir vechile kusûru ve timârına hâricden dahl etmek

icâb etmez iken Murad nâm kimesne dahl edip tasarrufuna mâni' olduğun bildürüb lakin zikr olunan seferlerde ve hizmetinde ve yoklamalarda mevcûd olub tımar hakkı sarîh iken ol-vechile dahl ve nizâ' eylediğinin aslı olmadığını bildürüb (silik) olmağla elinde olan berâtı mûcebince tımar-ı mezbûr geri kendüye mukarrer kılınub nizâ' eden Murad'ın kaydın bozdurub berât ettirüb elinde cedîd berâtı mûcebince zabt ve tasarruf ettirmek bâbında 'inâyet ricâ etmeğın berâtı mûcebince zabt ve tasarruf ettirilmek emr edip buyurdum ki emr-i celîlü'l-kadrim üzre tımar-ı mezbûru elinde olan berât-ı cedîd mûcebince buna zabt ve tasarruf ettirüb min-ba'd bu seferde ve yoklamada iken hilâf-ı vâki' seferden firâr eyledi deyu aldı nizâ'im Murad'ı aslâ ve kat'a dahl ve ta'arruz ettirmeyesiz ve dahl edip tahvîl ve tarihine düşen mahsûlün nesnesin almışlar ise ba'de's-sübût hükm edip kabz edenlerden bi-kusûr alıveresiz kanâ'at etmeyüb bu emr-i şerîfîmiden sonra gerü nizâ' ederse tımar-ı mezbûru buna zabt ve mahsûlün ahz u kabz ettirüb hilâf-ı vâki' ile alıb nizâ' eden Murad'ı mürâfa'a olunmasıyçün südde-i sa'âdetime havâle eylesesin ki gelüb divân-ı hümâyûnumda ve vüzerâ-yı 'izâm huzûrlarında mürâfa'a olub cevâbı verile şöyle bilesiz 'alamet-i şerîfe i'timâd kılasız

Sûreti'l-emrû'l-halilü'l-mu'in ketebehu'l-fakîr Abdullah el-kâdî bi-kazasker-i Anadolu 'ufiye 'anhu

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

**s.141/a.2:**

***Harperut kazasının bedel-i nüzul akçelerinin toplamına me'mur olan Solak Bey'e halkın bedellerini vermemeleri meselesi ve akçelerin nefsi-i Amid'de alındığı usul ile toplatılması ihtarına dair evâ'il-i Şevval 1041 tarihli ferman.***

Mevlânâ-yı şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden dârende-i mektûb Solak Bey bu cânibe gelüb Harperut kazâsının bedel-i nüzul cem'ine me'mûr olmağla varub fermân-ı 'âli üzre taleb ettikde kazâ-i mezbûr ahâlisi vermeyüb ta'allül eyledikleri mirisi nefsi-i Amid'de alındığı minvâl üzre alıverilmesiçün mektûb taleb eylediği ecilden tahrîr olunub (boş) irsâl olunub vardıkda gerekdir ki göresin kaziiye



i'lâm olunduğu gibi ise zikr olunan bedel-i nüzul akçesin miri ve i'lâmiyesiyle nefsi Amid'de aldığı üzre aldırub ziyâde ve noksân teklifiyetle ne re'âyâyâ zulm ve ne mübâşir-i merkûma gadr ettirmeyesiz tahrîren fi evâ'il-i Şevvali'l-mübârek li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Bi-medine-i

Amid

**s.142/b.1:**

***Dergâh-ı mu'allâm kapucularından Hamza ve Hızır adlı kişilerin, menzil bargirleri ve ulağ bargirleri müsta'cel husûs için tedarik ve irsali için vazifelendirilmesi ve vazifelerini ifa etme hususunda evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli ferman.***

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm südde-i sa'âdetimde vezirim Murtaza Paşaya varub gelinde yol üzerinde vâki' olan kadılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bir mühim ve müsta'cel husûs için dergâh-ı mu'allâm kapucularından Hamza ve Hızır kapucular zîde kadruhumâ ulağ ile irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle her kangınızın taht-ı kazâsına vâsıl olursa fenarı ve (...) yoğise kendülere ve bir nefer âdemlerine menzil bargiri bulunub yerlerden yarar menzil bargirleri bulunub yerlerde yerlûden yarar ulağ bargirleri tedârük ve ihzâr edip emin ve sâlim ber-vech-i isti'câl mahall-i me'mûra irsâl ve isâl ettiresiz ve husûs-ı mezbûr mühimmât ve (...) 'avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsâhâleden ve menâzil ve merâhilde eğlendirmekden (silik) eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâ'il-i şehri Şevvali'l-mükerrerem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

**s.142/b.2:**

***Küsr Kürd İsmail Bey adlı karyenin tumar mutasarrufluğunda İbrahim ve Murad adlı kişiler hakkında çıkan sorun ve sorunun bertaraf edilmesi için tahrir edilen berat.***

## Sûret-i Berât-ı ‘Alişân

Nişân-ı şerîf-i ‘âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı nüffize bi’l-  
‘anvi’r-rabbâni hükmü oldur ki

Râfi’-i tevkî’-i refi’ü’ş-şân-ı hakânî İbrahim südde-i sa’âdetime gelüb Harperut sancağında Kozabad nâhiyesinde Küsr Kürd İsmail Bey nâm karye ve gayriden dokuz bin akçe tımara ber-vech-i tekmîl on altı bin akçe ile üzerinde mutasarrıf olub ve me’mûr olduğu Bağdad ve şark seferine tımâr-ı mezbûr ile varub ve Şehr-i zor kal’ası binâsında ve (...) ve (...)muhârebelerinde ve Bağdad muhâsarasında ve bunlar ve hizmetlerinde ve (...) metrislerde ve sâ’ir hidemât-ı hümâyûnda ve yoklamalarda mevcûd bulunub edâ-i hidmet edip bir vechile kusûru ve tımârına hâricden dahl etmek icâb etmez iken âherden Murad nâm kimesne ânın için seferden firâr eyledi deyu hilâf-ı vâki’ inhâ ile alub tasarrufuna mâni’ olduğun bildürüb lâkin zikr olunan seferlerde ve yoklamalarda mevcûd olub tımar-ı mezbûr her vechile dahi sarîh iken mezbûr Murad ol-vechile alub dahl ve nizâ’ eylediğinin aslı olmayub lağv-ı mûmzâ olmağla elinde olan berâtı mücebince tımar-ı mezbûr geri kendüye mukarrer olmak bâbında ‘inâyet ricâ etmeğın tımar-ı mezbûru merkûm İbrahim’e mukarrer edip elinde olan berât ve temessükât mücebince mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf ettirüb min-ba’d mezbûr Murad’ı ve âherden bir ferdi dahl u ta’arruz ettirmeyesiz ve dahl edip tahvil ve tarihine düşen mahsûlünden nesnesi almışlar ise ba’de’s-sübût hükm edip bi-kusûr aldırıveresiz deyu senesi ihdâ ve erba’în ve elf Ramazan’ının ol-vechile hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan tımar vech-i meşrûh üzre mezbûr Murad tahvilinden berâtı mücebince istihsâli bedelinden noksânıyla ber-vech-i tekmil on altı bin akçe üzre merkûm İbrahim’e mukarrer kılınub südde-i sa’âdetime verdim ki zikr olunur ba’de’l-yevm taht-ı yedinde ve kazıyye-i tasarrufunda hidemât-ı mü’eddi-i mevfur ve mesâ’i-i meşkûb ber-müceb-i defter-i cedit-i hâkânî bi-kusûr ve mer’î ve ferdin âferide hiç âhad mâni’ ve dâfi’ ve müzâhim olmaya ve ta’arruz kılmayalar şöyle bileler ‘alâmet-i şerife i’timâd kılalar

Karye-i Kürd İsmail tâbi’ Uluabad

Hisse 14529

Hisse 14529

(...) tâbi’ m.

Hisse 8279

Mezbûrdur ki

Kürd İsmail tâbi’ -i mezbûr

1176

Be-makâm-ı  
Kostantiniyye  
El-mahrûsa

Tıbkı asluhu'l-âli ketebuhu'l-fakîr Abdullah el-kâdı bi-kadiasker-i Anadolu  
'ufiye 'anhu

**s.143/a.1:**

**Seydi adlı kişi Derviş Beşe adlı kişiye icariye ettiği vakf değirmen ile ilgili çıkan sorunlara dair evâ'il-i Şevval 1041 tarihli hüccet.**

Budur ki karye-i Harzık zimmîlerinden Hacuk ve Necnek ve Kirakos ve Kilok nâm zimmîler meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dediler ki Seydi bin Mehmed karye-i mezbûre 'akârında hudûdu ma'lûm olan kendü vakf değirmenini Derviş Beşeye icâreye vermekle mezbûr Derviş Beşe kadîni harık terk edip yukarı almışdır ve değirmenin yukarı aşağı yanında sâkin araba yolumuz vardır ve kurbunda olan söğüt ve iğdeleri ateşe urub yakmışlardır ve mer'aların sürmüşlerdir üzerine varılıb keşf olunması matlûbumuzdur deyucek kıbel-i şer'den Osman Efendi ve (...) sicilde isimleri mastûr Müslümanlar ile üzzerine varılıb 'akd-ı meclis eyledikte mezbûr Derviş Bele firâr edip gayb etmeğin mezbûr Seydi müvâcehesinde ve yeniçeri serdârı çavuş karındaşı Mustafa tarafından Topal Mustafa mahzarında her biri takrîr-i da'va edip dediler ki iş bu mezbûr Seydi kendü vakf değirmen-i mezbûru Derviş Beşe'ye icâre verip yukarı ve aşağı yanında araba yolumuz vardır su'âl olunub sicil olunmasın taleb ederiz ve değirmen (...) nâşi aşağı (...) varınca mer'amızdır sürmüşlerdir ve kavak ve söğütlerimiz ateş üzre yandırmışdur su'âl olunub sicil olunması matlûbumuzdur dediklerinde mezbûr Seydi ikrâr edip dedi ki mezbûrün zimmîlerin değirmenin yukarı yanında araba yolu vardır ve aşağı yanında yayan yolları vardır ve mer'a dedikleri değirmene mâni' tarlamdır bu husûasa şahidlerim vardır ve ben dediklerine uslûb-ı sâbık üzre birinden çıksın deyu mukırr olmağın bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i Şevvali'l-mükerrerem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud Çelebi bin el-Hâcc Hüseyin

El-Hâcc Ali Körkesanlı  
 Seydi Behlül Balviyeli  
 Seyyid Mehmed bin Seyyid Şah Veli Balviyeli  
 Allahverdi bin Nuh Bali Beşe  
 Ve gayruhum

**s.143/a.2:**

***Harperut sancağında vaki' zeametlerin mahsülünün tutarını eda etmek için Kara Mustafa Bey deruhte edip yedine evâhir-i Ramazan 1041 tarihinde verilen temessük.***

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Harperut sancağında vâki' ze'âmetlerin mahsûlü bu sene-i mübârekede Kara Mustafa Beye yedi yüz seksen riyâli guruşa der-'uhde edip yüz seksen riyâli guruşun teslîm edip bâki zimmetlerinde altı yüz riyâl guruşumuz altı yüz riyâl guruşumuzu harman üzerinde kilede geçdirdikden sonra bi-kusûr edâ olunmak üzere kavlimiz olmağla vech-i meşrûh üzere zabtı sipâriş olunmuşdur ve şer'le bir cürmü sâdır olursa düşen her (...) alub sâ'ir husûmet (...) olmak için mezbûrun yedine temessük verilmişdir tahrîren fi evâhir-i Ramazani'l-mübârek sene 1041

**s.143/a.3:**

***Hali ve harabe kalan bazı toprakların tapuya verilmesi ve alanın yedine şehir-i Şevval 1036 tarihinde verilen temessük.***

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Kürd İsmail gedüğünden olan Gülcük tâbi' (...) (silik) karye-i Künar ve bir çayırı (...) ve bir yanı deryâ (...) ile ma'rûf olur bu hudûd ile mahdûd olan toprak yirmi sene var hâli ve harâbe olmağın karye-i Gülcük'den Kirkor kethüdâ ile Mezik nâm kimesneler (...) (...) yirmi guruş tapuya verip resm-i tapusun edâ olunduktan sonra mezkûrların talepleriyle temessük verildi vakt-ı hâcette gerek oluna şehir-i Şevval sene 1036

**s.143/a.4:**

***Zeyd adlı zimmînin bir mahallede sakin iken başka mahalleye göçmesi ve fevt olduktan sonra eski mahalle sakinleri oğlundan tekâlif-i 'örfiyye ve şâkka taleb edilip edilmeyeceğine dair fetva.***

Bu mes'ele beyânında e'imme-i Hanefiyyeden cevâb ne vechiledir ki

Zeyd-i zımmî bir mahalden bir âher mahalleye rihlet edip bir nice sene mahalle-i mezbûrede sakin olduktan sonra fevt olub oğlu Amr mahalle-i merkûmede kırk seneye karîb sâkin olsa mahalle-i kadîme ahâlisi baban bir bahâne ile bizim mahallemizden gitmişdir deyu Amr'dan tekâlif-i 'örfiyye ve şâkka taleb edip almağa şer'an ve kânûnen kâdir olurlar mu

El-cevâb Beyân buyrula Allahu'l-'alem

Olmaz Zeyd 'avârız ve sâ'ir tekâlif hâlâ kendü sâkin olduğu mahalle ahâlisi ile edâ eder babası sâkin olduğu yer i'tibâr olunmaz.

(...)(...)

**s.144/b.1:**

*Harperut kazasında keferelerin zımmilerine lazım gelen cizyeler üzerinde zuhur eden müşkilata ve müşkilatın ref'ine dair evâ'il-i şehri Şevval 1041 tarihli ferman.*

Hazret-i mevlânâ-yı şeri'ât-me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kasıdı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki dergâh-ı 'âlî sipâhilerinden dârendegân-ı mektûb Yusuf Ağa bu cânibe Harperut kazâsının keferesinin cizyesin Diyarbekir hazinesine bin sekiz yüz der-'uhde edip almağla mal-ı mirîsin peşin edâ edip tahsili için âdemisin gönderüb varub sene-i sâbık ve olıgeldiği üzre taleb ettikde kazâ-i mezbûr keferesi neferleri göstermeyüb ve cizyeleri noksan üzre teklif edip gadr ettiklerin bildürüb Diyarbekir ve etrâf kazâlarda cem' olunduğu üzre berâtı mücebince yerlü yerinden cem' ve tahsil ettirmek için mektûb taleb etmeğin tahrîr olunub (boş) irsâl olunub vardıkda gerekdir ki bu husûsa mukayyed olub merkûmun mâliye tarafından eline verilen berât mücebince kazâ-i mezbûr keferesinin zımmilerine lâzım gelen cizyelerini sene-i sâbık (silik) cem' olunduğu minvâl üzre yerlü yerinden cem' ve tahsil ettirdüb kimesneye ta'arruz kılmayub ve bir vechile himâyet ettirüb olıgelmişe muğâyir bir ferde ta'allül ve muhâlefet ettirmeyün olıgelmişe muhâlefet ettirmeyesiz ki merkûma ve mal-ı miriyeye gadr olmak ihtimâli olmaya husûs-ı mezbûr için tekrar şikâyet olunmak eylemeyesiz tahrîren fi evâ'il-i şehri Şevval sene ihdâ ve erba'in ve elf

Bi-medine-i

Amid

s.144/b.2:

*Harperut livasında eskide olduğu gibi mutasarrıf ve sancağın hıfz u hırâsetinde re'âyâ ve halkın ve sâ'ir ahâli-i vilâyetin himâye ve korumalarına sa'yi edilmesi, sancağbeyi hâricine her ferdi dahil ettirmemesi emri hususunda evâ'il-i şehri Ramazan 1041 tarihli ferman.*

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm 'umdetü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-a'llâm Harperut sancağbeyi Haydar dâme 'izzuhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki der-sa'âdetime âdem gönderüb sen mukaddemâ Kızılbaşdan emri gerdân olub serdâr-ı sâbık zamanında ordu-yı hümâyûnuma gelüb 'asâkir-i zafer-gerdûna mülhak olmağla livâ-i mezbûr serdâr-ı sâbık tarafından sana verilüb uğur-ı hümâyûnda küllî hizmetlerde bulunub üzerinde iken âhere verildiği (...) ile ızlâle ba'is olduğu bildirüb 'inâyet ricâ eylediğin ecilden (...) defterine mürâca'at olundukda livâ-i mezbûr bi'l-fi'il üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın kemâkâm mutasarrıf olmak bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuştur buyurdum ki sâdir olan emrim üzre livâ-i mezbûre kemâkân mutasarrıf ve sancağın hıfz u hırâsetinde re'âyâ ve berâyâ ve sâ'ir ahâli-i vilâyetin himâyet u sıyânetlerinde mecd u sâ'i edip min-ba'd sancağbeyi hâricine bier ferdi dahl u ta'arruz ettirmeyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâ'il-i şehri Ramazani'l-mübârek li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

s.144/b.3:

*Muslu Beşe adlı kişinin sulbi oğlu Ömer adlı kişinin ölmesi Persah adlı karyede kendisine intikal eden toprakların karındaşı Ali kişisi tapuya verip alması ve yedine evâhir-i şehri Şevval 1041 tarihinde verilen tapu temessükü.*

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki Muslu Beşenin sulbi oğlu olan Ömer fevt olub havâss-ı hümâyûnum karyelerinden Persah nâm karyede babası mezbûrdan irs-i şer'le kendüye intikâl eden topraklarını li-ebeveyn karındaşı olan Ali'ye kânûn-ı pâdişâhân

üzre tapuya verip resm-i tapusun alıb kenüye tapu temessükü verildiği iş bu halde mutasarrıf ola tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve elf

**s.145/a.1:**

***Ebu Tahir şehrinde Veli adlı kişinin Ebu Tahir tarlalarında birer müdd arpa ile şer'-i Şerife getirip müşahade ve sicil olunmasının talebi ve arpa hasadının nerden getirildiği tahkikine dair şehr-i Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki hâlâ Harperut sancağibeyi olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Haydarhân Bey dâme 'izzuhu hazretleri tarafından müsellim olan Mehmed Beşe nâm râcil Ebu Tahir şehrinde Veli bin Karaman nâm kimesnenin kucağında birer müdd arpa hasadı ile şer'-i şerife ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm edip iş bu hisse Ebu Tahir tarlalarında hâsıl olmuş olub müşâhade ve su'âl olunub sicil olunmasın müşârün-ileyh bey hazretleri talep eder deyucek zikr olunan arpa hasadına nice ehl-i merkûf Müslümânlar huzûrunda müşâhade olundukda (...) arpa dânesi zâhire erişmiş olub hasadın zamanı olduğu mukarrer olduktan sonra gıbbe's-su'âl mezkûr Veli'ye iş bu hasadına toprakda hâsıl olmuşdur deyu su'âl olundukda cevâb verip dedi ki zikr olunan arpa hasadı Harperut sancağına tâbi' Ebu Tahir toprağında vâki' benim mülk-i tarlamda hâsıl olmasiyeçün getürdüm (...) verdikden sonra yine Ebu Tahir şehrinde Piri bin Kasım ve Himmet bin Mirican nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân oduklarında dediler ki fi'l-vâki' sâlifü'z-zikr olunan arpa-i mezkûr Veli'nin tarlasında hâsıl olub ve mezkûr Veli için getirdi biz gördük deyu şehâdet etmeğın mâ-hüve'l-vâki' merkûm Mehmed Beşe talebiyle tahrîr olunub ber-sebil-i temessük yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-ı hâcette ihticâc edine tahrîren fi şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Ebubekir Çelebi bin Ramazan

Hâcî Osman bin Kethüda yeri Sinan

Ömer Çelebi bin Babazuh

Monla Ebubekir bin el-Hâcc İsmail

Hasan Bazarbaşı

Yusuf bin Abdullah

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum mine'l-hâzırîn

**s.145/a.2:**

*Zeyd adlı zımmînin tasarrufluğuna verilecek bir toprakla ilgili meseleye dair fetva.*

Bu mes'ele beyânında e'imme-i Hanefiyyeden cevâb budur ki

Zeyd-i zımmî yirmi beş sene mikdârı iki kıt'a tarlası her sene zirâ'at ve harâset eylese Zeyd-i zımmî ile hem-civâr olan Amr-ı Müslim Zeyd'in müddet-i mezbûr zirâ'atini görüb sükût eylese ba'dehu kıt'a-i mezbûrlar mülk-i mûrisimdir deyu hüccet ibrâz ile Zeyd-i zımmî tasarrufuna muvâfık ikâmet-i beyyine eylese şer'an Zeyd'in tasarrufuna hükm olmak câ'iz olur mu

El-cevâb Olur

Velev ikâmet-i (...) an hezâ el-arz min 'aşer sinîn kabz-ı bi'l-yed ve bi-emri'l-kâdı bi't-teslîm (...)

**s.145/a.3:**

*Amr adlı kişi Zeyd adlı zımmînin tasarrufuna verdiği tarlayı daha sonra yedi guraşa rehndir demesi şer'an sahih olup olmadığına sorulan suale dair fetva.*

Sûret-i mezbûrede Zeyd-i zımmî müddet-i mezbûra tasarrufuna ikâmet eyledikten sonra Amr mezbûr yedi guraşa rehndir deyu tenâkus-ı da'va eylese şer'ân tarlanın rehni sahîh olur mu beyân buyrulub mesâb oluna

El-cevâb

Tarlanın rehni sahîh değildir ikâmet-i beyyinesi dahi câ'iz değildir

El-fakîr

Halil

'ufiye 'anhumâ

**s.145/a.4:**



*Zeyd adlı zımmînin iki kıt'a tarlasını on beş seneden fazla ziraat etmesi ve sınırdaşı olan Amr adlı kişinin ölmesiyle oğulları bizim mülkümüzdür ve rehn ederse şer'an sahih olup olmadığı hakkındaki suale dair fetva.*

Bu mes'ele beyânında e'imme-i Hanefiyye'den cevâb budur ki

Zeyd-i zımmî iki kıt'a tarlası on beş seneden mütecâviz zirâ'at ve harâset eylese hem-civâr olan Amr müslim da'va etmeyüb mevt olsa ba'dehu Amr müteveffânın oğulları (...) mülkündür rehn vaz' etmişiz deyu da'va eylese şer'ân da'vâları mesmû'a olur mu

El-cevâb Olmaz

(...) Arapça

**s.146/b.1:**

*Ulufeyle ilgili oluşan meseleye dair 28 N sene 1041.*

Sen ki Harperut müderrisi Yedikçi Mehmed Efendi zîde 'ilmuhusun berâtın tarihinden berü müstahikk olduğun 'ulûfeni ol-vaktden ol-müderris olan Sinan Efendinin 'ulûfesine bir vechile vaz'-ı yed etmeyesin ve aldığın 'ulûfesin ta'allul ve 'inâd etmeyüb verüb teslîm eyleyesin mukaddemâ işleyen 'ulûfede 'alâkan yokdur şöyle ki ta'allül edersen nedâmet çekersin berâtın tarihinden alıb senden ol-müderris olan ihtiyâr hakkında vaz'-ı yed etmeyüb bi-kusûr teslîm eyleyesin deyu fi 28 N sene 1041

**s.146/b.2:**

*Yağmur Mescidinin senevi beş müdd buğday ile imamlık Monla Osman kişisi müderris olması nedeniyle yerine başka birinin tayin edilmesi ve buğday miktarının kendisine verilmesine dair evâhir-i şehr-i Şa'ban 1041 tarihli berat.*

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitâni-i hakâni hükmü oldur ki

Kasaba-i Harperut'da vâki' Yağmur Mescidinin sevevî beş müdd buğday ile imâm olan Monla Osman müderris olup imâmeti mahlûl olmağın yerine iş bu râfi'-i tevkî'-i refi-i hümâyûn-ı hâkânî diğeri Monla Osman her vechile mahalldir deyu kadısı mevlânân Hüseyin 'arz etmeğın müderris olunduğu vâki' ise sadaka edip bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûrun yerine imâm olup hizmet-i

lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra iş bu beş müdd buğday ahire mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı devletim için du'âya iştigal göstere ol-bâbda hiç aher mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bilüb 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâhir-i şehr-i Şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-makâm-ı  
Kostantiniyye  
El-mahrûsa

**s.146/b.3:**

*Alaca Mescidi'ndeki Monla Ahmed adlı imamın kendi vazifesini ifa etmediğinden yerine monla muslu adlı kişinin ta'yin olmasına dair evâsıt-ışehr-i Şa'ban 1041 tarihli berat.*

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultâni ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitâni-i hakâni nüffize bi'l-'avni'r-rabbâni hükmü oldur ki

Nefs-i Harperut'da vâki' Alaca Mescid'de imam olan Monla Ahmed kendü hevâsında olub edâ-i hizmet etmeyüb ref i lâzım olmağın rafi' olunub yerine iş bu râf'-i tevkî'-i refi'-i hümâyûn Monla Muslu her vech-i mahall ve müstahîkk olmağın tevcih olunub berât-ı şerîf ricâsına kadı mevlânâ Hüseyin 'arz etmeğın sadaka olunub bu berât-ı hümâyûn-ı 'izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki varub ânda mezbûrun yerine imâm olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra mutasarrıf olsunduğu üzre bu dahi ol-vechile mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet gösteresin bu bâbda hiç aher mâni' ve dâfi' olmayub dahl u ta'arruz kılmaya şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâsıt-ışehr-i Şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Mübârek Ramazan'ın altıncı gününden imamlık berâtları gelüb sicil-i mahfûza kayd olundu

Be-makâm-ı  
Kostantiniyye  
El-mahrûsa

**s.146/b.4:**

***Bir tapu için Mevlüd adlı kişiye tezkire verildiğine dair evâ'il-i şehri-Muharrem 1015 tarihli tezkire.***

Vech-i tezkire budur ki nefsi-i şehri Harperut'da Kürd Enveriye semtinde Çolak evinden yukarı Perdane evine varıncaya dek almış zirâ' bir hâlî ve harâbe ve tapuya müstahikk olmağın iş bu dârende-i (...) Mevlüd tapuya verilüb ve resm-i tapusu (boş) alınub tezkire verildiği ba'de'l-yevm varub mutasarrıf olun kimesne mâni ve müzâhim olmaya tahrîren fi evâ'il-i şehri Muharremi'l-harâm ki-sene hamse ve 'aşer ve elf

**s.146/b.5:**

***Sayılı adlı karyede Hamza adlı kişinin ölümü ve oğullarından kimesenin kalmaması ve toprakların hali kalıp tapuya verilmesi, Hamza adlı kişinin tapuya talib olması ve yedine tezkire verilmesine dair evâsıt-ı şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.***

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki havâss-ı hümâyûn karyelerinden Sayılı nâm karyeden Hamza nâm kimesne fevt olub evlâdı zükûru kalmayub taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz yerler mu'attal kalub tapuya müstahak verilmesi cânib-i mirîye evlâ ve enfa' olmağla karye-i mezbûre sâkinlerinden Hızıroğlu Mahmud'a tapuya verilüb resm-i tapusu me'zûn bi'l-iftâ üzere alınub iş bu tezkire tahrîr olunub mezbûrun yedine verildiği vakt-ı hâcette temessük edine tahrîren fi evâsıt-ı şehri Şevvali'l-mükerrerrem sene ihdâ ve erba'âin ve elf

El-fakîr

Yusuf

Kâ'im-makâm-ı

Amid

**s.147/a.1:**

***Muhtelif zahire talebine dair ferman.***

Cenâb-ı 'izzet-me'âb Efendi hazretleri kâm-yâb (...) (...) i'lâm olunan oldur ki iki yüz elli kile arpa (...) konağıma göndermişsiz (...) olsun ve (...) (...) dahi dört yüz İslambolî kile arpa gönderesiz ve on koyun ve beş kuzu ve beş batmân yağ ve beş batmân bal ve nüzûl oluna zahireyi 'ale't-ta'cil (...) ve (...) gönderesiz elbette ve elbette ihmâl etmeyesiz

El-fakîr

Ahmed Ağa

s.147/a.2:

***Çömlek adlı karyede tımarın mutasarrıflığı Osman adlı kişide iken Lütfi ve Hüseyin adlı kişilerin müdahalesi ve mabeynlerinde zuhur eden münakaşanın halline dair evâhir-i Ramazan 1041 tarihli ferman.***

Hazret-i Mevlânâ-yı Şeri'at-me'âb

Kıdvetü'l-kuzâtü'l-islâm 'umdetü vülâti'l-enâm mevlânâ (boş) kadısı zîde fazluhu ba'de't-tahiyye ve't-teslîm i'lâm olunan oldur ki Harperut sancağında Kozabad nâhiyesinde Çömlek nâm karyeden bin beş yüz akçe tımâra dârende-i mektûb Osman berât-ı hümâyûn ile bilâ-nizâ mutasarrıf iken âherden Lütfi ve Hüseyin nâm kimesneler hisse-i mezbûra müdâhale ve nizâ'dan hâlî olmamağla elinde olan berât mücebince mukarrer kılub kemâkân zabt u tasarrufunda min külli'l-vücûh hakk-ı sarîhi iken tekrar dahl ve nizâ üzre olmamağla elinde olan berâtı ve sâ'ir temessükâtı mücebince ibkâ ve mukarrer kılınıb zabt ve tasarrufuna mektûb verilmişdir lede'l-vusûl gerekdir ki tımar-ı mezbûrı Lütfi ve Hüseyin ve taraf-ı âherden bir ferdi dahl u ta'arruz ettirmeyesiz ve dahl edip tahvil ve tarihine düşen mahsûlünden ve hukûk ve rüsûmundan bir nesnesin almışlarsa ba'de's-sübût hükm edip geri bi-kusûr aliveresiz tahrîren fi evâhir-i Ramazani'l-mübârek li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Karye-i Monla

s.147/a.3:

***Kozabad nâhiyesinde Çömlek adlı karyede tımarın mutasarrıflığı hususunda Osman, Lütfi ve Hüseyin adlı kişilerin mabeynlerinde zuhur eden münakaşa ve çözümlmesine dair evâsıt-ı şehri Rebi'ü'l-âhire 1041 tarihli ferman.***

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbiru umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidu bünyânü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sunûf-u 'avâtıfı'l-meliki'l-a'la vezirân ile Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan vezirim Mehmed Paşa edâmallahu te'ala iclâlehu ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-ikelâm (boş) kadısı zîde fazluhu tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Harperut sancağı aleybeyisi mektûb gönderüb livâ-i mezbûrede Kozabad

nâhiyesinde Çömlek nâm karyede bin beş yüz akçe berata mutasarrıf olan dârende-i fermân-ı hümâyûn Osman nice zamandan hisse-i mezbûreyi berâtına ilhâk olunub kaydın bozdurub berâtın alub bilâ-nizâ' mutasarrıf iken âherden Lütfi ve Hüseyin nâm kimesneler karye-i mezbûreye dahl ve nizâ'dan evvelce tımârın bildürmeğin yedlerinde olan berâtı mücebince buna mukarrer ve zabt ve tasarruf ettirmek bâbında 'inâyet ricâsına i'lâm etmeğin berâtı mücebince mukarrer ve zabt ve tasarruf ettirilmesin emr edip buyurdum ki emrim üzre tımar-ı mezbûru buna berâtı mücebince mukarrer ve zabt ve tasarruf ettirüb ol-vechile hisse-i mezbûreye dahl ve nizâ' eden mezbûrân Lütfi ve Hüseyin ve âherden bir ferdi ol-vechile dahl u ta'arruz ettirmeyesiz dahl edip tahvil ve tarihine düşen mahsûlünden cüz'i ve küllî bir nesnesin almışlarsa ba'de's-sübût hükm edip bi-kusûr alıveresiz ve tımâr-ı mezbûru buna berâtı mücebince mukarrer ve zabt ve tasarruf ettirüb vâki' olan mahsûlâtın ahz u kabz ettiresiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timad kılasız tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebi'ü'l-âhire li-sene ihdâ ve erba'in ve elf

Bi-medine-i

Amid

El-mahrûsa

**s.147/a.4:**

***Bazı evlerin ihyası için Kör Mevlüd adlı kişinin yedine tezkire tahrir olunmasına dair evâ'il-i şehr-i Şa'ban 1041 tarihli tezkire.***

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki tavil-i hükkâm bin on dört senesinde kasaba-i Harperut (...) olmağla şehrüz taş evlerimin taş ve toprakları ile şu etrâflarını (...) olunub ve Mevlüd nâm kimesnenin şehrüz taş olan evlerinin kireçleri ve keresteleri dahi olmayub içinde olan Huriye Hatun zimmetinde olan hâlî ve harâbe yerlerden damları mukâbelesinde evler ihyâ eylemeniz için otuz arşun verilüb ve Kör Mevlüd'ün yedine tezkire tahrîr olunub verildiği zikr olunan yerleri damlar yapup âherden kimesne dahl u ta'arruz eylememek için yedine tezkire verildi ki vakt-ı hâcette temessük edine tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Şa'bani'l-mu'azzam sene 1041

El-fakir

İbrahim Beşe

s.148/b.1:

*Diyabekir'den Musul'a varıncaya dek yol güzergâhlarındaki Beylerbeyilikler ve diğerlerinden azık ve mühimmatların tedarükü ve mezkûr yere salim bir şekilde ulaştırılması hususunda evâsıt-ı şehri-Şa'ban 1041 tarihli ferman.*

E'azımü'l-ümerâi'l-kirâm ekâziü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-'izz ve'l-ikrâm el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-'alâ südde-i sa'âdetimden Diyarbekir'e ve ândan Musul'a varub gelince yol üzerinde vâki' beylerbeyiler dâme ikbâluhu ve mefâhirü'l-ümerâi'l-kirâm merâtibü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-'allâm zikr olunan beylerbeyilikde vâki' olan sancakbeyleri dâme 'izzuhum ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-ikelâm südde-i sa'âdetimden Musul'a varub gelince yol üzerinde vâki' olan kadılar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kadılıklarda vâki' mir-i mirân ve mir-livâ mütesellimleri ve kılâ' dizdârları ve neferât ağaları ve iş bölük kethüdâları ve yeniçeri serdârları ve iskele eminleri ve sâ'ir iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'ûm ola ki hâliyâ bir mühim ve müsta'cel husûs için dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarının emekdârlarından iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'-i mehâmid ve'l-ekârim el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-mennân Kenan dâme mecduhu yanında olan âdemleri ve kapucularıyla irsâl olunmağın lâzım olan zâd u zevâde ve sâ'ir mühimmâtları görölüb emin ve sâlin mahalle-i me'mûra irsâl ve isâl olunmasın emr edip buyurdum ki emr-i şerîfim kangınızın taht-ı hükümetinize dâhil olursa yanında olan kapucuları menzil bargirleri olan yerlerde yanlarına kifâyet mikdârı neferât koşub ve lâzım olan mühimmâtları kadîmden olıgeldiği üzre tedârük ve emin ve sâlim birbirinize ulaşıdurub mahall-i me'mûreye ber-vech-i isti'câl irsâl ve isâl eyleyesiz husûs-ı mezbûr mühimmât-ı umûrdandır 'avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsâhaleden ve menâzil ve merâhilde mühimmâtları tedârük olunmağla bir-vechile eğlendirmekden her biriniz ihtirâz eyleyesiz ve bi'l-cümle mumâ-ileyhin haklarında şükûr ve şikâyet mü'essirdir âna göre her biriniz (silik) üzre olub emin ve sâlim birbirinize ulaşıdurub (...) 'avk u te'hîrden her biriniz ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâsıt-ı şehri-Şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Menâzil-i şûrânın (silik) on iki geldi sicil olunub kayd olundu

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

s.148/b.2:

*Menzil bargirlerinin tedarükü ve menzil bargirleri bulunan yerliden yararlı olan bargirlerin tedariki ve teslimiyeti hususunda evâhir-i şehri Şevval 1041 tarihli ferman.*

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm mahmiyye-i Musul'dan südde-i sa'âdetime varub gelince yol üzerinde vâki' olan kadılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ serhad-i mansûrem umûr-ı din-i devlete ve 'ırz ve nâmus-ı saltanatıma müte'allik umûru ber-vech-i isti'câl hidemât-ı hümâyûnum i'lâmıyçün dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) çavuş zîde kadruhum ulağıyla gönderilmiştir kendüye ve yanında olan nefer yarar âdemlerine her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olursa yarar menzil bargirlerini tedârük ve menzil bargirleri bulunan yerliden yarar bargirler tedârük ve teslim ve ber-vech-i ta'cîl menzilden menzile ulaştırmak bâbında buyurdum ki (boş) vusûl buldukda mumâ-ileyh her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise kendüye ve yanında olan yarar âdemlerine yarar menzil bargirleri verip ve menzil bargirleri bulunan yerlerden yarar bargiri teslim edip ber-vech-i müsâra'at menzilden menzile ulaştırub hidemât-ı hümâyûnuma husûsuna ikdâm eylesiz husûs-ı mezbûre umûr-ı mühimmedendir 'avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsâhaleden begâyet hazer eylesiz bu hizmet sâ'ir hizmete (silik) eylemeyüb fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre 'amel edip gereğı gibi mukayyed olub 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâhir-i şehri Şevvali'l-mükerrerem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Sahrâ-yı

(...)

s.149/a.1:

*Bekrik Karyesinde vuku bulan bir ölümün tahkik ve tedkikine dair evâsıt-ı şehri Şevval 1041 tarihli hüccet.*

Havâss-ı hümâyûn karyelerinden karye-i Bekrik sâkinlerinden Nurik veled Melkik nâm zimmî meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki kasaba-i Harperut

sâkinlerinden Mehmed bin Yahya nâm kimesne karyemiz sâkinlerinden Navid veled Maman nâm zımmîden (...) satun aldım ve ol-kendüsü kat' eder iken dört yaşında oğlum Manuk nâm sulbi yanına vurub (...) iken mezbûr Mehmed oğlum mezbûre (...) demür (...) kat' eylediği kavak ağacı oğlum mezbûr Manuk'un başına düşüb fi'l-hâl mürd olmuşdur üzerine varılıb keşf olunmasın taleb ederim dedikde kıbel-i şer'den Osman Efendi ve mir livâ tarafından (...) ve kavâssa mukâbil olan Bekir Efendinin âdemlerinden Bayram ile zeyl-i sicilde isimleri mastûr olan müslümânlar ile üzerine varılıb karye-i mezbûre 'akarında vâki' mürd-i mezbûr Manuk nâm sabi Tubuk ve Navik nâm zımmîlerin tarlası ve kavak bağçesi yanında görülüb (...) nazar olundukda mezbûr Manuk'un başı (...) olub ve (...) gözü (...) olub mezbûr Mehmed kat' eylediği kavak ağacının altında mürd olmuş müşâhade olundukdan sonra mevlânâ-yı mezbûr tahrîr edip götürüb sicil-i mahfûza kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Dursun Bey bin Ahmed Bey

Halil Çelebi bin Piri Beşe

Osman Beşe bin Abdullah

Beşir Beşe bin Abdullah

El-hâcc Ali bin İsmail

Mehmed Efendi Hazretleri

Süleyman Ahmed muhzır

Ve gayruhum

**s.149/a.2:**

***Ebu Tahir şehrinde Veli adlı kişi bir mikrar arpa ile meclis-i şer'e gelip hasad zamanının tamamlandığı ve nazar edilmesini istemesi, mahkemeninde bu arpayı nerden aldığı tahkikine dair 1041 tarihli hüccet.***

Budur ki hâlâ Harperut sancağibeyi olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Haydarhân Bey dâme 'izzuhu hazretlerinin müsellimi olan Mehmed Beşe nâm râcil Ebu Tahir şehrinde Veli bin Karaman nâm kimesnenin kucağında birer müdd arpa ile meclis-i şer'-i şerîfe gelüb takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu arpa (...) tamam olub ve hasadın zamanı erişmişdir nazar olunmasın taleb eylerim dedikde zikr oluna birer müdd arpaya nazar olundukda (...) tamam olunub ve arşunu hasadın iftah olduğu müşâhade



olduğundan sonra merkûm Veli'ye bu dehr arpa kimin tarlasında hâsıl olub ve kim düşürmüşdür deyu su'âl olundukda mezkûr Veli cevâb verip dedi ki bu arpa benim tarlamdan hâsıl olub ben varub düşürdüm getürdüm görmüş müslümânlar vardır su'âl olunsun deyucek Ebu Tahir şehrinde Piri bin Kasım ve Himmet bin Mirican nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân oduklarında cevâb verip dediler ki fi'l-vâki' arpa-i mezkûr Veli'nin tarlasında hâsıl olub ve mezkûr Veli düşüb getirdi biz gördük bu husûsa şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz deyu şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ-hüve'l-vâki' merkûm Mehmed Beşe talebiyle ketb olunub ber-sebil-i temessük yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-ı hâcette ihticâc edine tahrîren fi şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Ebubekir Çelebi bin Ramazan

Hâcı Osman bin Kethüda yeri Sinan

Ömer Çelebi bin Babazuh

Hasan Bazarbaşı

Monla Ebubekir el-hatib

Piyale bin Abdullah

Ve gayruhum

**s.150/b.1:**

***Diyarbakir tımar defterdarlığı mülazemet hizmeti tasarrufu hususunda Ramazan adlı kişi ile Mehmed adlı kişi mabeyninde teşekkül eden anlaşmazlık ve anlaşmazlığın ref'ine dair evâ'il-i şehr-i Şevval 1041 tarihli ferman.***

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbiru umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidu bünyânü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sunûf-ı 'avâtifi'l-meliki'l-'ala Diyarbakir eyâleti şark serhadlerinin umûr-ı cumhûru olan vezirim ve serdârım Murtaza Paşa edâmallahu te'ala iclâlehu ve akzâ kuzâtı'l-müslimîn evlâ-vûlatı'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk 'ale'l-halk ecma'în vârisü 'ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Amid kadısı zîde kadruhu fezâ'ilehu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ebnâ-i sipâhiyândan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ramazan zîde kadruhu gelüb Diyarbakir'in tımar defterdarlığı

mülâzemet hizmeti mukabelesinde kendüye tevcih olunub ru'ûs-ı hümâyûn verilüb bi'l-fi'il üzerinde iken âherden Mehmed nâm kimesne bir tarikle emr ibrâz edip dahl ve nizâ'dan hâlî olmayub her vechile bunun hakk-ı sarîhi olmağla sene-i ihdâ ve erba'în ve elf Şa'bani'l-mu'azzamının (boş) gününden südde-i sa'âdetime mukarrer edip zabt ve tasarrufunda iken mezbûr kanâ'at etmeyüb tekrar dahl ve nizâ' edip tasarrufuna mâni' olduğun bildürüb ifâ ve mukarrer kemâkân zabt ve tasarruf ettirmek bâbında 'inayet ricâ ettikde mukarrer zabt ettirilmesini emr edip buyurdum ki (boş) celîlü'l-kadrim üzre tımar defterdârlığını merkûm Ramazan zîde kadruhûya elinde olan temessükâtı mücebince ifâ ve mukarrer zabt ve tasarruf ettirüb min-ba'd dahl eden merkûm Mehmed ve taraf-ı âherden bir ferdi dahl ve ta'arruz ettirmeyesiz ve bundan sonra mezbûr Mehmed dahl eder ise kat'a dahl ettirmeyüb buna kemâkân zabt ve tasarruf ettiresiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâhir-i şehri Şevvali'l-mükrrem li-sene ihdâ ve erba'în ve elf mine'l-(...) (...) 'âliye efdalü's-sâlat ve'l-mülkü't-tahiyya

Tıbk-ı asluhu'l-mutâ' nemakahu'l-fakir ileyhi sübhânehu İbrahim bin Ali el-müvellâ hilâfetuhu bi-medine-i Amid el-mahmiyye 'ufiye 'anhumâ

Vûsûlünde gelen Hasan Ağa (silik) olan gelüb kayd olundu

**s.151/a.1:**

***Diyarbakir tımar defterdarlığı mülâzemet hizmeti tasarrufu hususunda teşekkül eden anlaşmazlık ve anlaşmazlığın ref'ine dair evâ'il-i şehri Şa'ban 1041 tarihli ferman.***

Akzâ-kuzâtî'l-müslimîn evlâ-vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk 'ale'l-halk ecma'în vârisu 'ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Amid kadısı zîde fazluhu tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki ebnâ-i sipâhiyândan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ramazan zîde kadruhu gelüb Diyarbakir'in tımar defterdârlığı mülâzemet hizmeti mukabelesinde kendüye tevcih olunub ru'ûs-ı hümâyûn verilüb bi'l-fi'il üzerinde iken ve hâricden dahl olunmak icâb etmez iken Mehmed nâm kimesne varub bi-vech dahl ve ta'arruz ve zabt etmeğın bildürüb men' u def' olunub zıkr olunan tımar defterdârlığı elinde olan ru'ûs-ı hümâyûnum mücebince yine kemâkân zabt ve tasarruf ettirmek bâbında 'inâyet ricâ etmeğın zabt ettirmek emr edip buyurdum ki zıkr olunan tımar defterdârlığı mumâ-ileyh Ramazan zîde kadruhûya

elinde olan ru'ûs-ı hümâyûnum mücebince kemâkân zabt ve tasarruf ettirüb min-ba'd mezbûr Mehmed ve taraf-ı aherden kimesneyi dahl u ta'arruz ve nizâ' ettirmeyüb men' u def' eylesiz bundan sonra kanâ'at etmeyüb tekrar bir tarikle temessük ibrâz ve dahl ve nizâ' etmek ister ise aslâ ta'allül ve nizâ' ettirmeyüb mumâ-ileyh Ramazanı mülâzemetden hizmeti mukâbelesinde verilmişdir yine kendüye zabt ve tasarruf ettirüb âherden dahl ettirmeyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâ'il-i şehri-i Şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Tıbk-ı asluhu'l-mutâ' nemakahu'l-fakir ileyhi sübhânehu İbrahim bin Ali el-müvellâ hilâfetuhu bi-medine-i Amid el-mahmiyye 'ufiye 'anhumâ

Be-makâm-ı  
Kostantiniyye  
El-mahrûsa

**s.151/a.2:**

***Harperut kazâsında vâki' Belene adlı karyede bin akçe tımârdan hisse ve zabtı hususunda olan meseleye dair 1041 tarihli ferman.***

Fazilet-şi'ar Efendi hazretlerinin huzurlarına tahiyyât-ı sâfiyât ithâfindan sonra inhâ olunur ki sâbıkâ defter kethüdâsı olan Emir Paşa'nın oğlu üzerinde ferâğından aldığı tımarına (...) Harperut kazâsında vâki' Belene nâm karyede bin akçe hisse tımârım olmağla cânibimizden zabtıyla bizim Küçük beye şi'âr eylemişdir mektûb vusûlünde me'mûldür ki hisse-i mezbûru merkûm Ali Beye tarafımızdan zabt ettirüb her ne mahsûl olursa kendüye ahz ve kabz ettirüb hissemize âheri dahl ettirmeyüb ta'allül ve 'inâd ettirmemeye himmet eylesiz bâki ve dâ'im-bâd

**s.151/a.3:**

***Kürd İsmail adlı karyede ve diğerlerinde toplanan tımarlarda İbrahim ve Murat adlı kişiler mabeyninde teşekkül eden meseleye dair ferman.***

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de's-selâm inhâ olunur ki erbâb-ı tımardan dârende-i mektûb İbrahim bu cânibe gelüb Harperut sancağında olub nâhiyesinde vâki' Kürd İsmail nâm karye ve gayriden elli bin akçe tımara mutasarrıf oldukları berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub vâki' olan seferlerin seferleyüb üzerinde ve tasarrufunda iken âherden Murad nâm

kimesne tımar-ı mezbûr üzerindedir bir emr-i şerif almağla varub dahl edip tasarrufuna mâni' olduğun bildürüb ikisi dahi bu cânibe gelüb murâfa'a olmaları için tımâr-ı mezbûrun mahsûlu cânibde zabt olunmak bâbında mektûb taleb etmeğin verildi vâdıkda gerekdir ki tımâr-ı mezbûrun (...) tarikle zabt bir me'men bir de hıfz ettirüb mezkûrların temessükâtları ile bu cânibe gönderesiz ki ikisi dahi gelüb huzûrumuzda murâfa'a olub ba'dehu murâfa'adan (...) kânûn-ı hükm olunub mektûb verülür ise ol-cânibe zabt ve mahsûlün ahz u kabz ettiresiz mâdem ki gelüb murâfa'a olmayalar tımar-ı mezbûra dahl ettirmeyesiz tahrîren fi evâsıt-ı şehri-i Zi'l-ka'de sene ihdâ ve erba'în ve elf

Bi-medine-i

Amid

**s.152/b.1:**

***Zeydi adlı zımmînin kendi karyesinden göçüp kasabada yaşaması halinde zımmîden tekâlif-i 'örfiyye taleb edilip edilmeyeceğine dair sorulan suale dair fetva.***

Bu mes'ele beyânında e'imme-i Hanefiyyeden cevâb ne-vechiledir

Zeyd-i zımmî kendü karyesinden göçüp kasabada sâkin olsa ahâli-i kasaba Zeyd-i zımmîden tekâlif-i 'örfiyye taleb edip almağa kâdir olur mu beyân buyrula

El-cevâb

Olmazlar Mâdem ki Zeyd'in sâkin olduğu kasabada mülkü olmadıkça taleb etmeye kâdir olmaz

(...)(...)

**s.152/b.2:**

***Kasaba ahalileri Zeyd adlı zımmînin tekâlif-i 'örfiyye vermemesi halinde mahallelerinden ihrac edebilirlermi diye sordukları suale dair fetva.***

Sûret-i mezbûrede ve ahâli-i kasaba Zeyd-i zımmîyenin bizim ile tekâlif-i 'örfiyye vermesinin bizim mahalleden (...) demeye kâdir olurlar mı beyân buyrulub mesâb oluna

El-cevâb

Olmazlar

El-fakir

Halil

‘ufiye ‘anhumâ

**s.152/b.3:**

***Havassı humayyun zabiti olan Bekir efendinin adamlarından Kenan adlı kişi Telbender adlı karyede bila-sebebe adam darp ve öldürmesi davasına dair evâ’il-i şehri Safer 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub dergâh-ı ‘âlî sipâhilerinden olan Bekir Bey nâm cündî meclis-i şer’-i şerîfe gelüb takrîr-i da’vâ ve kelâm (edip) dedi ki hâlâ havâss-ı hümâyûn zâbiti olan Bekir Efendinin âdemlerinden olan Kenan nâm kimesne havâss-ı hümâyûn kurâlarından Telbender nâm karye bilâ-izn-i şer’î gelüb karye-i mezbûre sâkinlerinden olub kendü âdemimiz olan Hızır nâm kimesneyi bilâ-sebebe (...) ve (...) eylediği ecilden hâlâ hizmetkârım olan Ahmed Beşe bin Melik Ahmed nâm çebebi vaub niçün bu müslümânı rencide edersin dedikde mezbûr Kenan kılıç çıkarub boğazını urub ve arkasından birkaç yerden kılıç zahmı edip mecrûhen (...) gelüb üzerine varılıb keşf olunması matlûbumuzdur deyucek kıbel-i şer’den Mehmed efendi ve hâlâ Kethüdâ yeri olan Piyale Bey tarafından Ahmed Bey nâm cündî ve zeyl-i kitâbda isimleri mastûr olan Müslümânlar üzerine varılıb nazar olundukda mezbûr Bekir Beyin odasında yanında boğazı altında bir yerde ve arkasında iki yerde kılıç zahmı müşâhade olundukdan sonra mezbûr tekrar mezbûr Ahmed Beşeye seni urdu mu deyu su’âl olundukda cevâb verip dedi ki müşârün-ileyh Bey efendinin âdemisi Kenan karye-i mezbûreye gelüb bilâ-sebebe Hızır nâm kimesneyi (...) (...) ile (...) ettiğinde ben dahi varub niçün böyle edersin deyucek bilâ-sebebe kılıç çıkarıb boğazına ve arkası urub mecrûh eyledi deyu cevâb vermeğin mâ-hüve’l-vâki’ mevlânâ-yı mezbûr tahrîr edip getirüb sicil-i mahfûza kayd olundu tahrîren fi evâ’il-i şehri Saferi’l-mu’azzam li-sene isnâ ve erba’în ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Monla Musa İmam

Monla Süleyman Mü’ezzin

Yalnız İbrahim Beşe  
 Hâcî Kasım  
 Mehmed Bey bin Bekir  
 Ferhad bin Davud  
 Ve gayruhum mine'l-hâzırîn

s.152/b.4:

***Harperut'ta vaki' Yağmur Mescidi imametine Mevlana Mehmed kişinin tayin olunması ve senevî beş müdd buğdaya vazifelendirilmesine dair evâ'il-i Zilhicce 1042 tarihli berat.***

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı nüffize bi'l-'anvi'r-rabbânî hükmü oldur ki

Nefs-i Harperut'da vâk' Yağmur mescidi demekle ma'rûf mescid-i şerîfin imâmeti iş bu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hânânî Mevlânâ Mehmed'e tevcih olunub senevî beş müdd hinta ile berât-ı şerîfim taleb olunmağın sadaka edip bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki varub ânda mezbûr Mevlânâ Mehmed mescid-i merkûmun imâmı olub hidmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra senevî beş müdd hintaya mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere kimesne mâni' ve dâfi' olmayub âherden bir vechile dahl u ta'arruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timad kılalar tahrîren fî evâ'il-i Zilhicce li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-makâm-ı  
 Kostantiniyye  
 El-mahrûsa

Tıbk-ı asluhu's-sultânî el-vâki' et-tevkî' el-hâkânî nakl-i 'anh bi-inzihi'l-fakîrân el-ganiyü'l-hayr Mehmed bin Mecani el-müvellâ-hilâfetuhû bi-medine-i Kostantiniyye hamiyet-i 'ani'l(...). 'ufiye 'anhumâ

Şehr-i Saferi'l-hayrın dokuzuncu gününde kayd olundu fî isnâ ve erba'în ve elf

s.153/a.1:

*Bekir Efendi adlı kişinin adamlarında Kenan Bey adlı kişi resm-i bağat için gittiği karyede kethüda oğlu ve Cebeci Ahmed kişisi tarafından neden hançerlendiği davasına dair evâ'il-i şehri Safer 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Harperut kazâsında vâki' havâss-ı hümâyûn kurâlarına berât-ı 'âlişânım ile emin ve zâbit ta'yîn buyrulan fahru'l-akrân Bekir Efendinin kethüdâ yeri olan Yusuf Ağa meclis-i şer'-i şerîfe gelüb takrîr-i da'va edip dedi ki müşârün-ileyh efendinin âdemlerinden olub zümre-i silahdârdan olan Kenan Beyi havâss-ı mezbûr kurâlarından Telbender nâm karyeye resm-i bağât ve gayri husûs için gönderüb re'âyâyı bu cânibe getirür iken karye-i mezbûre kethüdâsının oğlu ve Cebeci Ahmed âlet-i harb ile yoluna gelüb re'âyâ-yı mezbûrûnları cebren ve kahren elinden çeküb aldıklarından ma'ada mezbûr Kenan beyi kendü mızrakıyla arkasından urub mecrûhen odaya gelüb yatur üzerine varılıb keşf olunması matlûbumuzdur deyucek kıbel-i şer'den Mehmed Efendi ve Hilmi Kethüdâ yeri olan fahru'l-âşiyân Piyale Bey ve zeyl-i kitâbda mastûrû'l-esâmi olan Müslümânlar üzerine varılıb nazar olundukda fi'l-vâki' mumâ-ileyh Kenan bey emin-i müşârün-ileyhin odasında yatur bulunub yukarı arkasında bir yerde mızrak ve bir yerde hançer zahmı müşâhade olundukdan sonra tekrar mezbûr Kenan beye seni kim urdu deyu su'âl olundukda cevâb verip dedi ki sâlifü'z-zikr olan kethüdânın oğlu kendü mızrakı alub ve Cebeci Ahmed dahi hançerin çıkarub arkama urub beni mecrûh eylediler deyu cevâb vermeğin mâ-hüve'l-vâki' mezbûr Yusuf Ağa talebiyle Mevlânâ-yı mezbûr tahrîr edip getirüb sicil-i mahfûza kayd olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Saferi'l-mu'azzam li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hatib Mehmed efendi el-cündî

Ömer Efendi Kâtib (...)

Ali Bey el-cündî

Zulkadir Bey bin Ali

Sinan Ahmed muhzır

Ve gayruhum

**s.153/a.2:**

***Kalive adlı karyede vâki' Ketek adlı zımminin tarlası hali kaldığından tapuya verilmesinin istenilmesi Şah Hüseyin ve Mahmud Çelebi kişileri tapuya tabilibi ve yedlerine 1042 tarihinde verilen temessük.***

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki havâss-ı hümâyûndan Kalive nâm karyede vâki' Ketek nâm zımmînin bir tarafı Usta Osman tarlasının üstü yanında olan depe ve pınara varınca ve bir tarafı Allahverdi (silik) tarlası sünûru bu hudûd ile mahdûd olabn bir (...) ve zaman-ı ba'idden hâlî ve mu'attal kalub tapuya verilmek evlâ ve enfâ' olmağın ve (...) tezkire Şah Hüseyin Kırk Palan ve Mahmdü Çelebi nâm kimesnler (...) mezbûru tapuya tâlib oldukları ecilden zikr olunan hudûdu merkûmesiyle merkûmân Şâh Hüseyin ve Mahmud ber-vech-i iştirâk mutasarrıf olmak üzre tapuya verilüb ve resm-i tapusun bâ-takrir alınub tahrîren fî isnâ ve erba'în ve elf Muharreminin evâ'ilinde mutasarrıf iddi'âlarıçün yedlerine temessük verildi

El-fakîr

Yusuf Ağa

Vekil-i Emin-i

Bekir Efendi

**s.153/a.3:**

***Harperut'ta vâki' Yağmur Camisinin imamı olan Ebu'l-kasım Halife adlı kişi noksanı yok iken aher mescide imam olan Osman adlı kimse kendi imametine kanaat etmeyip hilâf-ı vâki' ile gadr etmesi, berat-ı humayyun ile imamete devam etmesine dair evâsıt-ı Zilhicce 1041 tarihli berat.***

Nişân-ı şerîf-i 'âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı nüffize bi'l-'anvi'r-rabbâni hükmü oldur ki

Harperut kadısı mevlânâ Hüseyin zîde fazluhu sūdde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Harperut'da vâki' Yağmur câmi'i demekle ma'rûf câmi'in imâmı olan Ebu'l-kasım Halife'nin hizmetinde kusûru yok iken aher mescidde beş vakit imâm olan Osman nâm kimesne kendü imâmetine kanâ'at etmeyüb mezbûr Ebu'l-kasım Halifenin imâmetini hilâf-ı vâki' inhâ ile alub gadr etmeğın imâmet-i mezbûreyi merkûm Ebu'l-kasım Halifeye tevcih olunmak ricâsına 'arz etmeğın bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub evvelden imâm olduğı mescid-i merkûmda imâm olub vazife-i mu'ayyenesinde mutasarrıf olub ol-bâbda hiç ahad mâni' ve dafi'



olmaya şöylebileler ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı Zilhiceti’ş-şerîfe li-sene ihdâ ve erba’în ve elf

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

**s.154/b.1:**

***Harperut kazası ahalileri maktu’larını verdikleri halde mirlivanın kanaat etmeyip oluşturdukları müşkülâtın ref’ine dair ferman.***

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân ol-cânibde olan kethüdâ yeri olan (boş) ve yeniçeri serdârı (boş) zîde kadruhûmâ tevkî’-i refî’-i hümâyûn vasıl olıcak ma’lûm ola ki kazâ-i Harperut sâkinlerinden olup ebnâ-i sipâhiyândan olan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Abdullatif zîde kadruhu dârendegân-ı hümâyûn kazâ-i mezbûr ahâlisi tarafından südde-i sa’âdetime ‘arz-ı hâl edip bundan akdem muharrir-i vilâyet kazâ-i mezbûru tahrîr ettikde bağ ve bağçelerin tahammüllerine göre ellışer ve altmışar akçe ve zirâ’at olunan yerleri dahi senede mirî yirmi altı bin akçe maktû’ bağlayub mezbûrlar vech-i meşrûh üzre maktû’ları verip bir vechile kusûrları yoğiken mir-livâ olan kanâ’at etmeyüb hâsıl olan mahsûlün ‘öşrün alıb deyu dahl u tasaddî eylediğın ve bu bâbda vaz’-ı kadîm tağyîr olmaz deyu Şeyhü’l-İslâmdan ellerine fetevâ-yı şerîfe verildiğın bildürüb mücebince ‘amel olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında bunlara ol-vecile te’addî olunur ise tamam hakk üzre ve tefahhus ve ellerinde olan fetevâ-yı şerîfesine nazar edip göresiz ‘arz olunduğu üzre olup ve bu bâbda olan fetevâları da’vâlarına mutâbık ise ol-bâbda muktezâ-yı şer’-i kadîm ile ‘amel edip vech-i meşrûh üzre olan maktû’ları edâ eylediklerinden sonra min-ba’d şer’ ve kânûna ve fetevâ-yı şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlefet şartıyla mir-livâyâ bunları rencide ve remîde ettirmeyüb men’ u def’ eylesiz ‘inâd üzre olanları ism ve resmleriyle vukû’u üzre yazub bildirüb husûs-ı mezbûr için tekrar şikâyet olunub aheri (...) eylemeyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılâsız tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Ramazani’l-mübârek li-sene ihdâ ve erba’în ve elf

Be-makâm-ı

Kostantiniyye

El-mahrûsa

s.154/b.2:

***Harperut haslarından hâsıl olan gılâl için tahrir edilen tezkire edasında ta'allül olması nedeniyle tekrar tezkire tahriri için ferman.***

Kıdvetü'l-kuzât (ve'l-hükkâm) ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Harperut hâsslarının zâbiti Ebubekir Efendi zîde mecduhu tezkire varıcak ma'lûm ola ki bundan akdem Harperut hâsslarından hâsıl olan gılâldan yirmi bin kile-i harperut kilesi gılâl ki on bin kilesi buğday ve on bin kilesi arpa eder Diyarbekir'de muhâfazada olan dergâh-ı 'âlî Beylerbeyilerinin mevâciblerine tevcih ve ta'yîn olunub divân tezkiresi ile kâtibleri olan Ömer Efendiye teslîm eylemek için gönderilmiş idi biz dahi ta'yîn olunmuşdur deyu edasında ta'allül olunmuş imdi sizden matlûb olan gılaldır bahâsında ve 'adedinde 'alâkanuz hemen ta'yîn olunduğu üzre yirmi bin kile gılâl ki on bir bin kile buğday ve on bin kilesi arpa olur mezkûr Ömer efendi edâ ve teslîm eylemeniz için tekrar tezkire tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki te'hîr ve terâhi etmeyüb vech-i meşrûh üzre havâss-ı hümayûndan evvel-be-evvel hasslar üzre gılâlde ta'yîn olunduğu üzre yirmi bin kile gılâli on bin kilesi buğday ve on bin kilesi arpa eder bi't-tamam kâtib Ömer Efendiye edâ ve teslîm eyleyüb iş bu tezkiresi zahr-ı hüccet ettirüb hıfz eyleyezi ki hîn-i muhâsebede zimmetinize mahsûb olunub tahrîren fi'l-yevmi's-sâni min Saferi'l-muzaffer li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Derkenâr

Zikr olunan tezkirede mukâta'a defterine kayd olunmuşdur hemen ta'yîn olunduğu üzre terkeye teslîm eyleyüb tezkireyi hıfz eyleye

s.155/a.1:

***Harperutta vâki' mirî anbarında bin kır bir senesinde havâleliği verilmiş olan İbrahim adlı kişi (boş) akçe 'ulûfeye mutasarrıf olub daha sonra mutasarrıfluğu Mehmed Ali adlı kişiye ferâgat edilmesine dair şeh-i Ramazan 1041 tarihli ferman.***

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihirâm ashâbü'l-'izz ve'l-ihitişâm el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-'alâ sâbıkâ Rumeli Beylerbeyisi olub Diyarbekir defterdârı olan Ömer Paşa zîdet me'âlîhû ve kıdvetü'l-

kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harperut zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ebnâ-i sipâhiyândan yirmi altıncı bölükden İbrahim nâm kulum mülâzemetde olmağla hîn-i tevzî'de Harperutta vâki' mirî anbarında bin kırık bir senesinde havâleliği verilmiş iken silâhdârlarım zümresinden on yedinci bölüde yevmî (boş) akçe 'ulûfeye mutasarrıf olub bölüğün emekdârlarından olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ali nâm kulum zîde kadruhuya ferâgat eylemeğın tevcih olunub elinde sûret-i ru'ûs-ı hümâyûnum verilüb mücebince havâlelik hidmetinde olmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere 'amel dahi (edip) mezkûr Mehmed Ali nâm kulum tarih-i merkûmda Harperut anbar havâleliği hidmetinde olub bundan akdem havâlesici olanlara ne-vechile zabt edegelmişler ise mezbûr kuluma dahi ol-vechile zabt ve tasarruf ettirüb havâleliği hidmetinde âherden bir ferdi dahl u ta'arruz ettirmeyüb bir sene tamamına değın zabt ve tasarruf ettiresiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâni 'aşer min şehr-i Ramazani'l-mübârek li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-makâm-ı  
Kostantiniyye  
El-mahrûsa

**s.155/a.2:**

***Taht-ı kazâda yasakçı olan yoldaşlar ref' olunub yerine uslûb-ı sâbık üzere yeniçeri yoldaşlardan Hüseyin Paşa adlı kişinin yoldaşa tevcih ve ta'yîn olunmasına dair evâ'il-i Safer 1042 tarihli ferman.***

Cenâb-ı fazîlet kadı-i Harperut Efendi Hazretleri Kâm-yâb

Tahiyyatü's-sâfiyât ve teslimât-ı vâfiyât ithâfından sonra inhâ ve i'lâm olunan oldur ki taht-ı kazânızda yasakçı olan yoldaşlar ref' olunub yerine uslûb-ı sâbık üzere yeniçeri yoldaşlardan yetmiş birinci cemâ'atde vâki' Hüseyin Paşa nâm yoldaşa tevcih ve ta'yîn olunmağın iş bu mektûb-ı meveddet-uslûb tahrîrine huzûr olundu lede'l-vusûl me'mûldür ki üzerlerinden nazar-ı şerîfinizi diriğ buyurmayub mezbûr yoldaşları Harperut'un dört (...) yasakçılık hidmetin kemâkân istihdâm buyurub âherden bir ferdi dahl ettirmeyesiz ve lakin hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı munîf kimesneyi rencide ettirmeyesiz envâ'i mesâ'î evvelâ bâki hemîşe 'ilm-i fazîlet-i şerî'at-i müstedâm-bâd tahrîren fi evâ'il-i Safer sene 1042

El-fakîr  
Hüseyin Kethüdâ-yı  
Yeniçeriyân

**s.156/b.3:**

***Huş ve Sarılu karyelerinin gılâl-i mahsûl sülüsân hesabı üzere miriye aid olanı Halebi Yusuf'un teslim etmesi şartıyla yedine verilen 1041 tarihli tezkire.***

Karye-i Huş	Karye-i Berdik	Karye-i Sarılu
Gılal müdd-i Harperut		Gılal müdd-i Harperut
Hınta Şa'ir		Hınta Şa'ir
20 müdd 13 müdd		23 müdd 11 müdd
Yalnız kırk müddür		

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki bâlâda zikr olunan iki karyenin bin kırk birde vâki' gılâl-i mahsûl sülüsân hesabı üzere ez-gayrı vakf dârende-i hurûf dergâh-ı 'âli sipâhilerinden Halebi Yusuf beye ber-vech-i maktû' kırk Harperut müddü gılâl verilüb olıgeldiği üzere ketb edip miriye aid olan mahsûl ve pâk ve pâkize miri abnarına teslim etmek şartıyla kabûl ve iltizâm eylediği ecilden tezkire verildi tahrîren fi 21 sene 1041

El-fakîr  
Bekir Ağa

**s.156/b.4:**

***Ömer Bey ve Hüseyin Bey kişilerinin miriye aid gılâl mahsûlü sülüsân hesabı üzere miri anbara teslim etmek şartıyla yedlerine şehr-i Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.***

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki mastûr olan bir karyenin bin kırk bir de vâki' gılâl mahsûlü sülüsân hesabı üzere dârende-i hurûf Ömer Beye ve Hüseyin Beye ez-gayrı vakf otuz beş harperut müddü gılâlden ber-vech-i iştirâk maktû' verilüb olıgeldiği üzere ketb edip miriye aid olan mahsûlden pâk ve pâkize miri anbara teslim etmek şartıyla kabûl ve iltizâm eyledikleri ecilden tezkire verildi tahrîren fi şehr-i Zilhicce fi 21 sene 1041

El-fakîr

Bekir Ağa

Karye-i Serseri ve Madive ve Eğinli

Gılâl

Müdd-i Harperut

Tâbi'-i 'an

Hınta Müdd-i Harperut

Şa'ir Müdd-i Harperut

**s.156/b.5:**

***Serseri, Ağınli ve Madive adlı karyelerin mahsüllerini miri anabara teslimini Ali Beşe adlı kişi deruhte edip yedine 23 Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.***

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki havâss-ı hümâyûn karyelerinden Serseri ve Ağınli ve Madive nâm karyelerin bin kırk bir senesi mahsûlü seksen bin iki müdd-i Harperut ve kırk bir müdd-i Harperut şa'ir sülûsân hesabı üzre dergâh-ı 'âlî yeniçerilerinden Ali Beşe'ye der-'uhde olunub mezbûr dahi zikr olunan yirmi üç müdd-i Harperut hınta ve şa'ir ve sülûsân hesabı üzre götürüb miri anbara pâk ve pâkize teslim etmek üzre kabûl ve iltizâm etmeğin vech-i meşrûh üzre tezkire verildi tahrîren fi 23 Zilhicce sene 1041

El-fakîr

Ebubekir

Zâbit-i

Harperut

Karye-i Kürk

Karye-i Karahisar ma'a mezra'a-i Sürek

Müdd-i Harperut

Müdd-i Harperut

Gılâl

Gılâl

10

20

Yekün müdd-i Harperut (...) Hisse-i Müdd

Yalnız otuz müddür

**s.156/b.6:**

***Kürk, Karahisar ve Sürek mezrasının mahsüllerini sülüsân hesâbı üzre miri anbara ait olanı teslim etmek için Yahya Bey'e Muharremi'l-harâm 1042 tarihinde verilen temessük.***

Vech-i Tezkire budur ki havâs-ı hümâyûndan zikr olunan Kürk ve Karahisar ve Sürek mezra'asın ebnâ-i silahdârdan olan Yahya Beye sülüsân hesâbı üzre gayr-ı ez vakf otuz dört müddü hinta ve şa'ir der-'uhde olunub mezbûr dahi pâk ve pâkize getirüb mirî anbara teslim etmeye kabûl ve iltizâm etmeğin temessük verildi tahrîren fi Muharremi'l-harâm sene 1042

El-fakîr

Ebubekir

Muhtesib-i

Harperut

Karye-i Sursub Ali

(...)

Gılâl müdd-i Harperut

Hinta müdd 'Alaf müdd

**s.156/b.7:**

***Sursub Ali karyesinin miri anabara ait olanları teslim etmek için bazı ferdlerin deruhte olduğu ve yedlerine 23 Muharrem 1042 tarihinde verilen temessük.***

Vech-i tezkire budur ki Havâss-ı hümâyûn karyelerinde yalnız mezbûr (...) ma'âda karyenin bin kırk bir senesi mahsûlü gayr-ı ez vakf sülüsân hesâbı üzre seksen müdd hinta ve şa'ri Harperut sâkinlerinden Küçük Ağa ve Büyük Tanik ve Küçük Tanik ve Rakik ve Polad (...) ve Çerkes ve sâ'ir ahâli-i karyeye der-'uhde olunub mezbûrlardan vech-i meşrûh üzre pâk ve pâkize getirüb mirî anbara teslim etmeğe kabûl ve iltizâmları ile temessük verildi tahrîren fi 23 Muharrem sene 1042

El-fakîr

Ebubekir

Muhtesib-i

Harperut

Mezra' a-i İbrahim Bey tâbi' İbrailli

Gılâl

Gayr-ı ez vakf

Müdd-i Harperut

Şa'ir müdd-i Harperut 4

Hınta müdd-i Harperut 8

**s.156/b.8:**

***İbrahim Bey mezrasının gılâl mahsüllerini teslim için Fehazoğlu Veli Bey deruhte olup yedine 29 Z 1041 tarihinde verilen temessük.***

Vech-i tezkire budur ki havâss-ı hümâyûn İbrailli karyesine tâbi' İbrahim Bey mezra'asının bin kırk bir senesinin mahsûlü sekiz müdd-i hınta ve dört müdd-i şa'ir olmak üzere sipâhi yoldaşlardan Fehazoğlu Veli Beye gayr-i ez vakf der-'uhde olunub mezbûr dahi zikr olunan gılâli pâk ve pâkize götürüb mirî anbara teslim etmeyi kabûl ve iltizâm etmeğin temessük verildi fi 29 Z sene 1041

El-fakîr

Bekir

Zabit-i

Harperut

Hâlâ

Karye-i Hamidi

Karye-i Bekdik

Karye-i Dalumi

Müdd 33

Hınta müdd 22

Şa'ir müdd 11

Yalnız otuz üç müddür

**s.157/b.1:**

***Hamidi, Bekdik ve Dalumi karyelerinin Halil Beşe'ye ' gılâl mahsûlü sülûsân hesabı üzere eda etmek miriye ait olanı teslim etmesi şartıyla yedine 11 Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.***

Ba'is-i tezkire budur ki bâlâda zikr olunan üç karyenin bin kırk birde vâki' gılâl mahsûlü sülûsân hesabı üzre dergâh-ı 'âli yeniçerilerinden Halil Beşe'ye ez-gayr-ı vakf otuz üç Harperut müddü terke maktû' u verilüb varub olgeldiği üzre mirîye aid ve zercli olan mahsûllerin ketb edip pâk ve pâkize getirüb mirî anbara teslim etmek şartıyla kabûl ve iltizâm eylediği ecilden tezkire verildi tahrîren fi sene 1041 11 Zilhicce

El-fakîr

Ali Ağa

Karye-i Ağın

Karye-i Nurşire

Müdd gılâl

Müdd gılâl

13

13

Hınta 32 müdd

Şa'ir 10 Müdd

Yalnız otuz iki müddür

**s.157/b.2:**

*Ağın ve Nurşide karyelerinin gılâl mahsûlü sülûsân hesabı üzre Hâcî Ali'ye, miriye ait olanı teslim etmesi şartıyla yedine 11 Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.*

Ba'is-i tezkire budur ki bâlâda zikr olunan iki karyenin bin kırk birde vâki' gılâl mahsûlü sülûsân hesabı üzre dârende-i hurûf Hâcî Ali'ye otuz iki Harperut müddü terkiye maktû' verilüb varub karye-i mezbûreleri olgeldiği üzre ketb edip mirîye aid ve vâki' olan mahsûlü getirüb mirî anbara teslim etmek şartıyla kabûl ve iltizâm eylediği ecilden tezkireye verildi tahrîren fi sene 1041 11 Zilhicce

El-fakîr

Ali Ağa

Karye-i Eküz müdd 73 Hınta 70 müdd

Karye-i Cörekli Müdd 33 Şa'ir 35 müdd



**s.157/b.3:**

*Eküz ve Cörekli karyeleri gılâl mahsûlleerini Mustafa adlı kişinin sülüsân hesâbı üzre miri anbara ait olanı teslim etmesi şartıyla yedine 13 Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.*

Ba'is-i tezkire budur ki bâlâda zikr olunan iki karyenin bin kırk birde vâki' gılâl mahsûlü sülüsân hesâbı üzre sipâhiyândan Mustafa'ya ez-gayr-ı vakf yüz altı Harperut müddü terke maktû' verilüb varub olıgeldiği üzre ketb edip pâk ve pâkize getürüb mirî anbara teslim etmek şartıyla kabûl ve iltizâm eylediği ecilden tezkire verildi tahrîren fi sene 1041

13 Zilhicce

El-fakîr

Ali Ağa

(...) İbrahim Çelebi bin Pirî Beşe (...)

Karye-i Rabat

Karye-i Sebili

Hınta 33 müdd

Şa'ir 17 müdd

Yalnız elli müddür

**s.157/b.4:**

*Rabat ve Sebili adlı karyelerin gılâl mahsûlü sülüsân hesâbı üzre miri anbara ait olanı Veli Bey'in teslim etmesi şartıyla yedine 11 Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.*

Ba'is-i tezkire budur ki bâlâda zikr olunan Rabat ve Sebili nâmûn karyelerin bin kırk birde vâki' gılâl mahsûlü sülüsân hesâbı üzre iş bu dârende-i hurûf-ı sipâhiyândan Veli Bey'e elli müdd-i Harperut mirir terki maktû' verilüb varub zikr olunan karyelerin mahsûlü olıgeldiği üzre ketb edip mirîye aid ve vâki' olan mahsûlü pâk ve pâkzie getürüb mirî anbara teslim etmek şartıyla kabûl ve iltizâm eylediği ecilden tezkire verildi tahrîren fi sene 1041 11 Zilhicce

El-fakîr

Ali Ağa

İbrahim bin Halil Osman ve (...) Murtaza ketb-i mâl olub kayd olundu

Karye-i Huşen müdd 24 Karye-i Berdik müdd 13 Yekün 37 müdd  
Hınta müdd 24 Şa'ir 12 Müdd

Yalnız Otuz yedi müddür

Karye-i Huşen müdd 25 Karye-i Berdik müdd 13  
Yekün gılâl hınta müdd-i Harperut Şa'ir Müdd-i Harperut

**s.157/b.5:**

*Huşen ve Berdik karyeleri gılâl mahsûllerini sülüsân hesâbı üzre miri anbara ait hisseleri Halebî Yusuf Bey'in teslim etmesi şartıyla yedine 12 Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.*

Ba'is-i tezkire budur ki bâlâda zıkr olunan iki karyenin bin kırk birde vâki' gılâl mahsûlü sülüsân hesâbı üzre sipâhiyândan Halebî Yusuf Beye ez-gayr-ı vakf otuz yedi Harperut müddü terke maktû'a verilüb varub mezkûr karyeleri olgeldiği üzre ketb edip miriye aid olan mahsûlü pâk ve pâkize getürüb mirî anbara teslîm etmek şartıyla kabûl ve iltizâm eylediği ecilden tezkire verildi tahrîren fi sene 1041 12 Zilhicce

El-fakîr

Ali Ağa

**s.157/b.6:**

*Huşen ve Berdik karyeleri gılâl mahsûllerini sülüsân hesâbı üzre miri anbara ait hisseleri Halebî Beyzade kişisinin teslim etmesi şartıyla yedine 12 Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.*

Ba'is-i tezkire budur ki bâlâda mastûr olan karyelerin bin kırk birde vâki' gılâl mahsûlü sülüsân hesâbı üzre ketb-i malı olan sipâhilerin (...) dârende-i hurûf Abdî Beyin vekili Beyzade ez-gayr-ı vakf olunur sekiz Harperut müdd gılâl-i maktû'u verilüb zıkr olunan iki karye olgeldiği üzre ketb edip miriye aid olan mahsûllerin pâk ve pâkize getürüb mirî anbara teslîm etmek şartıyla kabûl ve iltizâm eylediği ecilden tezkire verildi tahrîren fi sene 1041 15 Zilhicce

El-fakîr

Ali Ağa

Karye-i Körpe

Gılal müdd-i Harperut 'alaf 50 Hınta müdd-i Harperit 33 Şa'ir müdd-i harperut  
17

Yalnız elli müddür

**s.157/b.7:**

***Körpe karyesi gılâl mahsûlün sülüsân hesâbı üzre Muntazar Bey'in miriye ait hisseleri teslim etmesi şartıyla yedine 16 Zilhicce 1041 tarihinde verilen tezkire.***

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki bâlâda mastûr olan bir karyenin bin kık birde vâki' gılâl mahsûlün sülüsân hesâbı üzre dârende-i hurûf Muntazar Beye ez-gayr-ı vakf elli müdd-i Harperut müdde gılâle maktû'a verilüb varub ketb edip mirîye aid olan mahsûlü pâk ve pâkize getürüb mirî anbara teslîm etmeği şartıyla kabûl ve iltizâm eylediği ecilden tezkire verildi tahrîren Zilhicce fi 16 sene 1041

El-fakîr

Bekir Ağa

**s.158/a.1:**

***Serseri adlı karyenin zımmileri karyelerinde vaki' kiliselerinin yıkılan bölümlerinin tamiri için münacatına dair evâsıt-ı şehri Zi'l-ka'de 1041 tarihli ferman.***

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm 'umdetü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihdirâm el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-'alâ Harperut sancağibeyi (boş) dâme 'izzuhu ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlanâ Harperut kadısı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûn Serseri nâm karye zımmîleri gelüb feth-i hâkânîden berü karyelerinde olan kenisâları geçen senelerde vâki' olan şiddet-i şitâda üzeri ve bazı yerleri yıkılıb ta'mir ve termîme muhtâc olduğun bildürüb kerâste-i kadîmesi ve vaz'-ı aslîsi üzre ta'mîr ve termîm ettirilmek için emri şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında göresiz mezbûrların kenisâları feth-i hâkânîden evvel kadîmi kenisâ olub

hâlâ sakfi ve bazı yerleri yıkılıb ta'mîre muhtâc ise ol-bâbda muktezâ-yı şer' üzre 'amel edip dahi yıkılan yerleri ve sakfını kerâste-i kadîmesiyle ve vaz'-ı aslîsi üzre binâ ve ta'mîr ettirüb vaz'-ı aslîsinden ziyâde tevsî' ve hâricden ziyâde kerâste sarf ettirmeyüb şer'-i şerîf-i tecvîz gördüğü üzre ta'mîr ve termîm ettirüb hilâf-ı şer'-i şerîf vaz'-ı kadîmesine tecâvüz ettirmeyesiz şöyşe bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâsıt-ı şehri-Zi'l-ka'de li-sene ihdâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.158/a.2:**

***Musul muhafazasında bulunan sürsat zahiresi için Harperut kazasına bazı malların talebine dair ferman.***

Cenâb-ı 'izzet-me'âb bey hazretleri kâm-yâb

Kıdvetü'l-kuzâ ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlanâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba'de't-tahiyye ve't-teslîm inhâ olunan oldur ki hâliyâ Musul muhafazasında olan dergâh-ı 'âlî yeniçeriler için sürsât zahîresi verilmek bâbında emr-i şerîf sâdır ve (silik) emr-i 'âlî her kadılığa hâllü hâlince tevzî' ve ta'yîn ve sâliyâne olunub Harperut kazâsında dahi Amid kilesiyle iki yüz kırk iki buçuk kile arpa koyun ve inek ve pirinç ve basal ve yağ sâ'ir levâzımlarıçün üç yüz yetmiş riyâli gruş ta'yîn olunmağın mu'accelen tedârük ve tahsîl ve göndermek ehem-i mühimmâtdan olmağla mektûb tahrîr olunub âdemlerimizden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Halid Bey irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki husûs-ı mezbûreye her biriniz mukayyed olub bu zamanı sâ'ira kıyâs etmeyüb sâdır olan emr-i 'âlî mûcebince tâ'ife-i mezbûrenin sürsât zahireleriçün ta'yîn olunan arpa akçeyi 'acele üzre tedârük ve teslîm ettirmeye ikdâm ve ihtimâm eylesesiz ihmâl ve müsâhale avk u te'hirden begâyet hazer üzre olası ta'yîn olunan arpa ile meblağ-ı mezbûru bi't-tamam 'acele üzre gönderüb bâb-ı ikdâmda dakika fevt eylemeyesiz

**s.158/a.3:**

***İvanis adlı zımmîden mülkü ve emlaki olmadığından kendisine hiçbir şekilde karışılmaması ve vergi alınmamasına dair ferman.***

Cenâb-ı ‘izzet-me’âb bey hazretleri kâm-yâb

Tahiyât-ı sâfiyât ve teslimât-ı vâfiyât ithâf olunur ve kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keâm mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ba’de’s-selâm inhâ ve i’lâm olunan oldur ki Kasaba-i Harperut’da sâkin olan Vasiloğlu dârende-i mektûb İvanis nâm zımmî bu cânibe gelüb mezbûrun mülkü ve emlâki olmayub ve başına mutasarrıf değil iken ‘avârız ve sâ’ir tekâlif taleb olunub lakin bu makûleden tekâlif taleb olunmaz deyu elinde fetevâ-yı şerîfesi ve mücebince kibel-i şer’den hüccet-i şer’iyyesi var iken hâliyâ âna mugâyir taleb eylediklerin bildürüb elinde olan hüccet-i şer’iyye ve fetevâ-yı şerîfe mücebince ‘amel olunub rencide ettirilmemek ricâ eylediği ecilden iş bu mektûb tahrîr olunub verilmişdir lede’l-vusûl gerekdir ki bu bâbda elinde olan hüccet-i şer’iyye ve fetevâ-yı şerîfe mücebince ‘amel edip ol-vechile mezbûrûn rencide ve ta’ciz ettirmeyesiz bu makûle re’âyâ tâ’ifesi himâyet u sıyânet eylesesiz şer’ ve kânûna muhâlefet ve hüccet-i şer’iyye ve fetevâ-yı şerîfeye mugâyir bir ferde tecâvüz ve te’addî ederi men’ u def’ eylesesiz men’ ile memnû’ olmayanı yazub bu cânibe bildiresiz ve’s-selâm

Şeri’at-me’âb bey hazretleri

Kıdvetü’l-kuzât

Harperut Mevlânâ şeri’at-me’âb

**s.159/b.1:**

***Tımar defterdarı olan Ramazan Ağa kişisine Harperut köylerinin su başısı kendisine mektub ulaştırması için bir adamı ücretle tutup kendisini memur olduğunu bildirub bu bahane ile İbrahim ve diğer adamaların kimseye rencide ettirilmemesi için mektub talebine dair evâhir-i Safer 1042 tarihli ferman.***

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keâm Mevlânâ Harperut kadısı zîde fazluhu ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Harperut mütesellimi zîde kadruhu ba’de’s-selâm inhâ olunur ki tımar defterdarı olan Ramazan Ağa zîde mecduhu gelüb Harperut köylerinin subaşısı kendüye mektûb gönderüb ulaştırmasına bir âdemi ücretiyle tutup gönderüb yolca mektûb eyleyen âdem me’mûr olduğun bildürüb bu bahâne ile subaşı İbrahim ve sâ’ir âdemlerin kimesneye rencide ettirilmemesiyçün mektûb taleb etmeğin verildi vardiğinde gerekdir ki bu husûsa mukayyed olub göresiz kazıyye i’lâmına muvâfık ise bu bahâne ile mumâ-ileyhin subaşısı ve sâ’ir âdemlerin

rencide ve remîde ettirmeyesiz aslâ münâfi yazub bildirezi tahrîren fi evâhir-i Safer sene isnâ ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı

Amid

**s.159/b.2:**

***Hind adlı kişi vefât etmeden oğlu Zeyd'den irs-i şer'le kendisine aid olan evlerden ve bağdan ve sâ'ir emvâlden hissesini Zeyd, müteveffânın oğluna hîbe eylese taksîm hissesi câ'iz olup olmadığına dair sorulan suale dair fetva.***

Bu mes'ele beyânında e'imme-i Hanefiyyeden cevâb ne vechile oldur ki

Hind maraz-ı mevtinden mukaddem vefât etmeden oğlu Zeyd'den irs-i şer'le kendüye aid olan evlerden ve bağdan ve sâ'ir emvâden kable'l-kısme hissesini Zeyd müteveffânın oğluna hîbe eylese 'âmilü't-taksîm meşâğın hissesi câ'iz olur mu beyân buyrulub mesâb oluna Allahu'l-'alem

El-cevâb

Olmaz

El-fakîr

Halil

'Ufiye 'unhu

(...)(...)

Sûret-i mezbûrede Hind merkûmenin hibe eylediği şehr eğer taksim-i kabûl eyleye veyahud eylemeye mutlak hibesi şer'an câ'iz olur mu beyân buyrulub mesâb oluna Allahu'l-'alem

Taksim kabûl eden meşâğın eğer dârıma bu eğer (silik) hibesi câ'iz olmaz ve amma taksim kabul etmeğın hibesi mutlaka câ'izdir

(...)(...)

**s.159/b.4:**

*Ağın adlı karyede Abbas adlı kişinin ölmesi ve topraklarının hali kalması hasebiyle tapuya verildiği ve karındaşı Behlül adlı kişinin tapuya talibi ve yedine 1042 tarihinde verilen temessük.*

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki karye-i Ağın'dan Abbas nâm kimesne fevt olub havâss-ı hümâyûndan tapu ile tasarrufunda olan sulu ve susuz toprakları hâlî ve mu'attal kalub tapuya verilmek evlâ ve enfâ' olmağla bâ-hüccet-i tezkire müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı olan Behlül nâm kimesne tâlib olub evlâ ve eslah olmağla resm-i tapusu kânûn üzre alınub min-ba'd emin-i mezbûr karındaşı mutasarrıf olduğu üzre mülk yerlerden ma'âsı iş bu sene-i isnâ ve erba'în ve elf Muharremi'nin guresinden mutasarrıf olmak üzre mezbûr Behlül'e temessük verildi.

El-fakîr

Yusuf Ağa

**s.160/a.1:**

*Hüseyin Beşe adlı kişi Hacı Halim Mahallesinde vâki' evlerini Piri Çelebiye, Piri Çelebi ise Hasan Bey Karyesinde çiftlik topraklarını Hüseyin Beşe kişisine tebeddül ettiğine dair evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.*

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hüseyin Beşe bin Şeyh Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de Piri Çelebi bin Hacı Hamza müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki Hacı Halim Mahallesinde vâki' iki tarafı Hasan Halim ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı sarraf altuncu ve Ahmed bu hudûd ile mahdûd olan evlerden havlısıyla bi'l-cümle iş bu mezbûr Piri Çelebi'ye verip ve mezbûrun dahi karye-i Hasanbey toprağunda vâki' hudûdları ma'lûme olan yarım çiftlik sulu ve susuz topraklarını ben alub istidâl etlediğim her birimiz kabûl ve kabz eyledik zikr olunan evlerde benim 'alâkam kalmayub ve mezbûrun dahi sâlifü'z-zikr olunan yarım çiftlik topraklarında 'alâksı kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûr Hüseyin Beşe'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Piri Çelebi dahi tasdîk ve istidâlini kabûl etmeğin mâ-hüve'l-vâki' tarafeynin rızâlarıyla ketb olundu tahrîren fî evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Seyyid Ebubekir bin Velihân

Hâce Cuma bin Feyzullah  
 Seyyid Muslu bin Monla İbrahim  
 Hâcı Yusuf bin Ebubekir  
 Şaban bin Seyyid Ahmed  
 Seyyid Yusuf bin Ramazan  
 Seyyid Hüseyin bin Seyyid Hasan  
 Ve gayruhum

**s.160/a.2:**

***Hüseyin Beşe adlı kişi Hasan Bey Karyesinde vaki' yarım çiftlik toprağını Halime adlı Hatuna yüz riyali guruşa sattığına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden Hüseyin Beşe bin Şeyh Mehmed meclis-i ier'de Hasan Çelebi bni Alihan müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki karye-i Hasanbey toprağında vâki' olub Piri Çelebi'de istidâl eylediğim yarım çiftlik sulu ve susuz topraklarımı suyuyla ki hudûdları 'inde'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûm olmağın zikr olunan yarım çiftlik toprağımı bi'l-cümle iş bu mezkûr Hasan Çelebi'nin kız karındaşı Halime binti Alihan Hatun'a yüz riyâli guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr olan yüz riyâli guruşu mezbûre Halime Hatun'dan bi't-tamâm ben alub kabz edip ve meblağı dahi mezbûre Halime Hatun'a teslîm eyledim sâlifü'z-zikr olunan yarım çiftlik toprağında min-ba'd 'alâkam kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûr Hüseyin Beşe'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Hasan Çelebi dahi yine mezbûre Halime Hatun tarafından vekâleten tasdîk ve kabûl edip mâ-hüve'l-vâki' ketb olundur tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Es-sâbıkûn

**s.160/a.3:**

***Dursu adlı kişi Dere Hamamı adlı hamamının kendi hissesinden Osman adlı kişiye ikiyüz elli riyali guruşa sattığına dair evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub yeniçeri zümresinden Dursun Beşe bin Ahmed Bey asâleten ve Davud Beşe bin Abdullah nâm râcil tarafından bu husûs için Mahmud Çelebi bin Hâcı Hasan ve Mehmed Çelebi bin Hâcı Mustafa



şehâdetleri ile sulbi oğlu olan Ahmed Çelebi müseccel vekâletiyle meclis-i şer' de Osman bin Mustafa müvâcehesinde her biri ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Dere Hamamı demekle ma'rûf olan hamamdan babam mezbûra aid olan üç hissesin ve bir hisse dahi merkûm Dursun'un ki hudûdu 'inde'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûme olmağın zikr olunan hamamı bi'l-cümle iş bu merkûm Osman'a beş yüz riyâli gurusu ki nısfı iki yüz elli riyâli gurusu olur asâleten ve vekâleten bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip meblağ-ı mezbûr iki yüz elli riyâli gurusu tarih-i kitâbdan altı ay tamm oldukda alacak olduk ve nısf-ı âherini dahi sene tamamında alacak olduk ve hamam-ı mezbûru merkûm Osman'a teslîm eyledik zikr olunan hamamda min-bazd babam mezbûr Davud Beşenin ve Dursun'un 'alâkası kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde mukırrân-ı mezbûrân Dursun Beyin ve Ahmed Çelebi'nin vech-i meşrûh üzre vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr Osman dahi bi'l-müvâcehe tasdik edip ve hamam-ı mezbûru beş yüz riyâli gurusu aldığına meblağ-ı mezbûrun nısfı altı aydan her birine hissesini verip ve nısf-ı âherini dahi sene tamamında edâ etmeye mukırr ve mu'terif olmağın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu tahrîren fi evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed Çelebi bin Es-seyyid Veli Çelebi

Mevlûd Bey bin Mehmed Bey

Ömer Beşe bin Hâcı Ferruh

Mustafa Çelebi bin Piri Baba

Osman Çelebi bin Külâbi

Ve gayruhum

**s.161/b.1:**

***Bir alacaklının alacağına dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olan Kâtib Mehmed Yazıcı tarafından Bekir Çelebi bin Selim meclis-i şer' de halifeden Halil Çelebi bin Külâbi Kethüdâ müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip dedi ki bundan akdem mumâ-ileyh Mehmed Yazıcı'nın iş bu mezbûr Halil Çelebi'de müseccel altı yüz elli riyâli alacağı vardır hâla meblağ-ı mezbûr olan altı yüz riyâli gurusu müşârün-ileyh Mehmed Bey merkûm Halil Çelebiden bi't-tamam alub kabz edip 'alâkası kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûr Bekir

Çelebinin vech-i meşrûh üzre vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Halil Çelebi dahi tasdik edip kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl  
 Hasan Çelebi bin Hüseyin Ağa  
 Murtaza Bey bin Osman Çelebi  
 Mustafa Beşe Serdar  
 Osman Çelebi bin Külabi Kethüda  
 Usta Ömer Kürekçi  
 Resul Beşe  
 Ve gayruhum

**s.161/b.2:**

***Bir vasi tayinine dair evâ'il-i şehr-i Rebî'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Hâcî Muntazar bin Hâcî Mustafa nâm müteveffânın sagir yetimi Abdullah ve sagire yetimesi Şefika'nın ahvâllerini zabt ve emvâllerini hıfza bundan akdem müseccel vasîleri olan Seyyid Hasan bin Seyyid Ramazan nâm Seyyid kendü hevâsında olub mezbûrân yetimlere (...) olmağla ref' olunub iş bu Osman Çelebi ve merkûm Osman Çelebi dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu ber-sebil-i temessük yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Rebî'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erbâ'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Ömer Çelebi bin Hâcî Cafer  
 Osman bin Mustafa  
 Hamza Bâli bin Mevlüd  
 Mahmud bib Hâcî Mehmed  
 Ve gayruhum

**s.161/b.3:**

***Bir vekil tayinine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Elife binti Şahverdi ve Döne binti Pir Veli nâm hatunlar Serseri nâhiyesinde hudûdu ma'lûme olan bağlarını bey' ve akçesin kabz ve isâl ve teslîme iş bu Cuma bin Ali nâm kimesneyi vekil ettiklerine Mustafa bin Burak ve Kasım Bey bin Hâcî Han Ali nâm kimesneler şehâdet edip ve mezbûr Cuma dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl etmeğin mâ-vak'a kayd olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Usta Kasım bin Keçeçi

Monla Mısdık (...)

Seyyid Hüseyin nakibü'l-eşrâf

Usta Ali şeyh

Mustafa Çelebi Kürekçi

Ve gayruhum

**s.162/a.1:**

***Bir borç meselesinde dolayı bağların bey'-i bil vefa yoluyla satılması ve borcun tesciline dair evâ'il-i şehri-Rebi'ü'l-âhir 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kasaba-i Harperut sâkinelerinden Elife binti Şahverdi ve Döne binti Pir Veli nâm hatunlar tarafından bu husûs için Mustafa bin Usta Burak ve Kasım Bey bin Hâcî Hân Ali nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Usta Cuma bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'de Kahveci Usta Ahmed bin İlyas nâm Kahveci müvâcehesinde bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dedi ki Serseri nâhiyesinde vâki' bir tarafı İşçi Ali bağı ve bir tarafı Bey Ali oğlu bağı ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Dellâl Ömer bu hudûd ile mahdûd olan bağlarını eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve damı ve suyuyla ve tevâbi'i ve levâhıkıyla bi'l-cümle iş bu mezkûr Usta Ahmed'e iki yüz riyâli guruşa bey'-i bi'l-vefâ ile bey' edip ve meblağ-ı mezbûr olan iki yüz riyâli guruşdan yüz kırk beş riyâli guruşu merkûm Usta Ahmed yedinden ben alub kabz edip bâki kalan elli beş guruşu sene tamamında alacak oldum ve zikr oluna yüz kırk beş guruşu sene tamamına dek mezkûr Usta Ahmed'e edâ edersem bâğ-ı mezbûru müvekkillerim teslîm eyleye şöyle ki meblağ-ı mezbûru va'de tamamında edâ etmeyecek olursam bâki kalan elli beş riyâli guruşu dahi mezkûr Usta Ahmed'den alub dahi bağı mezkûru Usta Ahmed'in mülkü olup müvekkillerim mezbûretânın aslâ 'alâkaları olmayacak oldu dedikte mukırr-ı mezbûr Usta Cuma'nın vech-i meşrûh üzere

vâki' olan vekâleten ikrârını mukarrun lehu'l-mezbûr Usta Ahmed dahi bi'l-müvâcehe tasdik ve kavli-i merkûmu kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fi evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Hüseyin Nakibü'l-eşrâf

Monla Muslu bin Usta Burak

Mustafa Çelebi Kürekçi

Ali Çelebi bin Süleyman

İbrahim Çelebi bin Murtaza Beşe

Usta ali bin Şeyh

Ve gayruhum

**s.162/a.3:**

***Cihan adlı avretin kaç aylık ve nasıl hamile olduğu üzerindeki tahkike dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki vâli-i vilâyet hazretlerinin kâ'im-makâmı olub hâlâ Harperut sancağına mutasarrıf olan 'izzetlü Mehmed Bey Hazretleri tarafından Eyyub Bey Cihan nâm 'avreti meclis-i şer'a getirüb takrîr-i kelâm edip dedi ki iş bu mezbûre hâmile olub kaç aylık olduğunu bilür sâliha hatunlar vardır görsün deyucek kıbel-i şer'de muhzır Piyale ve Hüseyin Ağa ve Hâcı Ali nâm kimesneler ma'an mezkûre Cihan'ı Ayişe nâm hatuna gönderülüb mezbûre Ayişe Hatun mezkûre Cihan'ın karnında olan evlâd üç ay veya beş gün mukaddem olduğu nişânları vardır deyu cevâb verdiği mezbûrûn Hâcı Ali ve Piyale ve Hüseyin Ağa gelüb haber verdiklerinden sonra mâ-hüve'l-vâki' mumâ-ileyh Eyyub Beyin talebiyle ketb olundu ber-sebîl-i temessük yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fi şehri Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'in ve efl

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud Çelebi Efendi Hazretleri

Ali Bey

Eyyub Bey

Ahmed bin Mehmed

Mustafa bin Hasan

Ve gayruhum

**s.162/a.4:**

***Bir vekil tayinine dair 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a sâkinlerinden Kerime binti Hâcî Bayram nâm Hatun Kal'a-i Harperut'da vâki' babasından irs-i şer'le intikâl eden evlerden kendüye aid olan hissesin bey' ve akçesin kabz ve isâl ve teslîme iş bu dayısı olan Mustafa bin Murtaza nâm kimesneyi vekil ettiğine Mustafa Çelebi bin Mahmud ve İbrahim bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdet edip mezbûr Mustafa dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl etmeğin mâvak'a ketb olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Arslan bin Abdullah

Mustafa bin İskender

El-Hâcc Seyyid bin Ebubekir Çelebi

Ve gayruhum

Fi evâ'il-i şehri Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'in ve elf

Yağ 4

Yağ-ı sâde 4

Bal 4

Badem 5

Sumak 32

Zerdali 6

Kuru Üzüm 3

(...) anbar-ı leziz 3

Saman-ı (...) 6

(...) meblağ 6

Sade pekmez meblağ 5

Pestil meblağ 7

**s.163/b.1:*****Vasi tayinine dair evâsıt-ı şehr-i Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a-i Harperut sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Hâcî Bayram nâm kimesnenin sagir yetimleri Ömer ve Kasım ve sagiresi Rahime nâm yetimlerin ahvâllerini zabt ve emvâllerini hıfza bir vasî lâbüdd olmağın mezbûrûn yetimlerin dayıları vâlideleri olan Fatıma binti Murtaza nâm Hatun zikr olunan vesâyete tâlib olmağın kıbel-i şer'den vasî nasb olundu ve mezbûre hatun dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip mâ-vak'a bi't-taleb kayd olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Seyyid bin Ebubekir Çelebi

Mustafa bin Mahmud

Halid Çelebi bin Külabi

Arslan Beşe bin Abdullah

Mustafa bin İskender

Ve gayruhum

**s.163/b.2:*****Satılmış olan bir mezra üzrindeki anlaşmazlığa dair evâsıt-ı şehr-i Rebi'ü'l-âhire 1042 tarihli hüccet.***

Budur ki Kal'a sâkinlerinden Ömer ve Mahmud ve Ali Çelebi ibni İbrahim Çelebi nâm kimesneler meclis-i şer'de babaları merkûm İbrahim Çelebi müvâcehesinde her biri bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip dediler ki bundan akdem iş bu babamız merkûm Kozabad nâhiyesinde Andık mezra'ası demekle ma'rûf olan mezra'asını Mustafa Çelebi'ye beş yüz guruşa bey' edip mezbûrun bey'i bizim makbûlümüz olub lakin zikr olunan mezra'ada vâlidemizin hissesi vardır deyu nizâ' eder idik hâlâ ne babamız mezbûr her birimize ellişer bin akçe verip bizler de meblağ-ı mezbûru bi't-tamam alub kabûl ve kabz eyledik ba'de'l-yevm babamız mezbûrda mezra'a husûsu ve sâ'ir husûslarımızda min-ba'd nizâ'mız kalmayub fasl olunduk dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûn Ömer Çelebi ve Mahmud Çelebi ve Ali Çelebi'nin dahi vech-i meşrûh üzre vâki' olan ikrârlarını mukarrun lehu'l-mezbûr İbrahim Çelebi dahi bi'l-müvâcehe tasdîk ve kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu ber-sebil-i temessük yed-i tâlibe vaz' u

def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebi'ü'l-âhire li-sene isnâ ve erba'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl  
 Mustafa Çelebi bin Mehmed Çelebi  
 Mevlüd Bey bin Mehmed  
 Halil Çelebi bin Köse Ahmed  
 Monla Hüseyin bin Hüseyin  
 Arslan Beşe bin Abdullah  
 Usta Ahmed Kahveci  
 İbrahim Çelebi (...)  
 Mehmed Çelebi Kethüdâ yeri  
 Mevlüd Bey Sipahi  
 Ve gayruhum

**s.163/b.3:**

***Cebeci İbrahim Beşe'ye verecek akçeye dair.***

Cebeci İbrahim Beşe'ye verecek akçedir ki zikr olunur

Abbas bin Maksud 10 guruş  
 Monla Hızır 10 guruş  
 Bayezid bin Davud 10 guruş  
 Ali bin Şahveli 10 guruş  
 Hüseyin bin (...) 10 guruş

Bu zikr olunan âdemler birbirine kefil-i bi'l-mâl ve subaşıları olan Ali Bey kefil-i bi'l-mâl

**s.164/a.1:**

***Bir saliyâne akçesinden teslîm olunduğuna dair hüccet.***

Budur ki Serhâne Kâtiboğlu havâleye kırk riyâl guruş bin akçesi ve seksen riyâli guruş dahi hidmet ki cem'an yüz yirmi riyâli guruş Piyale Bey yedinden defterde olan saliyâne akçesinden teslîm olunduğu sicil olundu tahrîren fi tarihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Seyyid Ebubekir Çelebi

Zülfikar Ağa

Hüseyin Beşe Boşnak

Ve gayruhum

Bin kırk iki Rebi'ü'l-evvelinin

Narh defteri

Sade Yağ Kıyye 1 meblağ 3 buçuk

Aritılmış yağ kıyye 1 meblağ 4

Bal kıyye 1 meblağ 4

Kuru Üzüm kıyye 1 para 3

Şem'-i yağ sade hesab 318

Şem'i yağ aritılmış hesab 30

Bal kıyye 1 hesab 5

Un kıyye 1 para 23

Lahm kıyye 1 (...) 7

Sabun kıyye 1 hesab 87

Kurubakla hesab 12

(...)

(...)

(...)

Büyük ayak pabuc hesab 30

Evla orta pabuç hesab 18 buçuk

Zergerdan pabuç hesab 16

(silik) hırhası 1 guruş

Kırmızı hırha astarlı hesab 35

Siyah hırha hesab 30

Na'lband (...) hesab 6

Mih büyük hesab 8

Sarı sahan altı hesab 35

(...) sahan hesab 20

(silik) hesab 30

(...) hesab 30



çarban 1 guruş  
Seccade hesab 30  
(...) 13



#### 4. SONUÇ

Harput bölgesi Osmanlı Devleti'nden öncesinden de sonrasında da önemli merkezlerden biriydi. Muhkem bir kal'aya sahip bir şehir olarak şekillenmiştir. Çubukoğulları'ndan Safeviler'e kadar el değiştiren Harput 1516 yılı Çaldıran Savaşı ile Osmanlı Devleti'nin idaresine geçmiştir.

Osmanlı egemenliğine geçen Harput Diyarbekir Beylerbeyi'ne bağlı sancak statüsündeydi. Harput Sancağı'nda en büyük vazifedar memur sancakbeyiydi keza kadılarından bölgeye atananlar da en yetkili vazifedar memur statüsündeydi. Kadılar, bu yetkilerle beraber adli ve idari işlerin yanı sıra sair birçok işleri de ifa etmişler. Bu görevlerden biri de mahkemelerde hâkimlik vazifesidir. Mahkemelerde karar kıldıkları davaları kâtipler tarafından şer'iyye sicili denilen belgelerde kayıt altında tutturmuşlardır.

Şer'iyye sicilleri tarih tetkikinde en birinci ana kaynaklardır. Dolayısıyla Osmanlı tarihine ışık tutması ve bilhassa şehirlerin karanlıkta çürümeye yüz tutmuş tarihinin aydınlatılmasında ehemmiyetli bir konuma sahiptir. Şer'iyye sicilleri ihtiva ettiği konular bağlamında bölgenin idari yapısı olmak üzere birçok alanda tarihi bilgiler sunmaktadır.

Mezkûr incelediğimiz sicilimizde de 1600'lü yılların sosyo- ekonomik hayatı, idari ve yönetim alanları hakkında ki bilgilerin su yüzeyine çıkarmada yardımcı belgeler niteliğindedir. Sicildeki davalara müşahade ettiğimiz zaman; mal, miras, satış akdi, borç, arazi, vekil tayini, vasi tayini, vergi, evlenme, boşanma, nafaka, mehir gibi davalar yoğunluktadır. Tahkik ettiğimiz ve hususi olarak üzerinde araştırma yaptığımız satış akdinde varılan netice de birçok sebebi bulunmasıyla beraber satış akidlerinde tarafların karşılıklı rızaları olmakla beraber hiçbir şüpheye yer verilmeksizin şer'i hukuk kaynak alınarak şahitlerin şehadetiyle gerçekleşmesidir.

Davalar içerisinde miras kayıtlarına müşahade edildiği zaman, ölen babadan çocuklarına intikal eden arazi ve malların şer'i hukuka göre erkek ve kız farketmeksizin adaletli bir şekilde taksim edildiği, neferlere haksızlık edilmediği sonucuna varılır. İncelediğimiz sicillerde yoğun olarak karşılaşılan meselelerden bir diğeri de kocasının ölmesinden sonra mehr-i mü'eccel ve mirastan kendi payına düşen ve hissesi olduğu payı, şer'i hukuka dayanarak suhuletli bir şekilde talepte bulunmasıdır. Ve talep edilen mehirleri şer'i hukuka istinaden, kadınların kendi haklarını aldığını müşahade

edebiliyoruz. Aynı şekilde kadınların şer'i mahkemelere taşınan nafaka, mehr, miras, evlenme, boşanma, alacak-verecek vb. davalarında haklarını muhafaza edebilecek vekil tayini yaparak hukuki bağlamda haklarını muhafaza ettiklerini tekrar görebiliyoruz. Dolayısıyla bu durum bizlere Osmanlı'da kadınlara eşitliğin tanınmadığı, haklarının gasb edildiği iddalarını hafifletecek nitelikli belgelerdir. Bu halde şer'iyye sicillerinin değeri ve kıymetini bir kere daha vurgulamakta faydalı olacaktır.

Kezalik yetim kalan küçük çocukların sahipsiz bırakılmadığı, onların bütün sorumluluklarını üstlenen bir vasi tayin edilip haklarını ve hayatlarını hıfz edip başka bir ifadeyle bir nevi babalık yapmak vazifesini deruhte ettiklerini ve vazifelerini ifa ettiklerini müşahade ediyoruz.

Sicillerde dikkat çeken bir başka mesele de hayat-ı içtimaiyede yoğun olan alacak-verecek yani borçlarla ilgili olan davalardır. Bu sorunlar da diğer davalar gibi şer'i hukukun yasalarına istinaden halolunan meselelerdir. Borçla ilgili davalar çeşitlilik göstermektedir. Mesela, sâde borç tescilleri mevcuttur. Fakat bu sicillerin aksi de mevcuttur. Şöyle ki; kişiler arasında olan borçların edası için bir zaman tayini yapılır; bu zaman içerisinde verecekli olan kişinin bazı malları kendi rızasıyla olmakla beraber rehin alınır. Bu zaman zarfı içerisinde borçlu borcunu eda etmediği takdirde mezkûr malları alacaklının olur. Bunun gibi farklı davaların var olduğunu çalışmalarımızda tahkik ettik.

Nâzar celb eden davalar içerisinde en ehemmiyetlilerden biri de bölgelerde toplanan tımarlardır. Bu tımarlar belirlenmiş bir mikyas ile halktan toplanan gelirlerdir. Tımar toplama vazifesini deruhte etmiş olan şahısların belli aralıklarla halktan fazla alma yoluna gidip -hatta bazen bir tarlada bir defaya mahsus toplanılan tımarların hemen ardından meblağını kâfi bulmayarak tarlaların tekrar sulatılıp ikinci bir tımar toplamı işine girip- zülmettiklerini fakat halkın karşı çıkıp yüksek makamlardan imdat ederek yapılacak olan bu zülmün önüne set koymada çalışmışlardır. Yine siciller tahkik edildiğinde bir çok eşkıyalık olayların olduğu, masum insanlardan zorla vergi alındığı, evlerine baskınlar düzenleyip tarumar ettikleri ve ev ahalisine işkenceler edildiği neticesinde ölenlerin olduğu, evlerinden zorla erkek çocukları kaçırılıp kendilerine hizmet ettirdikleri vb. birçok vukuatlar görülüyor.

Dikkat çeken önemli bir diğer konu ise, Osmanlı Devleti'nde yaşamış olan gayrimüslimler de tıpkı Müslümanlar gibi miras paylaşımı, mirasla ilgili anlaşmazlıklarını, evlenme, boşanma, arazi satışları gibi birçok meselede bilhassa İslam'ın şer'i hukuk mahkemelerinde miras kavramının, çoğunun menfaatine yarar

sağladığı için zımmîlerin çoğu Osmanlının şer'i mahkemelerine teveccüh etmiştir. Netice itibariyle erkek-kadın fark etmeksizin başta müslimler olmak üzere gayrimüslimler de şer'i mahkemelerde şer'i hukuk bağlamında haklarını eşit olarak talep edebilmişlerdir.



## KAYNAKÇA

- Akdağ, M. (1979). *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Akgündüz, A. (2009). İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iyeye Mahkemeleri ve Şer'iyeye Sicilleri. *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* (14).
- Akgündüz, A. (1990). *Osmanlı Kanunnamaları ve Hukuki Tahlilleri* (Cilt 1). İstanbul: Fey Vakfı Yayınları.
- Akgündüz, A. (1988). *Şer'iyeye Sicilleri* (Cilt I). İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Akgündüz, H. C.-A. (1996). *Türk Hukuk Tarihi*. İstanbul: Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- Aksın, A. (1999). *19. Yüzyılda Harput*. Elazığ: Ceren Ofset Matbaacılık.
- Ankara Milli Kütüphane Başkanlığı, HŞS, NO:181.
- Ardıçoğlu, N. (1966). *Harput Hükümdarı Balak Gazi*. Ankara: Ajans Türk Matbaası.
- Ardıçoğlu, N. (1964). *Harput Tarihi*. İstanbul: Harput Turizm Derneği Yayınları.
- Aydın, M. A. (1989). "Aile". *DİA* (Cilt 2, s. 196-200). içinde İstanbul.
- Aydın, M. A. (2005). *Türk Hukuk Tarihi*. İstanbul: Hars Yayınları.
- Aydın, M. A., & Hamidullah, M. (2007). "köle". *DİA* (Cilt 26, s. 237-246). içinde İstanbul.
- Bardakoğlu, A. (1992). "Bey' ". *DİA* (Cilt 6, s. 13). içinde İstanbul.
- Bayındır, A. (1992). "Bey'-i Bi'l-Vefa". *DİA* (Cilt 6, s. 20). içinde İstanbul.
- Baykara, T. (2002). "Kaza". *DİA* (Cilt 25, s. 119-120). içinde Ankara.
- Beşirli, M. (1999). 385 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicili'nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi. *OTAM*, 3-4.
- Bilmen, Ö. N. ((t.y.)). *Hukuki İslamiyye ve İstılahatı Fıkhiyye Kamusu*. İstanbul: Bilmen Basım ve Yayınevi.
- Ceyhan, M. (2011). Tanzimat Dönemi Sonrası Şer'iyeye Sicil Defterlerinin Muhteva ve Diplomatik Açından Tahlili. *OTAM*, 51.
- Cin, H., & Akgündüz, A. (1996). *Türk Tarihi*. İstanbul: Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları.

- Çakar, E. (2012). *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Çakır, İ. E. (2012). Osmanlı Toplumunda Eş ve Çocuk Sayısı, Statü,Servet: 1671-1678. Sofya Örneği. *OTAM* , s. 42.
- Duman, A. (2007). Kadı Defteri (Şer'iyeye Sicilleri ), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelemenin Önemi . *EKEV Akademi Dergis* (33), s. 141.
- Erdoğan, M. (1998). *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Erkal, M. (2007). "Öşür". *DİA* (Cilt 34, s. 97-100). içinde İstanbul.
- Halaçoğlu, Y. (2014). *XVI. ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Hammad, N. ( 1996). *İktisadi Fıkıh Terimleri Sözlüğü*. (R. Ulusoy, Çev.) İstanbul: İz Yayıncılık.
- İşbilir, Ö. (2007). "Nüzül". *DİA* (Cilt 33, s. 311-312). içinde İstanbul.
- Karaman, H. (2005). *Anahtarlarıyla İslam Hukuku* . İstanbul : Ensar Neşriyat.
- Keskioğlu, O. (1980). *Fıkıh Tarihi ve İslam Hukuku*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Kütükoğlu, M. S. (1994). *Osmanlı belgelerinin Dili(Diplomatik)*. İstanbul : Kubbealtı Neşriyat.
- Ortaylı, İ. (1976). "Osmanlı Kadısının Taşra Yönetiminde Rolü Üzerine". *Ortadoğu Amme İdaresi Dergisi* , IX (1), s. 95-96.
- Osmanlı Kadısının Taşra Yönetiminde Rolü Üzerine. (1976). *Ortadoğu Amme İdaresi Dergisi* , IX (1), s. 95-96.
- Pakalın, M. Z. (2004). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü* (Cilt I). İstanbul: M.E.B. Yayınları.
- Sahillioğlu, H. (1991). "Avarız". *DİA* (Cilt 4, s. 108-109). içinde İstanbul.
- Tanıdı, D. (tarih yok). 1657 ve 1698 Yılları Arasında Kadı Sicillerine Göre Rusçuk'ta Köleler ve Cariyeler. *Türkiyyat Araştırmaları Dergisi* , s. 221-225.
- Tanıdı, D. (2016, Haziran). 1657 ve 1698 Yılları Arasında Kadı Sicillerine Göre Rusçuk'ta Köleler ve Cariyeler. *Türkiyyat Araştırmaları Dergisi* (34), s. 221-225.
- Üçok, C., & Mumcu, A. (1976). *Türk Hukuk Tarihi*. Ankara.
- Ünal, M. A. (2011). *Osmanlı Tarih Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma Yayınları.

- Ünal, M. A. (1989). *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Yeğın, A. (2008). *Yeni Lugat*. İstanbul: Hizmet Vakfı Yayınları.
- Yel, A. M., & Küçükaşçı, M. S. (2003). "Mahalle". *DİA* (Cilt 27, s. 323-326). içinde Ankara.
- Yınanç, M. H. (1979). "Belek". *İA* (Cilt 5, s. 402). içinde İstanbul.



## ÖZ GEÇMİŞ

### KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Adem Erzengin  
Uyruğu : T.C.  
Doğum Yeri ve Tarihi : Özalp/ Van  
Telefon : 05337906265  
Faks :  
e-mail : [ademerzengin@hotmail.com](mailto:ademerzengin@hotmail.com)

### EĞİTİM

Derece	Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	: Ağabey Özbey Lisesi, Özalp/Van	2011
Üniversite	: Munzur Üniversitesi, Tunceli	2017
Yüksek Lisans	: Batman Üniversitesi, Batman	2019
Doktora	:	

### İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
-----	-------	--------

### UZMANLIK ALANI

Yeniçağ Tarihi

### YABANCI DİLLER

Farsça